

Elkarrizketa

Sami Nair

• PARIS VIII UNIBERTSITATEKO IRAKASLEA •

«Nazioa sortzen da herritarrek arazo komunak konpondu beharra dutenean» • 24

Arazoak gainditzeko «borondatea» agertu dute EAJk, EAk eta EHk

Alderdi abertzaleak lehen aldiz bildu dira legealdiko ituna ahalbidetzeko

■ EAJ eta EA, Gobernuko bi alderdiak, EHrekin bildu ziren atzo, Jaurlaritzaren gobernagarritasuna bideratuko duen hitzarmena lortze aldera. Lehen bileran, hiru alderdiek nabarmendu dute «arazo guztiak gainditzeko borondatea» badagoela. Azken egunotan, indarkeria edo kale borroka dela eta ez dela, tirabira ugari izan da, eta Josu Jon Imazek adierazi zuen EHri «biolentzia gaitzesteko» eskatuko ziotela,

Ibarretxek «indarkeria ekintzak ez laguntzea» beharrezkoa dela eskatu bide die

EHk erantzun du ez dutela hobesten biolentziaren erabilera, baina hori eragiten duten faktoreak areago arbuatu ditu

«espreski». Arnaldo Otegi atzo jakinarazi zuenez, eskaera ez zieten hitzez hitz hala egin. Halaber, EHk ez duela indarkeriaren erabilera hobesten azaldu zuen, baina biolentzia hori eragiten duten faktoreak are gehiago arbuatzen dituztela erantsi zuen. Hiru alderdiek egutegia zehaztu dute, eta diskrezioa lehenetsi ere bai. Madrildik datorren «eraso mediatikoa» salatu ere egin dute. • 6

Realari Atletico de Madrid egokitu zaio aurkari Kopan

■ Talde txuri-urdinak berretsi du ez diela sarrerarik emango madrildarrei • 28-29

politika

■ Senideek hitz onak izatea baina ekimen zehatzik ez proposatzea egotzi diote Ibarretxeri • 7

gizarte

■ Bidesaria ez ordaintzeko «era legezkoren bat» bultzatuko du A-8 Doan Akordioak • 14

■ Bihar Iruñera joateko deia egin dute hainbat euskaltzale ezagunek • 15

europa

Alemania

Zentral nuklearrak ixtera konprometitu da SPD eta Berdeen Gobernuak • 23

kultura

■ 'Hitzabil' ipuin kontalarien jaialdiak Ipar Euskal Herria zeharkatuko du gaurdanik • 41

REMY DE LA MAUVENIERE / AP

Zentsura mozioa gainditu arren, Batzordea ahulduta atera da

■ EUROPAKO LEGEBILTZARRAK atzera bota zuen azkenik Europako Batzordearen aurkako zentsura mozioa. Bozketa, ordea, estua izan zen, Jacques Santerren kontrako boto kritikoak asko izan baitziren, 232 guztira. Mozioaren kontra, berriz, 293 boz izan ziren, eta abstentzioak 27. Espainiako, Frantziako eta Suediako eurodiputatuak babesak azaldu zitoten Santerri, eta alemaniarrek, aitzitik, gaitzespena. Sante-
rrek ziurtatu zuen emaitzak Batzordearen agintaldia sendotuko duela. • 21

iritzia

gaurko...

...elkarrizketa

Juan Aiesta

• DIARA KOOPERATIBAKO
ZUZENDARI TEKNIKO
KOMERTZIALA ETA
PROIEKTUAREN ARDURADUNA •

«Edonork erabil dezake gure euro bihurgailua»

Euro-bihurgailu bat diseinatu eta landu berri dute Aretxabaletako lantokian.

■ Zergatik pentsatu zenuten euro-bihurgailu baten beharra izango zela?

Produktu berrien diseinua eta garapena lantzen dugu Diara kooperatiban, eta, orain urtebete inguru, ohartu ginen jendeak arduratuta ikusten zuela euroaren etorrera, trukea egiterakoan izan daitekeen nahasmenarengatik, batez ere. Hori dela eta, Europako edozein diru eurotan jartzeko edo euroa edozein dibisatan jartzeko tresna berezi bat asmatzea otu zitzaigun.

■ Nola erabiltzen da?

Oso erraza da. Zortzi zenbakirekin egiten du lan, eta mikroprozesatzaile bat du zenbakiak biribiltzeko. Euroaren trukeko balioa zein den jakinda, dago-kion kopurua sartzen du herrialde bakoitzak euro-bihurgailuan. Hori egin ondoren, nahikoa da behar duzun diru kopuruaren balioa tresnan sartzea eta emaitzaren botoia zanpatzea, eta hor izango duzu eskatutako kopurua eurotan, edo alderantziz. Emaizta Europako arauen arabera biribiltzen du eta, beraz, ez dago iruzurren beldurrik.

■ Nori dago zuzenduta?

Edonork erabil dezake, enpresariak, merkatariek zein herritar arruntek, inolako zailtasunik gabe gainera. Philips multinazionalarekin aritu gara elkarlanean produktua garatzeko eta merkaturatzeko. Oraingoz Espainiako Estatuan eta Portugalen ari da zabal-tzen euro-bihurgailua, 1.000 pezeta baino gutxiagoko prezioan, baina eskatzen diguten EBko gainontzeko herrialdeetara ere hedatuko da.

Ainhara Zuazabeitia
DONOSTIA

...esaera

«Ibaia ibilgua irekitzen du eta ibilguak ibaia esklabutzen» **Ortega y Gasset**

...hizpideak

Nuklearrari behin-behineko agurra Alemanian

■ Alemaniako Gobernuak energia nuklearraren erabilera epeka bazter-tzen hasteko akordioaren berri eman zuen atzo.

Auziak Bonnen agintzen duten sozial-demokrata eta berdeen arteko liskarrak eragin izan ditu udazkeneko hautes-kunde kanpaina bitartean eta ondoren. Hitzarmenaren arabera, Alemaniak indarrean dituen hogeizentral nuklearrak herstekeo konpromisoa hartu du, baina prozesu hau ez da Jürgen Trittin Ingurugiro ministro berdeak nahi zuen moduan gauzatuko, hau da, «ahalik eta epe laburrenean ahalik eta zentral gehien itxiz». Industriak ere bazuen zeresanik kontu honetaz eta Werner Müller Ekonomia ministroak enpresen kezkak plazaratu ditu. Schröder kantzi-lerria, azkenik, eragile eta bitartekaria

izan da alde guztiak gustura uzteko konponbidea bilatuz.

Akordioa funtsezkoa izan arren, lehen oinarria besterik ez da, haren garapena hilaren 26an industria munda-ko ordezkariak hasiko diren negoziazioen azken emaitzen menpe baita-go. Enpresariak 40 urteko tartea nahi dute zentralak itxeko; berdeek badakite epe luze honek etorkizunean beste gobernu bati legea aldatzeko aukera emango liokeena eta kontra azalduko dira.

Negoiazioak zailak izango dira eta tirabirak eragingo dituzte berriz ere koalizioan. Bi aldeek amore eman beharko dute gobernuaren oreka arris-kuan ez jartzeko. Nahita, edo —segu-ruena— Gerhard Schröderren pragmatismoak aginduta.

Zozketa madarikatua

■ Patua izango da Real eta Atletico de Madride-na, orain Espainiako Kopan berriro aurrez aurre izango baitira. Baina ki-rol lehiagatik baino gehiago, Aitor Zabaleta-ren hilketarik hartu du garrantzia, eta orain Rea-lari, bere osotasunean, asko begiratuko zaio Ma-dril aldetik. Gauzarik txi-kiena nahikoa izango da Real —eta ez Real soi-lik— kritikatzeko. Eta hori ez da komeni.

Azken orduko konponbidea

■ Europako Batzordea-ren kontrako mozioak ez du aurrera egin Stras-burgen, baina kalte egin dio erakundearen irudia-ri, Jacques Santer presi-denteak kontrakoa adie-razi arren.

Zenbait batzordekideren jardueretan izaniko uesteko irregularitasunak ikertzeko talde bat osatu eta batzordean kontrol zorrotzagoak ezartzea txalogarria bada ere, ezin ahanzt daiteke hautu hau azken orduko akor-

dioa izan dela Santerren kargu uztea ekiditeko.

Ikerketen emaitzak ez dira martxoaren amaie-rara arte jakingo —Euro-pako Parlamenturako hauteskundearen atarian-eta orduan ez da betarik izango balizko destituzio-ari ekiteko. Izan ere, hau ezin txarragoa litzateke Europako Batasunaren-tzat. Nola konbentzitu herritarrek erakunde batzuen onuraz, berauek eskandaluak jota ageri direnean?

...pertsonaiak

JOXEAN LOPETEGI 'AGERRE' • Bere azken partidua jokatu du bihar, Hernaniko Galarreta frontoian. 37 urteko erremontistak 20 urte daramatza erremonte-aren munduan.

KOLDO AMESTOI • Ipar Euskal Herriko ha-maika kultur elkartek bultzaturik, Hitzabil ipuin kontalarien jaialdia hasiko da gaur Arbonan. Koldo

Amestoik emango du lehen emanal-dia .

JOSU BERGARA • Bizkaiko ahaldun nagusiak adierazi du Europak edo Espainiak zerga subirotasuna ahul-tzen badute intsumiso egingo direla. Adieraz-

penok zerga ereduari buruzko topa-ketetan egin ditu.

...datua

293 botori esker atzera bota dute Jacques Santerrek gidatzen duen Europako Batzordearen aurkako zentsura mozioa.

...adierazpena

«EAEko kutxen arteko batasuna izango dela uste dut»

Idoia Zenarruzabeitia
EAEko lehendakariordea

... seiko urrea

XABIER GURRUTXAGA

Etsaia etxean bertan dugunean

ohi den bezala, bortxakeriak ez ote zuen, oraingoan ere, gizarte honetako gehiengo handi baten aldarrikapen demokratikoa eta bakezkoa manipula-tuko eta «bere kofliktoaren» interesetan erabiliko. Berrir ere ez ote zion politikagintzari eta hitzari biolentziak protago-nismoa kenduko. Zoritxarrez ez nengoen oker. Larunbatean Bilboko kaleetako irudiek garai berri eta itxaropentsu baten argazkia osatzen zuten. Egia da. Baina egun horretan

bertan eta ondorene-koetan Euskal Herri-ko zenbait herrietan gertaturiko bortxa-keriazko ekintzen irudiek iraganeko argazki ilun eta tris-tea ekarri digute gogora. Bakegintzak eta nor-malizazioak, elkarrizketak eta negoziazioak zerbait behar eta exijitzen badute, zerbait hori bake giroa da, biolentziarik eza bederen. Horregatik diot kale borrokaren izenarekin egiten diren bortxakeriazko ekintza hoiek su-etenaren kontrako direla, eta batez ere

aldarrikapen hura erabakitze-ko erabili ziren ideia eta arra-zonamenduen kontra.

Su-etenaren diskurtsoa ongi hausnartu eta berea egin dutenen artean ezin daiteke «aktibismo» honi abantailarik ikusten dion inor egon. Kale istilu hauek kaltea besterik ez dakarte eta kaltetuak ez dira hain zuen Aznar eta bere gobernu. Bilboko manifesta-zio demokratikoak Lizarrako akordioa indartzen zuen bitar-tean, «kale borrokariaren» aktibismoak Mayor Orejaren posizioak besterik ez ditu gor-puzten. Eta gainera ezker abertzalearen esparruan ez badago garbi intentsitate oro-tako bortxakeria uztarrezina dela bakegintza prozesuare-kin, orduan Lizarrako akor-dioaren krisiaren lekuko izan-go gara.

• MATTIN •

Urte-hasierako ale batzuk

• JEXUXMARI ZALAKAIN •

[EHUTIK KALERATUTAKO IRAKASLEA]

ETA su-etenean (portzietan, erakunde armatuak ez du inoiz esan unilaterala eta kondizioakoa denik; mugagabea eta alor guztietakoa baizik), Lizarrak-Garaziko trenaren abian, indar abertzaleak gero eta elkarren hurbilago, Gasteizko gobernua osaturik, ezker abertzalea instituzioetan —orain babesa ematen, baldintzak egonez gero gobernatzen—, jende asko pozez txoraturik, aro politiko berriaren gaudela esan daiteke, hutsuneak hutsune. Atzean geratu den politika-moldea ez dela hain txarra izan, eta irekitzen dena ez dela hain ona izango ustean, gogoeta batzuk datozkit azalera, eta datozen modura eskaintzen ditut, agian inori baliagarri suerta dakizkiolako.

Aurreko hogeitaz urteotan bizi izandako esperientziak hainbat elementu, kointuituralak dira —alde batera bakoitzak nola irizten dion orokorrean—, ordurako baino ez dute balio izan, neurri batean haiei esker gaude gaudenean; baina, agian betirako joan den aro gordin horretan mamitu dira gerorako eta betirako balioa duten balore unibertsalak —nori entzun diot nik 78ko zatiketarik sufimendua baino ez dela etorri?— eta, beraz, askorentzat hain itxaropentsu eta gogobetegarritz irekitzen den aro honetan, indar berdinez landu beharrekoak dira osagarri horiek. Dena ez da kointuiturala eta erlatibogarria. Hara nik bereziki maite ditudan horietako balore batzuk.

a) Instituzioen garrantzia ukatu gabe —bertan parte hartu ala ez, erabat arrotzak izatetik gugandik hurbilago jarri daitezkeen instituzioetara badago alderik— herri-mugimenduak du lehentasuna, honek markatzen du haien jarduna. Arazoak non, mugimendua han, izan

ohi da. Hori da herri bizia, esateko gogoia eta ahalmena duena, ahaleginerako prest dagoena. Eta honek, errespetu osoa du, edozeren gainetik. Instituzioei, gureak izan arren, ezin zaie dena bere eskuetan utzi.

b) Bakoitzak berezkoa duen eremuan erakutsi behar du printzipioen balioa, sutan probatzen baita nolakoa den eltzeta. Alor bakoitzean jotzen du bakoitzak herri osorako balio eta nahi duena. Madril eta Parisetikiko ditugun lokarri estuak apurtzea norberari dagokio —batzuetan giza-banako moduan, bestetan kolektiboki—. Madril edo/eta Paris geure baitan baitago; kontzeptu geografiko hutsak balira, gaitz erdi!

c) Norberak zintzoki jokatu beharra dauka bere kontzientziarekin eta ez etsi, batez ere borroka kolektiboetan; erretiratzekotan, aitortu, edozeinek ulertuko baitu, baina ez zurikeriatan ibili, eta ez lagunik sala.

d) Guztion eskuhartzean oinarritzen ez den politika-moldea ez da demokrazia, geuk eraikitakoa izan arren. Ez dugu inoren meneko izan nahi, herri-proiektuaren zerbitzuan gaude. Delegazioa? Gutxi!!

e) Burokrazia eta hierkizazioan ez dugu minimoa baino areago sinesten. Hortik ahalik eta gutxien. Gaixo betirako agintean finkatzen dena! Aldiz, herriarekin nahasirik dabilenak osasuntsu irango du, aldi batekoa baldin badu agintari-ofizioa, hobeto.

f) Justiziazko gauzetan ez du

gehiengo-gutiengo binomioak balio; gure aldekoa denean ere ez. Demokraziatan, zenbakituz erabakitzen dira arazoak, baina hori ezin izan daiteke beti erabaki-neurri. Guk justizia dugu maite. Eta egia.

g) Akordio gintzak garrantzi aparta du, ezkutuan egiten ez denean bereziki, baina printzipiorik gabeko akordioa tratularitza da. Eta molde horretan mando itsu asko saltzen

*Agian betirako joan
den aro gordin
horretan mamitu dira
gerorako eta betirako
balioa duten balore
unibertsalak*

da bizidun arruntentzamarako. h) Interes propioak kudeatzeko herria eta herritarrek zapaltzen dituen salatua egin behar da eta aurre egin, gure espalekoa edo bederen baso berekoa den gehiegi begiratu gabe. Orduan eta zailago, jakina!

i) Espainol-frantses/ euskal herriar, ez dira kontzeptu bateragarriak. Kontraesanetan daudenez, ez dago konponbiderik bakoitzari bere eremu propioa ezagutu gabe.

Zertarako luzatu bistan diren gauzak esanaz? Urte Berriaren arbolak dagoeneko lehen hostoak galtzen hasi delarik, partikatu behar nituen aletxoak baino ez dira lerro hauek, edozeinentzat ezagunak. Zorte on, molde berrietan barna abiatu diren guztiei, eguneroko lan astunaren higadura jasateko arriskuari muzin egin ez diotenei, aro esperantzagarri eta ilusionagarria deitua izan den honetan indar osoa jarrita, *estilo berria* gauzatzeko erantzukizuna hartu duten guztiei. Aurreko aroan barne-barnetik bizi izandakoa ez zaizue alferrikakoa izango!

JOSU LARTATEGI

Jota

Ai ene! Hau mixeria! Ihes egin niola uste nuen, hautatu etariko bat nintzela. Ba, ez. Oker habil, adiskide. Huts barkaezina. Erori egin haiz, gizakirik eta traukilena bezala erori ere; gripe sonatuaren besoe-tan hago, mukiz eta karkaisaz beterik, buruko minarekin, ka-lenturak eta bestelako ondoezek

izorratuta. Jota. Nor eta hi, inoiz zera pentsatzera heldu hintzena: bai, gripetxo bat da behar dudana, etxeko txokorik goxoenean gorde-ta atseden hartu, bero-bero... Ba, ez Jauna! Atsedeen hartzeaz arean ere ez; izan ere, jipoituta nago-ela ematen du, egin beharreko lanak loa kentzen dit eta, gainera, etxean barrera indarge narras egitea bereziki gorrotatzen dut. Edozein unetan ziplo hilko naizelako inpresioa patetiko iruditzen zait. Ezin dut ebitatu. Zer egingo diogu, ba? Ingu-ruko guztiek itxuraz egin nahi dizkidaten erre-kai-tu edo zainketak ere gorrotagarri zaizkit. Gehie-gizkoak baitira. Azken batean, gripe ziztrin bat baino ez daukat... Ai! Oka egitera noala uste dut...

Barka, laztana, hori jasotzerik baduzu? A ze nazka!

Tira, hain txarra ere ez da nork zaindu izatea. Duela bizpahiru urte bakar-bakarrik jasan behar izan nuen egun eta erdiko gaixoarditxo bat, tripa-ko min izugarria. Horrelakoetan bakarrik egoteak txakurrengandik hurbilago sentiarazten zaitu.

Gripearen gauzarik onena harat-honat jendea kutsatzen ibiltzea da. Atzo, ohera hamalau orduz lo egiteko sartu aurretik, Bilbon barrera ibili nin-tzen gaixotasun birikoa lagun. Inoiz egiten ez di-tudan bisitak egin nituen. Gogoko ez ditudan guz-tiei, hain zuzen. Horrenbeste osteratxo egin nuen ze, honezkero, botxo osoa egongo da birusak jota. Gaiztoa izateak badu plazer ezkutu bat, inoiz sen-titzera heltzen bazara berriz ahaztuko ez duzuna. Plazer horrek mendekuekin du zerikusia, nik uste. Munduaren aurkako mendekua, gaixorik zeundela esan zenuenean irribarretsu begiratzen baitzizuten, edo erruki aurpegiz, edo ez sinestea-ren aurpegiz...

Baina, akabuan, azkenengoz barre egiten due-nak hobeto egiten du. Askoz ere.

Ohean zaudenean, hausnarrean, aluzinazio-tan, nahia eta errealtate gordina errazegi naha-s-ten zaizkizu. Zoritzarrez.

...kornerra

MIKEL ELORZA

Eurobatzordeak

■ Ez da samurra Europako Batzordeko kide izatea! Teknikoki Europako Batasuneko go-bernua zara, zeuk betearazten dituzu eraba-kiak, zeuk proposatutako erabakiak hain zu-zen. Baina hartu, erabakiak estatu etako mi-nistroek hartzen dituzte. Ministroengan izanik, jakina, erabakion zuzentasunaren erantzukizuna. Zuri zuzen betearaztea dago-ki-zu. Eta hori ez da batere erraza. Izan ere, gaiz-ki egiten baduzu, kanpora? Ez bada. Orduan europarlamentarioek lortuko dute akordioaren bat eurek aurkeztutako zentsura-mozioek au-rrera egin ez dezaten eta aditu independenteen batzorde bat osatzekoa. Adituen batzorde ho-nek azter dezan beste batzordeak akatsik egin duenentz. Europako Legebiltzarrak, oraingo-z, ez du erabaki aditu independenteen batzordea hautatzeko beste batzorderik osatzea. Baina adi, biderik *europarra* litzateke.

erantzuguazu...

943 300 228

zuzendariari@jalgi.com

Erosketa egokiak egiten dira merkealdian?

■ **Dudarik gabe,** arropak merkeago eros daitezke merkealdian, baina ez dut uste hilaren amaieran askorik nabaritzen denik. Behar ez den makina bat produktu erosten dugu, batez ere publizitatearen eraginez, eta askotan ez dakigu ezezkorik esaten. Hala ere, ez dut uste galdera oso ongi egina dagoenik; izan ere, merkealdian

Ez dira argitaratuko izenik gabe iristen diren mezuak. Guztiek izen-abizena eta telefono zenbakia beharko dute izan. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak bere esku du horretarako eskubidea.

Hurrengo galdera:

Joango al zinateke Madrilera Atletico de Madrid-Real partidua ikustera?

erosten duguna egoia den edo ez oso subjektiboa da. Bakoitzaren arabera, baina delako uste dut. **Ainhoa Larrañaga** (Andoain)

■ **Merkealdia** ez dut batere gustukoa. Ez naiz batere eroso iza-

ten jende artean erosi beharra izaten dudanean, eta merkealdian, zoritxarrez, horixe gertatzen zait. Erosi nahi, batez ere merkealdia hasten denean, baina ezin erosi lasai! Jendea aurrean, eta jendea

atzean. Denok elkarri aurrea hartu nahirik. Alkandora txukun bat ikusterako, hiru-lau emakume beso banatik tiraka. Horrela airtzeko nahiago dut beste edozein garaitan erosi. Nire amak dioen modura, hobe pixka bat gehiago ordaintzea, hau da, kalitatea ordaintzea, aurrera begira horrek ematen digulake etekina. **Pello Barandiaran** (Iruñea)

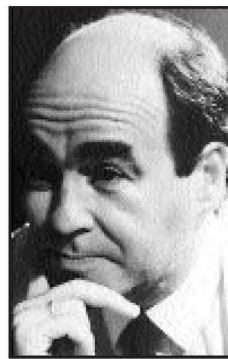

galdeiozu...

Luis Aranberri 'Amatiño'
KAZETARIA

Arriskuan al daude paperezko egunkariak Internetengatik, edo elite baten kontua izango da?

Iker Arrieta [Gasteiz]

■ **ADITUEK DIOTENEZ,** paperezko prentsak indartsu iraungo du gutxienez hurrengo 25 urteetan. Nirez ustez, ez da sekula erabat desagertuko. Aurreko atzera, multimedia, telebista, irratia, zinema, argazkia, prentsa, liburua, antzerkia, ahozko literatura, marrazkia... Genero bakoitza gizarteratzen ahalegindu da beti, baina ez du inoiz aurrekoa zeharo deuseztatzerik lortu. Bakoitzak bere merkatua aurkitu du. Eta beti konstante batez: edukia da giltza, ez teknologia edo erreminta mediatikoa.

Urtarrilaren 19tik aurrera

Txaro Arteaga EMAKUNDE-KO ZUZENDARIA izango da Galdeiozu ataleko gonbidatua. Bidali zure galderak ordurako.

zuzendariari

Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain

OHARRA: Ahalik eta iritzi gehienek izan dezaten tokia, ez da komeni makinazko 15 le-
rro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea eta
NAREN zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak bere
esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko.

Infiltratuak!

Sabotaiak, kale borrokako ekintzak eta abar behin eta berriro errepikatzen ari dira, Lizarra-Garazi hitzarmenaren inguruan lortutako batasuna egoera larrian ipiniz. Bidea egina, batasuna lortua eta etorkizuna inoiz baino argiagoa dugunean, holako ekintza eroak berpiztu zaizkigu. Urtarrilaren 9ko presoen aldeko manifestazio erraldoiaren bezperan holako hiru ekintza izan ziren. Zer lortu nahi zuten? Ipar eta Hegoaldeko euskaldunon artean lortutako batasuna haustea, garbi dago. Gure etsaiek hasiera-hasieratik lortu nahi duten gauza berbera. Hau kasualitatea!

Euskaldunok erne ibili beharra daukagu tranpa hauetan ez erortzeko. Eta Ezker Abertzalea da, dudarik gabe, printzipialki aurre egin behar diena, den-dena jokatzeko ari garen momentu hauetan etorkizun aske eta euskalduna zapuztu ez dakigun. Erne gazteak! Ez erori arerioak pres-

taturiko joko zikin horretan!, halako ekintzetan dabilzanak ez baitira, ez deszerebratuak, ez txorapitoak eta ez euskaldun gazte erradikalizatuak, euskaldun guztion ahoan dagoena baizik: infiltratuak! **Joseba Aukenerena** • URRUÑA (LAPURDI)

Euskarari eutsi eta
EGUNKARIA eros

Ez du denbora asko *Bai Euskarari* genioela. Oraitik beretik ikusiko dugu zer-nolakoa den gure erantzuna. Aspaldixkoan EUSKALDUNON EGUNKARIAK zenbait irakurle bereganatuko zituen *Egin* hetsi zutela eta. Ez dakit zenbat ziren guregana hurbildu zirenak. Beharbada gutxi. Euskararen aldeko festa erraldoie-

tarako joera badugu, baina euskaraz bizitzeko egunero-egunero? Gaur ene mezu zuzen-zuzena hauxe da: EGUNKARIA erostea erabaki zenuen euskaldun hori, ez iezaiozula utz erosteari. Segi aurrera, hori duzu-eta bide zuzena eta benetakoa. Meharra, malkartsua eta, batez ere, baztertua, ia ikusi ere inor gutxi ikusten duena. Eta etsaiak ez ikusiarena egiten gainera, izanen ez baltz bezala jokatzeko gehienetan. Noiz ikusi duzue erdal egunkari baten esaten «el comunicado de ETA enviado a Egin y EGUNKARIA»? Inoiz ere ez. Etsaiarentzat Euskal Herrian ez da euskarazko egunkaririk editatzen.

Noiz ikusi duzue beti euskaraz kantatzen duten kantaririk Espainiako telebistan? Haien zatik Kongoko kantariak ere ezagunagoak dira. Esan dut etsaiak euskaldungoa ig-

noratzen duela, baina azkenaldian eman diren zantzuak ikusirik, zerbait mugitzen ari dela uste dut.

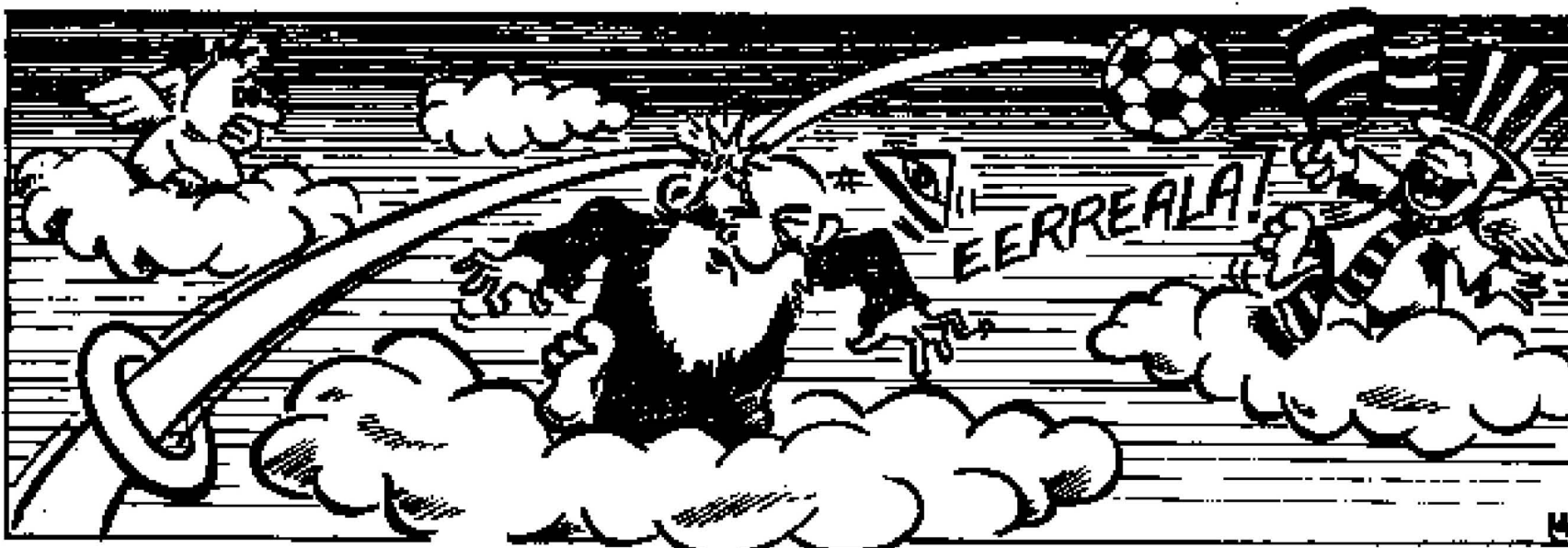
Adibide pare bat jartzearen, nahiko esanguratsuak direla esan nuke. Telefonikak Nafarroako gida argitaratzerakoan, azalean «Nafarra-Nafarroa» jarri beharrean Nafarroa soilik jarri duela-eta piztu duten sua. Nafarroako Gobernua buru-belarri sarturik gainera.

Ni, mindu beharrean, gauza hauexek pozten naute, gure begi lausotuak ia behingoz garbitzen ditugun eta helburuari tinko eutsi, euskaraz bizitzeari, alegia.

Aipatu dizut hamarren bat adibideetatik pare bat, EGUNKARIA erositze segiz dezazun. Euskara baita bide estu, meharra, deseroso eta zabaldu beharrekoa.

Bestalde, EGUNKARIARI esanen nioke aurkitzen diodan zulorik handiena astelehenetako hutsunea dela. Noiz bete behar duzue? **Joan Aleman** • IRUÑEA

• MONTXO •

asteko

Euroa: onuragarria edo kaltegarria? ♦

Urte berriarekin batera euroa indarrean jarri da, batik bat finantza munduan. Hasierako egunetan ilusio handiz, gogotsu, hartu dute merkatu eta boltsek. Alabaina, euroaren aurrean zalantzak agertu

dituenik ere bada. Zenbaiten arabera, onura baino kalte gehiago ekarriko ditu moneta bakarrak. Beste zenbaitentzat, hazteko aukera paregabea eskainiko du.

Neoliberalen aitzakia

• MIKEL NOVAL •

[ELAKO BULEGO TEKNIKOAREN ARDURADUNA]

Europako Batasuna (EB) egituratzerakoan joera ideologiko neoliberalak gailendu da. Horrek moneta eta ekonomiaren batasun prozesuan eragin erabat kaltegarria izan du.

Izan ere, pentsamolde neoliberalak *finantza merkatuen gobernua* defendatzen du ekonomian: Hartara, merkatuko indarrek pisu handiagoa behar dute gizartearen erabaki demokratikoek baino. Horren atzean xede bakarra ezkututzen da: gobernuen zerga, aurrekontu eta diru-politika kapitalaren interesen menean ipintzea.

Hori izan da, arestian esan dugunez, moneta eta ekonomi-batasunaren prozesuan pentsamolde nagusia. EBko 11 estatu eurora biltzeko erabaki ziren bateratasun prozesuaren helburuak—Maastrichteko itunean zehaztuak—soilik nominalak izan ziren, ez errealak; monetari erabateko lehentasuna eman zioten gobernuek, eta ikuspegi soziala baztertu egin zuten. Ondorioz, gerraosteko itun soziala—enplegu batean eta onura sozial eskuzabaletan oinarritua—hankaz gora geratu zen.

Maastrichten eta euroaren aitzakiaz murrizketa politika zorrotzak ezarri ziren, gizarte-babesa narriatu, kapitalerrenten gaineko zergak leundu eta abar. Kaltetun nagusi gertatu zirenak, gizarte sektorerik ahulenak. Horiekin batera, lan merkatua desahautzea eta gizarte ereduaren hondatzea etorri zaizkigu.

Euroa Egonkortasun Itunarekin batera doa. Honen edukia oso ezaguna ez den arren, badakigu orain arteko bideetik jarraitzean datzala: datozen urteotan ere euroaren baitan dauden estatu zein administrazioek doikuntza politikari eutsiko diote, baina era desberdinean, sektore bakoitzaren arabera:

1- Defizita mugatuta izango da. Hau soilik gastu soziala murriztearen bideetik da posible. Harrigarria baderitzogu ere, oinarritzko eskubideen kaltetan, adibidez langabeziaren babesa oraindik gehiago murtitua.

2- Euroko gobernuek, ordea, ez daukate inolako arazorik defizita onartzeko, errenta handien, enpresen mozkinen edo kapitalen gaineko zergak gutxitzeko bada bederen. Zer esanik ez, oraindik ez zaie gobernuei otu beren diru-sarreretan horren eragin nabaria duen iruzur fiskalari aurre egitea.

3- Lehiakortasuna galduz gero, mer-

kataritza-balantzako desorekak gainditzeko monetaren truke-tipoa ezin da erabili, ezin da debaluaziorik egin.

Ondorioz, ekonomiei lehian jarraitzeko geratzen zaien irtenbide bakarra enplegua da: langabezia mailan, soldatetan edota lan-baldintzetan somatuko dugu aurrerantzean Egonkortasun Itunaren zama, Euskal Herriarentzat albiste aski txarra, langabezia murrizteko ia aukerarik gabe geratuko bakarra, oraindik oso maila altuan bagabiltza ere.

Inola ere ez gaude ados gizarte eta ekonomiaren taxuketa honekin. Gi-

Erronka enpresentzat

• JOSE GUILLERMO ZUBIA GUINEA •

[CONFEBASK-EKO IDAZKARI NAGUSIA]

Euroa urtarilaren leian jarri zen indarrean moneta bakarrean hasieratik sartu diren hamaika herrialdeetan. Dударik gabe, garrantzi handiko gertaera izan da, gure etorkizun ekonomikoan oso eragin sakona izango duelako, eta egoera berri bat planteatzen duelako, erronka eta aukera handiz betea, nola euskal enpresentzat hala herritar guztientzat.

Aldi berriak honako ezaugarri hauek izango ditu: ekonomiaren eta prezioen egonkortasuna; inte-

ne ekonomiko guztiz garden batean aritzera behartuko ditu, eta, hor, gure enpresek gauza izan beharko dute lehiakideen maila berean etengabe aritzeko. Horretarako, aldaketa operatiboak egin beharko dira, baina batez ere estrategikoak, eta ezinbestekoa izango da ahalegin handiagoa egitea malgutasunean, berrikuntzetan, kualifikazioan eta produktibitatean, eskakizun berriei aurre egin ahal izateko.

Beharrezkoa izango da enpresa bakoitzak lehenbailehen sakon

aztertzea nola eragiten dion moneta bakarrak, bai eta hartara egokitzeko egin beharreko aldaketak eta inbertsioak neurtzea ere. Izan ere, enpresa bakoitzaren puntu sendoez eta ahulez, egoeraz eta ahalmenez egindako azterketatik aterako baitira ondorio gisa merkatuetan sendoago agertzeko egin beharreko doikuntzak eta aldaketak. Askotan, komenigarria izango da beste enpresa batzuekin lankidetzan aritzeko bideak bilatzea, eta beste batzuetan egokitu egin beharko dira produktuak eta zerbitzuak, edo horiek eskaintzeko modua. Era berean, aldaketa horiek ongi ateratzeko, funtsez-

koa izango da langileak prestatzea, eta moneta bakarrera egokitzeko prozesuan inplikaturik egotea.

Gure enpresek erronka horiei ematen dizkieten erantzunen zer nolakoak, zenbaterainokoak, erritmoak eta egokitasunak erabakiko dute zein neurritan izango den onuragarri moneta bakarra gure produkzio-sarearentzat. Lehenagoko beste gertaera historiko batzuek argi utzi dute gure ekonomia irekitzea beti izan dela mendedargarria, eta espero izan dezagun orain ere gauza bera gertatzea moneta bakarrarekin. Beharrezko bitarteko guztiak erabiltzea eta ahalegin guztiak egitea da garrantzitsuena hori ahalbidetzeko eta, beraz, gure erkidego osora aberastasuna eta ongizatea ekartzeko.

↑
Maastrichten eta euroaren
aitzakiaz murrizketa politika
zorrotzak ezarri ziren,
gizarte-babesa narriatu
eta abar
↓

zarte eredu hau langileon aurka doa, eta EBko gobernuek aukera politikoa egin dute interes jakin batzuen mesedetan. Ez dugu txirotasuna partekatzetik nahi. Kontua ez da poltsikoan euroa edo pezeta edukitzea, diru aldaketaren aitzakiaz inposatzen dizkiguten politikak baizik. Eta horiek ez ditugu batere gustoko.

↑
Ezinbestekoa izango da
ahalegin handiagoa egitea
malgutasunean,
berrikuntzetan,
kualifikazioan...
↓

res tasa apalak; ekonomian sektore publikoaren presentzia txikiagoa izatea; eta doikuntza zein egonkortasuna lortzeko tresna garrantzitsu batzuei uko egin behar izatea, truke tasari esate baterako. Aldi berriaren hasiera honetan, Moneta eta Ekonomi Batasunak gure enpresak inguru-

ALDERDI ABERTZALEEK LEHEN BILERA EGIN DUTE DATORREN LEGEGINTZALDIRAKO ITUNA AHALBIDETZEKO

«Arazo guztiak gainditzeko» borondatea badagoela diote EAJk, EAk eta EHk

■ Kale borrokaren gaia

«konfiantzaz» aztertze-
ko baldintzak badaude hiru
alderdiek esan dutenez

■ Legegintzaldirako akordioak

bake prozesua sendotzea
ekarriko lukeela adierazi dute
hiru alderdietako kideek

■ Politika egiteko orduan biolentzia

sobran dagoela jakinarazi diote
EH hautes-elkarteari EAJk eta EA
alderdiek

Felix Iriarte / Gasteiz

ASTE honetan eta aurrekoan izan diren kale istiluek markatu zuten EAJk, EAk eta EHk atzo egin zuten lehen bilera, legegintzaldirako akordioa egiten saiatzekoa. Ia hiru orduz «denetarik» hitz egin eta gero, ondorio bat atera zuten: borondatea badago aurrera egiteko eta «arazo guztiak gainditzeko».

Hala adierazi zuten Arnaldo Otegi, Inazio Oliverik eta Joseba Egibarrek —EH, EA eta EAJko bozeramaileak, hurrenez hurren—. Bileraren arratsaldean izan zen, Lakuan, eta Otegi Jone Goirizelaia, Jose Mari Elosua eta Rakel Peña alderdikideek lagundu zioten. Oliverirekin batera Sabin Intxaurre, Patxi Ormazabal eta Rafael Larreina izan ziren, eta jeltzaleen ordezkari Jose Antonio Rubalkabak, Idoia Zenarruza zabeitia lehendakariordeak osatu zuten Egibarrekin.

Bileraren atarian, goizean, Juan Jose Ibarretxe lehendakariak jakinarazi zuen, Ser irratian egindako adierazpenetan, «biolentzia ez laguntzea» eskatuko ziotela EHri, «Guztiz beharrezkoa da, EHren laguntza izateko, ez laguntzea indarkeria ekintzak, ez intentsitate handikoak, ez bitartekoak, ez txikikoak», adierazi zuen, eta horrekin joan den asteartean Josu Jon Imaz Jaurilaritzako eledunak egin zituenak nabartu zituen. Imazek, izan ere, esan zuen EHri «espreski» eskatuko ziotela «biolentzia gaitzestea».

Imazen eskaera ez zioten hitzez hitz egin EHko ordezkariari. Hala jakinarazi zuen behintzat Arnaldo Otegi. Jaurilaritza sustengatzen duten bi alderdiek nabarmendu zioten ez direla bateragarriak Jaurilaritzari laguntza ematea batetik eta biolentziaren erabilera sustatzea bestetik; edo bata edo bestea aukeratu beharko duela.

EHk erantzun zien ez dutela hobesten biolentziaren erabilera, baina aldi berean jakinarazi zuten biolentzia hori eragiten duten faktoreak are gehiago arbuizatu dituztela. Guztien argudioak entzun ostean, hiru alderdiek ondorizatu dute «borondatea» badagoela aurrera egiteko bake prozesuan, eta horrek ahalbi-

JOSEBA OLALDE

Jone Goirizelaia, Jose Mari Elosua, Arnaldo Otegi eta Rakel Peña, atzoko bilerara bidean.

detuko duela babes parlamentarioa.

Diskrezioz jardungo dute

«Abitu den prozesuak ilusioz bete du euskal gizartea. Eta

hiru alderdiok bake prozesua sendotzeko apustu zintzoa egingo dugu. Zailtasunak izango dira bidean, baina oztopo guztiak gainditzeko ahaleginak egingo ditugu», esan zuen Joseba Egibar jeltzaleak.

Aurrerantzean egingo dituzten bilerak —egutegia zehaztu dute, jendaurrean jakinarazi ez badute ere— «diskrezio giroan» egitea hitzartu dute. Atzokoa izan zen lehena, eta beste batzuk izango dira, masa komunikabideen arretatik aparte. Guztia bukatzean gizarteari jakinaraziko diote. Lehen hartumana «esperantzagarria» izan zen, Inazio Oliveri EAKo buruaren hitzak erabiltzearen, eta litekeena da otsailaren hasierarako akordioa egina izatea.

Oliverik, gainera, esan zuen bilera «emankorra» izan zela, eta gai guztiak izan zirela mahai gainean. Kale istiluen gaiaz gain, EHk jakinarazi zuten zeintzuk izan daitezkeen akordioa egiteko gai garrantzitsuenak, hau da, zeintzuk hitzartu daitezkeen eta non egon daitezkeen zailtasunak handienak. Ez zuten gehiago sakondu, hori datozen bileretako kontua izango baita.

Komunikabideen «su-etena» eskatu dute hiru alderdietako buruek

■ DEI berezi bat egin zieten hiru alderdi abertzaleek komunikabideei, «su-etena» eskatu baitzieten. Izan ere, EAJk, EAK eta EHk uste dute «interes ugari» dagoela bake prozesuak porrot egin dezan, batez ere Madrilen, eta interes hori zenbait masa komunikabidetan islatzen dela.

«Madrildik dator eraso mediatikoa. Izan ere, arduratuta daude hemen abiatu den prozesuarengatik, eta guztia dinamitu nahi dute. Ez dute lortuko, arazoa gainditzeko borondate argia daukagutako». Hitzak Arnaldo Otegiarenak dira, baina Inazio Oliverirenak edo Jose Egibarrenak izan

zitezkeen, antzera hitz egin baitzuten.

Komunikabideek bake prozesuan izango duten garrantzia izan zen aztertutako gaitari-ko bat, bileraren ostean adierazi zuten. «Su-etena» eskatzea bileran komentatu zuten, eta kazetariei jakinarazi zieten. Egibarrek esan zuen bake pro-

zesuak «bidelagunak» behar dituela, eta komunikabideek lagundu behar dutela esan zuen. «Komunikabideen laguntza beharrezkoa da; horregatik, su-etena eskatzen dizuegu, zintzo jokatzea alegia. Erantzukizuna behar da eta batzuek ez dute zintzo jokatzen», esan zuen.

1999rako plangintza aztertuko du bihar Lizarra-Garaziko Akordioak Donostian

Adierazpena ezagutarazteko, arlo ezberdinetara bideratutako kanpaina egingo dute

Erredakzioa / Donostia

Lizarra-Garaziko Akordioak 1999rako plangintza aztertuko du bihar Donostian egingo duen bileran. Foroaren talde iraunkorak jada adostu ditu aurtengo lan ildoak. Arlo publikoan Akordioa ezagutarazi beharra aipatzen da, eta arlo pribatuan, berriz, Lizarratik kanpo geratu diren alderdi, sindikatu eta erakundeekin eta komunikabideekin lan egiteko asmoa azaltzen dute.

AURTENGO plangintza jasotzen duen zirriborroa Lizarra-Garazi bake prozesua laguntzeko jaio den tresna dela esanez abiatzen da. Lizarra-Garazi proposamen demokratikoa dela oroitarazten dute, eta komunikazio mailan hori nahasi eta «fronte abertzale» gisa aurkezteko ahaleginak egin direla. Iritzi publikoari Lizarrak oinarri demokratikoa duela eta ez oinarri abertzalea azaldu beharra aipatzen du, eta esaten du alderdi demokratiko batek ez lukeela arazorik izan behar akordioaren edukiekin bat egiteko.

Aurrerantzean egin beharreko lana bi arlotan biltzen dute: arlo publikoan eta pribatuan. Foroaren antolaketa, azpiegitura, gizarteratzea, herri dinamika eta ponentziak jasotzen ditu bihar aztertuko duten agiriak. EGUNKARIAK jakin duenez, txostena adostua dute talde iraunkorra osatzen dutenek, eta batzarrak onartzea espero da.

Gizarteratzea, arlo publiko eta pribatuan

Gizarteratzearen arloan biltzen dira arlo pribatuan eta publikoan egin beharreko lanak. Arlo publikoari dagokionez, aurkezpenak egin asmo dituzte hirietan, uni-bertsitatean eta abar.

Arlo pribatua zabalagoa da. Alde batetik, bilerak egin asmo dituzte Akordioaren sinatzaile ez diren alderdi, sindikatu eta gizarte erakunde nagusiekin (CDN, UPN, PP, PSOE, PSF, UDF, RPR, UGT, CCOO...). Komunikabideetako arduradunei adierazpena aurkeztea ere beharrezkoa ikusten dute.

BOB EDMÉ

Akordioaren sinatzaileek urrian Donibane-Garazin egin zuten bilerako argazki bat.

Sektorekako gizarteratzearen garrantzia mintzatzean, enpresak, eliza eta banka aipatzen dira. Eta, Euskal Herrian gizarteratu beharraz gain, Akordioa nazioartean ezagutaraztea ere helburu dute Lizarrakoek: Europako Parlamentuan, NBERen egoitzetan eta atzerriko hiri garrantzitsuetan aurkezpenak egitea planteatzen dute. Gizarteratze lana bideratzeko kanpaina bat egingo dute, eta haren amaieran Lizarra-Garazi Eguna litzatekeena antolatu.

Lizarrak herrietan dinamika berriak sortzeko balio izan duela iritzi diote sinatzaileek,

■ ■ ■ Herrietan sortu diren dinamika berriak Adierazpena gizarteratzeko baliagarri izan daitezke, sinatzaileen ustez

eta ekimen horiek Adierazpena gizarteratzeko baliagarri izan daitezkeela; beraz, horiek bultzatu beharra aipatzen da. Azkenik, zenbait

ponentzia egiteko asmoa dute, lurraldetasuna, burujabetasuna eta erabaki subjektuaren inguruan, laneko tresna gisa erabiltzeko.

Akordioaren lan ildoak artikulatzeko eta erabakiak hartzeko, alde batetik talde iraunkorra eta bestetik batzarra bereizten dituzte. Talde iraunkorrari foroaren funtzionamendua antolatzea dagokio, eta hauek osatzen dute: EAJ, EA, HB, AB, IU-EB, Batzarre, LAB, ELA, Amnistiaren Aldeko Batzordeak, Elkarrri eta ABK. Foroaren organo nagusia, berriz, batzarra da, eta han finkatuko dira lan ildoak.

ELB, Gurasoak eta Euskal Herriko Berdeek bat egin dute Lizarrarekin

■ TALDE batek Lizarra-Garaziko Akordioa utzi du —Nafarroako IUK, alegia—, baina beste zenbait bat egin dute Irlandako Forotik sortutako ekimenarekin. Hala, biharko bileran Euskal Herriko Laborarien Batasunak (ELB), Gurasoak taldeak eta Euskal Herriko Berdeek izenpetuko dute adierazpena.

Gurasoen ordezkari Mikel Vazquez-

zek azaldu zuenez, haien «seme-alabek jasaten dituzten jazarpen eta atxilotak eta leporatzen zaizkien ekintzak Euskal Herriak bizi duen gatazkaren ondorio dira». Hori dela eta, Lizarrako Akordioa sinatzea erabaki dute, «irtenbide positibo bat bilatzeko tresna delako». Vazquezek, bestalde, Lizarran lehenago ez sartzeko arrazoia taldearen

barne dinamika dela azaldu zuen, ez baitute erabakiak hartzeko egitura sendorik.

ELB sindikatua, berriz, behatzale gisa izan zen Donibane-Garaziko bilkuran. Geroztik, biltzar nagusian eztabaidatu eta Lizarra-Garaziko Akordioa sinatzea erabaki dutela azaldu du Michel Berhokorigoin bozeramaileak.

«Laborarien sindi-

katu garen aldetik, normalki gai profesional bezalakoak ez dugu gure iritzia ematen. Baina gertatu izan da, mementu inportanteen aitzinean, politika orokorreko gaiak buruz ere gure iritzia ematea. Aldi honetan, Lizarra-Garaziko desmarxarekin bat egitea garrantzitsua iruditu zaigu», azaldu du Berhokorigoin bozeramaileak.

Nafarroako IUKo Batzorde Eragileko %40 Lizarra utzi izanaren aurka azaldu da

■ Erabakia hartzeko modua salatu dute

Erredakzioa / Iruñea

NAFARROAKO IUKo Batzorde Eragileko zortzi kidek, %40ak, alderdia Lizarra-Garaziko Akordiotik alde egin izana kritikatu dute. Zortzi kideek erabakia hartzeko modua gogor salatu dute, batzordearen bilera egin aurretik gai hori jorratuko zela ez baizekiten. Halaber, uste dute Irlandako Foroa utzi baino lehen, bertan parte hartu beharra zegoela IUKen jarraera azaltzeko.

Zortzi kide horien aburuz, Irlandako Foroak IUKren proposamenak aintzat hartuko ez balitu orduan zabaldu beharko litzateke eztabaida, baina ez lehenago. «Foroak ez balitu gure ekimenak kontuan hartuko, Nafarroako Batzorde eragileak, EAEko kideekin eta Batzorde Federaletan zuzendaritzarekin iritzi trukaketa egin ostean, eztabadaitu beharko luke foroan jarraitzea edo ez, betiere kide guztien parte hartzearekin», dio zabaldutako agiriak.

Hala, datorren Batzorde Eragilean aipatu zortzi kideek eskatuko dute IU Iruñeko Itunetik alde egitea, «modu horretan bazterketarik gabeko foro berriak sortzearen alde gaudela argi utziz».

PCE-EPK alderdiak Lizarrako itunean jarraituko du

Erredakzioa / Donostia

IU-EB koalizioaren barnean dagoen PCE-EPK alderdiak, atzo zabaldutako agiri baten bitartez, Lizarrako akordioan modu kritikoan jarraituko duela adierazi du. Era berean, euskal komunistek adierazi dute «kale istiluek gauza baterako balio dutela: Euskal Herrian eta Espainian bake prozesuaren kontra dauden posizioak indartzeko». EPK-k, bestetik, Lizarra-Garaziko akordioa alderdi, elkarte eta sindikatuen bateratasuna goraiatu du, «honek huts egingo balu atzetik dagoen gizartearen gehingoak frustrazio handia sentituko bailuke».

Borondatea baina iniziatibarik eza egotzi diote Senideek Juan Jose Ibarretxeri

Lehendakariarekin eginiko bileratik «etsita» irten ziren presoan senitartekoak

Asier Perez de Karkamo/Gasteiz

Borondate ona azaldu bai baina inolako iniziatibarik agertu ez zuelako kexu ageri ziren Senideak taldeko ordezkariak Juan Jose Ibarretxere-

kin atzo Gasteizen izandako elkarrizketaren ostean. Senideak elkarteko kideek euskal presoan sakabanaketarekin amaitzeko neurri zehatzak hartzea nahi dute, eta esan zuten, ez dute halakorik antzeman. Hala,

joan den larunbatean Bilboko kaleetan euskal presoan eskubideen alde izaniko manifestaldian ez agertzeagatik haserrea agertu zioten euskal presoan senideek Juan Jose Ibarretxeri lehendakariari.

EUSKAL presoan senideekin bildu zen atzo Ibarretxe lehendakaria. Ordu eta erdi mintzatu ziren bi aldeak. Bileratik atsekabeturik irten ziren Senideak taldeko kide Tomas Karrera, Mila Madina-beitia, Paule Sodupe eta Jon Etxabe. Karreraren esanetan, «borondate ona» erakutsi zuen lehendakariak, euskal presoan egoera ahalik eta lehen konpon dadin. Nolanahi ere, Ibarretxek «inolako iniziatibarik» aurkeztu ez zuela-eta «etsita» zeudela adierazi zuen Karrerak, «12 urteko sakabanaketaren ondoren hitzak ez baitira nahikoak». Gainera, EAEko Legebiltzarra euskal presoak Euskal Herriratzeko proposamen bat egin zuela gogoratu zuen Karrerak.

Azken asteotan Espainia eta Frantziako espetxeetan izan diren zenbait jazoraren berri eman zioten senideek Ibarretxeri. La Sante eta Almeriako presondegietan euskal presoek hasitako gose grebak edota Iñaki de Juana Chaosek arestian jaso zuen eraso izan zituzten, besteak beste, hizpide. Horiek guztiak direla-eta presoan mintzaketarekin biltzeko deia ere egin zioten lehendakari jeltzaleari.

Bilbon ez agertzea leporatu zioten

Larunbateko Bilboko manifestazio erraldoia ere izan zuten hizpide Ibarretxek eta

JOSEBA OLALDE

Senideak elkarteko kideak eta Juan Jose Ibarretxe atzo eginiko bileran.

ETako presoan senitartekoek. Lizarra-Garaziko alderdien deialdiarekin bat egin ez izanagatik «egoneza» ageri zioten Senideak elkarteko kideek lehendakariari. Tomas Karrerarentzat «presoan eskubideen auzian oreka politikoa ez da bilatu behar, legalitatea betearaztea baizik». Horixe izan baitzen, oreka politikoa ez apurtzea alegia, Bilbora ez joateko Ibarretxek emandako arrazoia.

Oreka politikoa da, baita

ere, azken egunotan lehendakari jeltzaleak eginiko elkarrizketen ardatza. Horrela, atzo presoan senitartekoekin bildu bazen, herenegun indarkeriaren biktimak hartu zituen. Karrerarentzat, baina, biktimen eta presoan arteko «distantzia» mantendu nahi du Ibarretxek, eta presoan zein herritar ororen eskubideen aldeko egiteetan inolako distantziarik egon behar ez dela esan zuen. Presoan auzian inplikazio gehia-

go exijitu zioten, hortaz, Senideek Lehendakariari.

Indarkeriaren biktimen inguruan ere mintzatu ziren senideak. Bake prozesuan parte-hartze handiagoa exijitu dute behin eta berriz biktimen, eta hala agertu zuten herenegun lehendakariarekin eginiko mintzaldian. Jon Etxaberen aburuz, biktima hitza «monopolizatu» egin dute batzuek, baina herri honetan «jende ugari hil egin da, alde batetik eta bestetik».

Gasteizko Parlamentuak 14 batzorde izango ditu hurrengo legegintzaldian

■ Emakumea eta Gazteria Batzordea sortu da

Erredakzioa / Gasteiz

EUSKO LEGEBILTZARRAK 14 batzorde izango ditu 1999-2003 legegintzaldian, iragandakoan baino bat gehiago. Bozera-mileen batzordeak atzo Emakumea eta Gazteria Batzordea sortzea ebatzi zuen. Gobernuaren egiturari zehatzago egokitzeko Merkataritza eta Turismo alorrek Industria Batzordearekin egin du bat, eta Nekazaritza eta Arrantza-koa Industriadik bereizida.

14 batzordeak honako hauek dira: Instituzioak eta Barne Batzordea; Ekonomia, Hazienda eta Aurrekontuak; Industria, Merkataritza eta Turismoa; Nekazaritza eta Arrantza; Lurralde Antolamendua, Garraioak eta Ingurugiroa; Hezkuntza eta Kultura; Premia Legilegia, Araudia eta Gobernuak; Inkonpatibilitateak; Lan eta Gizarte Ekintza; Osasungintza; Giza Eskubideen Batzordea; EIT-Bren Kontrolerako Batzordea; Europako Arazoak eta Kanpo Ekintza; eta Emakumea eta Gazteria Batzordea.

Batzordeetako bakoitza 17 parlamentariz osatua egongo da. Urriaren 26ko hauteskundeetako emaitzen arabera, EAJk 5 kide izango ditu, PPk 4, EHk eta PSE-EEk 3na, EAK 1 eta Talde Mistoak 1 (IU eta UA). Batzordeak otsailaren 4an eratuko dira formalki, eta egun horretan aukeratuko dituzte lehendakaria, lehendakariordea eta idazkaria.

Biktimen batzorde berezirik ez

EB-IUK biolentziaren biktimen gaia aztertzeko batzorde berezi bat sortzea proposatu bazuen ere, Bozera-mileen Batzordearen gehiengoak uste du alor horrek bere tokia duela Giza Eskubideen Batzordean. EAJ, EA eta EHren botoekin hartutako erabakiak PP, PSE-EE eta IUren kritika eragin zuen. Egibarrek proposamenaren asmo politikoa gaitzetsi zuen.

Jarrai: «Espainiako komunikabideen intoxikazio kanpainaren helburu gara»

Lizarran egindako «apustu politikoarekin» jarraitzeko konpromisoa berretsi dute

Eider Goenaga / Donostia

«Espainiako komunikabideak Jarrairen aurka egin ari diren intoxikazio kanpaina salatzeke», prentsaurrekoa eskaini zuen atzo gazte erakundeak. Hala, haiengatik esandako guztia «gezurtatu» egin zuten, eta komunikabideak Lizarran hasitako bidea oztopatzeko Espainiaren tresna bat direla nabarmendu. Jarraik Lizarran egindako apustu politikoari eutsiko diola ziurtatu zuten Olatz Dañobeitiak, Igor Ortegak eta David Plak.

KOMUNIKABIDEEK erasoe-kin lotuz Jarrairi buruz esandako guztia gezurtatu egin zuten atzo gazte erakundeko bozeramaileek, eta ohartarazi ez direla behin eta berriro aterako «Jarrairen aurka esaten direnak ukatzera». Haien ustez, Euskal Herrian den egoera berria «euskaldunek Euskal Herriari, eta ez Espainia eta Frantziari, begiratzuz irekitako prozesu baten ondorio da», eta, hori dela-eta, bi estatu erdaldunek ez dakite prozesuari nondik heldu, eskuetan dituzten tresna guztiak erabiliz geldiarazteko.

Hor kokatzen ditu Jarraik bere aurka komunikabideek egin dituzten salaketak. «Jarrai Espainiako komunikabideen intoxikazio kanpainaren helburu da», esan zuen Dañobeitiak. David Plak,

EDURNE KOCH

Olatz Dañobeitia, Igor Ortega eta David Pla Jarraiko bozeramaileak, atzoko prentsaurrekoan.

berriz, Espainiako komunikabideei kasu gutxiago egiteko eskatu zien Lizarra-Garaziko Akordioa sinatu zuten talde eta alderdiei, hasitako bidea oztopatzea besterik ez baitute nahi. «Komunikabideek ez dute baldintzatuko gure jarduera, guretzat ez baitute inolako sinesgarritasunik. Hala, komunikabideei ez sinesteko eskatzen diogu Euskal Herriari, eta haien kutsaduratik desintoxikatzeko deia egiten dugu», esan zuen Plak.

Bide politikoan aurrera

«Komunikabideek gerra zikina hasi dute, Euskal Herriaren nahiak eta irekitako pro-

zesua zapuztu eta kutsatzeko. Inolako etika eta lotsarik gabe, Euskal Herria eta Euskal Herriaren alde egiten duten indarrak kriminalizatzen eta erasotzen ari dira etengabe», adierazi zuten Jarraiko kideek. Ildo horretan, Lizarran egindako apustuari eustea eskatu zieten IU-EB, EA eta EAJri. Jarrairen ustez, «Espainiako botereak duen eragina» Lizarrako alderdietan ere sumatu da: «EA, EAJ, IU eta bestelako sektoreetan bertigoa eragin dute, eta hori kezagarria da. Dena dela, beldurra eta bertigo baido ez direla sinetsi nahi dugu, ez dela atzera egi-

teko edo ezker abertzalea baldintzatzeko tentaldiarengatik sortu erantzuna».

Jarraik garrantzitsu deritza euskal indarrek batera jarraitzeari, eta, ildo horretan, Lizarran egindako apustu politikoarekin jarraitzeko konpromisoa berretsi zuen. «Jarraik aurrera aterako ditu martxan jarritako dinamika, egun egiten duen lana eta egin dituen apustu politikoak, Lizarrako Foroan beste gazte sektore batzuekin Lizarrako Adierazpena garatzeko, presoen eskubideak defendatzeko eta euskararekiko konpromiso zabal bat lortzeko», ziurtatu zuen David Plak.

Etxenike:
«Gipuzkoa HB instituzioetan sartzeko laborategi gisa nahi dute»

■ Horrela gertatuz gero Aldundiaren etorkizuna ez du argi ikusten PSE-EEkoak

Axun Erzibengoa / Donostia

GUILLERMO ETXENIKE Gipuzkoako ahalguburua nagusi eta Ekonomia eta Turismo diputatuak ez du batere garbi ikusten Foru Aldundiaren etorkizuna. Bere ustez, datozen hauteskundeetan ostean HB, udalez gain, beste instituzio batzuetan ere sar daiteke, Diputazioan alegia. «Gipuzkoa laborategi gisa erabili nahi dutela iruditzen zait HB beste instituzio batzuetan sartzeko, eta gipuzkoarrak akuri gisa erabilia», azaldu zuen.

Abertzaleen aldetik «sentimendu platoniko bat» antzematen duela azaldu zuen PSE-EEko kideak: «Kirolen Legea ez da guztia; zer gertatuko da Y-rekin, Eibar-Gasteiz errepidearekin edo Pasaia badiarekin HB sartzen bada?». Ildo horretatik, etorkizunera begira abertzaleen eta ez-abertzaleen arteko akordioaren alde agertu zen Aldundirako, «betiere Lizarratik urruntzen badira eta jarrera aldatzen badute». Bere ustez, EAJko zenbait sektoretan, batez ere ekonomia munduan, alderdi horrek jarrera aldatzea nahi dute. 1998ko balantzea egiteko prentsaurrekoan egin zituen adierazpen horiek Etxeniketik.

Kale borrokak «ezinegona» sortzen duela dio HBk

■ Ezker abertzalean ere sumatzen dela esan du

Alberto Barandiaran / Iruñea

NAFARROAKO Hezkuntza zuzendariaren autoaren aurkako sabotajeak ezker abertzalearen sektore batzuen baitan «ezinegona eta amorrua» sortu duela onartu zuen atzo HBk, baina, era berean, kale borrokako ekin-tza horiek «neurritz gairatzen» atzean dagoen «hurakan mediatikoa» salatu zuen. «Nahikari politiko garbia dago kale borroka sortzen

duen suminduraren arrazoiak ezkutatzeko», esan zuen Anjel Mari Elkano Mahai Nazionaleko kideak. Erasorekin lotuta, zera galdetu zuen HBkoak: «Zein indarkeria neurria du Ermitagainako 17 haurrei ezartzen ari zaienak? Neurri txiki-koa, ertainekoa edo handia?». Elkanok galdetu zuen era berean hori ote zen «sabotaje linguistikoa», «elektrokuzio intelektual» edo «hezkuntza hilketa».

Entzutegi Nazionalak libre utzi ditu Poliziak Iruñean atxilotu sei gazteak

Haietako lauri fidantza ezarri zien Del Olmo epaileak, orotara 2,5 milioi pezeta

Erredakzioa / Iruñea

Entzutegi Nazionalen deklaratu eta gero, aske geratu ziren atzo Espainiako Polizia Nazionalak asteartean Iruñean atxilotu sei gazteak. Haietatik lauk bermea ordaindu behar izan zuten aske geratzearen truke: orotara, 2.500.000 pezeta (100.000 libera). Atxilotuetako batek tratatu txarrak salatu zituen epailearen aitzinean.

ESPAINIAKO POLIZIA NAZIONALAK asteartean Iruñean atxilotu sei gazteek Madrilgo Entzutegi Nazionalako 1 Auzitegiko epaile Jesus del Olmoren aitzinean deklaratu zuten atzo, goizez eta arratsalde. Seirok Poliziak ukatu egin zuten leporaturikoa epaileari egin adierazpenetan. Horren ondotik, Del Olmo epaileak fidantzarik gabe aske utzi zituen Gari-koitx Mendioroz, Iturrama auzoko 21 urteko gaztea, eta Iban Unzu, Atarrabiako 17 urteko gaztea.

Alta, Del Olmo epaileak fidantza ezarri zien gainerako atxilotuei, orotara 2.500.000 pezeta (100.000 libera inguru). Guztiok atzo bertan ordaindu ahal izan zuten bermea, eta, horri esker, aske geratu ziren. Lauroi suteak eta txikizioak leporatzen dizkiete. Del Olmok 1.500.000 pezetako bermea ezarri zien Iturrama auzoko Eneko, Mikel eta Joseba Compains

Gurasoek Iruñean egindako manifestazioa gazteen aurkako jazarpena eta atxilotetak salatzen.

anaiei (60.000 libera inguru), 500.000 pezeta bakoitzeko (20.000 libera). Joseba Navarro Donibane auzoko 17 urteko gazteari, berriz, 1.000.000 pezetako bermea ezarri zion epaileak (40.000 libera). Europa Press agentziak iturri judizialeetatik jaso informazioaren arabera, Navarroren aurkako frogak gehiago dagoelako da handiagoa haren fidantza. Navarrok Poliziaren esku tratatu txarrak eta presioak jasan zituela salatu zuen epailearen aitzinean.

Sei gazteen senideek here-

negun atxilotetaren berri eman zioten Europako Kontseiluaren menpe dagoen Europako Torturaren Prebentzioarako Batzordeari, Espainiako Poliziaren esku inkomunikaturik zeuden semeen egoeraz kezkatutik. Atxilotetaren nondik norakoen inguruan ahal duten informazio guztia bidaltzeko eskatu zuten atzo erakunde horretako idazkari Jan Malinowskik senideei, bai eta Entzutegi Nazionalako galdelegiari buruzkoa ere. Poliziek asteartean komisariatik kan-

poratu zuten ofiziozko abokatuak, atxilotuei laguntza ematera joan zelarik. Lehen atxilotua deklaratzeko hasi zelarik, atxilotuari haren eskubideak mantso irakurtzeko eskatu zuten abokatuak poliziei. Horren ondotik, atxilotuak ez deklaratzeko erabaki zuten, eta poliziek abokatuak kanporatu zuten, gainerako atxilotuak babesteke utziz. Ofiziozko abokatuak Nafarroako Abokatuaren Elkargoko dekanoren agindua erakutsi zuten, baina poliziek ez zuten aintzat hartu.

Fernando Elejalde eta Josu Lonbide presoek lagunek istripua izan dute Alcatatik itzultzen

■ Hara joaten Jose Luis Barriosen senideek ere istripua izan zuten orain dela astebera

Erredakzioa / Donostia

FERNANDO ELEJALDE eta Josu Lonbide preso donostiarrak senideek auto istripua izan zuten iragan asteburuan, Madrilgo Alcala Meco espetxetik Euskal Herrira zetoze. Senideak erakundeak atzo jakinarazi zuten, bi presoek lagunek normaltasun osoz egin zuten bisita, baina itzulera, bidean zegoen izotza zela-eta, kotxea bide ertzerara joan zitzaizen.

Bestetik, astebete lehenago, espetxe berean dagoen Jose Luis Barriosen senideek ere istripua izan zuten preso bisitatzetik Iruñera zetoze. Barriosen senideek jakinarazi dutenez, orain batek bidera salto egin zuen eta haren aurka jo zuten.

Senideak taldeak halako istripuak sakabanaketaren ondorio direla salatu zuten atzo, eta, bi istripuotan kalte fisikorik jasan ez duten arren, senideen sufrimendua agerian gertatzen dela nabarmendu dute.

Presoen aldeko Parisko martxarako autobusak gaur arratsean irtingo dira

Erredakzioa / Baiona

EUSKAL presoek Euskal Herritarren aldeko Parisko martxan parte hartuko duten autobusak gaur arratseko zortzi eta erdietan abiatuko dira Euskal Herriatik. Donapaleu, Hendaia zein Hegoaldeko joanen diren autobusak Baionan bilduko dira gaueko hamarrak inguruan, elkarrekin Parisera buruz joateko. Frantziako hiriburura goizeko zazpi aldera heldu eta presondegiak itzulia egin ondoren, manifestaldia arratsaldeko hiru t'erdietan abiatuko da Gare de l'Est geltokitik, Bastillako presondegi aitzinean bukatzeko.

Entzutegi Nazionalak Gasteizko bost gazteren espetxeratzea agindu du ezarritako zigorra betetzeko

Erredakzioa / Donostia
ESPAINIAKO Entzutegi Nazionalak Gasteizko bost gazteren espetxeratzea agindu du, haien aurkako epaia tinkoa ez bada ere.

Gorka Aurrekoetxea, Eduardo Plagaro, Sebastian Garcia, Karlos Perez de Munain eta Gorka Perea 1993ko apirilaren 26an atxilotu zituzten, beste lau gazterekin batera, baina azken horiek aske utzi zituzten kargurik gabe handik egun batzuetara. Aipatutako bost gazteak, aldez, torturatu egin zituzten bakarturik egon

ziren egunetan, Amnistiaren Aldeko Batzordeak azaldu dutenez.

Itaunketen ondoren, Entzutegi Nazionalera eramane zituzten gazteak; Carlos Divar epaileak emandako epaiaren ondoren, Plagaro eta Perez de Munain Carabanchelgo kartzelara eramane zituzten, eta beste hiru gazteak behin-behineko askatasunean utzi zituzten, fidantza handien truke. Plagaro eta Perez de Munain 1993ko uztailaren askatu zituzten, haien familiek milioi bat pezetako bermea

ordaindu eta gero (40.000 libera).

Epaiketa 1997an

Gazteen epaiketa 1993ko atxilotetak gertatu eta lau urtera egin zen. Fiskalak aurkeztu zituen frogak atxilotuak bakarturik eta torturapean egon ziren bost egunetan eginiko adierazpenetan oinarritu zen. Aurretik, AABBe diotenez, Espainiako Justiziak artxibatu egin zituen atxilotuek tratatu txarrengatik jarritako salaketak. Gorka Perea eta Karlos

Perez de Munain, hainbat tortura jasan ondoren, beren buruak erruduntzat jotzera behartu zituzten poliziek.

Entzutegi Nazionalak sei eta zazpi urte bitarteko kartzela zigorrak ezarri zituen. Sei epaituek helegitea jarri zuten Auzitegi Gorenean, baina hark berretsi egin zituen epaiak joan den urrian. Azkenik, arabar gazteek Auzitegi Konstituzionalen aurkeztu zuten babes errekurtsioa. Helegitea oraindik erabaki gabe dagoenez, oraingo ez dago epai sendorik.

Gobernuaren «seriotasuna» nabarmendu du EAK

Lasagabaster diputatua Zarzalejosekin batzartu zen atzo

Agentziak / Madril

Begoña Lasagabasterrek «seriotasun handia eta prozesuarekin aurrera jarraitzeko erabaki sendoa» ikusten du Espainiako Gobernuarengan. EAKo diputatua Javier

Zarzalejos Gobernuak ordezkariekin bildu zen atzo, bake prozesuaren inguruan hitz egiteko. Kale istiluen gainera, «Gobernuak prozesuarekin jarraitzeko erabakia hartu izana» garrantzitsutzat jo zuen Lasagabasterrek.

ASTE honetan abiatu du Zarzalejosek elkarrizketa txanda alderdiekin bake prozesuaren inguruan hitz egiteko. Presidentziarako idazkari nagusia zenbait alderditako ordezkariekin bildu da, asteazkenean Iñaki Anasagasti EAJko diputatuarekin hain zuzen. Atzo, berriz, Eusko Alkartasunaren txanda izan zen. Bi ordu iraun zuen Lasagabasterrek Zarzalejosekin egin bilerak, eta handik irtean EAKo diputatuak esan zuen Gobernuarengan «seriotasun handia eta erabakitasuna» ikusi zuela. Hala eta guztiz zailtasunak eta gora-beherak izango direla onartu zuen. Bere ustez Gobernuak eta alderdien arteko bilerak «emankorrak» dira bata besteari informazioa ematea ahalbidetzen dutelako.

Bake prozesuak aurrera egiteko etengabeko elkarrizketa beharrezkoa dela iritziz dio Lasagabasterrek. Elkarriketak inor ez duela bazterrean utzi behar ere esan zuen EAKo kideak. Bakera heltzeko jarraitu beharreko pausuen artean presoek hurbiltzea aipatu zuen. Gobernuari horrela jakinarazi ziola

ANGEL MILLAN / EFE

Begoña Lasagabaster, atzo, bileratik atera ostean adierazpenak egiten.

azaldu zuen Lasagabasterrek. Era berean kale istiluak prozesuari ez diotela laguntzen azaldu zuen eta horregatik «Gobernuak prozesuarekin jarraitzea erabaki izana garrantzitsua» jo zuen. Gai horretan EAK tinko jokatu duela azaldu zuen Lasaga-

basterrek eta EHri adieraziko diotela ez daudel prest indarkeria onartzeko.

Zarzalejos CiUko Joaquín Molinsek ere bildu zen atzo arratsaldean, Bilera ostean Molinsek esan zuen babes osoa eman ziola. Gobernuak orain arte jarraitu duen politikari eustea egoki ikusten du CiUk.

Mahaikide presoek 3. gradua ez ematea erabaki dute

■ Basauri, Langraitz eta Iruñeko batzordeek ez dute gradu aldaketa aholkatuko

Agentziak / Bilbo

BASAURI, Langraitz eta Iruñeko espetxeetako tratamendu batzordeek bertan dauden HBko 14 mahaikideak bigarren graduan iraunaraztea ebatzi dute. Aurreko asteetan hirugarren graduan jartzea aholkatuko zutenentz luze hitz egin bazen ere, azkenean gauzak bere horretan uztea deliberatu zuten. Martuteneko batzordeak hurrengo ostegunean aztertuko du gaia. Orain hartutako erabakia sei hiletan egongo da indarrean.

HBko prentsa bulegoak

atzo gogorarazi zuen Mahai Nazionalarentzat ez daudela balio duten graduak, eta «gradu baliogarri bakarria txantaia eta baldintzarik gabeko askatasuna» dela azaldu zuen.

Beste alderdietan ere erreakzioak eragin zituen erabakiak. Hala, EAK eta IUK presoek artean dauden tratuek ezberdintasuna salatu zuten, GAL kasuan zigortutakoek kasua gogoan izanik.

Jaime Mayor Orejak, berriz, erabaki hori «erabat zuzena» izan zela adierazi zuen.

laburrean

■ Eiguren: «PSE-EEK adostasun elkarguneetara iritsi behar du euskal abertzaleekin»

JESUS EGIGUREN PSE-EEko harreman politiko eta instituzionalen arduradunak testu bat idatzi du, alderdi sozialistak Euskal Herrian jarraitu behar duen ildo politikoan sakontzeko. Legealdi honetarako estrategia berria ezartzen du agiriak, eta indar abertzaleekin adostasunera iristea du helburu. *Euskal Herria: ¿100 días para la paz?* dokumentalerako egin adierazpenetan, hau dio EHri buruz: «Ez dago inongo eragozpenik haiekiko harremana beste alderdiekin dugun ia bera izateko». PSE-EEK egin behar duenari buruz, Eigurenek adierazi zuen: «Historikoki, Alderdi Sozialistak, momentu klabeetan, euskal abertzaletasunarekin adostasunera iristen jakin du». x

■ Leoneko afera Parisen epaitzeaz kexu agertu dira abokatuak

LEONEKO afera Akizen (Landak) epaitua izan ordez Parisen eginen dela eta, beren kexua agertu dute Filipe Aramendi, Alain Larrea, Aña Mari Mendiburu, Yolanda Molina eta Yann Choucq abokatuak. Diotenez, Kasazio Ganbarak defentsari eta Filipe Bidart, Ttote Etxebeste eta Gabi Mouesca akusatuei inolako abisurik eman gabe hartu du erabakia, Paueko Ministerio Publikoaren eskariz. Abokatek ekimena salatu eta Europako Giza Eskubideen Gortera joko dutela adierazi dute. Afera honetan, jadanik, Europako Gorteak Mouescaren alde egin zuen joan den uztailan, 14 urtez afera honetan auzipetua egonik ere, auzirik egin ez zelako. x

■ Gobernuak eta CDNk akordio gehiago lotu nahi dituzte

NAFARROAKO GOBERNUA eta CDN kontent dira aurrekontu hitzarmenaren gauzatzearekin, eta hitzarmenak biltzen ez dituen zenbait gaitan ere adostasuna lortzen saiatuko dira. Hitzarmenaren Segimendurako Batzordeak bilera egin zuen atzo Nafarroako Jauregian. Ondotik, Miguel Sanz lehendakariak eta Juan Cruz Alli CDNko buruak iragarri zuten jarrera adosten saiatuko direla 35 orduko lan astearen eta Bazterketa Sozialaren Aurkako Planaren inguruan. x

■ Funtzionario batek dokumentu batzuk galdu dituelako, gazte bat ia kartzelan sartu dute

ESPAINIAKO Entzutegi Nazionalako funtzionario batek dokumentu batzuk galdu dituelako, Xabier Zaldúa donostiar gaztea kartzelatzen izan dira. Zaldúa Pasaian atxilotu zuen asteazkenean Espainiako Poliziak. Atzo Donostiako epaitegira eraman zuten, eta Martuteneko kartzelara bidali behar zutenean, poliziak akats judizialaz konturatu eta aske utzi zuten Zaldúa. Donostiako gazteak, bere garaian, lau urteko kartzela zigorra jaso zuen, baina Kode Penal berriarekin aske gelditu zen. Funtzionarioak galdu dituen dokumentuek Kode Penal berria ezartzeko balio zuten, eta horregatik gertatu da hau. x

Patrick de Carvalho GALkideak bere buruaz beste egin du presondegian

Tomas Perez Revilla errefuxiatua hiltzeagatik bizi osorako zigorra ezarri zioten

Hur Gorostiaga / Baiona

Patrick de Carvalho GALkideak bere burua hil zuen astearte arratsean, St. Maureko presondegian. 1984ko ekainaren 15ean, Miarritzen, Tomas Perez Revilla errefuxiatua hil eta Roman Orbe zauritzeagatik bizi osorako presondegi zigorra betetzen ari zen. Chateaurouxko Auzitegiak ez du heriotzari buruzko ikerketarik eginen.

HERENEGUN goizaldean hil zen Patrick de Carvalho GALkidea, St. Maureko presondegian. Urkaturik atzeman zuten zaindarien. De Carvahok, Roland Sampietro, Jean Philippe Labade eta Jean Pierre Bounin GALkideekin batera, 1984ko ekainaren 15ean Tomas Perez Revilla eta Roman Orberen aurkako atentatua egin zuen. Tomas Perez Revilla 1984ko uztailaren 27an hil zen, atentatuan izandako zaurien ondorioz.

Carvahok 14 urte zeramatzen presondegian, eta ez zitzaion asko falta kalera ateratzeko. Saint Maureko presondegiko ziegan bakarrik omen zegoen bere buruaz beste egin zuenean. Atzo hedabide batzuek besterik adierazi bazuten ere, Indre eskualdeko Chateaurouxko Ministerio Fiskalak ez du inolako ikerketarik irekiko

Patrick de Carvalho, epaitegitik irteten.

heriotzaren inguruan, «bere burua hil duelako dudarik izateko arrazoirik ez dago».

Carvalho oso pertsona adierazgarria da GALEn, Perez Revilla hil baino egun batzuk lehenago Carvalho eta Sampietro Simone Veil Frantziako ministro ohi eta Europako Parlamentuko lehendakariordearen segurtasun lanetan ibiliak ziren Pauen. Are gehiago, SRPJ polizi taldeko kideek komandoko lau kideen atzetik ibili ziren atentatuaren aurreko

egunetan, baina poliziek ez zuten ezer egin atentatua saihesteko, ez omen zekitelako atentatua prestatzen ari zirela. Atentatua gertatu eta ordu gutxira laurak atxilotu zituzten, baina egun gutiren buruan Bounin eta Labade aske utzi zituzten. Jakina zen bi horiek bonba-motorrez egindako atentatuan parte hartu zutela, baina «prozedurako hutsegite bat» zela medio, kargurik gabe libre utzi zituzten. Garai hartan hamabi GALkide baino

gehiago utzi zituzten aske, «prozedurako hutsegiteak» zirela medio.

Ondotik, Labade GALEko buruetarik bat izan zen. Taldeko lau kideetarik bakoitzak 150.000 libera jasotzekoak zituen ekimenarengatik. Carvalho eta Sampietro bizi osorako presondegira zigortu zituzten auzitegian. Ekainaren 15eko atentatua, Barrio-nuevo eta Deferre Espainiako eta Frantziako Barne ministroen arteko bilkuraren bihar amunean izan zen.

Hamar GALkide hil dira dagoeneko

DE CARVALHOREKIN hamar dira hil diren GALEko Frantziako adarreko kideak. Bernard Foucher 1997ko uztailaren 15ean, Fresnesko presondegian, «bat-bateko bihotz kolpe», nahiz eta medikuek gaitzik ez zuela ziurtatu. Pedro Sanchez 1985eko agorrilean hil zen, minbiziz; *Diario 16* egunkariaren arabera, berriz, GALEk ordaindutako Gradignaneko presondegiko sendagile eta zaindari batek eman medikamentu batek hil zuen. Marie Jeanne Puyo, Batallon Vasco Español (BVE) ibilitakoa, 1984an hil zen, Tenerifen, GALEko barne tirabiren ondorioz, Frantziako Poliziak azaldu zuenez. Liliane Satin presondegitik ateratzean hil zen. Paul Raguet 1984ko udan hila atzeman zuten, Tenerifen. Urte berean Joseph Couchot hil zuen GALEk, Iruenen. Mohamed Khiair, berriz, Frantziako Poliziak hil zuen, ustez zeramatzen furgoitik eskapatu nahi zuela eta. Guy Metge PAFeko poliziburua auto istripuz hil zen, errepide zuzen batean zihola, jakin ez diren zioengatik desbideratu ostean. Jacques Castets polizia minbiziz hil zen. Jean Pierre Cherid, OASEko kide ohi eta BVEn ibilia, 1984an hil zen, Miarritzen, auto baten azpian lehergailu bat ezartzen ari zela.

Sakabanaketa kritikatu zuten epaileak zigortzeko aukera salatu du Olabarriak

■ CGPJko kidearentzat, adierazpen askatasunaren «aurrekari txarra» litzateke

Agentziak / Bilbo

EMILIO OLABARRIA Botere Judizialaren Batzorde Nagusiko kideak (CGPJ) atzo azaldu zuenez, 16 epaile sakabanaketa kritikatzegatik zigortzea «aurrekari txarra» izango litzake magistratuen adierazpen askatasunarentzat. Izan ere, 16 euskal epailek egindako idatzia Diziplina Batzordera bidaltzea erabaki du CGPJk, legehausterik dagoen ikertu eta, hala bada, dagokion zigorra ezartzeko. Botere Judizialeko Lege Organikoak dioenez, magistratuek ezin dute Gobernu

gaitzetsi edo zoriondu, eta idatzi horretan halakorik gertatzen den ikertu beharko dute.

«Bidegabekeria bat da, adierazpen askatasuna bortxatzen baitu. Izan ere, epaileek, gizaki bezala, beraiei dagozkien gaiet buruzko iritzia emateko eskubidea dute; eta, kasu honetan, espetxeetako legea ekimen judizialari dagokio», esan zuen Olabarriak. Bestetik, adierazi zuen magistratuen idatzia ezin dela Gobernuaren lanari egindako gaitzespen gisa hartu, «ezin baita zalantzan jarri epaile hauek idatzia egi-

terakoan zuten asmo ona». Olabarriaren ustez, epaileak zigortuko balituzte, «aurretiazko zentsura edo autozentsura moduko bat» izango litzateke, eta ez luke ezer onik ekarriko etorkizunean.

HB: «Hori biolentzia juridikoa da»

Herri Batasunak ere gogor kritikatu zuen atzo CGPJren erabakia. «Botere Judizialaren Batzorde Nagusiak 16 epaileri zigor-espedientea zabaltzeko hartu duen erabakia izen bat baino ez du merezi: biolentzia juridikoa,

DAVID AGUILAR / EFE

Emilio Olabarria, CGPJko kidea.

esan zuen HBk, ohar baten bidez.

HBren ustez, «presoak Euskal Herriratzeko gizarteak egin duen oihuarekin bat

eginez idatzitako iritzi artikulua zigorgarritzat jotzen duen Botere Judizialak herri honen aurkako jarrera erakusten du».

BILBO ETA BEHOBIA LOTZEN DITUEN AUTOBIDEKO BIDESARIA BESTE 40 URTEZ LUZATZEA «INPOSIZIOA» DELA DIO

Bidesaria ez ordaintzeko ekimena bultzatu du A-8 Doan Akordio Sozialak

■ Bidesaria ez ordaintzeko era «legezko» bat asmatu eta praktikan jartzea izango da taldearen lehen helburua

■ Bizkaiko eta Gipuzkoako aldundiek Eibar-Gasteiz finantzatu nahi dute A-8ko bidesaria beste 40 urte luzatuz

■ N-634 errepidea ez da A-8 autobidearen alternatiba egokia, «errepide horrek makina bat puntu beltz baititu»

Asier Iturriagaetxebarria / Bilbo

A-8 DOAN Akordio Soziala aurkeztu zen atzo, eta egingo duten lehen ekimena Bilbo-Behobia autobideko bidesaria ez ordaintzeko era «legezko» bat asmatu eta praktikan jartzea izango da. Bizkaiko eta Gipuzkoako aldundiek beste 40 urtez eutsi nahi diote A-8an bidesaria ordaintze-ari, eta arrazoiak diru horrekin Gasteiz-Eibar autobidea finantzatu nahia dela azaldu zuen, eta hori «inposizioa» dela.

Jende aurrera atzo aurkeztu zen A-8 Doan Akordio Soziala, elkarrekin osatua: HIRU, LAB, EHNE, EILAS, ESK, SATSE, HB, IU, ZUTIK, Eguzki, EKA, A-8 Doan Plataforma eta AAHE Lezo. Egin nahi duen lehenengo gauza hiritarrek Bilbo-Behobia autobideko bidesaria ez ordaintzeko ekimena zabaltzea da. Bidesaririk ez pagatzeko modu egoki bat aztertzen ari direla azaldu zuen: «Herritarrek ez ordaintzean ahalik eta denbora gutxien galtzeko modua, eta aldi berean legezkoa», adierazi zuen Esteban Barandiaranek, HIRU sindikatuko kideak. «Ez dugu hori nahi, baina negoziatzeko atea itxita dagoenez, ez zaigu beste aukerarik gelditzen», erantsi zuen Koldo Nabaskues EKako kideak.

2003. urtean bukatzen da A-8 autobidearen kontzesioa, eta aldundiek beste 40 urtez luzatzeko asmoa dute. A-8ko bidesariarekin Gasteiz-Eibar autobidea finantzatu nahi dutela azaldu zuen mugimenduak. «A-8 autobidean bidesaria luzatzearekin, finantza interesak herritarren interesen gainetik jartzen dira, eta etorkizunean mugikortasun erdi eta handiko errepideetan bidesariak ezartzeko giltza da hori», esan zuen Joseba Zinkunegik, A-8 Doan plataformako kideak. Era berean, Bilbo-Behobia autobidea dagoeneko amortizatuta dagoela esan zuen

A-8 Doan Akordio Soziala bultzatu duten taldeetako kideek atzo Bilbon eskaini zuten prentsaurrekoa.

..... **atxikimendu agiria**

A-8 Doan Akordio Soziala

• HIRU, EHNE, LAB, EILAS, ESK, SATSE, HB, IU, Zutik, Eguzki, EKA, A-8 Doan Plataforma eta AAHE Lezo elkarrekin honako akordio sozial hau proposatzen dute:

■ «A-8 autobideko bidesaria berrogei urte gehiago luzatzeak dakarren inposizioaren aurrean sentsibilizaturik (2043 urte arte) erakunde sozial, alderdi politiko, sindikatu eta beste hainbat esparrutako entitateak elkarlanean gabiltza, beharrezko baitezorritu A-8 autobidea doan izateko erantzun soziala bideratuko duten dinamikak bultzatzeari.

Bada garaia —dagoeneko hiru hamarkada daramagu ordaintzen— autobidea hau publikoa eta doakoa izan dadin, gure herrialdeak kohesionatzeko, gure ingurugiroa zaintzeko, ekonomia dinamizatze, bizi-kalitatea hobetzeko eta garapen itxarobideak pizteko.

A-8 autobideko bidesaria luzatzearen aurka dago euskal biztanleria (IPES elkarrekin 90-10-2an eginiko inkesta baten arabera, % 78,2). Egoera hau erabat diskriminatzailea eta ez legezkoa da biztanleria-

rentzako, eta lapurreta bat da Euskal Herriko lurralde antolakuntzari, ingurugiroari, sozioekonomiari eta esparru guztiei begira.

Administrazioak gaur egun daraman jokamoldea ikusita, argi dago Eibar-Gasteiz adjudikazioarekin A-8ko bidesaria luzatu nahi dela. A-8 autobidean bidesaria luzatzearekin interes finantzarioak herritarren interesen gainetik jartzen dira, eta horren bitartez, etorkizunean mugikortasun erdi eta handiko errepideetan bidesariak ezartzeko giltza da.

A-8 autobideak ukazinezko onura publikoa du, eta Euskal Herriko bide-sareetan azkarrena eta garrantzitsuenak da. N-634 errepidea ez da alternatiba; gainezka dago, hainbat puntu beltz ditu (Zumaia-Getaria, Orio...) eta edozein arlo funtzionaletatik begiraturik ere erabat desagokoa da.

Euskal administrazioaren bide-sare politika irrazionalaren aurrean, ez ordaintzeko iniziativa antolatuta bat bultzatzen ari gara, administrazioak ezarri nahi digun bide-sare politika berrikusi eta herritarren beharretara egokitu dezan.

Honengatik guztiagatik, beharrezkoa ikusten dugu borondatea, esfortzua eta aldeko indarrak biltzea, eta hori dela-eta dei egiten diogu zure erakundeari iniziatiba honi bere atxikimendua adieraz diezaiola».

Nabaskuesek, eta haien asmoa «2003. urtean kontzesioa bukatu baino lehen autobidea doakoa izatea» dela. Izan ere, 1997. urtean Europistak enpresak 12.058 milioi pezetako irabaziak izan zituela nabarmendu zuen (480 milioi libera).

«N-634, amesgaiztoa»

A-8 autobidea doan izateak hainbat onura ekarriko lukeela azaldu zuen Zinkunegik. «Lurraldeak lotzea, gure baliabide naturalak zaintzea, ekonomia dinamizatzea, bizi-kalitatea eta garapen itxaropenak hobetzea...».

Halaber, N-634 errepidea ez dela alternatiba egokia argudiatu zuen Zinkunegik, makina bat puntu beltz dituelako: Zarautz eta Orio bitarteko zatia, Galdakao, Berriz, Getaria, Zumaia... «Leku txar horiek guztiek amesgaizto bihurtzen dute N-634 errepidea», gaineratu zuen.

Euskara Ofizialtasunaren aldeko EHEren manifestazioa

Iruñera joateko deia

Hainbat euskaltzale ezagunek bat egin dute EHEren deialdiarekin, eta euskararen ezagutza galdegin dute

I. Petxarroman / Donostia

Euskararen alde lanean ari den hainbat euskaltzalek bat egin du Euskal Herrian Euskaraz-ek larunbaterako egin duen deialdiarekin, eta euskararen ofizialtasuna eta ezagutza «Euskal Herri osoan» galdegin dute. Atzo Donostian irakurri zuten komunikatuan adierazi zutenenez, «premiatzkoa» da legeria bakarria izatea euskarak.

JUAN MARI LARRARTE AEK-ko Gipuzkoako arduradunak irakurri zuen komunikatua, bertan zirenen eta komunikabideen aurrera agertu ezin izan ziren beste batzuen izean. Donostian izan ziren, besteak beste, Luis Barinagarrementeria, AES Abokatu Euskaldunen Sindikatuko kidea; Xabier Mendiguren Bereziartu, Kontseiluko idazkari nagusia; Jose Antonio Lekue, EKB Euskal Kulturaren Batzarreko idazkari nagusia; Julen Kaltzada, euskaltzalea; Xabier Pikabea, UEMAko kidea; eta Amaia Beidie, Iparraldeko Euskal Konfederazioko.

Juan Mari Larrartek adierazi zuenez, frankismo garaiko errepresioa jasan behar izan zuten dokumentuarekin bat egin zutenetako askok. «Gauzak, egia da, asko hobetu dira ordudanik, baina bide luzea du oraindik hizkuntza normalizatua izateko, edo larriago dena, irautea bera ere bermaturik izateko».

Atzo bildutako euskaltzaleen iritziz, euskararen egoera

EHEren manifestazioarekin bat egin zuten euskaltzaleak atzo Donostian.

«tamalgarria» da oraindik, eta Ipar Euskal Herrian, adibidez, «galzorioan izan daiteke frantses gobernuaren etengabeko ekimen baztertzailaren ondorioz». Ildo beretik, gogoratu zuten Nafarroan ere egoera ez dela askoz hobea, eta Ermitagañako 17 umeen kasua ekarri zuten gogora. Jakina denez, Gobernuak ez zuen onartu nahi izan Iruñeko auzo horretan D ereduko gela bat sortzerik, eta egun 17 haur soto batean ari dira eskolatzen, gurasoek kontratatuko irakasle batekin.

Lege bakarria euskararentzat

Egoera txarra izanagatik, gizartearen «gehiengo handi

Bat egiten dute

• Honako hauek bat egin dute EHEren manifestazioarekin:

1. Txillardegia
2. Gotzon Garate
3. Joxerra Etxebarria
4. Martin Orbe
5. Mikel Bujanda
6. Alberto Gabikagojeaskoa
7. Laura Mintegi
8. Sagrario Aleman
9. Jexux Mari Zalakain
10. Juan Mari Larrarte
11. Luis Barinagarrementeria
12. Xabier Mendiguren Bereziartu
13. Joxe Antonio Lekue
14. Julen Kaltzada
15. Xabier Pikabea
16. Amaia Beidie

zabalak» euskararen normal-kuntza eskatu du behin eta berriz, eta adibide gisa Bai Euskarari kanpainan bost estadioetan izandako ekitaldia gogoratu zuten. «Gure herriaren nahi hori gauza dadin, beharrezkoa da euskarari jarri zaizkion harresi legalak gainditzea».

Larrartek gogoratu zuen egungo zatiketa administrazioak bost lege egoera ezberdin ekarri dizkiola euskarari, eta «premiakotzat» jo zuen legedi bakarria izatea. Ildo beretik, beharrezkotzat jo zuen euskara bere eremu osoan ezagutua izatea, «gaztelania Badajozen eta frantsesa Marseillan diren bezain ofiziala izatea», gaineratu zuenez.

EKBk ere bat egin du

Erredakzioa / Donostia

EUSKAL Kulturaren Batzarreak ere bat egin du larunbatean Iruñean izango den mobilizazioarekin. Euskarak aurrera egin dezan, normalkuntzarako pauso sendoak eman daitezen, «derrigorrezkoa» da euskara ofiziala izatea bere lurralde osoan, EKBk dioenez.

Ildo horretan, Euskal Herria hiru administrazioetan banatua egoteak egoera aski diferenteak erakartzen dizkio euskarari. «Legedi horrek erakutsi du euskarak nekez egin dezakeela aurrera. Nekez kaleko erabilerak eta ezagutzak, baina ia ezinezko euskararentzat premiazko diren beste esparruetan: irakaskuntza, administrazioa...».

Gaineratu duenez, «euskarak makina bat eraso eta traba jasotzen ditu egunez egun, batez ere ofiziala ez den eremuetan». Horrela, EKBk dioenez, euskarak aurrera egingo badu, guztion ahalegina behar du eta legearen babesa, eta herritarrei Iruñera joateko eskatu die, euskal herritar guztientzako hizkuntz eskubide berak eskatzeko.

atxikimenduak

Ikasle Abertzaleak •

«Euskaldunok pairatzen dugun zampaketak isla nabarmena du irakaskuntzaren alorrean»

► Ikasle Abertzaleak (IA) ikasle taldeak ere bat egin du du EHEk antolatutako manifestazioarekin. Iak dioenez, euskaldunen eskubideak ukatuak dira «uneoro eta sistematikoki», eta irakaskuntza horren isla nabarmena da. Horrela, Nafarroan, unibertsitateetan, Ipar Euskal Herrian, lanbide heziketan eta beste hainbat alorrean dagoen egoera gogoratu du. Iak uste du egoera hori erabaki politiko baten ondorio dela, «espainiar izateko edo integrazio mekanismo bihurtu baitute irakaskuntza».

Herri Batasuna •

«Etnozidioari aurre egiteko hitzordua»

► «Larunbateko deialdia garrantzitsua da, Nafarroan etnozidioa praktikatzeko ari dira era», Xanti Kiroga HBko parlamentarioak salatu zuenez. Kirogak nabarmendu zuen nafarren %90ek ez dutela hizkuntz eskubiderik, eta Euskararen Legeak hizkuntz *appartheid*-a sortzen duela. «UPNk kontrako jarrera du, eta batzuetan erridikulua egiten badi ere, telefono gidekin kasu, D erduan ikasi ahal izateko edo NUPen hizkuntz plangintza edukitzeko, edo 40.000 euskaldunek euskarazko irratia entzuteko ez daude eskubideak».

EAJ •

«Ofiziala lurralde eta eremu guztietan»

► EAJk ere EHEk deitutako manifestazioaren aldeko deia egin zuen atzo, prentsa ohar baten bidez. EAJk uste du euskararen garapenerako oztupoak daudela, eta horren adibide gisa jarri zuen Euskal Herria Irratiari emititzeko frekuentzia eman ez izana. «Badira kontraesan nabariak; esaterako, eremu ez euskaldunetan euskarazko irakaskuntza finantzatu beharra, eskaerari erantzuna emateko». Horregatik, EAJk bat egiten du EHEk eskatzen duen euskarari ate oro zabaltzeko, eta euskara Euskal Herria osoan hizkuntz ofiziala izateko.

Camino Villanueva etxean da FARCekeok 33 egunez bahiturik eduki ondoren

Gerrillarien esku izan den bitartean ez duela beldurrik izan esan zuen atzo

Erredakzioa / Iruñea

Atzo iritsi zen Camino Villanueva kooperante nafarra Iruñera. FARCe-koen esku bahituta egondako egunetan gertatutakoaren berri eman

zuen. Ez omen zuen beldurrik izan, nahiz eta «egoera gogorra» izan. Gerrillariak diru truke askatuko zutela esan zioten, eta ez zutela haren bizitzaren kontrako ezer egin. Villanuevak uste du Kolonbiako

Gobernuaren eta gerrillarien arteko negoziazioak hasi direlako utzi dutela aske. Atzo adierazi zuenez, bahituta egon den arren, ez du baztertu berriz ere Kolonbiara laguntzera joateko ideia.

ATZO iritsi zen Camino Villanueva kooperantea Iruñera. FARCKeko gerrillariak (Kolonbiako Indar Iraultzaile Armatuak) bahituta izan zuten 33 egunez, eta joan den larunbat gauean aske utzi.

Villanueva amarekin batera heldu zen Kolonbiatik Madrilera eta Madrildik Iruñera. Hantxe zeuden hamaika kazetari haren zain.

Iritsi bezain laster hitz egin zuen Villanuevak bahiketari buruz. Ez omen zuen beldurrik izan, baina oso gogorra izan dela aitortu zuen. Horrezaz gainera, lehenengo unetik esan zioten gerrillariak lasai egoteko, ez zutela hilko. Diruagatik soilik atxilotu zutela.

Ongi jaten zuen, egunean hirutan; garbitzeko ere ez zuen inongo arazorik izan, Villanuevak esan zuenez. Zaindariak oso gazteak zirela esan zuen, eta aske utzi zutenean barkamena eskatu ziotela.

Ettxeratzerakoan, Villanuevak hauxe esan zuen: «Gertatutakoa gertatuta ere, ez dut baztertu Kolonbiara lehen bezala berriz ere laguntzera itzultzeko ideia».

Madrilera iritsi zenean,
Abel Matutesekin egon zen,

Camino Villanueva, bere ama Maria Eugenia Rodriguezekin.

Espainiako Kanpo Harremanetarako ministroarekin, eta ondoren, Matutesek prentsaurrekoan aitortu zuen Kolonbian hasi berria den bake prozesuaren ondorioz utzi zutela aske uste baino lehen

Villanueva. Azpimarratu zue-
nez, ez dute dirurik ordaindu
aske uztearen truke.

Kolonbiako Gobernuari eskerrak eman ondoren, adierazi zuen hango presidente Pastranak egindako

kontaktuei esker askatu
zutela.

Gaur Miguel Sanz Nafarroako Gobernuak presidentearekin bilduko da, eta ondoren prentsaurrekoa eskainiko dute biek.

FARC: «GKEetako kideak ez dira gerrillarien bahiketen helburu»

LUCIA OLGA MARIN
FARC-eko Nazioarteko Ba-
tzordeko arduraduna da,
eta harekin hitz egin zuen
EUSKALDUNO EGUNKA-
RIAK, besteak beste, bahi-
ketaren gainean.

Marinek azpimarratu zuenez, «governuz kanpoko erakundeetako koope-
ranteak ez dira gerrillarien
bahiketen helburu».

Villanuevaren kasu konkretuaz galdeginda, esan zuen ez dakiela nola eta zergatik gertatu den. Hala ere, hauxe argitu nahi izan zuen: «Oso arrisku-tsua da atzerritarrek gerra dagoen lekuetara joatea. Egoeraren ezaugarriengatik, hain zuzen. Beti esan

dugu zentzugabea eta arriskutsua dela alde horietan egotea; Informazio Zerbitzuak haietaz balia daitezke nahi dute-nerako eta babes modura erabili».

Marinek adierazitakoa-
ren arabera, egoera horie-
tan FARCEko kideek ez
dute askotan jakiten atze-
rritarrak zertan dabil-
tzan gatazka dagoen eremu-
an: «Gerrillariak ez dakite
atzerritarrek zer egiten
duten han, zertarako dau-
den eta zein aldetan dau-
den, ikertzen duten arte.
Zoritxarrez, batzuetan
atxiki egin behar izaten
dituzte denbora batez, ziur
egon arte».

‘Gerta dakizuke’ kanpaina aurkeztu du Trafiko Zuzendaritzak

■ *Muineko lesioak
saihestu nahi dira
kanpainaren bidez*

Erredakzioa / **Bilbo**

1996 eta 1997 urteetan 18 urtetik beherakoek istripu ugari izan zituzten Euskal Autonomia Erki-
degoan. Eusko Jaurlari-
tzako Trafiko zuzendari
Javier Lersundik emanda-
ko datuen arabera, bi urte
horietan 18 urtez azpiko
249 gaztek zauri garran-
tzitsuak jasan zituzten
trafiko istripuetan.

Gai honi loturik, *Te puede pasar* kanpaina aurkeztu zen atzo Bilbon. Kanpainaren bitartez, trafikoko istripuek duten arriskuaz eta ekar ditzaketen ondorioez kontzientziatu nahi dira gazteak. Istripu askok sortzen dituzten bizkarrezur-muineko lesioei garrantzi berezia eman nahi zaie kanpainaren bidez.

1999an egingo den lehen kanpaina da hau. Eusko Jaurlaritzako Trafiko Zuzendaritza Nagusiak Bide Hezkuntzaren urtea izendatu du hau, hain zuzen. Muineko Lesioen Ikerketarako Elkartek (AESLEME) eta Elkartea Aseguratzailen Espainiako Elkartek ere (UNESPA) lagundu dute kanpainan.

Trafikoko zuzendariak emandako datu estatistiko-
koen arabera, gazteak
dira trafiko istripuen
«zoritxarreko» ondorio
gehien pairatzen dituzte-
nak. 1996an 18 urte
baino gutxiagoko 132 gaz-
tek zauri larriak jasan
zituzten auto istripuetan,
eta 1997an 117k. Lersun-
dik azaldu zuenez, «aurre-
rantzean trafikoarekin
izango duten harremana
ahalik eta positiboena eta
egokiena izateko balio-
ko duten» hitzaldiak emango
zaizkie gazteei kanpaina
honen barruan. Horrelako
kanpainak «eraginkorta-
sun handia» dutela uste
du Lersundik.

Maria de Mar Cogollos AESLEMEko zuzendari medikoak, bestalde, istripuen ondorengoez hitz egin zuen. «Hirugarren mailako prebentzioa beharrazkoa da, lesio asko ez baitira istripuan sortzen, zauritua mugitze-ko edo eramateko orduan baino», esan zuen.

Biolentzia Sexistaren Aurkako Plataformak deitutako manifestazio bat, Iruñean.

OSKAR MONTERO

Biolentzia sexistaren aurkako ituna bultzatuko dute Nafarroan

Xede hori du indarkeria mota horren kontrako plataformak

Erredakzioa / Iruñea

Biolentzia Sexistaren Kontrako Nafarroako Plataformak indarkeria mota horren aurkako borrokan jarraituko du aurtenera. Ahalegin horretan bi helburu nagusi

finakatu ditu 1999rako: batetik, biolentzia horren kontrako larrialdiko neurriak buruzko akordioa bultzatzea Foru Parlamentuan, eta bestetik, neurri horiek guztiak Nafarroa osoan gauza daitezen lortzea.

AURREKO urtean egindako lanaren errepasoa eginda, aurrera begira dituen helburuen berri eman zuen atzo Indarkeria Sexistaren Kontrako Plataformak. Talde hori joan den urtean sortu zuten Nafarroan emakumearen alorrean jarduten duten elkarte, erakunde eta sindikatuetako ordezkariak, gero eta agerikoagoa den arazoari behin betiko aurre egiteko exijitzeko.

Plataforma sortu eta hari jarraitasuna ematea oso positibotzat jo dute elkarteak, besteak beste, indarkeria sexista jasaten duten emakumeen egoera azalera-zi, horregatik protesta egin eta egoera horri aurre egiteko instituzioetan proposamen zehatzak egiteko gauza izan direlako orain arte. Hala eta guztiz ere, atsekabetuta agertu dira, erakunde publikoetatik ez dutelako euren eskakizunei erantzunik ematen jakin.

«Oraindik ere», salatu dute plataformako elkarteetako kideek, «etxean tratatu txarrak jasaten dituzten emakumeak pentsioetara bildatzen dira, inongo atentzio edo lagun-

tzarik gabe, eta baliabide ekonomikorik batere eskaini gabe, gainera».

Plataforman bilduta dauden erakundeek ez dute ulertzen nola instituzioetatik emakume horiek laguntzeko asmo ona erakusten duten baldin eta gero praktikan bitarteko eraginkorrik ez badago.

Hori guztiori dela eta, aurrera begira lanean jarraitzeko beharra ikusi du plataformak; aurtengorako helburuak zehaztuta dauzkate, gainera. Alde batetik, Nafarroako Parlamentuan biolentzia sexistaren aurkako larrialdiko neurriak har daitezen lan egingo dute, eta hori lortu ondoren, neurri horiek guztiak betearazten direla bermatzeko jarraipen lana egingo du.

Jardunaldiak otsailaren amaieran

Horrezaz gainera, datorren otsailaren 27rako emakumeen kontrako indarkeriari buruzko jardunaldiak antolatzeke lanean ari da plataformak.

Jardunaldi horiek elkarte

eta erakundeen elkargune izatea nahi dute, indarkeria mota horren arrazoi eta zergatiak analizatu sakondu, errealitate horri aurre egiteko bideak proposatu, eta, batez ere, behaketa lana eta presio soziala egiten jarraitzeko asmoz.

handik eta hemendik

DONOSTIA • la mila familiak jaso zituzten iaz larrialdiko laguntza sozialak

OINARRIZKO gastuei aurre egiteko bitartekorik ez duten 922 familia lagundu zituen diruz Donostiako Udalak. Inaki Barriola zinegotziak atzo jakinarazi zuenez, Udalak guztira 160 milioi pezeta banatu zituen iaz larrialdiko laguntzetan, aurreko urtean baino %20 gehiago. Beharrezko diren familien arteko gehienek etxearen alokairua ordaintzeko erabili zuten dirulaguntza. x

BARAKALDO • Zaballa eta Rontegiko gizarte zerbitzuak berriro egingo dira

BARAKALDOKO Udalak lau milioi pezeta pasatxo bideratuko ditu Zaballa eta Rontegi auzoko gizarte zerbitzuen egoitzak berri- tzeraz. Encarnacion Villar Herrilaretako zinegotziak atzo jakinarazi zuenez, ahalik eta azkarren hasi nahi dituzte lanak, apirilerako egoitzak prest egon daitezkeen. Lanok Eusko Jaurlaritzak diruz lagunduko ditu. x

IRUN • Telefono kabinak manipulatu ari direla ohartarazi dute

IRUNGO Udaltzaingok jakinarazi du azken egun hauetan telefono kabinetan zotzak sartu dituztela erabiltzaileei dirua lapurtzeko asmoz. Zotz horiek begi-bistan geratzen ez direnez, Udalak tentuz ibiltzeko ohartarazi die herritarrei. x

Artikako errausteko laberako plan urbanistikoa onartu du Bizkaiko Diputazioak

■ IUK egitasmoa legez kanpokoa dela dio

Europa Press / Bilbo

ALEGAZIOAK aurkezteko legezko epea amaitu ondoren, Bizkaiko Diputazioak onartu egin du Artikako errausteko laberako plan urbanistiko behin-behinekoa, atzo Batzar Nagusietako Azpiegitura Batzordean jakinarazi zutenaz.

Batzorde horretan bertan Josu Montalbán Herrilari diputatuak azpimarratu zuen plan horri aurkeztutako alegazio gehienak onartu dituela Bilboko Udalak. IUK aurkeztutakoa, baina, ez dute aintzat hartu.

Iuko ordezkariak atzo batzordean argudiatu zuten hirigintza planak ez duela ingurugiro eraginari buruzko txostenik eta indarrean den legediaren zenbait atal bortxatzen dituela. Jose Ferreras Iuko batzarkidearen arabera, legez kanpokoa da Diputazioak kompetentziak izatea Artikako zabortegean, Diputazioko zerbitzu juridikoek besterik badiote ere.

Eztabaida hori argitzeko IUK beharrezko kontsultak egingo ditu datozen egunetan, eta, horren arabera, dagozkion errekurtsioak jarriko ditu, «errausteko labea mar-txan jarri ez dezaten».

Biztanle bakoitzeko hamar kilo beira birziklatu ziren iaz Bizkaian

Gasteizen 1.200 edukiontzi izango dira datorren urtean

Efe / Bilbo

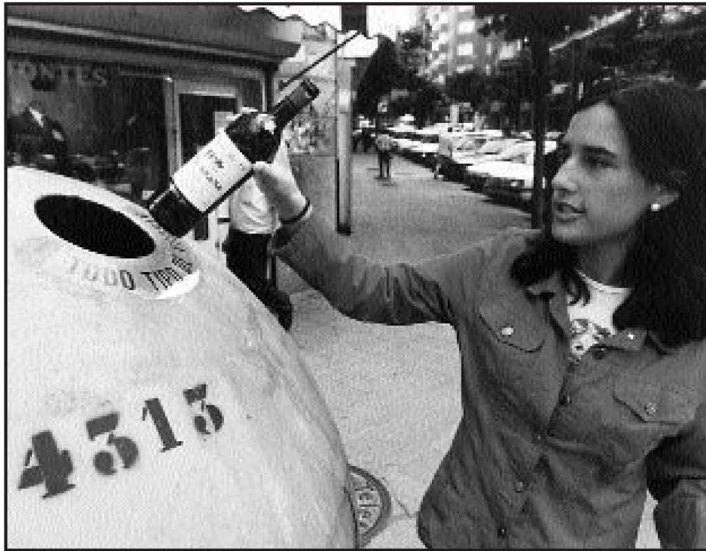
JOAN den urtean biztanle bakoitzeko 11,61 kilo beira jaso ziren Bizkaian gai hori botatzeko dauden edukiontzi berezietan, 13.236 tona guztira. Ingurugiro diputatu Maria Esther Solabarrietak esan duenez, 15.000 tona jasotzea da aurrengo helburua.

1994an beira biltzeko edukiontzi bereziak jartzen hasi zirenetik, %131 igo da beiraren bilketa. Bizkaitarren etxeetan sortzen diren hondakinen % 7,75 osatzen du beirak.

1994an 5.714 tona jaso ziren kaleetako edukiontzietan. Biztanle eta urteko batz besteko 4,98 tona, alegia. Beraz, 1998an kopurua asko igo dela ikus daiteke. 1997ari dagokionez, %23,79 igo zen bilketa.

Solabarrietak emandako datuen arabera, bizkaitar bakoitzak 360 kilo zabor sortzen ditu urtean, eta horietatik 28 kilo beira hondakinak dira. Haietatik %41,4 jasotzen da edukiontzietatik. Gainerakoa beste zaborrarekin batera botatzen dute bizkaitarrek.

Joan den urtean 250 edu-

XOUSA SIMAL

Beira edukiontzietara eramateko ohitura zabaltzen ari da.

kiontzi berri jarri zituen Diputazioak Bizkaiko kaleetan, eta 2000. urterako beste 270 jarriko dituztela espero dute.

Edukiontzi kopurua hirukoiztu egin nahi dute Gasteizen

Bilbon bezala Gasteizen ere gero eta zabor gehiago birziklatzen da. Kontzientziazioa areagotzen ari dela ikusita, hondakinen plan integrala lantzen ari da Udala. Jadanik lanean ari dira 2000 urteko abenduan 1.200 edukiontzi baino gehiago edukitzeko. Beira, papera eta kartoiak

jasotzeko 400 edukiontzi daude egun.

Hondakin mota bakoitza jasotzeko 410 edukiontzi jarri nahi dituzte Gasteizko kaleetan. 500 biztanleko bat egoitea lortu nahi du Udalak.

«1998an biztanleengandik izandako erantzuna oso ona izan da, aurreko urtekoa baino hobea», esan zuen Jose Antonio Pizarro zinegotziak. Jaso den beira kopurua %10 igo dela gaineratu zuen. Kaleetan dauden 200 edukiontzietan 2,5 milioi kilo jaso ziren. Kartoiari eta paperari dagokienez, %23 izan da iazko igoera, 3,9 kilo guztira.

UGT eta ELA nagusitu dira NUPen atzo eginiko hauteskunde sindikaletan

■ Irakasleek eta zerbitzuetarako langileek ordezkariak hautatu zituzten

Erredakzioa/Iruñea

UGT nagusitu da Nafarroako Unibertsitate Publikoan atzo egin ziren hauteskunde sindikaletan, eta 1994ko hauteskundeetan baino hiru ordezkari gehiago lortu ditu irakasleen artean: bederatzi, hain zuzen ere. CCOO ere ordezkari bat gehiago izango ditu aurrerantzean —bi aurrekoan eta hiru oraingoan—, eta ELA eta LABek aurreko kontsultan lortutako ordezkari kopuru bera eskuratu dute: bi ELAk eta bat LABek. SATSE Erizaintza Fakultateko sindikatua ordezkariarik gabe gelditu da. Zerbitzuetarako Administrazioako langileen artean ELA nagusitu da (bi ordezkari),

CCOOk eta LABek ordezkari kopuru bera erdietsi dute, eta UGTk bakarra.

943 langile zeuden hauteskunde hauetarako deituta, eta, partehartzea handia izan da, %55 ingurukoa. Emaizak hauek izan dira: irakasleen artean UGTk 214 boto lortu ditu, CCOO 66, ELAk 50 eta SETSAk 14. Zerbitzuetarako langileen artean ELAk 46 boto erdietsi ditu, CCOO 37, LABek 32 eta UGTk 26. Hauteskundeak goizeko 11:00etatik 16:30ak bitarte egin ziren, NUPeko Gelategian.

Emaitzak UGTk 1994an hartu zuen nagusitasuna berretsitu dute, eta CCOOrentzako arnasa dira, nolabait, 1990ean zuen gehiengo osoa

galdu ondoren bi ordezkariarekin gelditu baitzen duela lau urte. ELAk ordezkari kopuru bera eduki du hiru hauteskundeetan, eta LABek aurreko emaitzak berritu ditu.

Hauteskundearen aurreko egunetan sindikatuetakordezkariak, hau da, zerrendaburuak, denak bat etorri ziren esatean zein izango ziren datozen lau urteetarako puntu beroak: hainbat urteetarako plana, soldaten osagarriak eta hizkuntz normalizaziorako plangintza. Azken horrek emango du zeresana hurrengo egunetan, otsailean aurkeztuko baita Gizarte Kontseiluan IKEI enpresak euskararen eskaerari buruz eginiko txostena.

laburrean

■ Sukaldeko olioaren birziklatzea bultzatzeko eskatu dio Eguzkik Donostiako Udalari

EGUZKI elkarte ekologistak olio erabiltzaile ertain eta handien artean olio birziklatzeko neurriak har ditzala eskatu dio Donostiako Udalari. Eguzkiren irudiko, itsasora joaten da olio asko eta asko, eta horrek kalte handia egiten dio itsasoari. Gainera, beste eskualde batzuetan egiten den olioaren birziklatzearen prozesua erraza denez, Donostiako Udala ere egiten hasteko animatu du Eguzkik. Horretarako, erabiltzaile handien artean —jateak, elkarte gastronomikoak, ikasleen jantokiak, ospitaleak— olio erabilia jasotzeko kanpaina hasteko eskatu dio, eta leku horietako bakoitzean upel bat jartzeko eta hura jasotzeko enpresa bat kontratatzeko. x

■ Emakume bat eta bere alaba zauritu dira Donostian, haien etxebizitzak su hartu ondoren

J.E.L. 57 urteko emakumea eta bere alaba E.M.E. 27 urtekoa zauritu ziren atzo beren etxebizitzan izan zen sutearen ondorioz. Lehen eta bigarren graduko erredurak dituzte hanketan. Ertzaintzak atzo jakinarazi zuenez. Sua goizaldeko 03:20ak aldera hasi zen Donostiako Las Almerias plazako hiru solairuko etxebizitza batean, etxebizitzako logela batean. Oraindik ez dakite zergatik piztu zen sua. Bi zaurituak Arantzazuko Ama ospitalera eraman behar izan zituzten, eta suhiltzaileek sua amaitzen jardun zuten bitartean ondoko etxebizitzetako bizilagunak kanpora atera behar izan zituzten. x

■ 2.400.000 milioi bidaiarik erabili zituzten Foronda, Sondika eta Hondarribiko aireportuak iaz

EAE-KO Gobernu Ordezkaritzak emandako datuen arabera, iaz 2.400.000 milioi bidaiarik erabili zituzten Bizkaiko, Arabako eta Gipuzkoako aireportuak iaz, aurreko urtean baino %6 gehiagok hain zuzen ere. Hegaldi komertzialen trafikoa %10 handiagoa izan zen 1997an bai no, baina abenduan, esaterako, 2 puntu txikiagoa izan zen. Merkantziaketako garraioa %10 hazi zen aurreko urtearekin alderatuta, eta abenduan oraindik gehiago: %12. Sondikako aireportutik 153.474 bidaiari igaro ziren 1998ko abenduan, 1997ko abenduan baino %1 gehiago. Forondatik 10.996 bidaiari igaro ziren, %6 gehiago; eta, azkenik, Hondarribiatik 19.243 bidaiari, %19 gehiago. x

TXEMA FERNANDEZ / EFE

San Frantzisko auzoan sutea izan zen etxeko ezkaratza.

■ Bilboko Udaltzaingoko CSI-CSIF sindikatuak Herriarren Segurtasunerako Saileko zinegotziaren dimisioa eskatu du

BILBOKO CSI-CSIF sindikatuak Pedro Barreiro hiriko Udaleko Segurtasunerako Saileko zinegotziaren dimisioa eskatu du, herenegun San Francisco auzoan erre zen etxebizitzaren kasuan duen arduragatik. CSIFek onartezintzat jo du Barreiro ezbeharrak izan zen lekura agertu ez izana, eta sail horren polizia politika «kaxkarragatik» kexu agertu zen. Izan ere, CSI-CSIFek adierazi duenez, Ertzaintzak Udaltzaingoa dagokion jarduerak bat beregain hartu baitu. «Erabaki politiko batek galerazi egiten digu gure lana behar bezala egitea, eta herritarrei zerbitzu on bat eskaintzea». Azkenik, kexu agertu da sindikatua, udaltzaingoko zuzendaria, zuzendariordea, inspektoreordea eta sei ofizialek bakarrik goizez egiten dutelako lan. x

EAEKO ZERGA EREDUARI BURUZKO ATZO EGIN TOPAKETETAN ALDUNDIETAKO ETA PATRONALEKO BURUEK PARTE HARTU ZUTEN

EAEko ogasunak «intsumiso»

■ Josu Bergarak esan du Europak edo Espainiak zerga subiranotasuna ahultzen badute «intsumiso» egingo direla

■ Bizkaiko ahalzun nagusi Josu Bergarak euskal aldundien zerga gaietarako subiranotasuna eta konpetentziak aldarrikatu ditu

■ Confebask patronaleko ordezkarien ustez, PFEZen erreformarekin «zerga egoki bat ezartzeko aukera galdu da»

Erredakzioa / Donostia

«EUROPA edo Espainiako erakundeek euskal erakundeek duten zerga subiranotasuna ahultzen saiatzen badi-ra, euskal ogasunak intsumiso egingo gara». Horixe adierazi zuen atzo Josu Bergara Bizkaiko ahalzun nagusiak, *Cinco Días* egunkariak antolatuta Bilbon izan ziren topaketa batzuetan. Jardunaldietan EAEko zerga ereduaz aztertu eta eztabaidatu zuten bertan bildutako adituek eta arduradun politikoek.

Europar eta Espainiar euskal zerga ereduak eragiten dituen «beldurrei» eta arazoei heldu zien Bizkaiko ahalzun nagusiak. Zerga eskubideen ezagutzeak eragiten dituen arazoak direla eta, euskal erakundeak «etengabeko izualdiak» bizi dituzte, «Ogasunen eskubide historikoen beldur direnen erasoak» jasan behar dituztelako. «Hori are larriagoa da, Bruselan gure alde egiten dutenek baitira hemen errekurtsio judizialen bidez zentsuratu gaituztenak», azpimarratu zuen Bergarak.

Gauzak horrela, zera ohar-tarazi zuen Bizkaiko ahalzun nagusiak: «Ez du inork gure subiranotasuna ahulduko. Eta hori egiten saiatuko balira, halako bidegabekeriaren aurrean, intsumiso egiteko prest gaude». Horregatik, betiere Bergarak esan zue-nez, «Europar ez da zerga harmonizaziorik egingo euskal ogasunak kontuan hartu gabe».

«Hankak lurrean edukita»

Aldundiek berriki onartu eta aurtan abiatuko den errentaren gaineko zerga erreformari buruz, PFEZ berriari buruz, «hankak lurrean, gure lurrean, edukita egindako erreforma» dela esan zuen Bizkaiko ahalzun nagusiak. Hori dela eta, Bergararen ustez, ez da egokia EAEko eta Nafarroako edo Espainiako zergak alde-ratzea. Bestalde, ukatu egin zuen erreformak inolako kutsu antisoziala duela. «Ez

TXEMA FERNANDEZ / EFE

Josu Bergara eta Felix Ormazabal, Bizkaiko eta Arabako ahalzun nagusiak.

JOSU BERGARA

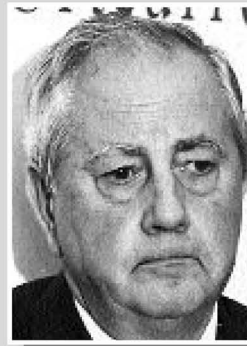
■ ■ ■ «Bruselan gure interesak defenditzen dituztenak dira hemen errekurtsio judizialak jarri zentsuratzen gaituztenak»

■ ■ ■ «Ez da zerga bategiterik izango gu kontuan hartu gabe»

FELIX ORMAZABAL

■ ■ ■ «Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zerga berria (PFEZ) zerga zama orokorra gutxitzeko testuinguruan egin dugu. Aldaketa nabarmenak jasotzen ditu, eta kutsu sozial handia du»

BALTASAR ERRAZTI

■ ■ ■ «Zerga erreforma egitean, erakundeak ez dira oso ausartak izan»

■ ■ ■ «Ez diete heldu egoerak ahalbidetzen duen iruzur fiskalaren aurkako neurriei, ezta zerga xehe bati ere»

Errenten zerga erreforma, «motzegia»

■ CONFEBASK enpresarien elkarteko presidente Baltasar Errazti ere egon zen zerga ereduari buruzko topaketetan, eta ez zuen batere hitz goxorik izan aldundiek onartu eta aurtan abiatuko den errenta zerga berriari buruz. Erraztiren ustez, «EAEko aldundien zerga erreforma motz gelditu da, batik bat Espainiako eta Nafarroako erreformekin alderatuta».

Confebasken buruaren ustez, zerga erreformak ez du aurrezte bultzatzen eta ez du ekonomia produktiboa sustatzen, eta tarteko errenten kalterako da. Horregatik guztiagatik, «euskal erakundeek unetako egoera ekonomikoak ahalbidetzen duen iruzur fiskala eragozteko neurriak eta zerga eredu xehea egiteko aukera galdu dute».

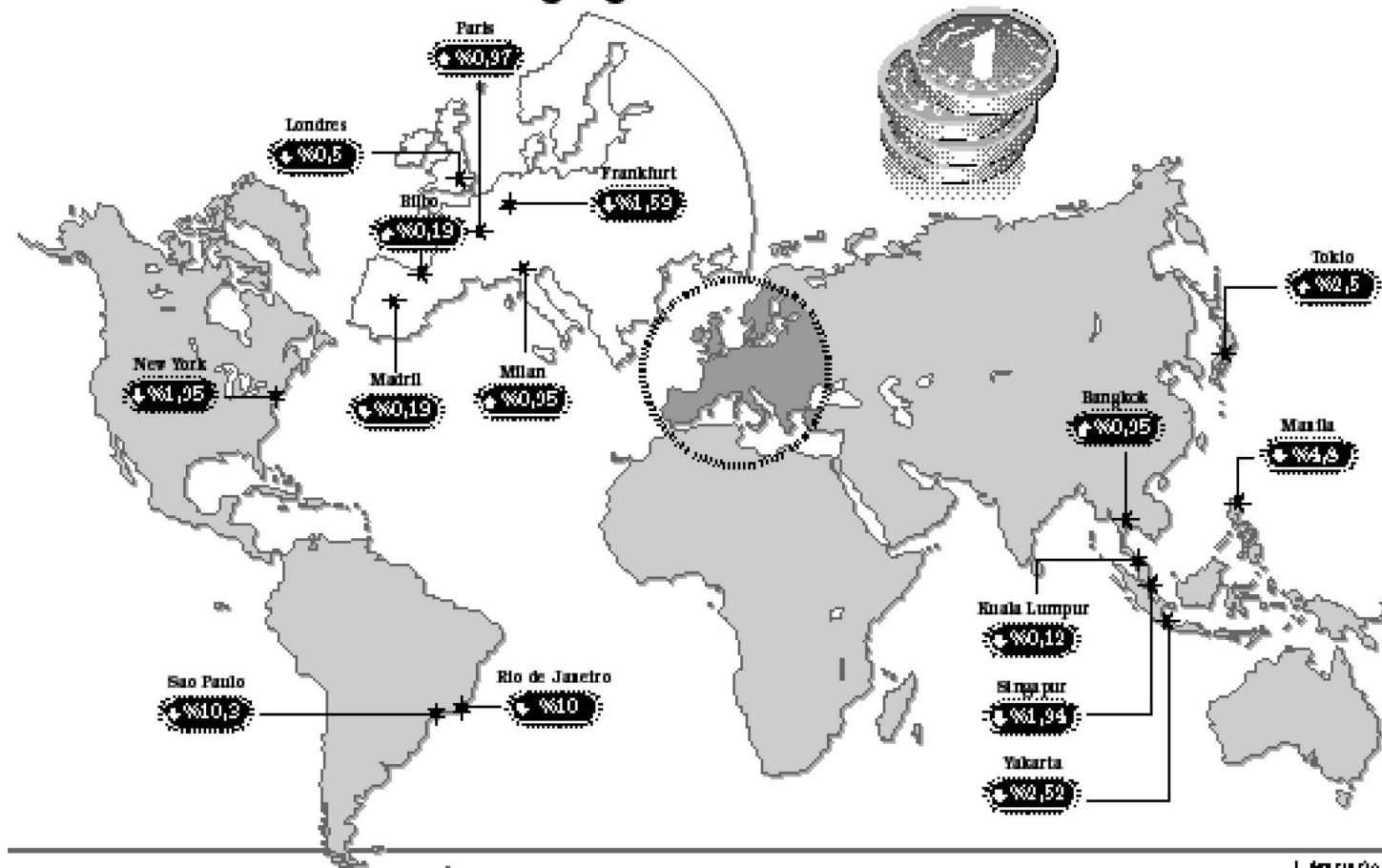
da inolaz ere progresibitatearen aurka egindako zerga, guztiz aurkakoa baizik.

Arabako ahalzun nagusi

Felix Ormazabal ere bertan egon zen, eta PFEZen ardatz nagusien azalpena egin zuen. Ormazabalek zerga

berriak duen «kutsu sozial handia» azpimarratu zuen *Cinco Días* egunkariak antolatutako jardunaldietan.

Finantza merkatuak Brasilgo gainbeheraren ondoren ◆

Telefonicako langileek greba eta manifestazioak egin dituzte

■ Greban izandako zerbitzuak betetzeko ABLEetako langileak hartu dituztela salatu dute

Erredakzioa / Bilbo

TELEFONICAKO milaka langilek greba egin zuten atzo, enpresaren egitasmoen aurka protesta egiteko. Kalera ere eraman zuten protesta, Espainia-ko eta Hego Euskal Herri-ko hiriburu guztietan manifestazio jendetsuak egin baitzituzten.

Telefonicak Hego Euskal Herriko lau herrialdeetan dituen 3.500 langile ingurutik gehientsuenek bat egin zuten grebarekin: %70 inguru Bizkaian eta Araban eta %90 Gipuzkoan eta Nafarroan, sindikatuen arabera.

Greba telefono zerbitzuetan eraginik izan ez bazuen ere, operadoreen eta konpontze lanetarako langileen beharra duten zerbitzuetan eta informazio eta zerbitzu komertzialetan izan zuen eraginik.

Sindikatuaren arabera, Telefonicako zuzendari-tzaren egitasmoak 15.000 lanpostu galtzea ekarriko du hemendik 2000. urtera. Zenbait zerbitzu itxi eta beste batzuk azpikontratatu egingo ditu, langileak kaleratzeaz gainera.

Aldi berean, «enpresak lan jardunaldia luzatu, lanerako beti prest egotea eta leku mugikortasunak inposatu nahi ditu», azaldu dute. Sindikatuak salatu dutenez, atzo enpresak zerbitzuak betetzeko aldi baterako enpresetako langileak kontratatatu zituen.

Brasilgo burtsa odolustea gelditu ezinean

Europako finantza merkatu guztietan saioa gorabeheratsua izan zen oso

Erredakzioa / Donostia

■ Biharamunean ere Brasilek ezin izan zion odolusteari aurre egin. Europako burtsetan saioa gorabeheratsua izan zen oso, eta azkenean irabazi apalekin itxi

EUROPAKO finantza merkatu gehientsuenek irabaziak izan zituzten atzo, baina igoerak apalak izan ziren oso. Euskal Herriko burtsan, Bilbokoan alegia, %0,19koa izan zen adierazle nagusiaren balioa. Madrilekoan eta Parisikoan ere maila bereko irabaziak izan zituzten, hiriburu horietako merkatuetan %1era ere ez baitziren iritsi adierazle nagusien igoerak.

Bezperako jaitzieren ondo-

rioz, akzioak oso merke zeuden, eta, horren ondorioz, saio hasieran irabaziak izan ziren Europako merkatuetan. Arratsalde aldera, ordea, bestelako joera hartu zuten finantza merkatuetako balioek, New York zabaldu eta batera itxura oneko berriak heldu baitziren.

Izan ere, Wall Streeten kotizazioak hasi eta Dow Jones adierazleak ehun puntu inguru galdu zituen. EEBBetako

zuten gehinek. Amerikan, ordea, egoera oso bestelako izen zen. Wall Streetek galera handiekin hasi zuen saioa, eta jaitzierak berehala Hego Amerikara hedatu ziren. Sao Pauloko eta Rio de Janeiro-ko itxi egin behar izan zituzten.

esportazioen bosgarren eroselea da Brasil, eta Hego Amerikako ekonomia nagusia duen herriaren gorabehera ekonomikoek berehalako eragina dute EEBBetan.

Bestalde, Brasilen egoera bere horretan dago. Sao Paulo eta Rio de Janeiroko burtsetan galerak %10ekoak baino handiagoak izan ziren, eta, ondorioz, merkatua itxi egin behar izan zuten. Sao Paulon, esaterako, %3,70 egin zuen

behera burtsako akzio multzo garrantzitsuek, eta Rio de Janeirokoak, berriz, %1,3.

Brasilen gertatu den finantza krisiaren jatorrian, besteak beste, arazo politikoak daude, Brasiliako Gobernua kontu publikoak txukuntzeko eta zorrak urritzeko neurri egokirik hartu ezinean baitabil. Horrek mesfidantza eta atzerriko inbertsioen ihesa eragin du. Pedro Malan Brasilgo Ogasun ministroak atzo azpimarratu zuenez, «odolustea» luzatu egingo da zertxobait, atzerriko inbertsoreek ez baitute segurtasunik. Konfidantza berreskura dezaten, Malanek ezinbestekotzat jo zuen kontu publikoen doikuntza zorrotza egitea.

Burtsa

• J.B. ANDUEZA •

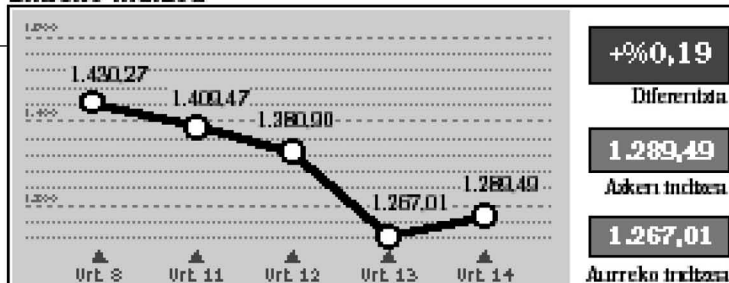
Gaitz erdi!

Egun gorabeheratsua, aldakortasun handikoa gertatu zen berriz atzokoa. Bezperakoak negoziazio errekorra eta eta atzo Ibex-35ak 9.300eko marka gorde zuen, nahiz une batzuetan 9.145eraino jaitsi eta beste batzuetan 9.500era inguratu. Zoramenen, bezperako erorikoa ez zen berriro gertatu, eta, horrenbestez,

gaitz erdi. Urte hasieratik %5 inguruko jaitziera bizi dugu.

Brasilgo egoera argitu bitartean urduritasuna nagusi izango bada ere, bezperako kolpe handitik errekuperatzen hasi ziren zenbait enpresa, Arabako Vidrala kasu eta, hein txikiago batean, BBV. Iberdrolak, ordea, %4 baino gehiago galdu zuen.

Bilboko indizea

Dibisen merkatua

Dolarra (1000)	1,165
Libra Esterlina	0,7062
100 Yen (Japonia)	1,3274

Beste indizeak

New York (Dow Jones)	9.233,40 (+1,35)
Tokio (Nikkei)	13.738,86 (+2,5)
Madril (IBEX-35)	9.304,20 (+0,19)
Paris (CAC-40)	3.997,06 (+0,97)
Londres (FTSE 100)	5.820,2 (-0,5)
Frankfurt (DAX)	4.902,75 (+1,5)
Milano (Milan)	23.215 (+0,35)

■ SG Frantziako bankua eta Alemaniako Dresdner Bank dira Txinako inbertsio fondo nagusiaren porrotean dirua galdu dutenetako bi.

■ CARDOSO presidenteak atzerriko kapitalen konfiantza berreskuratu behar du bere erreformarentzat. Nazioarteko Diru Fondoak (FMI) hori nahi luke.

■ REPSOLEK 0,58 euro gordinetako dibidendua banatu zuen atzo.

EUROPAKO BATZORDEAREN LANA AZTERTUKO DUEN ADITUEN TALDEA OSATU DU EUROPARLAMENTUAK

Zentsura mozioa ozta-ozta gainditu arren, Jacques Santerren egoera ahuldu egin da

■ Europako Batzordearen aurka 232 eurodiputatu eman zuten botoa, beste 293k alde, eta 27 abstenitu egin ziren

■ Jacques Santerrek ziurtatu du bozketaren emaitzak Europako Batzordearen agintaldia sendotu egin duela

■ Edith Cresson eta Manuel Marin komisarioaren aurkako mozioak alde handiagoz bota zituzten atzera parlamentarioek

Erredakzioa / Donostia

ESTRASBURGON (Alsazia) egoitza duen Europako Parlamentuak atzera bota zuen atzo Europako Batzordearen aurkako zentsura mozioa. Hala ere, emaitza oso estua izan zen eta nabarmen geratu da eurodiputatuak zigortu egin nahi dutela Jacques Santer presidentearen taldea. Gaitzespen mozioaren alde 232 diputatu azaldu ziren, aurka 293, eta beste 27 abstenitu egin ziren.

Azkenean ez zen talde sozialistaren mozioa bozkatu, eskuineko beste talde txikiago batek aurkeztutakoa baizik. Horregatik harritu zuen pixka bat Santerren aurkakoa izateak. Bezpera arte, mozioak aurrera egiteko aukera handiak zituen, baina PPE talde demokristauko 201 diputatuen erdiek —PPkoak buru zirela— Santerren alde egitea erabaki zuten.

Taldeetan ez zen botere batasunik izan. Alemaniako sozialdemokratek, beren herrialdeko prentsak bultzatuta, Santerren aurka egin zuten, sozialista gehienek sustengatu zuten bitartean. Ezkerrekoek eta erradikalek, oro har, Europako Batzordea sustengatu zuten, eta eskuinekoek, berriz, gaitzetsi, Santer kristau-demokrata den arren.

Adituen batzordea sortuko da

Beste bozketa batzuk ere izan ziren. Horrela, Edith Cresson Hezkuntza komisarioaren dimisioa eskatzen zuen mozioa atzera bota zuten: aldeko 165, aurkako 357 eta 13 abstentzio. Emaitza hobe lortu zuen kinka larrian egon

den beste eurodiputatuak, Manuel Marin espainiarrak: dimisioaren aldeko 155 boto, aurkako 364 eta 23 abstentzio.

Halaber, eurodiputatuak erabaki zuten, gehiengo zabalez, adituen batzorde bat eratzea Europako Batzordean agertu ziren ustelkeria auziak ikertzeko. Talde hori osatzea jarri zuten baldintzat diputatuak Santer karguan uzteko. Adituen talde hori hil honen amaieran jarriko da lanean. Bost lagunek osatuko dute

eta beren egin-beharra izango da azaltzea zein neurri hartzen dituen Batzordeak iruzurrak saihesteko eta zein ustezko irregulartasun egin diren kontratuak adjudikatzean. Martxoaren 15erako aurkeztu behariko ditu ondorioak, eta, irregulartasunak agertzen badira, baliteke beste zentsura mozio

bat aurkeztea.

Santerrek ukatu egin zuen atzo talde horrek Batzordearen politika baldintzatuko duela, eta sendoturik zegoela ziurtatu zuen.

Bozketa

Herrialdeetako barne politikak zeresan handia du eurodiputatuen bozketetan. Atzo, esaterako, Alemaniako 93 eurodiputatuetatik 87k egin zuten Santerren aurka. Aurkakoa izan ziren nagusi suediarren eta frantziarren artean. Luxemburgoko sei diputatuak herrikidearen alde egin zuten, Espainiako pasaporteko 52etatik 51k bezala.

CHRISTIAN LUTZ / AP

Jacques Santer, Europako Batzordeko presidentea, bere aurkako zentsura mozioaren aurretik.

Schroederrek gobernuen poza erakutsi du

■ ESTRASBURGOKO Legebiltzarraren emaitzak poztu egin zuela adierazi zuen Europako Batasuneko (EB) jarduneko buruzagiak, Gerhard Schroeder Alemaniako kantzilerrak. Schroederrek gogoratu zuenez, Alemaniak «Europako Batzorde indartsu» bat behar zuen orain, EB erreforma garai zail

baten aurrean dagoelako. Gainontzeko gobernu gehienek ere sustengua adierazi zioten Santerri.

Izan ere, EBko erakundeek Agenda 2000 izeneko erreforma sortu eza zabaldu eta onartu behar dute hurrengo hilabeteetan. Santerren taldeak aurkeztutako neurri hori ezinbestekoa da

Europako Ekialdeko zenbait herrialde —Txekiar Errepublikak, Hungaria, Polonia, Eslovenia eta Estonia— Batasunean sar daitezen.

Alemaniako Gobernuarentzat ere ezinbestekoa da Agenda 2000 onartzea martxoaren 24 eta 25ean, finantzaketan egingo diren aldaketengatik.

Schroederrek eta Alemaniako iritzi publikoak eskatzen dute herrialde horrek EBri ematen diona gutxitzea.

Europako Legebiltzarreko hainbat diputatu beren kezka azaldu zuten atzo, Agenda 2000ren eztabaida dagoen bitartean Europako Batzordeak adituen taldea-

ren fiskalizazioa jasan behar duela eta beste ezertan gogoaz jartzerik izango ez duelako. Gainera, hilabete hauetan bertan, Santerrek zenbait neurri indarrean jarri behar ditu ustelkeriaren aurka borrokatzeko. Santerrek, ordea, ziurtatu du lan bikoitz horri aurre egiteko moduan izango direla.

Giro minberatuan, Chevenementek bi eguneko bisita ofiziala hasi du Korsikan

Sollacaro abokatuen buruak esandakoak asko haserretu du Bonnet prefeta

Allande Sokarros / Baiona

Jean-Pierre Chevenement Frantziako Barne ministroa Korsikara iritsi zen atzo, bi eguneko bisitaldi batentzat. Giro minbera baten erdian gertatzen da bisita hau, Aiacciuko abokatuen buruak Bernard Bonnet prefetari egindako kritika gogorren ondorioz eta Corsica Nazioneko abertzaleek Chevenementen bisitatik «ezer onik» ez dutela espero aditzerat eman ostean.

BASTIAKO aireportura heldu eta Korsika Garaiko hautesiekin bilera izan zuen Chevenementek. Horren ostean, Aiacciuko bidea hartu zuen Bonnetekin eta afaltzeko egon ziren elkarrekin. Gaur, berriz, prefeturako eta administrazioetako goi kargudunekin hitz egin ondoren, Korsikako 360 auzapezekin bilera dauka Barne ministroak, eta bisitaldia amaituko du prentsarekin elkartuta. Une horretan, ziur aski, Aiacciuko auzitegian asteazkenean gertatutako iskanbilaz galderak izango ditu eta Parisen atzo emandako erantzuna baino gehiago eskatuko zaio; «zenbaitek isilik egotea hobe luke te batzuetan» adierazi baitzuen atzo.

Aiacciuko auzitegiaren urte berriko sarrera saioaren ospakizunean, asteazken arratsaldean, piztu zen kalapita, Antoine Sollacaro abokatuen buruak egindako hitzaldiaren ondorioz. Frantziako Estatuak lehen eta orain Korsikan bideratutako politikaz eta Bonnet egungo prefetaren jo-kaeraz hitz gogorak izan zi-

LAURENT REBOURS / AP

Jean Pierre Chevenement, Frantziako Barne ministroa, gaixozaldia ondoan lanera itzuli zenean.

tuen Sollacarok, eta une batez Bonnet jaiki zen eta alde egin zuen. Korsikako abokatuen buruak gogor salatu zuen, bereziki, botere publikoek Claude Erignac prefetaren erailketatik landa indarrean jarritako jokabidea, Estatu-zuzentasunaren berrantolatzea deitu zaiona.

«Korsikan, 1998ko otsailaren 6az geroztik (Erignacen hilketaren eguna) etxeko atea indarrez hautsi zaien, arma mehatxupean eta Errepublikako legearen izenean ohetik erauziak izan diren eta euren bizitegia harrapakatua izan duten herritar xumeek zelako lasaitasuna izan duten hau guztia Estatu-zuzentasuna berrantolatzearen barruan egiten zela jakitean!», adierazi zuen, besteak beste, Sollacarok. Atxilotutako jendeen ize- nak plazaratzea ere gaitzetsi

zuen bipilki abokatuak, auzitegiko saio gela nagusian bildutako magistratu, hautetsi eta administrazio arduradunen aurrean.

UPCk egin zuen hauteskundearen iruzur salaketa

Frantziako Estatuak hainbat urtez hazten utzitako zuzentasunik gabeko egoera ere zehaztu zuen Sollacarok, eta, gaur egun horrek irauten duelako frogatzen eman nahi izan zuen hauteskundeetako iruzurra aipatuta. Estatu Kontseiluak iragan martxoko bozketak deuseztu egin dituela gogorarazita, Bonnetek auzi honetan izandako jokaera susmagarria nabarrian jarri zuen abokatuburuak. «Hauteskundeetako iruzurraren denuntzia zuzen-

nezkoa ez da zuregandik etorri, nahiz eta hain prestu agertzen zaren Kode Penaleko 40. artikulua indarrean jartzeko; aitzitik ere, zure zerbitzuek ohartagiri bat idatzi dute iruzurra salatzen zutenen eskaera arbuizatzea aholkatzeko». Hitz horiek aditzean, Bonnet eserlekutik altxatu zen eta bere laguntzaileekin alde egin zuen auzitegitik. Haatik, saioan parte hartu zuten hautetsi eta administrazio arduradunak lekuan geratu ziren. Azpimarratzeko da ere Sollacarok aipatutakoak zinezkoak direla, Bonnet prefetaren baitzior babesik eman Unione de u Populu Corsu (UPC) alderdi autonomistak jarritako iruzur salaketari, eta are gehiago, arbuizatzearen jarrera azaldu baitzion Parisko agintari.

A Conculatak tamalgarritzat jo du ministroaren lana

■ **CORSICA NAZIONEKO** abertzaleek Jean-Pierre Chevenementen bisitaz ez dutela «ezer onik espero» aditzerat eman zuen Jean-Guy Talamoni eskualde hautetsiak. «Chevenementek ez du ezer ulertu Korsikako auziaz, eta benetan oso tamalgarria da bera izatea dossier honen arduradun», gehitu zuen A Cuncolta Indipendistista alderdiko burukideak. Talamoniren iritzian, «frantses gobernuak bultzatzen duen gogorkeria politika korsikarren aurkako histeria kanpaina batean bermatzen da», eta «jazarraldi jokaera ergel horrek milaka herritarren atxiloteta eragin du, euren krimen bakarri irizizkoa zelarik».

Talamonik uste du Bernard Bonnet prefetari «korsikarrak izuarazteko» agindu diotela, baina jokabide horrek «porrot egingo» duela iritzi dio A Cuncoltako buruak. «Arazoa ez da gisa hone-tan konponduko», jarraitu zuen Talamonik, eta hauxe gehitu zuen: «Orain arte hiru arazo zeuden Europan, hain zuzen, Irlandan, Euskal Herrian eta Korsikan; lehenbiziko biak konponbidean daude eta Frantziak bakarrik du oraindik ere itsuarena egiten». Haatik, Kaledonia Berrian abian jarritako prozesua «oso interesgarria» dela adierazi zuen Talamonik. Azkenik, Korsikan berriro egin behar diren eskualde hauteskundeak dagokienez, Talamoni uste du Corsica Nazionek emaitzak hobetuko dituela. «Bonneti aurre egitean zutik geratu baikara».

l a b u r r e a n

I T A L I A

■ Etorkin ez legezkoren aurkako sarekadak Milanen

SEGURTASUN indarrek ehunen bat etorkin irregular atxilotu zituzten atzo Milanen. Hiri hartan hilketaren ondoren —gutxienez 11— dago urte hasieratik eta gehienak atzerriarrei leporatzen dizkiete. Protesten aurrean, Gobernuaren lehen neurria Milanera polizia gehiago bidaltzea izan da. Agenteek «ustekabeko kontrolak» egin dituzte, batik bat droga trafikoa eta prostituzioa dagoen auzoetan. x

K A T A L U N I A

■ Ikasle independentisten eta poliziaen arteko istiluak Aznarren bisitan

ESTEL ikasle independentisten koordinadorako 200en bat gazte elkartu ziren atzo Bartzelonako UAB unibertsitatean, Jose Maria Aznarren etorrera salatzeko. Espainiako presidentea zaintzen zuten polizia, ordea, protesta eragotzi zuten eta ikasleei oldartu zitzaizkien hurreratu baino lehen. Ondoren izandako borroketan hainbat ikasle zauritu ziren. Poliziaren jarrera salatu du errektoreak. x

A L E M A N I A

■ CDUk Hessen hasi du herritartasun legearen aurkako sinadura bilketa

CDU-K sinadura bilketa hasi zuen atzo Hesse estatuan Gobernuak pres-tatu duen herritartasun legearen aurka. Lege horrek Alemaniako herritartasuna lortzeko aukera emango die lau milioi atzerriarri. x

B R E T A I N I A

■ Kamioi espainiar bat hustu dute

EHUNEN bat abeltzainek eraso egin

zioten atzo goizaldean Sant Brieg-en (Saint Brieuc) txerri haragiz kargatutakokamioi espainiar bati. Ekintza horrekin, txerrikiaren prezioaren etengabeko jaitsiera salatu nahi zuten. Espainiako Gobernuak eta nekazari taldeek protesta egin dute. x

K O S O V O

■ **UCK-k presoen askapena eskatu du** SERBIAK preso dituen bederatzi gerrillari albaniar libre gera daitezela eskatu zuen atzo UCK-k, hori agindu zitelako beraiek gaitibu zituzten zortzi soldaduak askatzearen truke. x

Zentral nuklearrak ixteko konpromisoa hartu du Alemaniako koalizio gobernuak

Epea hilaren 26an hasiko den negoziazioan finkatuko dute, industriarekin

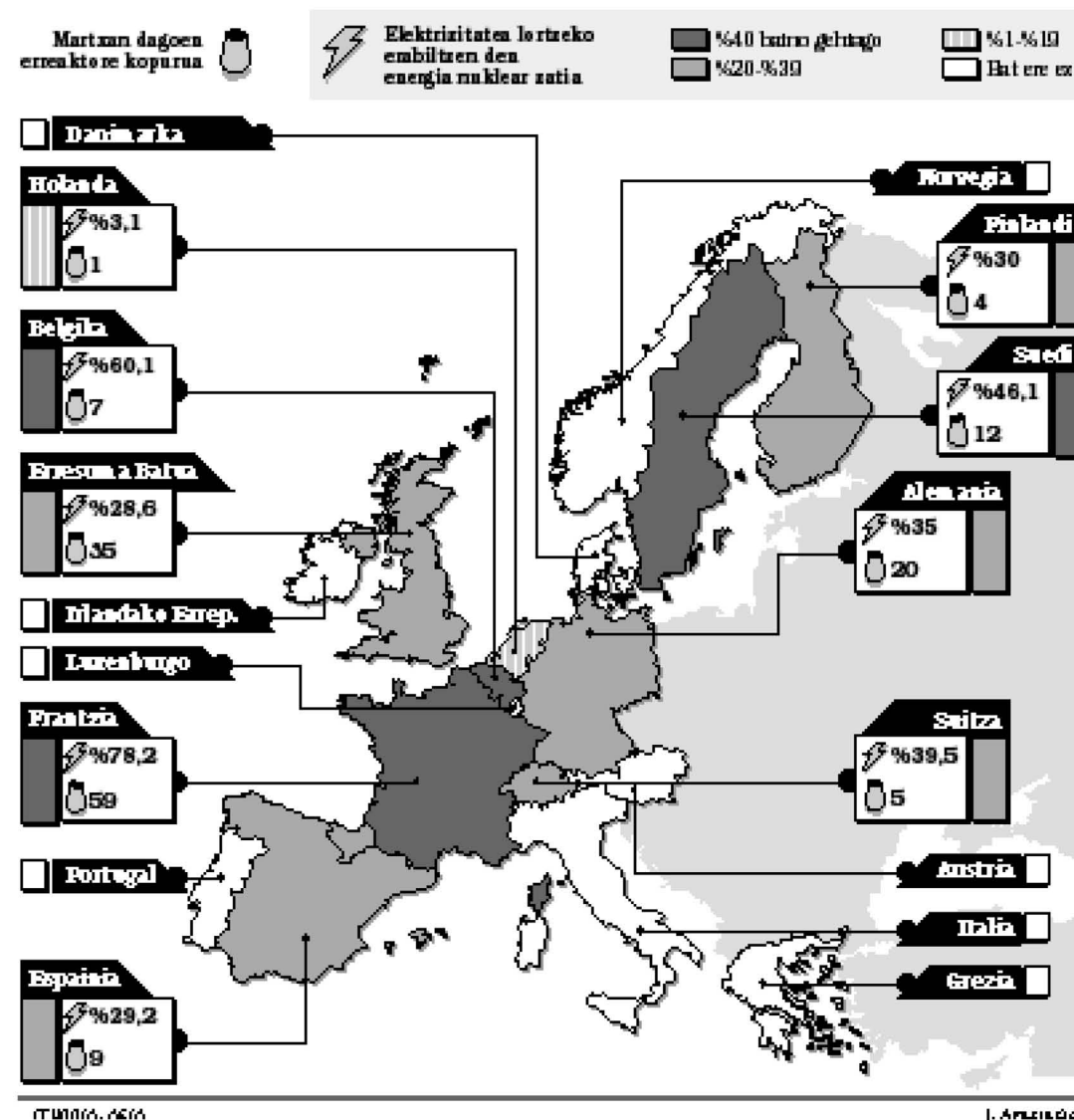
Iker Aranburu / Donostia

Hilabeteko liskarren ondoren, Alemanian koalizio Gobernua osatzen duten sozialdemokratek (SPD) eta Berdeek akordio bat lortu zuten atzo nuklearrari buruz. Horren arabera, Gobernuak hitz ematen du etorkizunean Alemaniak uko egingo diola energia nuklearra erabiltzeari eta ez dituela zentral gehiago eraikiko. Eperik ez du jarri akordioak, horretarako industria nuklearrarekin negoziazioak hasiko baitira hilaren 26an.

JOAN den urrian koalizio gobernuak osatu zutenean, SPDk eta Berdeek ziurtatu zuten zentral nuklearrak ixteko plana aurkeztuko zutela, baina ez zuten konpromiso zehatzik lortu. Orduz gero, eztabaida garraztetzat aritu dira, batetik Juergen Trittin Ingurugiro ministro ekologista eta bestetik Gerhard Schroeder gober-nuburu sozialdemokrata. Trittinek esan zuen «ahalik eta zentral gehien, ahalik eta epe laburrenean» itxiko zituztela. Schroederrek, ostera, 20 urteko epeaz hitz egin zuen. Kantzillerrak, gainera, argi eta garbi utzi zion Trittini gaia ez zegokiola soilik berari.

Asteazkenean, bi alderdie-tako buru nagusiak bildu ziren eta akordioa lortu zuten. Horren arabera, Alemaniak itxi egingo ditu gaur egun indarrean dauden 20 erreaktore nuklearrak eta ez du berririk egingo. Gainera, hondakin nuklearrak atzerrian erretzea debekatuko da. Gaur egun, Normandiako La Haguera eramaten dituzte

Energia nuklearra Europan

horietako asko. La Hagen jakinarazi dute 4.350 milioi euro galduko dituztela horregatik, hots, diru sarreraren %20.

Alemaniako enpresek ezin-goto dute atzerrian erreaktore nuklearen eraikuntzan parte hartu. Zentralek zerga handiagoak pagatu beharko dituzte eta segurtasun neurriak gogortu egingo dira zentralak itxi bitartean, seguruagoak izan daitezen.

Gobernuaren erabakia begi

txarrez hartu du oposizioeko talde nagusiak, CDU-CSU kristau-demokratak. Hans Peter Reppnick talde parlamentarioko buruzagiaren arabera, industriak galera handiak izango ditu.

Gobernuak industria nuklearrarekin negoziatuko du orain itxieraren epea. Negoziazioak urtarilaren 26an hasiko ditu Werner Mueller Ekonomia ministroak. Negoziazio horiek gutxienez urtebete irautea aurreikusten du

Gobernuak. Akordiorik ez badago, lege baten bidez itxiko dituzte. Industria saiaturiko da itxiera epea 40 urtetan luzatzen, hau da, gaur egungo zentralen iraupena. Era horretan, SPD-Berdeak Gobernuaren atzetik etor daitekeen beste agente batek itxiera plana bertan behera uzteko astia izango luke.

Itxiera azkarragoaren truke, industriak milioika euro-tako kalte-ordainak eskatuko ditu.

Europako beste herrialdeetan zer?

Alemanian ez ezik, Europa-ko Mendebaldeko beste herrialde batzuetan ere beren zentralak ixteko plana onartu dituzte.

Austria • Alemaniaren hegoaldeko auzoa izan zen aitzindaria zentralak ixten. 1978an erabaki zuen bere zentral nuklear bakarra hestea, berriberria zen arren.

Italia • Italiarrek 1987an egindako erreferendum batean erabaki zuten energia nuklearra alboratzea. Hiru zentral itxi zituzten eta laugarren baten eraikuntza gelditu zuten.

Suedia • Eskandinaviako herrialde hartan ere erreferendum bat egin zuten 1980an, eta energia nuklearra uztea erabaki zuten. Gobernuak, ordea, ez zuen ezer egin eta 1997 arte ez zuen planik indarrean jarri. 12 zentralatik, Barsebaeck-ekoa itxi behar zuten uztailean, baina bere jabeak errekurtsioa jarri zuen.

Switza • Alemaniako hauteskundeen ondoren, Switza ere hasi zen itxia aztertzen. Hala ere, ez dute eperik finkatu eta zentral baten bizia hamar urtez luzatu dute, 2012 arte.

Belgika • Jean-Pol Poncelet Energia ministroak ohartarazi du zentral gehienei —zazpi daude— hamar urteko bizia gertatzen zaiela. Horregatik, adituen batzorde bat sortuko dute orain, zein aukera dauden aztertzeko.

Espania • PSOEk agindu du zentralak itxiko dituela agintera iritsiz gero. IU eta ekologistak zentralen aurka daude. Gobernuak, ordea, istripua izan zuen Vandellos soilik itxi du.

Frantzia nuklearra indartsu dabil

A.Sokarros / Baiona
Frantzia salbuespena da nuklearraren gaian. Frantziako argindar ekoizpenaren % 78,2 nuklearrak eragindakoa da, 20 zentral eta euren 59 erreaktorei esker. Estatu Batuen atzetik, Frantzia da energia nuklearra gehienik garatu duen esta-

tua, eta teknologia esportatu ere egin du, hala nola Txinarat. Frantzia dira orobat Alemaniako zein Japoniako hondakin nuklearrak bertratzen.

Agente politikoen aukeraren ondorioz, nuklearraren aldeko presio taldeak oso indartsu dira. Hiru egitura nagusiren

inguruan moldatua da Frantziako nuklear lobby-a, hauek direla Atomo Energiarako Ordezkaritza (CEA) publikoa, argindarra ekoizten eta banatzen duen EDF, eta zentral nuklearrak fabrikatzen dituen Framatome. Gauzak horrela, ez da harritzekoa, politika arloan, nuklea-

rraren sustatzaileak aurkitzea eskuinean zein ezkerrean. Hor-taz, Legebiltzarreko indar politikoetan Berdeak baino ez dira aurka. Mundu politikoaren jarrera honek zerikusia du energia nuklearrak hartutako zabal-tasunarekin. Hamar milaka langilek jarduten dute.

Sami Nair

• PARIS VIII UNIBERTSITATEKO IRAKASLE ETA FRANTZIAKO GOBERNUKO KIDEA •

«Mediterraneoa da munduan zatiketa gehien duen eremua»

■ Sami Nair Frantziako politologo eta filosofo ezaguna da. Atzo Donostiako Koldo Mitxelena Kulturunean hitz egin zuen *Zauri irekiak. Mediterraneoko bi aldeak: Patu gatazkatsua?* liburua aurkezteko. ■ Frantziako Iraultzak nazionalismoen sorrera eragin zuen mundu osoan, Nairren arabera. ■ Izan ere, nazioa sortzen da hor bizi diren herritarrek arazo komunei erantzun nahi dietenean.

■ Estatu-nazioak krisian daudela diozu liburuan.

Bai. Estatua lurraldea da, espazio praktikoa. Baina horrek ez du esan nahi nazioa desagertu egiten dela, baizik eta erreakzio nazionalista bat dagoela zibilizazio prozesuan. Adibidez, Italia, Frantzia eta Alemanian dauden muturreko oposizioko mugimenduak ez dira 50eko hamarkadakoak, mugimendu nazionalistak dira.

XIX eta XX. mendeetako arrakasta handiena nazioa da. Frantziako Iraultzak egin zituen urratsek nazionalismoen sorrera eragin zuten mundu osoan, nortasun kolektiboa eman zien herriei. Hau da, Ekialde Erdian gertatzen dena ulertzeko ezinbestekoa da nazioaren arazoa ulertzea. Palestinarren eta israeldarren artean gertatzen dena estatu-nazio baten sorrerak sortutako arazoa da.

■ Mediterraneoko estatuen elkartearen aldekoa ere bazara.

Herrialdeen arazo komunak konpontzeko baliagarri izango da hori. Identitate komunak sortzen ditu arazo komunak. Nazioa eta estatua sortzen dira arazo komunak konpontzeko beharra dagoenean. Herri bat existitzen da hor bizi direnek arazo komunak dituztelako, eta horiek arazoei erantzun nahi dietelako. Herritarrei arazoei ematen diete identitatea. Gaur egun, Mediterraneon arazo komunak daude alor ugaritan.

Mediterraneoko eremua da gizarte, politika, ekonomia eta kultur alorretan munduan zatiketa gehien duena. Ezin gara lasai egon palestinarren eta Israelen artean gerra lehertzeko zorian bada, edo Aljerian gerra zibilak eztanda egiteko arriskua. Herrialde horiek ezin dute arazoa bakarrik konpondu.

GARIKOITZ GARAIALDE

«Frantzian dauden 300.000 inguru etorkinak dira arazoa»

Frantziako Gobernuak herrialdean bizi diren legez kanpoko etorkinak erregularitzeko prozesua abiarazi zuen orain urte eta erdi. 170.000 etorkinek azaldu zuten erregularizatzeko asmoa, eta, horietatik, 90.000 inguru erregularizatu egin dira.

Orain, arazoa da zer egin erregularizatu ez diren 40.000 etorkinekin. Martine Aubry Gizarte Arazoetako ministroak plan bat aurkeztu du: batetik, jatorrizko herrira borondatez itzuli nahi duenak eskubidea du hiru eta sei hilabete bitartean lanbide heziketa jasotzeko, behin-behineko Frantzian geratzeko eta gizarte segurantzaz izateko. Behin herrira itzultzean Nazio Batuen laguntza jasoko du. Bestetik, etorkinak Frantzia eta jatorrizko herriaren artean aske zirkulatzeak baimena izango du.

Ezkerreko alderdi politikoei etorkin guztiak erregularizatzea nahi dute, «baina Frantziako arazoa dauden 200.000 edo 300.000 etorkinak dira, bai eta etorkizuneko joango direnak ere».

Europak zeresan handia du hor.

■ Baina Europak atek itxi dizkie atzerriko herritarrei.

Europak kanpoko atek irekitzeko politika du gaur egun. Migrazioa gehitu egingo da Europako herrien

artean eta kanpotik barrena, eta Europak ezin die bi fluxuei aurre egin. Baliteke horren irtenbide bat izatea txandakako migrazioak gartzetza. Hau da, migrazioa etorkinen jatorrizko herriekin aztertu eta fluxuak txandakatu antolatu. Beste batzuk errepresioa gehitu eta hesiak ezartzaren aldekoak dira. Nik uste dut jarra hori ez dela aurrera eramango. Seguruena bien nahaste bat gertatuko da: mugei eutsi, baina fluxuak bideratu.

■ Europak kultura guztiek lekua izango duen eremua sortzea defendatzen duzu.

Kontua da nola eraiki hori. Zein erakunde eta ordezkari-tza politiko da egokiena; zein hizkuntza erabili behar da, eta herri bakoitzaren eskubideak onartu. Guztia bideratu behar da. Ez dago konponbide magikorik.

■ Europaren baitan, ordea, herrialdeak batzeko prozesua abian dago.

Datozen hilabeteetan integrazio prozesua mantsotu egingo da, batasun politikoan ez da aurrerapausorik egingo. Europak bizi duen transizio epe honetan bi gauza azpimarratu behar dira. Batetik, Europa soziala eratu behar da. Hor kontuan hartu behar da Europan nagusi den kultur ereduak munduan nagusi denarekikoa duen harremana. Europan eta EEBBetan gizarte subjektua ezberdina da. Europan berdintasunaren eredu aldarrikatzen dugu, baina EEBBetan gizarte subjektuan irabazleak eta galtzaileak daude. Nork irabaziko du Europak, edo mundua amerikartzeko ereduak? Beraz, ezinbestekoa dugu Europako gizarte ereduak bultzatzea.

Bigarrenik, prozesu historiko honen subjektuak zeintzuk diren ikusi behar da.

Nik gauza onak ikusten ditut Europan. Adibidez, Alemania, Frantzia eta Italiako sindikatuek batera antolatzen dituzte grebak. Batera erantzuteko sareak eratzen ari dira, eta hori oso garrantzitsua da. Gainera, indar berriak badaude. Gazteak kezkatuta daude arazo berdinekin eta bat egiten dute. Ona da sakabanatutako indar dinamikoek bat egitea, nahiz eta horrek sortuko dituen datozen urteetako arazo larrienak.

gizartea
«Europan eta EEBBetan gizarte subjektua ezberdina da. Europan berdintasunaren eredu aldarrikatzen dugu, baina EEBBetan irabazleak eta galtzaileak daude»

Agurtzane Ormaetxea
DONOSTIA

Clintonen epaiketa zinaren garrantzia nabarmenduz hasi da

Polemika piztu da berriro, errepublikanoek epaiketan lehendakariak berak deklaratzeari dute elkarri

Impeachment-aren hasiera ekitaldia, Kapitolioan.

Agentziak / Washington

EEBB-etako lehendakari Bill Clintonen aurkako epaiketa politikoa edo *impeachment*-a atzo hasi zuen Senatuak, erabateko giro zeremonia-tsuan. Hain zuzen ere, otoitz eginez hasi zuten ekitaldia, eta Jainkoari eskatu zioten senadoreei eta William Rehnquist epaileari lagun diezaie-lan «justizia egiten».

Horren ondoren, fiskal lana egingo duten hamahiru senadore errepublikanoek hartu zuten hitza, eta Henry Hydek, haien buruzagiak, zinaren garrantzia ez ahazteko eskatu zien senadoreei. Hain zuzen ere, nahiko argi geratu zen Clintonen aurkako argudio nagusiak bide horretatik joango direla: EEBB-etako lehendakariak zin faltsua egin zuela adieraziko dute behin eta berriz fiskalek, eta delitu horren larritasuna azpimarratuko dute.

Ildo beretik, Hydek epaiketa politikoaren beraren garrantziaz ere ohartarazi zituen senadoreak, eta esan zien prozesua ez dela legeei buruzko eztabaida arrunt bat, baizik eta epaiketa bat. «Beraz, inpartzialtasunez jokatu behar duzue, zinpekoen epaimahai bateko kideak bazinete bezala». Bidenabar, *impeachment*-a abiatzeak EEBB-etako sistema konstituzionalak behar bezala funtzionatzen duela erakusten duela esan zuen Hydek.

Clintonen aurkako epaiketa politikoa William Rehnquistek gidatuko du, Auzitegi Goreneko lehendakariak. Ordezkariei Ganberako hamahiru kide errepublikanoak izango dira, berriz, fiskalak, eta defentsa Clintonen abokatuen esku geratuko da. Epaimahaiko kideak, oster, ehun senadoreak izango dira.

Nolanahi ere, *impeachment*-a hasi baino ordu batzuk lehenago polemika handia eragin zuten Hyderen hitz batzuek. Izan ere, fiskalen buruak esan zuen litekeena dela Clinton deklaratzeara deitzea.

Etxe Zuriak berehala erre-akzionatu zuen, eta esan zuen Hyde alderdikieriaz ari dela jokatzeko.

Enfrentamenduak gogortzen eta gerra zibila zabaltzen ari dira Angola guztian

Armadak erasoaldia hasi du erreboltarien aurka zenbait eremu berreskuratzeko

Agentziak / Luanda

Angola iparraldean eta erdialdean gogortu egin dira Armadaren eta UNITAko gerrillarien arteko borrokak. Hain zuzen ere, Indar Armatuak

operazio gogorra hasi dute erreboltariak azken asteetan egin dituzten aurrerapausoak geratzeko. Alde horretatik, zibilen heriotzei buruzko albisteak ere hasi dira zabaltzen. Halaber, Angola erdialdean osasun

laguntza emateko aukerak gero eta murriztagoak direla ohartarazi dute erakunde humanitarioek. Erreboltariak iparraldeko ingurua kontrolatu nahi dute, hau da, Kongoko Errepublikako Demokratikoko mugak.

GERO eta gogorragoak izateaz gain, gero eta leku gehiagotan ari dira gertatzen Angolako Armadaren eta Erabateko Indenpendentziarako Batasun Nazionala (UNITA) gerrillaren arteko borrokak. Ondorioz, gerra zibila lurralde osora ari da hedatzen.

Iturri militarrek atzo emandako azalpenen arabera, Indar Armatuak erasoaldi gogorra hasi dute erreboltarien aurka, azken asteotan egin duten aurrerakada geratzeko.

Ildo horretatik, Angolako erdialdeko Bie probintzian Catabola herria berreskuratu zutela jakinarazi zuten atzo iturri militarrek.

Bieko hiriburuaren inguruan, Cuito inguruan, «babe hesi» bat eratu nahi du Angolako Armadak. Izan ere, duela hilabetetik UNITA ingurua dauka hiri hori. Indar Armatuak gerrillariak eragotzi nahi diete inguru horren erabateko kontrola bereganatzea. Helburu hori lortzeko bidean Catabola berreskuratzea aurreneko urratsa izan dela nabarmendu zuten atzo iturri militarrek.

Halaber, Huambotik iparraldera, Bailundora bidean, enfrentamendu gogorrak ari zirela gertatzen azaldu zuten aipatu iturriek, baina ez zuten zehaztu bi aldeetatik zein ari zen nagusitzen. Bai-

UNITAko hiru gerrillari, hiru mertzenarioen gorpuei begira.

lundo eskuratzeak garrantzi handia du Gobernuaren aldeko tropentzat, han baitauka egoitza nagusia UNITA.

Gerrillariak, berriz, ahalegin berezia ari dira egiten Angola iparraldeko lurraldeak berenganatzeko, batik bat Kongoko Errepublika Demokratikoko mugak. Izan ere, Kongoko Errepublikako Gobernuaren aliatu nagusietako bat Angolako Gobernua da. Aldiz, UNITA Laurent Desire Kabila lehendakariaren aurka borrokatzen diren erreboltarien alde dago. Iparraldean, gerrillariak eta

Angolako Indar Armatuak nahiko parekatuta dituzte indarrak, eta kontrolatzen duten eremua antzekoa da.

UNITA banatuta

Angolako erreboltariak erasoaldi gogorrean murgilduta dauden arren, taldean banaketa giroa dute. Ildo horretatik, UNITA-Berritua deritzon taldea sortu da, eta ez dago ados Jonas Savimbi buruzagiak gerra berpizteko hartu duen erabakiarekin. Ildo horretatik, Eugenio Manuvakolak atzo hartu zuen talde berriaren buruzagitza.

Su-etena aldarrikatuko dutela iragarri dute Sierra Leonako erreboltariak

■ Dena dela, ez dago argi noiz jarriko duten indarrean

Agentziak / Freetown

DATOZEN egunetan su-etena aldarrikatuko dutela jakinarazi zuten atzo Sierra Leonako erreboltariak, baina noiz sartuko den indarrean ez dago batere argi. Izan ere, Liberiako lehendakari Charles Taylor-ek —erreboltarien aliatu nagusia— esan zuen larunbat arratsaldean jarriko dutela indarrean. Sam Bockaire Fronte Iraultzaile Batua (FIB) gerrillako buruzagi militarra, ordea, astelehen edo asteartea arte ez dutela aldarrikatuko adierazi zuen.

Gainera, su-etena behin-behinekoa dela nabarmendu zuen Bockairek, eta tregua horren ondorioa Foday Sankoh FIBeko buruzagi politikoa libre geratzeko izan behar litzatekeela. Sankoh Conakryra, Gineako hiriburura, eraman dute aste honetan Sierra Leonako lehendakari Ahmed Tejan Kabbahren alde borrokatzen diren ECOMOGeko tropek (Afrika Mendebaldeko Elkarte Ekonomikoa).

Erreboltariak su-etena aldarrikatuko dutela iragarri arren, atzo borrokek segitzen zuten Freetown hiriburuan. FIBek gerrilla bidezko gerraren taktika hartu du, gainera.

Kolonbiako paramilitarren arabera, azken sarraskiak «egin beharrekoak» ziren

■ Hala ere, prest agertu dira elkarrizketa prozesuan sartu eta bakea negoziatzeko

Agentziak / Bogota

KOLONBIAKO talde paramilitar nagusiak biltzen dituen erakundeak, Kolonbiako Autodefentsa Batuak (AUC), gutun ireki bat bidali dio Andres Pastrana lehendakariari azkenaldiko sarraskien zergatia azaltzeko eta bake prozesuari buruz duen iritzia emateko.

Sarraskiei dagokienez, «egin beharrekoak» zirela uste dute AUCko paramilitarrek, hain zuzen ere, gerrillak ken-

du berri zizkien hainbat lurralde berreskuratzeko. Eguberrietan su-etenean izan ziren AUCko talde paramilitarrak, eta hortaz baliatu zen FARC gerrilla haien menpeko zenbait lurraldez jabetzeko.

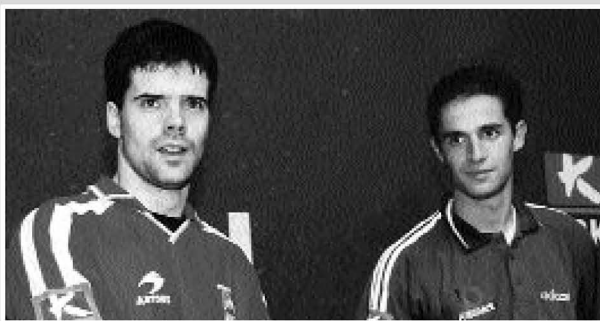
Joan den astean, paramilitarrek erasoaldi oso gogorrak egin zituzten, eta 150 zibiletik gora hil. Paramilitarren operazio horrek bat egin du denboran Indar Armatu Iraultzaileak (FARC) gerrillak Andres Pastrana lehendaka-

riaren Gobernuarekin elkarbizketak hastearekin.

Ildo horretatik, AUCk adierazi du prest dagoela bera ere FARC eta ELN gerrillak bezalaxe, bake prozesu batean murgiltzeko. Prozesu horrek Gobernuaren eta gerrillen artekoaren paraleloa izan behar duela esan dute, gainera, paramilitarrek. Ildo bereetik, gatazkako alde guztiek armak uzteko deia egin dute. Pastranak gonbita egin berri die paramilitarrei haiek ere prozesuan sartzeko.

• **Futbola**

Athletic: Racing egokitu zaio Kopako final-zortzirenetan, eta San Mamesen jokatu da kanporaketako lehen partidua → **32**

• **Pilota**

Manomanista: Lau t'erdikoaren lehiaketa eredu berarekin jokatu da, eta telebistaren kontua dago adosteke → **34**

Reala

Atletico de Madrid aurkari Kopan

Bada kasualitatea!

Zabaleta gogoan izango dute Kopan; lehen partidua, asteazkenean, Anoetan

Enekoitz Esnaola / Donostia

BADIRUDI denboraldi hone-tan Realak eta Atletico de Madridek patu bera dutela. UEFAn elkarren kontra jokatu zuten kanporaketa, eta orain Espainiako Kopan ere aurrez aurre izango dira. Eta orain artekoa patu petrala da Realarentzat. UEFAn kanporatuta gelditu zen, baina hura izan zen gutxiena, zeren eta abenduaren 8ko partidua jokatu aurretik, Atletico de Madrideko ultra batzuek Aitor Zabaleta jarraitzaile txuri-urdina hil egin zuten Vicente Calderon estadioaren ondoan. Mina eta ikara sortu zuen erailketa hark euskal futboleant.

Eta orain atzera aurrez aurre bi taldeak. Bada kasualitatea! Bonboan Atletico de Madridez gain beste hamalau talde eta taka: Atletico de Madrid tokatu behar. «Ez da ona berriro haien kontra jokatzeari, zioten atzo Realekoek.

Datorren asteazkenean, Sansebastian egunez jokatu-ko da kanporaketa horretako lehen partidua: Donostian, 20:15etan hasita. Hasiera batean neurketa ostegunera atzeratuko zela esan zen, telebista autonomikoek zuzenean eskaintzeko asmoa omen zutelako, baina azkenean Real Madrid-Villarreal telebisatuko dute. Realaren eta Atletico de Madriden arteko itzuliko partidua, berriz, otsailaren 2an (asteartea) jokatu da, 21:30etan hasita (ETB-1). Handik gutxira, otsailaren 2lean, berriro elkarren kontrako partidua dute: Ligakoa, Anoetan.

Kontuak kontu, ikusmin handia sortu du Kopako kanporaketa horrek. Espainiako Biolentziaren Aurkako Batzordeak arrisku handikotzat jo du.

ANGEL DIAZ / EFE

Goian, Aitor Zabaletaren argazkia. Beste argazkian, abenduaren 8ko Atletico de Madrid-Reala partiduko une bat.

Realak berriz dio ez diela sarrerarik emango

E. Esnaola / Donostia

ULTRA espainiarrek Aitor Zabaleta erail eta hurrengo egunean, Luis Uranga, Realeko presidentea oso serio eta gogor azaldu zen Zubietako prentsaurrekoan. «Atletico de Madridek Ligako bigarren itzulian hemen jokatu behar duenean, jarraitzaile madrildarrei ez diegu sarrerarik emango», esan zuen orduan. Ligako partidu hori baino lehenago jokatu beharko dute biek orain Kopan, eta Realak ez du sarreren ingu-

ruan iritzia aldatu. «Berriz ere diogu ez diegula sarrerarik emango. Soil-soilik protokoloak agintzen duena beteko dugu, eta, horrela, Atletico de Madridi, klub bezala, sarrera batzuk emango dizkiogu», esan zuen atzo Andoni Iraola prentsa-arduradunak.

Ez zegoen Uranga atzo Donostian, baina Iraolak «hainbat aldiz» hitz egin zuen telefonoz harekin, eta Iraolak esan zuenez, ez zitzaion Urangari zozketa gustatu. «Hark ez zuen

nahi berriro Atletico de Madrid tokatzea, baina seguru dago Realak jarraitzaile txuri-urdinei poz bat emango diela».

Bernd Krauss, Realeko entrenatzaileak ere Iraolaren bidez helarazi zuen bere iritzia laburra kanporaketari buruz: «Zorte txarra izan dugu, zorte txarra. Ez nuen nahi halakorik».

Atletico de Madrideko gerenteak, Clemente Villaverde, esan du ez dela pentsatu behar Zabaleta kasuan.

Beste kanporaketa bat bezala

Enekoitz Esnaola

UNE amorragarriak izan ziren Zabaletaren hilketak sortu zituenak, eta orain Realak berriro Atletico de Madrid izango du aurkari; Kopan oraingoan. Baina Realak beste kanporaketa bat bezala hartu beharko luke, nahiz eta lehia bereziztat joko duten askok.

Txuri-urdinei harrera ona egingo diete Madril-en, orduan ez da izango labankadarik, orduan dena izango da hitz gozoa. Ordea, garbi eduki behar da komeni zaielako izango dutela jarrera eztea, ez hala pentsatzen dutelako. Zabaleta erail eta bost egunera, Bernabeun, antzekoa gertatu zen, eta, azkenean, gainera, Realak galtzen atera zen, zeren eta hasiera batean euskarazko pankarta batekin irtetekoak baziren, azkenean Real Madridek ezetz, eta Realekoek, txalo artean, Madrilgo klubaren banderarekin irteten behar izan zuten. Hango jendearen hipokrisia ikustea ere amorragarria izan zen. Orain madrildarren jokoa ez erortzea litzateke onena. Hala, zaleek lasai egon beharko lukete, eta klubak ohiko kanporaketa bailitzen hartu beharko luke lehia.

Reala Atletico de Madrid aurkari Kopan

Madrilera gonbitik ez

Realeko kideek ez zuten nahi Atletico de Madrid tokatzerik

ALBERTO MARTIN / EFE

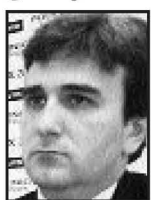
Realekoak Madrilén, Santiago Bernabeu estadioan, ultra espainiarrek Aitor Zabaleta hil eta bost egunera.

GALDERAK

1. Aitor Zabaletaren hilketa dela eta, zer iruditzen zaizu Realak berriro Atletico de Madrilén kontra jokatzeko kanporaketa bat? **2.** Nola hartuko dute Vicente Calderón estadioan Realak? **3.** Jarraitzaile txuri-urdinek joan beharko al lukete Madrilera?

Andoni Iraola • Realeko
Komunikazio arduraduna

«Ardura eskatzen diegu gure jarraitzaileei»

1. «Ez genuen nahi berriro Atletico de Madrilén kontra jokatzeko kanporaketa bat, ezta? Baina, Realaren izenari kalterik ez diotela egingo».

2. «Gure ustez, Realak ondo hartuko dute Vicente Calderón estadioan. Baina, Realaren izenari kalterik ez diotela egingo».

3. «Ez dakigu zer egingo duten gure jarraitzaileek, joango diren ala ez. Baina erabakitzen dutena erabakitzen dutela, klubak errespetatu egingo du haien iritzia. Hori bai: ardura eta lasaitasuna eska-

tuko diegu, bai hemengo partidurako, bai, azkenean hara joaten badira, Madrilgo partidurako. Seguru gaude ondo erantzun gabe jarraitzaileek, eta, hala, Realaren izenari kalterik ez diotela egingo».

Loren • Realeko kapitaina

«Hauxe da kasualitate madarikatua!»

1. «Goizean etxean gosatu, Zubietara iritsi hamarrarako, eta hantxe jakin dut Atletico de Madrid egokitu zaigula [09:00etan zen zozketa]. Eta, egia esan, ez dit batere graziarik egin, ez nuelako nahi haien kontra jokatu. Hauxe da kasualitate madarikatua! Ez da ona berriz ere elkarren kontra jokatzeko».

2. «Ez dakit. Garbi dago

kanporaketa hau ez dela soilik Kopako kanporaketa izango, jendeak, batez ere Realaren jarraitzaileak, buruan baitu oraindik Aitor Zabaletaren hilketa. Atletico de Madridekoek ere badute orain gauza garrantzizko bat: haien presidente Jesus Gilen espetxeratzea. Guztia nahastu egingo da eta hori ez da ona».

3. «Nik uste jendeak oso ondo pentsatu beharko lukeela hori».

Agustin Aranzabal •

Realeko jokalaria

«Hobe jarraitzaileak etxean geratzen badira»

1. «Posibilitateak zeuden Atletico de Madrid tokatzeko eta tokatu egin zaigu, eta, beraz, kanporaketa zail honi

aurre egin beharko zaio, besterik gabe».

2. «Beti egin izan digute harrera txarra Madrilén, eta orain ere harrera txarra izango delakoan nago».

3. «Ez lukete joan beharko Madrilgo partidura. Hobe etxean lasai-lasai geratzeko».

Jose Felix Guerrero •

Realeko jokalaria

«Jokariok prest gaude bakarrik lehiatzeko»

1. «Nik ez nekien goizeko 09:00etan zela zozketa, eta, beraz, ustekabe handia izan da niretzat Zubietara heldu eta, zein egokituko, eta Atletico de Madrid egokitu zaigula jakitea. Aitor Zabaletarena gertatu ondoren, hemengo jendea gogoz egongo da etxeko partidurako».

2. «Zabaletaren hilketa dela eta, baliteke harrera ona izatea guk Madrilén, baina jendeak ez luke horregatik harrena onik egin beharko bestelakorik pentsatzen badu gutaz».

3. «Gera daitezela etxean. Jokariok prest gaude bakarrik, zaleen laguntzarik gabe, lehiatzeko».

Aitor Lopez Rekarte •

Realeko jokalaria

«Gogoan dugu oraindik Madrilén gertatutakoa»

1. «Batzuei gogorra egingo zaie atzera Atletico de Madrilén kontra jokatzeko. Guk ondo gogoan dugu Madrilén zer gertatu zen».

2. «Baliteke harrera UEFAko partiduan baino hobea izatea, baina orain horrek ez digu askotarako balio».

3. «Bakoitzak ikusiko du zer egin. Guri asko gustatuko litzaiguke jarraitzaile asko joango balira itzuliko partidura, baina uste dut, inor joatekotan, oso jarraitzaile gutxi joango dela Madrilera orain. Normala da».

Realeko peñak aurki erabakiko dute Madrilera joan ala ez

E. Esnaola / Donostia

IAZKO abenduaren 8an hil zuten Aitor Zabaleta Realaren jarraitzailea Atletico de Madrilén zale batzuek, Vicente Calderón estadioaren ondoan, eta handik bost egunera Realak atzera Madrilén jokatu behar izan zuen, Real Madrilén kontra. Klub txuri-urdinak Euskal Herrian dituen peñak, ordea, hara ez joatea erabaki zuten. Orain giroa baretuxeago dago, ustezko hiltzailea ere presondegi- gian da, baina ikusi egin behar Realeko peñak otsailaren 2an Madrilera joango diren itzuliko neurketa ikustera.

«Baliteke gu ez joatea», esan digu Mujika Peñako kide batek. «Baina ez bel- durrik dugulako, baizik eta Kopako kanporaketak ez duelako UEFAkoak daukan garrantzia, eta, bestetik, peñako kide askok lana izango dugulako». Hala ere, Mujika Peñak oraindik ez du erabaki bidaia egingo duen ala ez. «Ez gara oraindik elkartzeko. Asteazkenean, joaneko partidua dela eta elkartuko gara, eta orduan erabakiko dugu, baina, aurretik esan bezala, litekeena da ez joatea Madrilera».

Bastión taldeko bost kide deklaritzen

Zabaletaren hilketan laguntza emateaz akusatuta dauden Bastión taldeko bost kidek epailearen aurrean deklaratu zuten atzo. Bostak libre daude egun —ustezko hiltzailea baino ez dago kartzelan—, eta atzo Maria del Rosario epailearen aurrean defentsaren, akusazioaren eta fiskalaren galderei erantzun zieten. Gaur segituko dute deklaritzen.

Ustezko hiltzaileak, Ricardo Guerrak, abokatua aldatu du, eta orain Emilio Rodríguez Menéndez egingo da, Fatima Morenoren ordezkari. Guerraren kasuaren kargu. Lehengo astetik da haren abokatu Rodríguez Menéndez, eta orain informazioa pilotzen ari dela dio.

Iragan zuri-gorria gogoan

Egun Alavesen diren jokalaria asko lehenago Athleticetik pasatuak dira

Xabier Fernandez / Gasteiz

LEHENDABIZIKO euskal derbia izango da igandekoa Alavesentzat. Ez dute eskarmentu handirik Lehen Mailan, heldu berriak baitira, baina gogotsu ekingo diote norgehiagokari. Dena den, aurkariaren lerroetan ibilitakoak ere egon badude, beraz iragan zuri-gorria dutenak. Denetarik ezagutu dute Bilbon: txapeldun izan da bat, Julio Salinas; atezain titularra beste bat, Kike, denbora gutxi izan bazen ere; Bilbao Athletic taldetik ez ziren igo Ibon Begoña eta Raul Gañan; Solaun, berriz, Athleticetara izan zen baina utzita igaro zuen denboraldi bat; eta, beste bat, azkenik, Athletic fitxatua du baina orain arteko taldean segitzen du, utzita: Sivori.

Guztiek galdera bi egin diezkiegu: zer-nolako oroimena duten etxe zuri-gorriaz, eta nola ikusten duten igandeko partidua. Julio Salinasek —bi Liga irabazi zituen Bilbon— oroimen goxoak gordezten ditu bere baitan: «Oso momentu onak izan ziren, eta egun Athleticetara bazkidea nauzue. Nire lehendabiziko taldea izan zen eta horri esker heldu naiz nagoen tokira. Ligak gogoratzen ditut bereziki, eta taldean zegoen giroa».

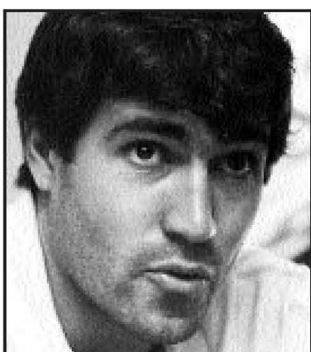
Garai hartako lagunak ere baditu, hala nola Alkorta eta Ferreira. Biak izan daitezke igandeko markatzaileak, eta Alkortaren kasuan beste datu bitxi bat dauka Salinasek azpimarratzeko: «Alkorta nire bazkidea da negozio batean, eta, beraz, oso harreman estuak eta onak ditugu». Halaz ere, oroimen onak edota gaurko lagunak ez dute Julio Salinasen arreta desbideratuko, «ez daukalako inolako zerikusirik; oroimen ezin hobeak izan arren, izugarritzko ilusioa daukat jarrita igandeko partiduan». Gainera, Barcelonan eta Madrilen zegoenean ere Athleticen aurka aritu izan da.

Salinasen aburuz, «partidu zaila izango da, baina biontzat. Oso talde ona dute, goian egoteko modukoa, baina etxean jokatzen dugu guk, eta puntuak behar-beharrez-

JOSEBA OLALDE

Kike Burgos, Ibon Begoña, Sivori, Julio Salinas eta Raul Gañanentzat partidua berezia izango da Alavesen eta Athleticen arteko derbia.

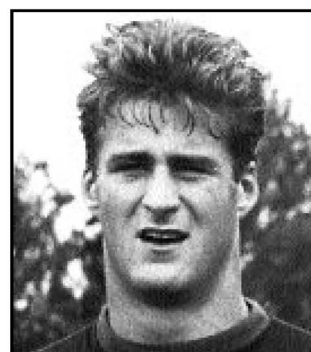
JULIO SALINAS

■ ■ ■ «*Oroitzapen onak ditut Athleticen igarotako urteetatik, baina Alavesekin partidua irabazteko izugarritzko ilusioa ere bai*»

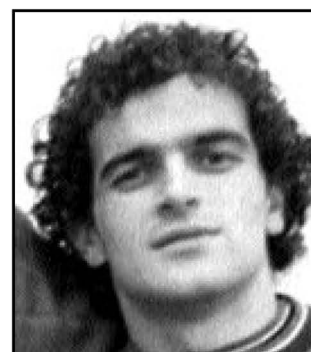
IBON BEGOÑA

■ ■ ■ «*Zaila izango da partidua, derbia delako eta Athletic indartsu dagoelako. Ziur denboraldi amaieran goian izango direla*»

KIKE BURGOS

■ ■ ■ «*Athletic dena da niretzat. Nire lehen taldea izan zen, han hasi nintzen futboleant, eta Bilbon daukat etxea*»

RAUL GAÑAN

■ ■ ■ «*Faborittoa Athletic da, baina guk etxean partidua onak egin ditugu handien kontra, eta neurriko erantzuna emango du Alavesek*»

koak ditugu. Gure etxea gotorleku bilakatu behar dugu, eta kanpoan baino puntu gehiago lortu behar ditugu Mendizorrotzan».

Ibon Begoña Bilbao Athle-

ticen egon zen, eta handik etorri zen Alavesera, utzita. Lehen taldera itzultzeko deitu zuen Athleticetik, baita txanpona balitz bezala erabili ere Sivori fitxatzeko. «Urte

bi eta erdi eman ditut han eta nire oroimenik onena jendea da. Lagun asko egiten dituzu eta hori izugarri garrantzitsua da», esan zigun Ibonek. Norgiagoka-

ri begira zera dio atzelariak: «Zaila izango da neurketa, guztiak bezala, baina kasu honetan are zailago, derbi bat delako eta Athletic indartsu dabilelako. Talde ona

Alaves Derbiari begira

dute eta Bartzelonan galdu arren goiko postuetan bukatuko dute denboraldia. Gure arma betikoa izango da: etengabeko borroka eta handien aurka dugun motibazioa».

Kike Burgos lehen talde-
ra heldu zen, baina ez zuen zorterik izan. Bost denboraldi jokatu zituen Bilbon. Orotara, 93 partidu: 24 Ligan, 6 Kopan, 5 beste txapelketetan, 49 lagunartekoak, eta 9 Espainiako sub-21 selekzioarekin. «Athletic dena da niretzat, nire oroimen ia guztiak hor daude. Nire lehendabiziko taldea da, hor hazi nintzen futbolari bezala eta hor daukat etxea», esan du.

Horretaz gain, igandeko partidua zaila ikusten du Kikek: «Denok dakigu zernolako jokalaria dituzten

eta nola dauden sailkapenean. Ea behar den zortea izaten dugun igandean».

Raul Gañanek ez du derbia jokatzetik izango. Fitxaketak direla eta, utzita joango da aste honetan. Dena den, horrek ez du ezabatzen Athleticeko beheko mailetan zein Bilbao Athleticen bizi izan zuen guztia: «Teorian futbolearen hor irakatsi zidaten, baina igandean mendean hartu nahi ditugu».

Igandeko derbia honela dakusa Gañanek: «Haiek dira faboritoak. Talde ona dute, kalitate handiko jokalariz osatua, definizio handiko jokalariz. Baina guk etxean partidu politik egiten ditugu handien aurka, eta Athletic talde handi bat denez, neurriko erantzuna izango duelakoan nago».

JOSEBA OLALDE

Sivori udan fitxatu zuen Athleticetik, eta Alavesi utzi zion.

Sivori: «Beste partidu bat balitz bezala hartuko dut»

■ Arturo Igoroin Sivori ez da Athleticen ibili, oraingoz behintzat, eta horrela azpimarratzen digu erreportaiaren nondik-norakoa azaltzean. Izan ere, utzita dago Gasteizen, Athleticetik udan fitxatu zuen eta. Lotura dauka Bilboko taldearekin, beraz, oraindik zuri gorriekin jokatu ez arren.

Gasteiztarraren ustez, «oso zaila izango da partidua». «Argi eta garbi dago Athletic oso talde ona dela, irabaztera etorriko dela, baina partidu polita izango da jokatzeko, euskal talde baten aurrakako lehia delako».

Aurrelariaren ustez, Athleticetik utzita egoteak

ez dauka xarma berezirik igandeari begira, edo berak nahiago du horrela ikusi eta adierazi: «Ez pentsa niretzat partidu berezia izango denik. Beste bat balitz bezala hartuko dut. Hiru puntu oso garrantzitsu dira, eta gainera etxean jokatzeko dugu. Behean gaude eta zulotik alde egiteko ezinbestekoa da irabaztea».

Jon Solaun Alaveseko jokalaria da, egun Badajozen utzita egon arren, eta urtebeteko lotura izan zuen Athletic taldearekin. Hala ere, ezin izan zuen jokatu, eta Sivori fitxatzeko operazioan sartu zen Ibon Begoñarekin batera.

Osasuna ♦ Tenerifek utzita, ekaina arte nafarrekin jokatu du

Marcelino, azkenean gorritxo

Denboraldi amaieran fitxatzeko aukera izanen du

Edurne Elizondo / Iruñea

MARCELINO DIAZ jokalaria kanariarra Iruñean da. Osasunak hilabete oso bat behar izan du Tenerifeko aurrelaria ekartzeko, baina asteartean, azkenik, ados jarri ziren talde nafarra, jokalaria ordezkarari Paco Moreno eta Tenerife taldea, Marcelinok Iruñean jokatzeko. Tenerifek utzita jokatu du Marcelinok ekainaren 30a arte. Osasunak, hala ere, beste hiru denboraldirako kontratatze-ko akordioa egin du jokalaria kanariarrekin, kontratua urtebetez luzatzeko aukerarekin.

Marcelino kazetari nafarren aurrean agertu zen atzo Iruñean, eta Osasunak jokatzeko aukerarekin «oso pozik» dagoela erran zuen. Gorritxo-
en entrenatzaile Enrique Martin Monrealek bera Iruñera ekartzeko agertu duen interesa eskertu zuen Marcelinok, eta Osasunara «gogorlan egitera», eta «taldea laguntzera» etorri dela azpimarratu zuen. «Argi nuen Tenerifetik alde egitekotan Osasunara etortzeko izanen zela; oso pozik nago, eta gauzak ongi ateratzea espero dut», gaineratu zuen.

Beste gorritxoekin batera,

MIKEL UHARTE

Marcelino Diaz, atzoko aurkezpenean, Osasunako elastikoa eskuetan.

Taxoaren entrenatuko da gaur Marcelino. Osasunari buruz «talde serio eta indartsua» dela erran zuen atzoko agerraldian aurrelari kanariarrak, eta bere taldekide berrien erritmora ahalik eta lasterren egokitzeke lan egiten duela. Halaber, argi dauka Martinen hamaikakoan leku bat lortzea ez dela batere lan erraza izanen, Trzeciak, Arteaga, Ziganda eta Luis Perezekin borrokatu beharko

baitu taldearen aurrealdean jokatzeko.

Martinen ustez, taldearentzat ona izanen da postu bat lortzeko jokalarion arteko lehia: «Berriek badakite taldean leku bat irabazteko gogor egin beharko dutela lan, duten guztia eman beharko dutela, eta debalde ez dutela deus jasoko; horrek guztiak taldeari eginen dio mesede, onenak izateko borrokatuko baitira denak».

Eibar ♦ Amurrio taldeko jokalaria ohia atzo aurkeztu zuten Ipuruan

Pello Matxon ere Eibarrera

Erredakzioa / Donostia

EIBAR taldeak Pello Matxon aurkeztu zuen atzo, eta Amurrioko jokalaria ohia ekarrita itxi du Juan Luis Mardaras presidentek neguko fitxaketan zorroa. Matxonekin ados jarria zen Eibar, baina Amurriok eragozpen bat jarri zuen jokalaria Eibarrera joateko. Atzo, azkenean, bi klubak arteko akordioa gauzatu zen eta 19:30etan aurkeztu zuten Matxon Ipuruan.

Iker Sarriegik eta Raul Iglesias atezainak, berriz, herenegun sinatu zuten kontratua Eibar taldearekin. Horrenbestez, taldea dagoeneko osatu du Eibarrek.

Sarriegik eta Iglesiasek hasiera batean Realak utzita jokatu behar zuten. Eibarrek dagoeneko bazituen, baina, Athleticetik utzitako beste hiru jokalaria: Ocio, Cortina eta Garitano. Eta Espainiako Federazioak muga hori ezarria daukanez, Sarriegik eta Iglesiasen kontratua sinatu

behar izan dute Eibarrekin. Akordiorako ez zen inolako eragozpenik izan, denboraldi amaieran Realeko bi jokalaria aske utziko dituztela hitzartu baitute bi aldeek.

Lehen taldea utziko dutenak, berriz, lau jokalaria izango dira: Javi Urrutiak klubeko bigarren taldean jokatu du aurrerantzean, Hirugarren Mailan; Unai Laraudogoitia Gernikan ariko da; Gorka Guarrotxena Figueres taldean; eta Jabi Gurrutxaga Elgoibarren, ziurrenik.

Athletic ♦ Racingen aurka jokatu dute bilbotarrek Kopako final-zortzirenetan

Gainditzeko modukoa

Lehenengo partidua San Mamesen jokatu da, asteazkenean

Ramon Basaldua / Bilbo

SANTANDERKO RACING izango du aurkari Athleticcek Kopako final-zortzirenetan. Lehenengo partidua San Mamesen jokatu da, datorren asteazkenean, eta itzulikoa El Sardinieron, otsailaren 3an. Gainera, lau egun beranduago bi ekipoak aurrez aurre izango dira Sardinieron, Ligan.

Athleticeko jokalariek gogoan dute oraindik duela bi urte Racingen aurka jokatu zuten Kopako kanporaketa. Orduan Kantabriako ekipoak 1-0 irabazi zion Athletici Sardinieron. Itzuliko partidua banako berdinketarekin amaitu zenez, Racing sailkatu zen hurrengo saiorako.

Athleticeko jokalariek itxaropentsu agertu dira, eta Racing aurkari zaila izango dela aitortu arren final-laurdenetan sartzeko aukerak dituztela diote. «Ez da erraza izango. Edozein modutan, argi dago aurrera egiteko aukerak ditugula, eta horretan saiatuko gara», adierazi zuen atzo Bittor Alkizak. Duela bi urte Racingek eta Athleticen jokatu zuten kanporaketan lehenengo partidua Sardinieron jokatu zen; aurtan, berriz, San Mamesen ekingo diote kanporaketari. «Askotan ez dakizu zer den onena. Aurreko kanporaketan etxean jokatu genuen bigarren partidua eta kanporatuta geratu ginen. Lehenengo partiduan gauzak ondo egiten baditugu eta ez badugu golik jasotzen aukera handiekin joango gara Sardinieron», esan zuen erdilari donostiarrak.

XOUSE SIMAL

Urzaiz, gol errematea egiten buruz, iaz Athleticen eta Racingek jokatu zuten Kopako kanporaketan.

PATXI FERREIRA

■ ■ ■ «Bi partiduen irabaztea izan behar da gure helburua»

Patxi Ferreiraren iritziz, Racing kanporatzeko moduko taldea da. «Kopan urrun iritsi nahi badugu, bost axola aurkariak. Racing ez da oso aurkari indartsua, baina arazoak sor liezazkiguke. Bi partiduen irabaztea izan behar da gure helburua. Hasteko, lehenengo partiduan golik ez jasotzen saiatu behar dugu. Ligako partiduan 2-0 nagusi-

tu ginen San Mamesen, eta berriro emaitza hori lortzen ahaleginduko gara».

Joseba Etxeberriak argi dauka Athleticen lan handia egin beharko duela Racing kanporatzeko. «Gogoan daukagu duela bi urte gertatu zena. Oraingoan gogo handiz ekingo diogu kanporaketari. Zaila izango da, baina ea gauzak ondo egiten ditugun eta gure helburua betetzen dugun».

Txema Alonsok, Racingeko jokalaria bizkaitarrak, Athleticen aurkako kanporaketa gaunditzea espero du. «Azken jardunaldietan ondo ari gara. Irabazi egin genion Deportivoi, eta gaunditu egin genuen Osasunaren aurka-

ko kanporaketa. Hobeto ari gara, eta ea bide onera itzultzen garen».

Bestalde, Athleticen eta Bixente Lizarazuren ordezkariak akordioa lortu dute atzo Jaurlearitzako Arbitraje, Bitartekaritza eta Adiskidetze Zerbitzuan. Lapurtarrak Athleticen dirua zor zio-la salatu zuen.

Kanporaketak

Real Madrid	-	Villarreal
Espanyol	-	Valladolid
Celta	-	Deportivo
Athletic	-	Racing
Levante	-	Valencia
Benidorm	-	Barcelona
Real	-	At. Madrid
Betis	-	Mallorca

Carlos Garcia eta Imanol Etxeberria arazo barik

R. Basaldua / Bilbo

Carlos Garcia eta Imanol Etxeberriak normaltasunez jardun zuten atzo Lezaman. Atzelariak hobeto dauka behatza, eta atezainak min gutxiago du abduktorean. Gauzak horrela, bi jokalariek Mendizorrotzan izango dira igandean. Aitor Larrazabal ere arazo barik ari da lanean, eta jokatzeko moduan izango da.

Bestalde, Joseba Etxeberria eta Julen Guerrero beren kabuz entrenatzen aritu ziren atzo Lezaman. Portugaletako erdilariaren bizkarra hobeto badago ere, bi entrenamendu saio galdu ditu astean eta ikusi egin beharko da Luis Fernandezek ekipoan sartzen duen. Elgoibarko aurrelariari dagokionez, orkatila hobeto badu ere, min dauka, eta

litekeena da ez izatea hasierako hamaikakoan Athleticen aurka jokatu duen partiduan. Joseba Etxeberriak ondo baino hobeto daki Athleticen partidua asko jokatu dituela datozen hilabeteetan eta ondo osatu nahi du orkatila. «Orkatila ondo sendatzea nahi dut gero arazo gehiago ez izateko. Gainera, taldeki-deek gogo handiz daude, eta

nahiago dut ondo dagoen kide batek jokatzeko ni erdimakal aritzea baino», esan zuen atzo Etxeberriak Lezaman.

Athleticeko jokalariek ateak itxita entrenatuko dira gaur Lezaman, goizeko hamarretan. Ondoren, kazetariak futbol partidua jokatu dute Athleticen teknikoek eta direktiboek osatutako taldearen aurka.

hor zain**Fernando Picun nahi du Alavesek**

Fernando Picun zentral uruguaiarra ekartzeko ahaleginean ari da Alaves. Feyenoorden Pablo Sanchezen taldekide izan da orain arte. Gasteiztarrek 100 milioi pezeta ordaintzeko prest daude, eta jokalariek «gustura» etorriko litzatekeela esan du.

Jesus Gili 100 milioi pezetako fidantza ezarri diote

Atletico de Madrideko presidente Jesus Gili 100 milioi pezetako fidantza ezarri dio epaileak. Oraindik, ordea, ospitalean jarraitu beharko du Gilek.

Roa fitxatu nahi du Manchesterrek

Peter Schmeichel atezainaren ordezkoren bila ari da Manchester United, eta Mallorcako Carlos Roa fitxatzeko asmoa azaldu du. Manchester 9,6 milioi dolarreko eskaintza egiteko prest dago.

Vitor Baia Oportori utzi dio Barcelonak

Vitor Baia atezaina Portugalgo Oporton ariko da 1999-2000ko denboraldia amaitu arte. Barcelonak utzita joatea onartu du, eta Oportok jokalariek jasotzen duen soldata osoari egin beharko dio aurre: 300 milioi pezetan urtean.

John Toshack gaur iritsiko da Donostiara

John Toshack, Realeko entrenatzaile ohia, gaur iritsiko da Donostiara Besiktas taldearekin. Turkiako klubak astebeteko egonaldia egingo du Gipuzkoan. Egunero entrenatuko dira Zubietan, asteartean Zarautzen eta ostegunean Azpeitian, eta bi partidua jokatu ditu: astelehenean Realeko ordezkoren aurka Donostian, eta asteazkenean Osasunaren aurka Iruñean.

Atletico Madridek Solari eta Venturin fitxatu ditu

Atletico Madridek Santiagoko Hernan Solari argentinarra (River Plate) eta Giorgio Venturin italiarra (Lazio) fitxatu ditu. Solari bost urterako sinatu du, eta klubak 550 milioi pezetan ordaindu ditu.

Rallyak ♦ Herenegun gauean, segada batean erori ziren Granada-Dakarreko 50 lagun

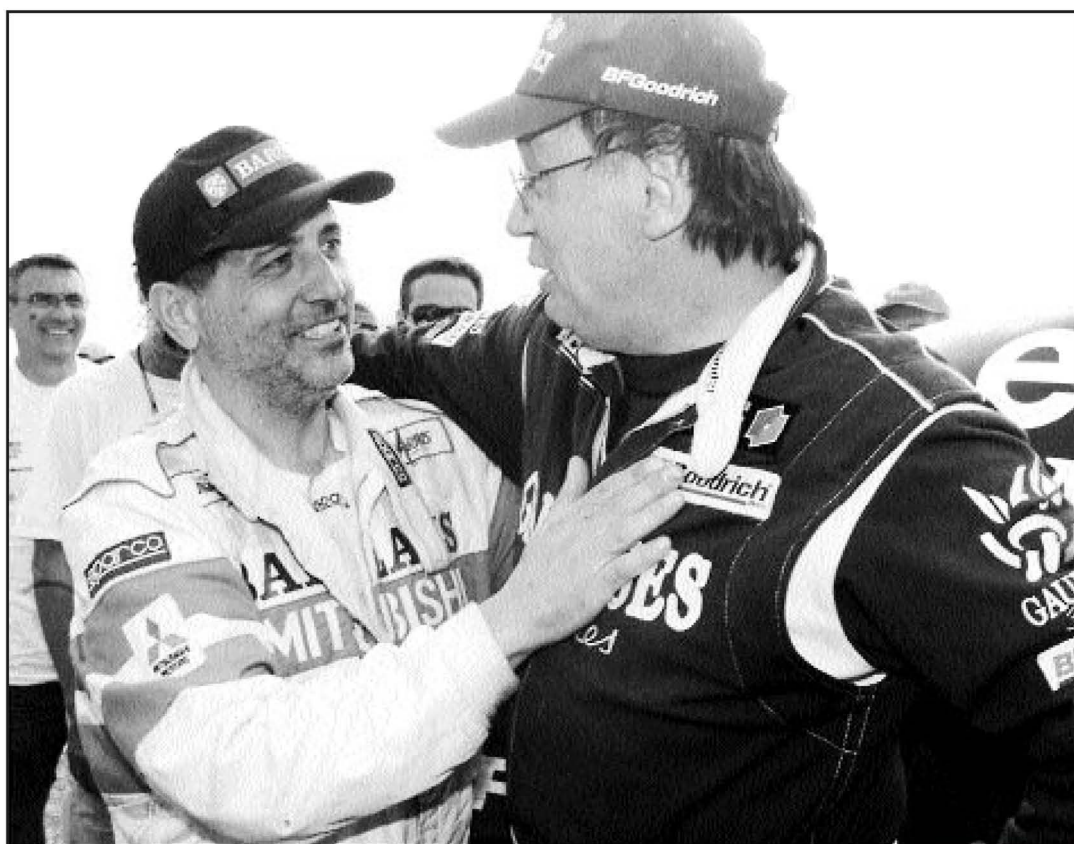
Segada Granada-Dakarren

Atzoko etapan Prieto hirugarren izan zen, zazpi minutura

Erredakzioa / Donostia

IBILBIDEA nahikoa oztopo ez bada Granada-Dakar rallyko parte-hartzaileentzat, noiz-behinka herenegun gauekoa bezalako ezuste desatseginak gertatzen dira. Tichiteko (Mauritaniako) helmugarako 52 kilometrora, 50 lagunez osaturiko talde bat —tartean kazetariak eta antolatzaileak— lapurrek prestaturiko segada batean erori ziren. Ongi armaturik zeuden, eta dirua eta dokumentazioa kendu ondoren, lau kotxe, hiru kamioi eta motor bat eraman zituzten. Segadan harrapaturiko rallyko kide guztiak Tichiteko kanpalekura iritsi ahal izan ziren, inolako arazorik gabe.

Lapurren pozak gutxi iraun zuen ordea. Atzo goizean, Mauritaniako Armadak lau kotxeak eta hiru kamioiak berreskuratu baitzituen. Motorra ez da oraindik agertu. Antolatzaileek rallyarekin jarraitzeko erabakia hartu zuten, Mauritaniako agintariek segurtasun neurriak indartuko dituztela agindu baitiete. Era berean ikerketa bat zabaldu dute segadaren egileak nortzuk diren argitzeko eta egin beharreko atxiloketak lehenbailehen egin ahal izateko. Iaz ere kamioi bat lapurtu zuten, eta hurrengo etapa bertan behera gelditu zen.

BRUNO FABLET / AP

Miguel Prieto arabarra eta Jean Louis Schlesser frantziarra elkar besarkatzen. Sailkapeneko bi lehenak dira.

Schlesserrek abantaila handitzea lortu du

Jean Louis Schlesser gidari frantziarrak gero eta hurbilago du garaipena aurtengo Granada-Dakarren. Atzo bigarren postuan sailkatu zen, Jutta Kleinschmidt alemaniarren atzetik. Juttak 8:43:56ko denbora egin zuen Atarreko helmugan, Schlesserrek baino 1:22 gutxiago. Miguel Prieto hirugarren pos-

tuan iritsi zen helmugara, 7:27ra. Arabarrak bigarren jarraitzen du sailkapen nagusian, baina orain 26:32ko atzerapena du frantziarraren aldean.

Motorretan Thierry Magnaldik irabazi zuen etapa. Frantziarrak 7:56:51ko denbora behar izan zuen 579 kilometro egiteko. Helmugan, Richard Saint liderra izan zen bigarren, 1:49ra. Sailkapen nagusian Sainc-

tek jarraitzen du lehen postuan, baina orain aldea 2:52koa da. Hirugarren postuan Jordi Arcarons kataluniarra sailkatu zen atzo. Sailkapenak nola dauden ikusita, badirudi kotxeetan ia dena erabakita dagoela, nahiz proba honetan edozer gerta litekeen. Motorretan, aldiz, ez da emoziorik falta. Hori bai, ziurrenik aurtengo frantziarrak izango dira nagusi.

Txirrindularitza ♦

Hurrengo astea arte atzeratu da Artolazabalen kargu sinatzea

Sinatu beharreko agirien inguruko arazoei eragin dute atzerapena

Erredakzioa / Donostia

AINHOA ARTOLAZABALEK ez du sinatuko gaur Espainiako Emakumeen selekzionatzailea izateko kargua, hasiera batean hala iragarrita egon arren. Tolosarrak Espainiako Txirrindularitza Federakuntzaren deia jaso zuen atzo, kontratuaren sinaketa gaur bertan egitea ezinezkoa zela ohartarazteko. Itxuraz, sinatu beharreko agirien data finkatzeko orduan gaizki uler-tua egon da Ainhoa Artolazabalen eta Txirrindularitza Federakuntzaren artean.

Ustekabe gehiago izan ezean, emakumeen selekzioa arduraduna izateko hautagai gipuzkoarrak datorren astean sinatuko du kontratua, Madrilén. Emakumeen selekzioa arduraduna izateko kontratu horrek urtebeteko iraupena izango luke. Bi aldeek, dena den, pauso hori noiz beteko duten zehazteke dago oraindik ere. Ainhoa Artolazabalek lehenbailehen lotu nahi du agiriak sinatzeko prozesu korapilatsua.

Pilota ♦ Telebistaren gaia gelditzen da, beste behin, zehaztu gabe

Manomanista aurrera

Lau t'erdikoaren lehiaketa eredu berberarekin jokatu da

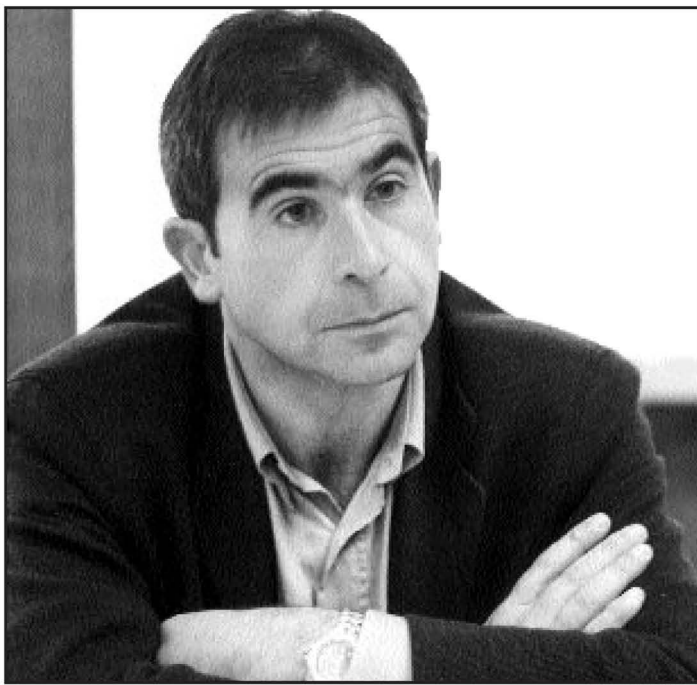
Enekoitz Telleria / Donostia

◀ EUSKADIKO Euskal Pilota Federazioak Abadiñon duen egoitzan bildu ziren atzo, bigarren aldiz, Asegarce, Aspe, Alti eta Besagain enpresetako ordezkariak Federazioko presidente Jose-rra Garairekin. Arratsaldeko 4etan hasi zen bilera eta iluntzeko 8ak inguruan amaitu. Joan den astelehenekoak ez bezala, ordea, atzoko bilerak eman du fruiturik: Euskal Herriko buruz buruko txapelketa aurrera doa, eta, bi adarretan banatuta bada ere, enpresa guztiek jokatu dute.

Lehiaketa ereduari buruzko akordioa lortu zen atzo. Lehen mailako eta bigarren mailako manomanistak jokatu dira eta bigarren mailakoek lehenengoan jokatzeko

aukera izango dute. Lau t'erdikoan aurrera eramandako lehiaketa eredu berdintsua da, bai lehen mailan eta baita bigarrenean ere. Behetik hasi eta eskailera mailaka; zerrendaburu bat izango du eskailera bakoitzak. Adarrak bi: Asegarce-Alti eta Besagainen erdiak batean, eta Aspe eta Besagainen beste erdiak bestean.

Bigarren mailako adar bakoitzeko txapeldunak lehen mailako bere adarrean jokatu du zuenenan. Bigarren mailako txapeldunordeak, berriz, bere adarrean lehen mailan ari den azken pilotariaren aurka neurtu beharko ditu indarrak lehen mailan jokatzeko. Bigarren mailako adarrean hirugarren gelditzen denak, aldiz, bere adarrean lehen mailan ari den azkenaurreko

EDURNE KOCH

Euskal Herriko buruz burukoa «inflexio puntua» izan daiteke Garairen iritziz.

pilotariaren kontra jokatu beharko du. Era horretan, aurreko lehen mailan ari diren bi pilotarik dute hurrengoan bigarren mailara jaisteko arriskua, edo, bestela ikusita, aurreko bigarren mailan ariko diren hiru pilotari hurrengoan lehen mailan ari daitezke. «Hori zen gure proposamen nagusienetakoa eta onartzea lortu dugu, oso gustura gaude sistema horrekin», esan zuen atzo Aspeko arduradun nagusi Javier Salaberrik.

Gainontzeko sistema eza-guna da. Lau t'erdikoaren berbera. Eskailera mailaka, maila bakoitzeko burura iritsi arte, ligaxka gero eta adar bakoitzeko finalaren ostean final bakarra. Bigarren mailako txapelketa otsailaren azken bigarren astean hasiko litzateke.

Finala eta telebista

Lehiaketa ereduari buruzko adostasuna lortu bada ere, telebistaren gaia kolokan dago, beste behin. Jakina da Aspek txapelketan izena eman aurretik jarritako baldintzetako bat zela gai hori aldeztu aurretik konpontzea, baina Javier Salaberrik horrela azaldu zuen atzo gertatutakoa: «Joserra Garai presidentek konpromiso bat hartu du: txapelketa jokatzeko hasi aurretik finalaren eta telebisten kontua konponduta egongo dela esan digu. Horregatik eman dugu guk ere baietza».

Garaik «pozgarria» dela esan zuen lehiaketa ereduari buruz adostasuna lortu izana: «Ea Euskal Herriko Manomanista honetan guztian inflexio puntu bat den».

atzoko emaitzak

GALARRETA

Agirresarobe-Urko	32
Bereziartua-Amenabar	35
Ezkurra-Mendizabal	18
Zeberio II.a-Eizagirre	15

Ezkurarren lesioa

Lesioaren ostean antolatutako partidua:

Zeberio II.a-Etxabe	30
Matxin-Eizagirre	29

DEPORTIVO

Urkijo-Leunda	35
Zeberio-Arzelus	25
Daniel-Juan Pablo	45
Urkia-Rekalde	32

gaurko partidua

LEITZA. 22:30.

Espainiako bigarren mailako finalerdia: Ortiz-Arroyo II.a / Atxa-Apeztegia.

biharko partidua

BERGARA. 17:00.

Euskadiko bigarren mailako finala: Koka-Barriola / Barberito VI.a-Zearra. **Euskal Herriko txapelketa:** Alustiza-Patxi Ruiz / Unanue-Errasti. Buruz buru: Tirapu / Nalda III.a **SARTAGUDA. 17:00.** Euskal Herriko txapelketa: Berasaluze VIII.a-Beloki / Salaberria-Armendariz.

Errugbia

Bera-Berak eta Ordizia oso beharrezkoa dute lehen garaipena

Bost partidak galduta, lehen derbia jokatu dute bihar, Donostian

Koldo Alduntzin / Donostia

◀ HILABETEKO etenaldia-
ren ostean, Espainiako Lehen Maila Bereziko 6. jardunaldia jokatu da bihar. Partidarik erakar-
garriena aurtengo lehen derbia izango da: Bera Bera-Ordizia (Anoeta, 17:00). Bi taldeek lortu zuten 97-98 denboraldian Maila Berezira igotzea.

Ordizia Lehen Mailako txapelduna izan zen, eta Bera-Bera hirugarren sailkatu zen. Bigarren izan zen Kakarraldok, ordea, uko egin zion igotzeari eta donostiarrek hartu zuten lekua. Gero, Ohorezko Mailara igotzeko ligatxotik at geratu zen Ordizia.

Jokaturiko bost partidak galduta heldu dira bi taldeak, eta ezinbestekoa dute garaipena pozaldi txiki bat hartzeko. Ezinezkoa izango dute sailkapeneko azken postua uztea, Valentziako CAU lau punturekin delako, baina mailari eutsi nahi dionak derrigor irabazi beharko du gaur; batez ere Bera-Berak, etxean jokatzeko baitu.

Ordizia eraso hobexeara erakutsi du, 15 puntu gehiago eginda, baina baita defentsa eskasagoa ere, 40 puntu gehiago hartu baitituzte. Iaz elkarren kontra jokatuak partidetan, biek irabazi zuten etxetik kanpo: 6-9 Ordizia, eta 8-13 Bera-Berak.

Astarloa eta Gallastegi etxera

Gaur itzuliko dira Astarloa eta Gallastegi Hego Ameriketatik, Uruguain, Argentinan eta Txilen jokaturako zazpikako hiru torneo-
tan esku hartuta. Txileko azken torneoan ere Zeelanda Berria nagusitu zen, finalean Samoa 17-0 menderatuta.

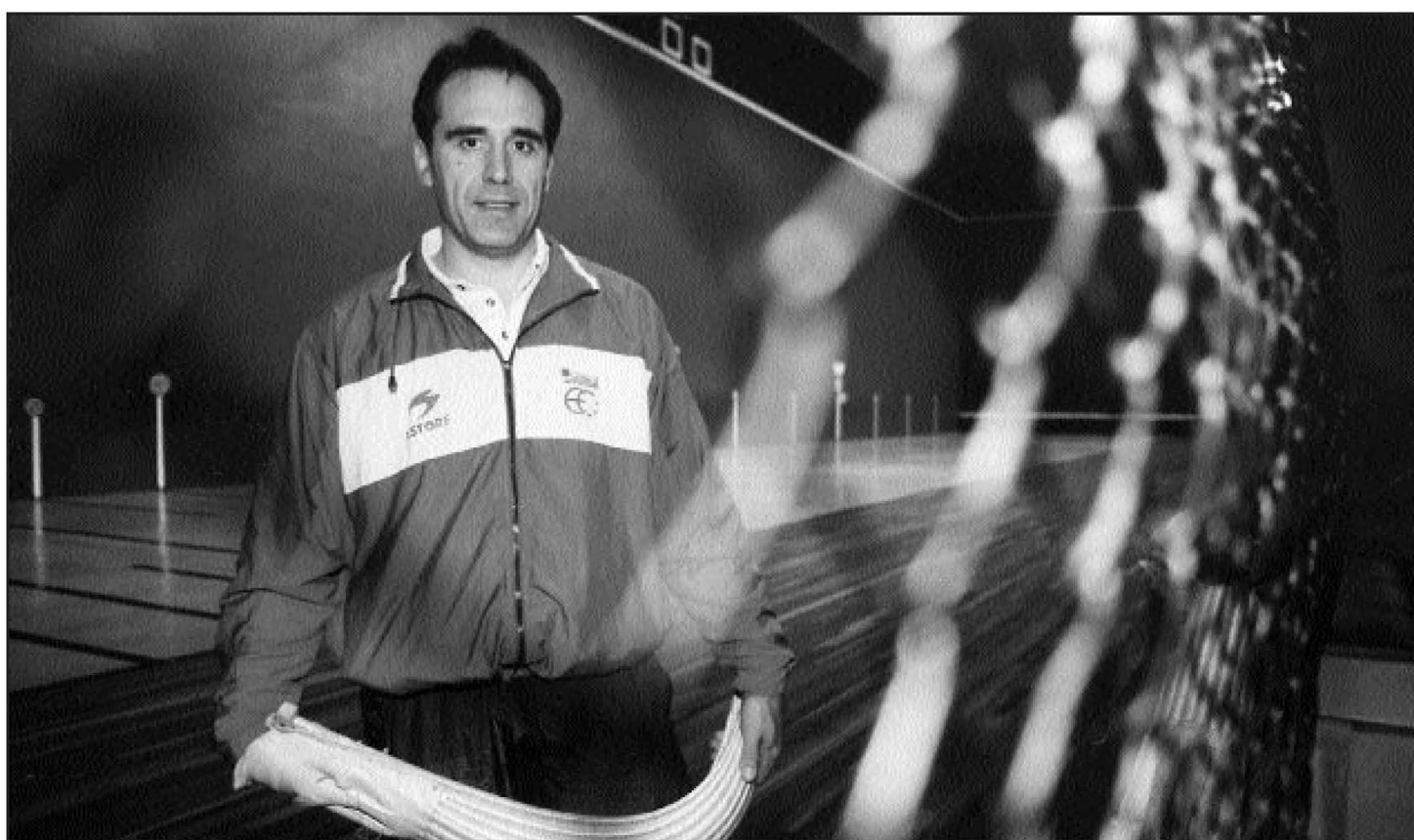
Hortaz, Astarloa prest da igandean Baionan jokatzeko Tyrosseren kontra, eta Gallastegi Canoe-
ren aurka, Faduran (igandea). Miarritzek Nimes hartuko du.

Joxean Lopetegi 'Agerre'

• ERREMONTISTA •

«Lesionatzeko beldurrez ez duzu gozatzen, eta horrela gogorra da pilotan jarraitzea»

■ ■ ■ Bihar bertan esango dio agur Agerrek, 37 urterekin, azken 20 urteetan ofizio eta afizio izan duen erremonteari. ■ ■ ■ Urte horietan bidelagun izan dituen Elizalde, Matxin eta Aizpururekin jokatu du azkeneko partidua, eta berak onartu duenez, «hunkigarriegia» ere izan liteke Galarretan prestatu dioten agurra. «Oso biguna naiz ni gauza horietarako». ■ ■ ■ Azken urteotan erremonteak eman duen atzelari fin eta berezienaren agurra da.

EDURNE KOCH

■ Noiz eta zergatik erabaki duzu erremontea uztea, 20 urteren ostean?

Lana eta pilota batera eraman ditut nik beti, eta pilotarako izugarritzko afizioa izan dut. Zortea izan dut horretan, lanean aritu eta gehiegi entrenatu gabe goi mailan aritzeko gai izan naizelako, nire gorpuzkera horrelakoa izan delako edo... ez dakit. Azken urteetan, ordea, zailagoa egin zait hori. Lesio mordoxka izan dut, gelditu, martxan jarri, entrenatu, lanean jarraitu... Berririo ondo jokatzen hasi nintzen eta uzteko unea zela erabaki nuen. Ondo uztea nahi nuen, eta disfrutatzeko partez sofitzen hasia nengonez, bertan behera utzi behar nuela erabaki nuen.

■ Zure belaunaldikoek, Matxinek, Elizalde edo Aizpuruk, jarraitu egingo dute. Ilusioa galdu duzu agian?

Matxinek edo Elizalde ez daukate nik baino ilusio gehiago, baina haien egoera

Atxaga lagunaren obren antzezle

ERREMONTISTA profesionala izan baino lehen aktore lanetan irabazi zituela bere «lehenengo diruak» esan digu Joxean Agerrek. Bernardo Atxaga lagunaren obrak antzeztu izan ditu Asteasuko pilotariak: «22 urte zituen hark orduan, eta guk 12. Berak obrak idazten zituen eta gu aktore lanetan aritzen ginen, aktore printzipalak, gainera. Herriz herri ibiltzen ginen. Nik utzi egin nuen gero etxean lana egin beharra neukalako, baina Arbizu, Zegama... leku dextentetan ibili ginen. Kukute-hamabost ize-na zuen gure taldeak. Kukute Asteasuko mendi bat da, eta hamabost ginen taldean». Lehenengo mozkorra ere antzerki taldearekin lanean harrapatu omen zuen Agerrek: «Zegaman, bai. Ardo pixka bat ematen ziguten antzezlan egin baino lehen, pixka bat lasaitzeko, eta orduan kazkartu nintzen lehenengo aldiz».

bestelakoa da. Ni ere lesiorik gabe jokatzen ariko banintz, disfrutatzen ariko nintzateke, baina kantxara irten eta lesionatzeko beldurrez ibiltzeko ez duzu gozatzen, eta gozatzeko ez duzuenean gogorra egiten da jarraitzea.

■ Zein da 20 urte horien balaizteza?

Oso ona. Nire bizitza izan

da. Gaztetatik irten eta bizitza oso bat erremontean. Azkar pasatzen direla dio jendeak, baina niretzat ez dira azkar pasatu. Gozatu egin ditut. Luzeak, baina onak izan dira.

■ Zer gustatuko litzaizuke pilotazaleek zutaz oroitzea erretiratzen zarenean?

Pilotari saiataua izan nintze-

la... Ez, uste dut guztiok garelai saiatuak. Nik kantxan izan dudana gauza bat zera da: nahiz eta 38-12 galtzen joan 15 egin nahia eta 15 egindakoan 20. Lotsa profesional ikaragarria izan dut nik. Nahiz eta askok esan «hi, galduta zegok, eta kito» aurrera egite hori oso barruan eraman dut nik, ez bakarrik kantxan, baita kantxatik kanpora ere. Sentimendu hori oso barrukoa da.

■ Nolatan hasi zinen erremontean. Asteasun ba al zen afiziorik?

Asteasun? Batere ez. Nik erremontea ez nuen ezagutu ere egiten, eskuz ibiltzen nintzen hasiera hartan. Aita harri-jasotzen ibiltzen zen, bai-

na pilotarako afizio handia zeukan, eta Galarretara dextentetan etortzen nintzen berarekin. Eugenio Azkuek zesta bat erregalatu eta harekin hasi nintzen jolasean, herrian. Aitak Galarretan eskola bat bazela eta han ikasi nahi al nuen galdetu zidanean, baietz esan nion. Ikastegatik bakarrik, ez debutatzeko asmoz. Ingurukoak, ordea, debutatzeko helburuarekin ikusten nintuen eta, haiek ikusita, bi urteren buruan debutatu nuen.

■ Sakatzeko era berezi hori orduan ikasitakoa al da?

Bai eskuz, bai palaz sake ona izan dut nik beti. Sakera joateko era hori bakoitzarena izaten dela uste dut. Serio jokatzen hasi nintzenean, Alkizara joaten nintzen entrenatzera, eta bolada batean aitak ematen zizkidan orduan sakatzeko aholkuak.

■ Erremontek ba aldu etorkizunik?

Bai, oso ona. Beste modalitateekin konparatuz, alde handiz, laguntza gutxien jasotzen duena da erremontea, inondik ere ez, eta, hala ere, hemen jarraitzen du. Frontoi honek 27 urte daramatza asteen hiru jaialdi antolatzen, eta jendeak erantzun egiten du.

«Erremontea da, zalantzarik gabe, laguntza gutxien jasotzen duen modalitatea eta, hala ere, hemen jarraitzen du. Frontoi honek 27 urte daramatza asteen hiru jaialdi antolatzen, eta jendeak erantzun egiten du»

Beste modalitateetan jaialdiak asteen behin jarritan ere ez dute horrelako erantzunik izaten.

■ Jende gazte dextente dator, gainera, atzetik bultzaka.

Bai, bai, jendea badator. Hor bada bat, Koteto, bultzaka ez, bultzaka baino gehiago joan egin da hura, pasatu. Nik ez dut horrelakorik ezagutu. Markaz kanpokoa da hura. Beste gazte batzuk: Zeberio II.a

edo Altuna II.a ere hor daude. Beti joango dira pilotariak iriten.

Enekoitz Telleria
HERNANI

Kike de Pablo

• MENDIGOIZALEA •

■ Zamoran jaio zen, duela 46 urte, baina 12 urteko mutil kozkorra zela etorri zen Bilbora, eta 80tik Durangon bizi da ■ 15 espediziotan hartu du parte, horietako asko mendi ezezagunetan ■ Hiru zortzimilako igo ditu: Nanga Parbat (83), Makalu (84) eta K-2 (94) ■ Gidaria da ogibidez, Banoa agentzian

«Mendian helburu eta erronka handiak norberak asmatzen ditu»

■ Lehenik eta behin, zer moduz: izozteak osatuta edo osatzen?

Orain nahiko ondo nago. Duela gutxi hasi nintzen zapatekin ibiltzen, eta uste dut Aste Santurako mendian ibiltzeko moduan izango naitzela; agian eskalatzen ez, oinetako estuekin behatzak minbera jartzen direlako, baina oinez bai.

■ Gogoratuko diguzu zer gertatu zen Shisha Pangmako jaitsiera hartan?

Faktore batzuk batu ziren. Eskalada bukatu eta behera gentozela, seigarren egunean, denok birrinduta, gauean ezin izan nuen denda barruan lo egin, austriar batek ez zidalako utzi. Gau hura, hala ere, ez zen hain txarra izan. Okerragoa izan zen hurrengo: bigarren kanpamentura iritsi, eta gure denda falta zen, eta, jakina, baita barruko zakua, aldatzeko jantziak... Gau hartan hotz itzela egin zuen, eta orduan izoztu zitzaizkidan oin biak. Hurrengo bi egunetan oinaze dexente pasatu behar izan nuen beheko kanpamentura ailegatzeko.

■ Ia 20 urte atzera eginda, Everesteko espedizio historiko hartako kide izan zinen 80an, eta punta-puntan jarraitzen duzu. Zer aldatu da ordudanik?

Bitartekoak batez ere. Orain askoz ugariagoak dira eta, ondorioz, jende gehiago doa Himalayara. Eta, jakina, jendea era desberdinetan hurbiltzen da orain mendira. Mendiak eskalatzeko modu anitz daude orain: espedizio klasikoak, arinak, *big wall* eskaladak...

■ Planteamenduetan ausardia edo deskubritu nahi handiagoa zegoela ez zaitu iruditzen?

Agian bai, baina alde bate-

XOUSE SIMAL

tik gertatzen dena da gauza nagusiak deskubrituta daudela. Leku ezezagun eta politak geratzen dira, baina zaila da hara joatea, oso garestia delako batez ere. Alaskan edo Groenlandian leku izugarriak daude, adibidez. Zortzimilakoetara joateko erraztasun gehiago: hurbiltze martxak erosoak dira, antolakuntza ona da...

■ Eta 80ko hamarkadako Kike de Pablo eta egungoa ezertan aldatu dira?

Mendiari dagokionez, asko ez, antzeko planteamenduekin jarraitzen dut. Jakina, mendi berezi batzuk eskaltzea gustatuko litzaidake, baina dirua falta. Bestalde, behin baino gehiagotan geratu izan naiz mendi batera joan gabe momentuan hara joateko gogorik ez nuelako, Juanitok (Oiarzabalek) Manaslura gonbidatu ninduenen bezala, eta beste zenbaitetan atsegin handiz eman dut baiezkua, azkenekoan adibi-

dez. Gogo handia nuen Shisha Pangma hegoaldeko hormatik igotzeko.

■ Maparen gainean leku eta mendi ezezagunen bila amets asko egiten dutenetakoak zarete zu eta adiskide koadrila. Badituzue buruan Amin Brakken antzeko hormarik?

Bai, asko, izenik gabeko mendi asko daude Pakistan, Nepal, Baffin eta batez ere Alaska inguruan, mendi eta horma izugarri politak.

■ Himalayan hainbat erronka geratzen direla esan ohi da, Lhotseko tontorren zeharkaldia kasu. Zer pentsatzen duzu zuk?

Halako helburu handiak norberak asmatzen ditu. Hara, 14 zortzimilakoen karrera asmakizun hutsa da, Messnerrena seguruenik, eta zazpi kontinenteetako gailurririk garaiena igotzearena ere, igual. Kangchenjunga edo Lhotseko ertz guztiak zeharkatzea bezalako erronkak

beti izango dira. Etorkizunean, tontorrek garrantzia galduko dute eta hormek eta bideek hartuko dute balioa.

■ Espedizio komertzialek zenbateraino desitxuratu dute zortzimilakoen irudia edo xarma?

Askok, baina hori batez ere Everesten gertatu da, nahiz eta pixkanaka beste mendietara ere hedatzen ari den, Cho Oyu edo Dhaulagirira esate baterako. Ama Dablam mendian ere, konparazio batera, 16 espedizio izan ziren 98an, komertzialak gehienak. Mendi ikaragarri ederra da, famatua, eta teknikoki pixkatxo bat zaila bada ere, hainbeste espedizio igaro dira handik ezen, tontorreraino sokaz prestatua dagoela. Everesten, berriz, itzela da estatu batuarrena. Aurreko batean irakurri nuen Tom Cruise eta Nicole Kidmanen proiektuetako bat Everest igotzea dela. Eta haiek bezala, negozio gizon-

Kike de Pablo

➤ Duela 46 urte jaio zen Zamoran, baina 12 urteko mutil kozkorra zela etorri zen Bilbora eta azken 18 urtetan Durangon bizi da

➤ Hiru zortzimilako igo ditu, eta horietatik ugari eskalatu.

➤ Espedizioak

- 80 Everest
- 81 Lhotse Shar
- 83 Nanga Parbat
- 84 Makalu
- 85 Babura mendigunea
- 86 Muzeno Peak
- Gyaichung Kang
- 89 Makalu (W Pikara)
- 92 batak Gabeko Dorrea
- Dhaulagiri
- 94 K-2
- 95 Amin Brak
- 96 Kangchenjunga
- 97 Gasherbrum IV
- 98 Shisha Pangma

emakume eta aberats asko dago prest 10-12 milioi pezetan pagatzeko munduko tontorra igotzeko, baina hori ez da mendizaletasuna. Jende hori Everestera baino ez doa.

■ Azken urteotan, antza, sokada edo kordadaren filosofia hori desagertzen ari da, zuk eta Zuluk garai batean edo Inurrategi anaiek egun osatzen duten sokada eredua?

Hala da, bai, eta gero eta zailagoa da kide aproposa aurkitzea. Jendea multzoan joaten da eta, ondoren, momentuaren arabera erabakitzen da nola egin igoera. Gazteen artean, hala ere, ari dira batzuk sortzen.

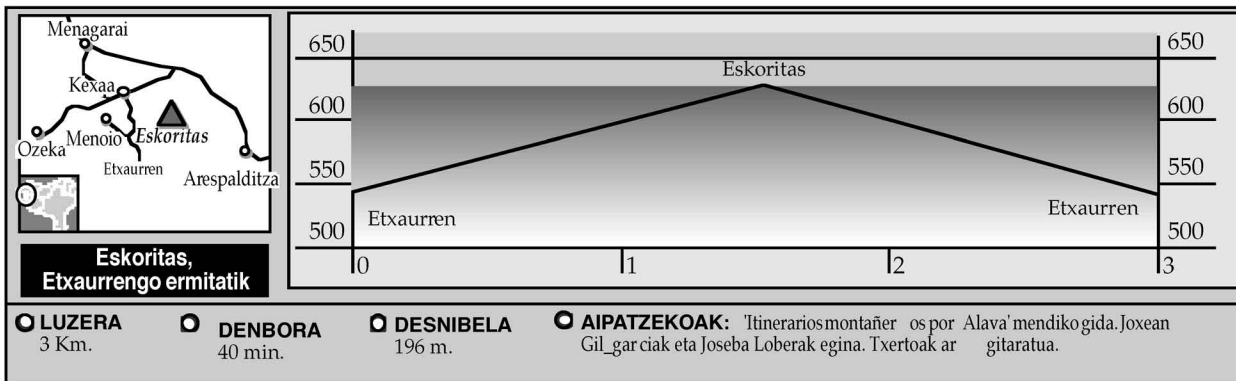
■ Tontorra arrakastaren sinonimoa da egun. Balio hori erlatibizatzen ikasi beharko genuke, ala...?

Mendiaren arabera betiere. Zortzimilako batean tontorrera iristeak balio handia du. Alpeetako ipar horma batean, agian, ez. Shisha Pangmako hegoaldeko horman ere, horma osoa gainditu eta gero, zailtasunik gabeko goilautadan geratu nintzen ezinean, eta ez nion tontorrari inportantzia eman. Bide arruntetik desberdina izango zen. Beste faktoreek ere zeresana badute: Juanitok, esaterako, nahitanahiez zapaldu behar du gailurra.

Ramon Olasagasti
DURANGO

Mendi magalean

b i d a i d e , g o g a i d e

Mendi gida berri bat Araban

Eskoritas gailurrera igotzeko ibilbide azkar eta erraza proposatuko dizuegu gaur, Arespalditza herriaren inguruko bazterrak ezagutzeko aproposa.

EGUNKARIAko orrialde hauetatik aditzera eman zen bezala, Durangoko Azokan ikusgai izan genuen mendiko argitalpen ugari. Aipatutakoen artean Arabako mendiei buruzko gida bat zegoen: *Mendiko ibilaldiak Arabatik zehar* izenekoa, hain zuzen ere. Txertoa argitaletxearen eskutik argitaratu eman dira, erdaraz idatziak badira ere, oinez egiteko 40 ibilbide, era guztietako ibiltarien atseginerako.

Lantzean behin egin izan dugun bezala, oraingo honetan gorago aipatutako argitalpena aurkeztuko dut. Erabat pozgarria da niretzat liburu hau aurkeztea, lerro hauek sinatzen dituenak idatzia delako, eta Arabako mendiak maite ditudan bezala maite ditudalako.

Gauza jakina ere bada halako mendi gida erabilgarri batean zail samarra izaten dela buruan dituzun asmo guztiak islatzea. Baina, azkenik, ordenadorearen aurrean ordu asko igaro ondoren, posible izan da ibilbideak egituratzea, proposatutakoari nolabaiteko ordena ulergarria ematea, artista orok bere obrarekin egingo lukeen bezala.

Burutu dudana—dagoeneko liburu-dendetan duzue— motxilan eramateko mendi gida duzue, orain arteko materiala gaurkotu eta hobetu beharra zegoela uste bainuen. Ohi ez den bezala, beste idazle baten laguntza izan dut, Joseba Loberarena hain zuzen,

Behia, Marisa Sabandoren olioia.

lana bion artean atsegin eta aberatsagoa zitekeelakoan. Azkenik, argazki dotorez, krokis esanguratsuz eta Joxepi Mongek eginiko maketazio lan-duaz kaleratu dugu liburu.

Bosgarren orrialdean *Behia* izeneko irudi dotorea ikus dezakezue, Maria Sabandok egina. Mendizale askok dakite, irudia ez ezik naturan bertan aurki dezakegun benetako irudia ere bada. Asparrenko Araia ibaiaren sorleku inguruan ikusteko aukera genuen iaz arte, hots behar gabeko tximista madarikatu batek hil zuen arte. Mendizale askorentzat mito bihurtu zenaren oroimenez, Maria Sabandok eskaini digu behi haren azken begirada galdua.

Liburuko orrialde berean ere lauzpabost lerro eskaini dizkiogu guretzat mendiko gaiei buruzko idazlerik oparo eta onenetakoa izan zen Luis Pedro Peña Santiagori.

Liburua esku artean edukitzean, errepara ezazue ibilbideetan, zailtasun ezberdinetan sailkatuturik baitaude.

Eskoritas gailurra

Lerro hauek osatzeko, liburuko 61. orrian datotzen ibilbidea proposatuko dizuet, Eskoritas izeneko gailurrera igotzeko.

Gidako mendirik errazena eta laburrena duzue. Ibiltzen hasteko, jo ezazue Kexaake Multzo Monumental ingurua dagoen Etxaurren baselizara (0,0 km., 541 m.). Horra heltzean iparralde-

ra ekin bide zabal batetik, metro batzuk aurrerago Arespalditzatik igotzen den bide bat eskuinean ikusi arte. Bidegurutze horretan, ezkerrera okertu eta igotzen hasi, aurreaurrean ikusiko duzun pinudi batetik zehar. Gailurrerako bideak ez dauka inolako galbide eta eragozpenik, ia beti iparraldera ekiten baitu. Gailurra gertuago dugun eran, basoa zabaldu egiten da, eta pixkanaka tontorreraino iritsiko gara (1,5 km. 639 m.).

Panoramika aldetik, mendi-oina betez, Arespalditzako herria ikusiko dugu, baita Nerbioi ibaiaren arro osoko mendiak ere.

Itzulera igo garen bide beretik egingo dugu.

Joxean Gil-Garcia

Zangoak txango

ibilaldiak ▶urtarrilak 16-17

Erreterria (Urdaburu) • Luhuso, Dantxarinea.
Uribe kosta (AEK) • Aizkorriarte iteera. Tel: 464 60 63.
Zarautz (Pagoeta) • Iraupen eskiko iteera, Somporterra. Tel: 13 29 11.
Azpeitia (Lagun Onak) • Elkano, Indamendi.
Donostia (C.V.Camping) • Ipar eskia egiteko iteera, Isarbera. Tel: 42 84 79.
Leioa (Leioa M.T.) • Forua, Atxondo, Forua.
Andoain (Euskalduna) • Zazpiak Bat zeharkaldiko lehen etapa: Aia, Pagoeta (714 m.), Urdaneta, Aizarna, Zestoa. Tel: 59 22 32.
Gasteiz (Peña Karria) • Gasteizko mendatea, Palogan, Okina. Tel: 27 05 91.
Iruñea (Goimendi Eskola) • Gamueta, Antzotziello, Ozako oihana.
Santutxu (Santutxu M.T.) • Guardiaetxe, Beloki (1.271 m.), Baraibar.
Trintxerpe (Trintxer) • Trintxerpe, Liztorreta.

▶urtarrilak 23-24

Arrasate (Besaide) • Mendiko eski zeharkaldia Sallenten (Tena bailara). Elurrari buruzko ikastaroa emango da irteeran. Informazioa: 79 84 74.
Zarautz (Pagoeta) • Mandubia, Izazpi, Loreto, Urrestilla. Ondoren, babarrun jana. Tel: 13 29 11.
Iruñea (Txantrea M.T.) • Itxina.
Hernani (Mendiriz Mendi) • Urdelar (852 m.).
Donostia (C.V.Camping) • Perurena bentak, Susperregi, Urdaburu, Abaño, Arano. Tel: 42 84 79.
Sestao (Alpino) • Manquillo, San Millan (2.131 m.), Trigaza, Mencilla, Est. del Valle. (Burgos).
Andoain (Euskalduna) • Aia, Pagoeta (714 m.), Urdaneta, Aizarna, Zestoa. Tel: 59 22 32.
Iruñea (Nafarroa K.E.) • Canal Roya, Anayet, Formigal Tel: 22 43 24.
Erreterria (Urdaburu) • Candanchu. Tel: 52 78 79.
Sodupe (Gallarraga) • Irzazgorria, Pandoko gaina.
Gasteiz (Gasteiz M.T.) • Urigoiti, Atxular begia, Lekanda (1.302 m.), Barazar mendatea. Tel: 25 03 54.
Meatzaldea (Meatzal-Fabrik) • Alto Campoo.
Astrabudua (Atxazpe) • Mutriku, Arno.
Bilbo (Eguntentia) • Luxar (542 m.).
Basauri (Baskonia) • Elurretara. Tel: 449 57 28.

ikastaroak ▶Urtarrilak 16-17

Donostia (Mendiak eta Herriak) • Bi ikastaro, asteburu batekoak. Batetik, raketekin ibiltzeko ikastaroa Anayet aldean, eta bestetik, korridore, elur eta izar buruzko ikastaroa Peña Teleran. Informazioa: (948) 51 32 33.
Hernani (Mendiriz Mendi) • Eski alpinoko eta fondoko ikastaroa. Informazioa: 33 27 45

▶Urtarrilaren 25etik 29ra

Donostia (C.V. Camping) • Meteorologian hasteko ikastaroa, Gloria Latasaren eskutik. Atmosfera, eguraldi mapak, haizea, ura eta beste hainbat faktore aztertuko dira. Informazioa: 42 84 79.

emanaldiak ▶Urtarrilaren 15etik aurrera

Iruñea (Nafarroa K.E.) • Jose Ramon Agirre Marron mendizaleak K-2, Baltistan ikus-entzunezkoa eskainiko du gaur Erraldoien Txokoan, 20:00etan.
Tolosa • Datorren asteartean, Josu Izuetak *Hiru Pauso, Hiru Norabide* espedizioa piraguako zeharkaldiari buruzko proiektzioa eskainiko du Kultur Etxean, 20:00etan. Ondoren, Ramon Garate sendagileak espediziokideei eginiko azterketa fisikoan gaineko xehetasunak emango ditu.
Donostia (C.V. Camping) • Gloria Latasa geografoak *Meteorologiako fenomenoak mendian* proiektzioa eskainiko du hilaren 21ean Okendo Kultur Etxean, arratsaldeko 19:30etan..

erakusketak ▶Hilabete osoan

Iruñea (Nafarroa K.E.) • Iñaki Redinek parke nazional buruz prestatutako argazki erakusketa izango da ikusgai taldearen egoitzan (Jarauta, 78).

Elurra ♦ Negua ondo ari da portatzen

Etxeko elurra

Elurzaleak ohiko lekuetan topatuko gara berriro

Beñat Azurmendi / Donostia

IRITSI da beste elurte bat etxe inguruko mendietara. Dagoeneko denboraldi hone-tako hirugarrena dela esan dezakegu. Abenduaren lehen egunetan, erdialdera eta orain, urtarrilaren erdialde-ra, berriro ere elurra! Errepi-deetan eta herrixka txikietan hainbat buruhauste sortzen ditu elurrak, baina bada gus-tura ibiliko denik ere...

Gure etxe inguruan eskia-tzeko aukerak bakan batzuk izaten dira eta, horrelakoe-tan, fondoko eskia izan ohi da gure baso eta mendietan zehar mugitzeko modu ego-kiena, ezbairrik gabe.

Aldirietako elurte hauetan, Urbasa eta Aralar izaten dira eskizale askoren ohiko topa-leku. Egunotakoa bezalako elurte oparoetan, ingurua zuri-zuri eta zuhaitzak elu-rrez gainezka daudenean, ospe handiko hainbat leku eta lurralde etortzen zaizkigu gogora, eta, inongo inbidiarik gabe, gustura aritzen gara etxe inguruko parajeetan barna gure oholen gainean irristatuz.

Hala ere, mendia guztiona dela esaten da (edo inorena-ez?), eta, hala, guztiok omen dugu elurraz gozatzeko *esku-bidea*. Horrelakoetan, elurre-tan jolasteko modu asko ikusten dira ohiko lekuetan: oinez edo eskiz ibiltzea, leraz maldan behera, plastikoi gai-nean irristan...

Baina bada betidanik ikusi eta sarritan berritzen den eszena: oinez dabiltzanak eta eskizaleak elkarri mokoka. Horrelako lekuetan, guztiok egin nahi izaten dugu betiko ibilbidea, urtero egiten dugun gure ibilbidea.

Eta mendia hain zabala izanik, honezkero bakarren bat galdezka ariko da ez ote garen kabitzen edo.

Oinez joanez gero...

Elurretako erraketak eta eskiak elurretan eroso ibili ahal izateko sortu zituzten garai batean. Orain, ordea, gure inguruan, aisialdirako tresna gisa erabiltzen ditugu. Elurretan oinez ibiltzea neko-soa izan daiteke, elurra sako-na edota gogortu gabe dagoe-nean. Elurra belaunetaraino

iristen denean, bidea ireki-tzea gogorra suertatzen da.

Eskiz ibiltzekotan...

Oholen gainean ere bidea ire-ki beharra izaten da, baina ez da hain nekagarria. Fondoko eskian, zabaldutako bidea ahal den ondoena egotea komeni da: horrek labaintzea errazten du, eta jaitsieretan eskiak ongi bideraturik doaz arrasto barruan.

Orduan, non dago arazoa?

Nahiz oinez joan, nahiz eskiz, bidea ireki beharra neketsua egiten zaigu gehie-netan, eta, ia beti, oinez doa-zenak eski arrastoen gaine-tik ibiltzen dira, beren nekea arintzearren edo; horrek alferrikako bihurtzen du eskiatzailearen lana, eta, horregatik, hainbat eskizale haserretu egiten dira. Orduan, *egun on!* batez agurtu beharrean, elkarri parrastaka hitz egiten has-ten gara mendiaren *jabegoaz* eta norberaren urteetako mendizale edo eskizale-tasu-

BEÑAT AZURMENDI

Bidea irekitzea ez da gustuko lana gehienentzat.

naz. Denok izaten gara txa-peldun: bakoitzak bereari tinko eutsi eta gero nahi duena egin.

Nire ustetan, besteak egi-niko lana errespetatu beha-rra dago, nahiz eta batzue-tan gure *kalterako* izan. Gogoan izan behar da gure kasuan aisialdia besterik ez dela, eta ez hil edo biziko gauza. Oinez doan asko ez

da ohartzen eskizaleari egin diezaiokeen *kalteaz*, lehen aldiz eskiak jantzi arte edo mesedez eskatu arte.

Bestaldera, berriz, eskiza-leek oinezkoen arrastoa zapalduz gero, kaltea ez da aparteko ezer: oin-arrastoak garbi ikusten jarraitzen dugu eta ez gara elurretan lehen baino gehiago *hondo-ratuko*.

estazioak

Alpinoa	Sartuerak	Minimoa	Altuera	Erremonteak	Kilometroak	Elurra	Lodiera	Informazioa
			Maximoa					
Astun	Irekia	1.700 m.	2.350 m.	16 / 14	37/31	Hautsa	80-100	974 37 30 34
Fornigal	Irekia	1.500 m.	2.350 m.	23 / 20	55	Hautsa	20-65	974 43 00 48
Candanchu	Irekia	1.500 m.	2.400 m.	25 / 23	50	Hautsa-Cogorra	30-65	974 37 31 52
Panticosa	Irekia	1.140 m.	2.200 m.	14 / 11	34	Hautsa	20-80	974 48 72 48
Baqueña Beret	Irekia	1.500 m.	2.600 m.	24 / 24	77	Hautsa	80-100	973 64 50 62
Pas de la Casa	Irekia	2.050 m.	2.640 m.	10/10	19	Hautsa - Cogorra	50-70	107 376 65 50 10
Aretx-La Pierre-St-Martin	Irekia	1.700 m.	2.200 m.	16/10	160	Hautsa - Cogorra	15-40	107 335 05 62 14 6
Gourette	-	1.500 m.	2.400 m.	16/10	-	Hautsa - Cogorra	30-65	107 335 50 05 12 17
Artonate	-	1.500 m.	2.200 m.	-	-	-	-	107 335 50 05 34 00
Cauterets	Irekia	1.400 m.	2.500 m.	-	10/10	-	-	107 335 62 42 50 27
Luz Ardiden	Irekia	1.700 m.	2.300 m.	16/10	5,9	Hautsa - Cogorra	52-75	107 335 62 93 61 60
Valderrama	Irekia	1.550 m.	2.200 m.	11 / 11	14,2	Hautsa - Cogorra	50-80	941 74 60 05
Alto Campoo	Irekia	1.600 m.	2.100 m.	10 / 10	16,5	Hautsa - Cogorra	80-120	942 77 02 22
Nordikoa								
Iratl	Irekia	1.200 m.	1.500 m.	40 km	Busia	Hautsa-Cogorra	50-60	107 335 50 28 51 20
Larra-Belagua	Irekia	1.450 m.	1.700 m.	-	Hautsa	-	-	948 30 40 02
Aralar	Irekia	1.100 m.	1.300 m.	-	Hautsa	-	-	948 30 10 00
Abodi	Irekia	1.400 m.	1.500 m.	-	Hautsa	-	-	948 30 40 22
Pont d'Espagne	Irekia	1.580 m.	1.700 m.	-	Hautsa	-	80	107 335 62 92 61 27

Ea zer iruditzen zaizun...

■ B.A. / **Donostia**
Gogoko lekuetan, konponbideak aurkitzakegu, bilatzera-koan benetako borondatea izanez gero, behintzat. Eskizaleen eta oinez ibiltzen direnen

arteko ika-mikak elkarren lanari errespetua adieraziz soilik konponduko dira; beraz, bakoitzak egin duen lana (arrastoa) guztiz errespetatuz. Oinez asko *hondoratu* eta

gehiegi nekatzeko beldurra? Eskiak edo erraketak probatu, edo, bestela, buelta etxera. Norberak ongi pasatzeko besteok eginiko lana hondatzea ez bazaizu batere axo-

la, geratu etxean, denon mesederako. Zakur lerak ere bere lekua topatu beharko du, inor ez izutzeko eta dauden arrastoak aurkitu bezala uzteko: zapaldu gabe!

BENAT AZURMENDI

Zakur lerak

Azken urteotan, zakur lera-
ren bat edo beste ere ba omen
dabil oinez ibiltzen direnen
eta eskizaleen artean. Nik ez
dut oraindik halakorik ikusi
gure parajeetan, baina entzu-
nak ditut hainbat oinezko eta
eskizaleren marmarrak.

Mendiaren jabegoa

Ba al dute mendiek jaberik?
Norenak dira? Guztionak ala
inorenak ez? Eta guztiok
omen ditugu mendiarekiko
eskubideak, baina gure bete-
beharrak?

Egunpasa lasaia egitera
joan dena ultzera izateko
puntuan itzuliko da etxera,
gu guztion gurekoikeriaren
ondorioz. Eskizaleak hase-
rre, bidea irekitzen egindako
lan guztia oinezko pare batek
(nahikoa dira bi) hondatu
dutelako. Oinez ibiltzen dire-
nak asaldatuta, zakurrek
ziztu bizian daramaten lera
eta *musher*-aren sasi-abile-
ziak eragindako sustoagatik.
Musher-a muturtuta, oinez-
koek eta eskizaleek zerbait
esan diotela eta... Baina
mendia ez al da, bada, GUZ-
TIONA?

Nor bereari begiratzen ohi-
tuta gaude eta, nire ustetan,
hau da guztion arazo nagu-
sia: ERRESPETURIK EZA.
Horrela, naturaren gainean
(omen) ditugun *eskubideak*
soilik ikusi eta gure inguru-
rekin (eta ingurukoekin)
ditugun betebeharrak onar-
tzen ez ditugun bitartean, jai
dugu. Mendian eginiko
hamaiketakoa kontrako ezta-
rritik irensten jarraituko
dugu, eta osteraz ez itzultzeko
aginduko diogu behin eta
berriro geure buruari.

Beste arazoetako bat autoa
izaten da sarritan. Errepide-
ak ez dira oso zabalak izaten,
eta elurra erabat kentzea lan
zaila suertatzen denez, bidea
are eta estuagoa geratzen da.
Batzuetan ezarri izan dute
autoz igo eta jaisteko ordute-
girik. Bakoitza nahi dugune-
an igo edo jaisten hasiz gero,
pentsatu besteon kalterako
izan daitekeela. Beraz, hobe
alde batera uztea goiz igo eta
berehala jaitsi edo azken
orduan igotzeko burutazioak.
Guztion mesederako.

H A R R I - J A S O T Z E A

■ Eusko Jaurlaritzako Diziplina Batzordeak berretsi egin du Federazioak Miel Saralegiri ezarritako zigorra

ATZO Euskal Federazioak jakinarazi zigunez, Eusko Jaurlaritzako Kirol Diziplina Batzordeak berretsi egin du federazio horrek Miel Saralegiri ezarritako zigorra. Abenduaren 10ean hartu zuen aipaturiko erabakia. Saralegik 1998ko otsailaren 7an positiboa eman zuen Donostiako Euskadiko Sei Orduetan. Leitzarrak 327 kiloko koadroarekin marka egin zuen, baina, dopin kontrola egin ondoren, positiboa eman zuen nandrolona produktuarekin, eta kendu egin zioten aipaturiko marka. x

T X I R R I N D U L A R I T Z A

■ Martinello-Villa bikotea Euskadiko Sei Orduetan izango da SEI ORDUETAKO antolatzaileak goi mailako bikoteak lortzen ari dira aurtengo. Risi eta Betschart suitzarren ondoan, Martinello eta Villa italiarrak izango dira. Bikote hori izan zen 1996ko irabazlea, eta iaz lehia estua izan zuten Llaneras eta Alzamorarekin. Aurten ere bikain ari dira bi italiarrak. Zurichen norgehiagoka ederra izan zuten Risi eta Betschartekin, eta azkenean suitzarrak nagusitu ziren, lau puntuko aldeaz (291-287). Ganteko proba irabazi dute, eta Martinello Dortmunden onena izan zen Aldagekin. Gainera, Martinello Nazioetako Irekian puntuaketa proba irabazi zuen, eta Munduko txapeldunorde izan zen amerikarrean Colinellirekin. x

E S K U B A L O I A

■ David Rodriguez ebakuntza egin beharko diote eta zaila izango da denboraldi honetan partidurik jokatzea

DAVIDEK garbi dauka ebakuntza dela bere arazoari behin betiko irtenbidea emateko bide bakarra, eta datorren astean proba bat egingo diote diskoetan duen kaltea nolakoa den neurtzeko. Baliteke unean sendatu ahal izatea, baina agian uste baino larriagoa izango da Daviden arazoa, eta orduan denbora dezente beharko du guztiz osatzeko. Dena dela, ebakuntzaren ondoren hiruzpalau aste beharko ditu gutxiezez jokatzeko prest izateko, eta Liga martxoaren 20an amaituko dela kontuan izanda, denboraldi honetan berriro jokatzeko aukera gutxi ditu Egiakoak. x

Pirena ♦ Lasterketan 600 txakur eta 60tik gora lera izanen dira

Hilaren 24an abiatuko da Pirena lasterketa

Iruñean ospatuko dute aurkezpena egiteko besta

ARTXIBOKOA

Hilaren 23an egingo da Pirena lasterketaren aurkezpena, Iruñean. 600 txakurrek eta 60 lerak hartuko dute parte.

Edurne Elizondo / **Iruñea**

PIRENA, Pirinioetako txakur leren lasterka, hilaren 24an abiatuko da, Tramacastillan (Aragoi). Hamabost etapatan Pirinioak zeharkatu ondoren, otsailaren 6an ailegatuko dira musher-ak La Molinako helmugara. Bederatzigarren ekitaldia da aurtengoa; 20 bat herritatik etorritako partehartzaileek 500 kilometro egin beharko dituzte guztira. 600 txakur eta 60tik gora lera izanen dira aurten Pirenan.

Lasterketari hasiera eman aurretik, hilaren 23an, aurkezpena egiteko besta ospatuko dute Pirenaren antolatzaileek Iruñeko Gotorlekuko lubakietan. Nafarroako txakur leren taldeen arteko lasterketa egin ez ezik, Pirenako partehartzaileei dortsalak banatuko zaizkie. Iruindarrak, gainera, Pirinioetan zehar 500 kilometro egingen dituzten txakurrak gertutik ikusteko eta ezagutzeko aukera izanen dute.

Pirinioetako lasterketak hainbat berrikuntza izanen ditu aurten, eta txakurren arrazei dagokiena izanen da haien artean nagusia. Izan ere, orain artean iparraldeko

lau txakur arrazak bakarrik ari zitezkeen lasterketan, hau da, huski, malamute, samoyedo eta groenlandiarra, eta aurten txakur arraza guztiak onartuko dituzte Pirenan, baldin eta sasoi onean badaude.

Txakurrak protagonista

Musher-ekin batera, zalan-tzarik gabe, txakurrak dira Pirenako protagonista nagusiak, eta haien zaintza da

lasterketaren antolatzaileen kezka handienetako bat, Pirenako zuzendari Pep Paressek atzo Iruñean nabarmendu zuenez. Hori dela eta, Pirenak berak kontratatutako lau albaitariez gain, beste lau izanen dira aurtengo lasterketan, Bartzelonako Unibertsitatearekin lortu akordioari esker.

Bestalde, aurten, Pirenako musher-en artean, zazpi emakume izanen dira, eta gizonezkoekin batera ariko dira lehian.

Euskal 'musher'-ak ez dira falta

■ EUSKAL HERRIAN gero eta jarraitzaile gehiago ditu Pirinioetako leren lasterketak; aurten, gure herriko 11 musher izanen dira partehartzaileen artean: txakurrek bultzatutako lerekin, Javier Romero, Salvador Luque, Pablo Nuñez, Baltasar Gallardo, Juan Antonio Lasa eta Iker Ozkoidi nafarrak, Maite Barruetabeña, Axen Garitano eta Jose Luis Berasategi gipuzkoarrak, eta Juan Carlos Quintana ariko dira; eta pulketan,

Iban Uriondo gasteiztarra. Juan Antonio Lasak aurrenekoz hartuko du parte, eta Gallardo, Romero eta Barruetabeñarentzat, bigarrena izanen da aurtengo ekitaldia. Luque eta Uriondo hirugarrenez ariko dira, eta Ozkoidi laugarrenez. Jose Luis Berasategik eta Axen Garitanok dute esperientzia handiena, eta aurten go Pirena bosgarrena izanen da haientzat; Berasategi, gainera, ederki aritu zen iaz.

HITZABIL FESTIBALAK IPAR EUSKAL HERRIKO HIRU PROBINTZIAK ZEHARKATUKO DITU

Ipuin kontalarien ibilaldia

■ Hamaika kultur elkartek bultzaturik, Hitzabil ipuin kontalarien festibala hasiko da gaur Arbonan

■ Bi asteburutan, lau kontalari ibiliko dira Ipar Euskal Herriko hiru probintzietan zehar

■ Animazioak eginen dituzte publiko zabalari begira, tokiko kultur elkarteen eskutik

Lutxi Fourcade / Baiona

HITZA PITZ eta Hitzeman festibalak desagertu egin dira? Ongi etorri Hitzabil ipuin kontalarien festibal berriari! Hain zuzen, duela hamar urteko ekimenari jarraikiz, ipuin festibala bat iraganen da aurten ere Ipar Euskal Herrian. Hitzordua galtzeko arriskuan zegoen, eta hamaika elkartek bat egin dute ekimena bizirik atxikitzeko. Lehen emanaldia arrats honetan izanen da Arbonan, Andere Seroraeniak eta AEK elkarteak antolatutik. Koldo Amestoik aurkeztuko du *Makilargi* euskarazko ikusgarria Arantzolan.

Printzipio bera atxiki arren, aldaketa franko izanen dira aurtengo festibalean. Lehendabizi, toki batean izan ordez, festibala ibiltaria izanen da. Antolatzaileek gonbitatutako lau ipuin kontalariek hiru probintziak zeharkatuko dituzte. Zuberoatik Lapurdira, Koldo Amestoi, Marcia Pig Lagos, Jean Dau Melhau eta Christophe Biamont ipuin kontalariek hitzordu franko finkatu dituzte, beraz, ipuinen kontatzeko ohitura berpizteko esperantzaz.

Hitza bil egitera etortzeko deia

Ipuin kontalarien festibala bi asteburutan iraganen da, urtarrilaren 15etik 17ra eta

J.C. BROCA

Koldo Amestoik *Makilargi* euskarazko ikusgarria aurkeztuko du gaur, Arbonako Arantzola zentroan.

21etik 23ra. Alabaina, bi aste lana izanen dute Koldo Amestoi eta Marcia Pic Lagosek. Hain zuzen, publiko zabala hunkitzeko asmoz, animazio bereziak eginen dituzte toki anitzetan.

Koldo Amestoi lanean hasi zen aste honetan Donibane-Garazin, Garazikus elkarteak bultzaturik. Lan egin zuen hirugarren adineko taldeekin, kolegioko gazteekin edo AEK-ko ikasleekin. Eguerdi guziz, emankizun interaktibo bat ere proposatu zuen Irulegiko Irratian. Astebeteko egonaldia amaituko du igandean, eta *Apani-ze* eskainiko du arratsaldeko

17:00etan, Vauban zineman. Uhaitza Zuberoako zentro kulturalak bigarren txanda hartuko du datorren asteleheneretik goiti. Aste osoan, ipuin tailerrak antolatuko ditu Sohütako lizeoko 120 ikasleekin eta Atarratzeko eskolako 40 ikasleekin. Ipuin kontalaria gonbitatuak izanen dira animazioak egiteko goiz guziz.

Publiko gazteagoa ez da ahantzia izanen, eta Marcia Pic Lagosek ipuinak kontatuko dizkie Mauleko haurtzaindegiko eta ama eskoletako haurrei ostegun goizean. Arratsaldean, berriz, Atarratzeko eskoletako hau-

rrekin izanen da. Bestalde, bi ikusgarri izanen dira. Koldo Amestoi olerki-urupaldia eskainiko du urtarrilaren 22an Maulen. Biharamunean, Christophe Biamont eta Marcia Pic Lagos izanen dira Atarratzen.

Zuberoako haurrekin egon ondoren, Marcia Pic Lagosek itzuliño bat eginen du Bardozen. Ipuinak kontatuko dizkie herriko lehen mailako haurrei. Arratsean, berriz, ikusgarri bat eskainiko du Jan Dau Melhau kontalaria-ekin batera Bastidako gelan. Azkenean, Jan Dau Melhau entzun ahal izanen da heldu den larunbat arratsean, urtarrilaren 23an, Donapaleuko Frantsiskanoen etxean.

Euskadiko Orkestrako hiru solistek aurtengo lehenengo egurtea emango dute bihar

■ Helene Billard, Aleksander Mikolajczyk eta Elisabeth Colard musikariek egitarau erromantikoa joko dute

Erredakzioa / Donostia

EUSKADIKO Orkestra Sinfonikoan aritu ohi diren Helene Billard flauta joleak, Elisabeth Colard arpa joleak eta Aleksander Mikolajczyk kontrabaxu joleak hirukotea osatu dute, eta aurtengo lehenengo Miramongo Egurtea emango dute bihar goizeko 11:00etan Donostian, Euskadiko Orkestraren egoitzan.

Hirukoteak erreperitorio zabala osatu du, erromantikoa, eta pieza gehienegileak frantsesak dira, eta, besteak beste, Bizeten *Carmen* lan ezaguna joko dute. Gainerako piezen konpositoreak hauek dira: Claude Debussy, Maurice Ravel, Jacques Ibert, Marin Marais, Johann Georg Albrechtsberger eta Gabriel Faure.

Alexis Valdes kubatar aktoreak zabalduko du gaur Antzerkiaren Garaia Ordizian

Erredakzioa / Donostia

GAUR hasiko da Antzerkiaren Garaia kanpaina, gaueko 22:15etan, Ordiziako Herri Antzokian, Alexis Valdes kubatar aktorearen *Me sale de mi cabecita* lanaren bitartez. Aurten guztira zortzi emanaldi izango dira Beasainen eta Ordizian.

Jaume Fuster, gogoan

■ 50 bat egileren idatziak bildurik Ediciones 62 etxeak argitaratu duen liburuan

Agentziak /artzelona

JAUME FUSTER katalan idazlea zendu zela urtebete beteko da hil honen amaieran, eta Ediciones 62 argitaldaria orduko plazaratuko du *Jaume Fuster* liburua. Fusterren 50 bat lagunen testuak irakurri ahal izango dira liburu horretan, eta Guillem-Jordi Graells izan da koordinatzailea. Graells Jaume Fusterrekin berarekin

aritu zen lanean Katalanezko Idazleen Elkarteak.

Liburuan parte hartu duten egile gehienak idazleak dira, eta beren lekukotasuna eta ikuspegia eman dute Jaume Fusterren inguruan. «Liburua oso gustukoa dut, erakusten duelako jendeak zenbat maite zuen Jaume», Maria Antonia Oliver idazle eta Jaume Fusterren alargunaren hitzetan. Hainbat gai eta ikuspegi jorratu dituzte

50 egileek, eta, besteak beste, Jaume Comas aktoreak gutun bat idatzi dio Fusterri, eta Francesc Parcerisasek, Cinta Massipek eta Carles Duarteek poema bana idatzi diote. Rafael Vallbonak, Antoni Verdaguerrek, Ponç Ponsek eta Joan Guaspek, berriz, testu narratiboak osatu dituzte.

Azkenik, Joxe Austin Arrieta euskal idazleak ere testu bat osatu du libururako.

Mugimendu koloretsua

Berriz kolorea erabiltzen hasi da Gorka Salmeron bere lanetan

JOSEBA OLALDE

Gorka Salmeronek naturari koloreetan ateratako argazkiak ikusgai dira Gasteizen.

Asier Pz. de Karkamo / Gasteiz

Gorka Salmeron argazkilari gipuzkoarra da atzoz geroztik Arabako Artxibo Historikoko erakustaretoko protagonista. *Paseoak eta paisaiak* du izena inpresionismo frantsesa gogora dakargun argazki erakusketa horrek. Bost urte luzetan subjektu industrialak eta zuri-beltzeko teknikak barneratu ostean, naturara egin du jauzi, koloreetako argazkilaritzan aurrerapausoak emateko asmoz.

HONAKO HAU ez da Salmeronek Gasteiz bisitatzen duen aurreneko aldia. Bai, oster, koloreetako argazki-gintza darabilen lehenengoa. Zuri-beltzeko argazkiak izan ditu ikusgai Arabako hiriburura etorri den aurreko aldietan. *Paseoak eta paisaiak* etxera bueltatzearen ondorio dira, bere txikitako naturguneetara itzuli baita Salmeron urteetan zibilizazio gordinenean arakatu eta gero.

Paseoak eta paisaiak erakusketak artistaren jatorriera eramaten gaitu, Legazpiko ingurunera, baina desitxura-

tua ageri zaigu. Aizkorriren magalean, basoak desitxuratuak ageri dira, garai batean lamien bizileku izan zirela oroitzuz. Azken urteotako Salmeronengandik erabat aldentzen gaitu Artxibo Historikoak jasotzen duen erakusketak. Kolorez bete du orain artean zuri-beltza zena.

Natur puskak batuz

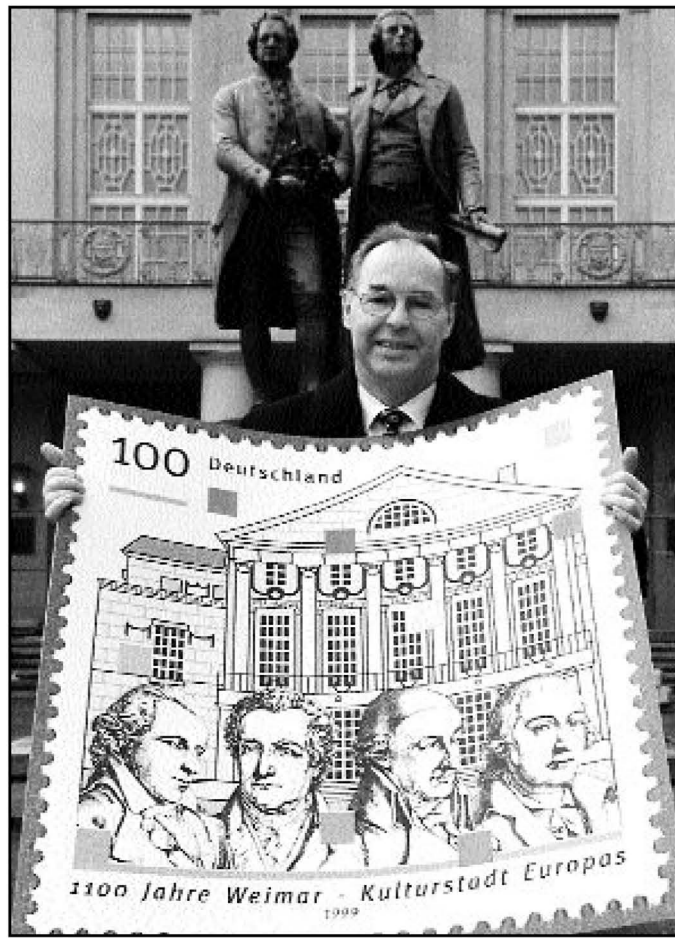
Gaiak ere zerikusi gutxi du legazpiarrak landu ohi zuenarekin. Lehen gizarte industrialak zegoen lekuan, natur puskak daude orain. Horie-

xek baitakarzkigu Gorka Salmeronek, paisaieetatik hartutako puskak alegia. Espazio handiak irudikatzeko asmoz, espazio bakoitzeko hainbat argazki egiten ditu argazkilari gipuzkoarrak. Horrela, zatikatutako argazki multzo erraldoiak lortzen ditu. 11 metro luzerako *Basoa* horren adierazgarri argia da.

Atzo zabalduetako erakusketan zaila da esatea errealtatearen eta fikzioaren arteko muga non den, paisaia-argazkintzatik baino gertuago baitago margolaritza inpresionistatik Salmeronen emaitza.

Saio esperimentala dela onartu du artistak. Aurreneko aldia da teknika berritzaile hori erabili duena. Argazkiak objektibo biratzailea duen kamera panoramiko batekin hartu ditu, eta mugimendua erantsi die. Hortan datza berritasuna. Horrela, mugimenduak eta argiak bat egiten dute.

irudietan

EPA/RALF HIRSCHBERGER

Europako kultur hiriburuaren zigilua. Weimar (Alemania) da aurtengo Europako kultur hiriburua, eta, horren adierazgarri, zigilu berria aurkeztu zuten atzo. Argazkikoa Weimarko alkatea da, zigiluaren kopia erraldoi batekin.

MIKEL UHARTE

Arte eta inauteriak Gotorlekuan. Iruñeko Kauterak elkarteak Nafarroako 29 artistaren lanak bildu ditu Gotorlekuko Bolborategian, *Arte eta inauteriak* erakusketan. Obra guztiak Nafarroako inauterien ingurukoak dira.

EFE/BARRIOPEDRO

Picassoren inguruko beste erakusketa bat. Pablo Ruiz Picasso albiste iturri dugu egunotan. Herenegun, erakusketa bat zabaldu zuten Bilbon haren hainbat lanekin. Atzo, Madrilgo Thyssen-Bornemisza museoan beste bat ireki zuten, *Corridos de toros*, 1934 izenburupean.

Raimundo Sarriegiren hiru pieza gehiago entzungo dira aurten Donostiako danborradan

Disko konpaktu batean bildu dituzte, inauteetako beste hainbat piezarekin

Amagoia Iban / Donostia

Euskadiko Kutzaren laguntzaz, *Dira dira. Ihauteriko konpartsak* disko konpaktua kalean da atzotik, Juan Antonio Antero eta Jose Mari Oiarzabalen lanaren emaitza. besteak beste, Donostiako Gros auzoan galtzeke ziren Sarriegiren hiru pieza ia ezezagunak jasotzen dira disko horretan, eta datorren asteazkenean Donostiako danbor jole talde guztiek joko dituzte.

ATZO goizean emandako prentsaurrekoan aurkeztu zen *Dira dira. Ihauteriko konpartsak* diskoa. Aurkezpenean, diskoaren osaketan parte hartu duten hainbat eragile izan ziren. Hala ere, Gros auzoko Galdaragile elkarteko partaideak eta Juan Antonio Antero eta Jose Mari Oiarza-

Partaide asko izan zen *Dira dira* diskoaren aurkezpenean atzo goizean.

EFE/ANTONIO ALONSO

bal nabarmendu zituzten denek diskoaren benetako ari-ma moduan, eurek gorde eta jaso baitituzte partituretan hainbat pieza, gutxi batzuek baino ezagutzen ez dituztenak. Haietako hiru, diskoan

jasotzen diren *Herriko shemen eraso*, *Oilar-zalduneriaren konpartsa* eta *Atso-zalduneriaren konpartsa*, Donostia osoan entzungo dira San Sebastian eguneko danborradan, hala bideratu baita.

Sarriegirenak hirurak, ez dira diskoan jasotzen diren bakarrak, 24 baitira bertan jaso direnak. Irungo Fundazioa bandarekin grabatu da lana, eta hainbat ahotsen parte hartzea du.

11.200 lagun inguru igaro ziren iaz Egiako Gazteszena kultur gunetik

■ *Hainbat arte diziplinatako 52 ikuskizunetan 2.015 ikusle izan dira batez beste*

A.I. / Donostia

JOAN DEN astean jakinarazi zuen Donostia Kulturak urteko lehen hiru hilabeteetarako osatu duen ikuskizun multzoaren berri. Ikuskizun horien barruan sartzen dira Gazteszena gunean izango direnak, eta, haien berri emateaz gain, iazkoaren datuak ere eman zituen atzo Ramon Etxezarreta Donostiako Kultura zinegotziak: «Iaz guztira 52 ikuskizun eskaini ziren Egiako Kultur Etxean, hauetako 7 dantza arlokoak, 16 antzerkikoak eta 24 musikakoak. Guztira, 11.205 bisitari izan ziotuen». Gazteei begira osaturiko egitaraua da, eta aurten ere ildo beretik joko dutela gaineratu zuen.

Xavier Villaverderen 'Finisterre' filma gaur estreinatuko dute Euskal Herrian

Galizian oso harrera ona izan du galizierazko bertsioak, erakutsi den bakarrak

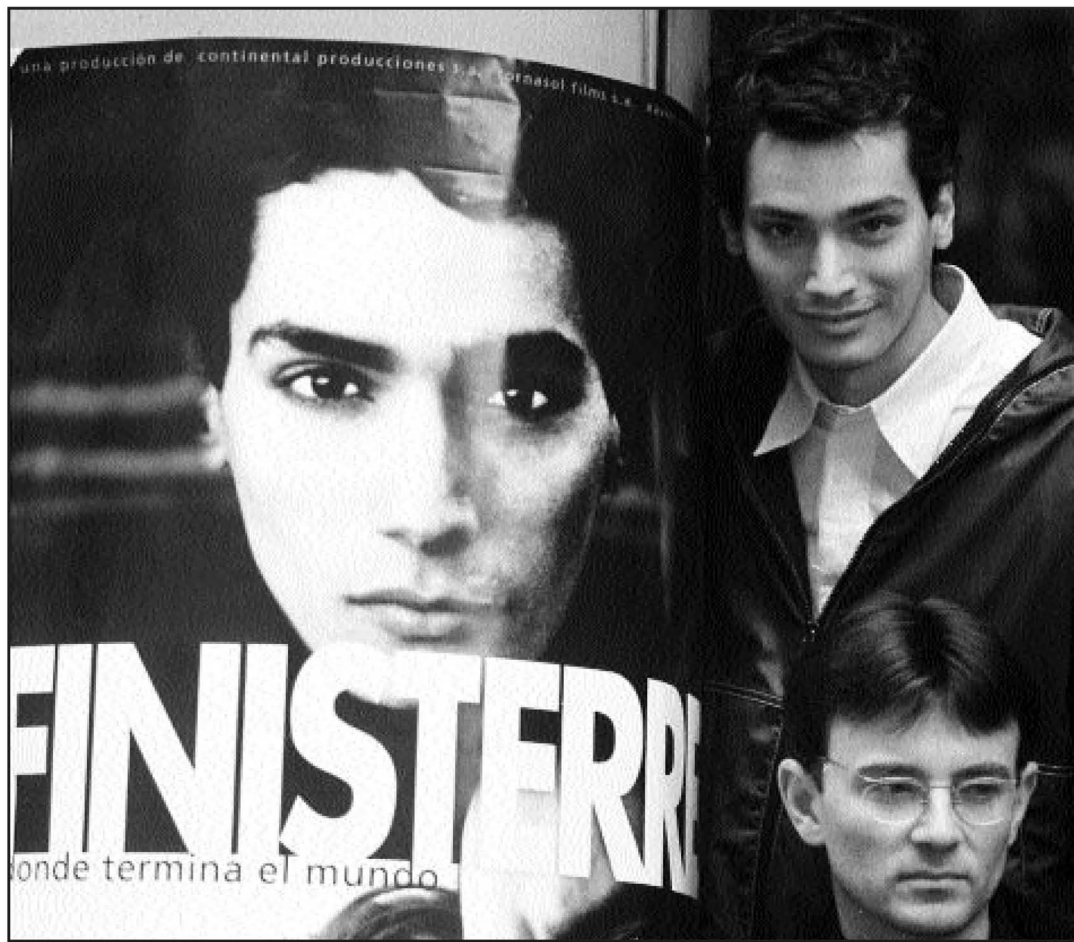
Montse Arregi / Bilbo

Galiziako Heriotzaren Kostaldeko kresalaren usaina dakar Xavier Villaverde zinemagilearen azken ekoizpenak. *Finisterre* filma gaur estreinatuko da Euskal Herriko hainbat zinema aretotan, baita Espainian ere. Galizian galizierazko bertsioak izandako arrakasta berdindu nahiko luke zuzendariak gaztelaniazkoarekin.

GALIZIAKO Finisterren hasten da Xavier Villaverdek filmean kontatzen duen istorioa, eta amaiera Portugalgo *finis terrae* delakoan dago kokatuta. Tartean pertsonaien zat *munduaren muturra* diren paisaiak eta egoerak azaldu ditu Coruña-ko zuzendariak bere bigarren film luzean.

Nancho Novo, Elena Anaya, Enrique Alcides, Geraldine Chaplin eta Chete Lera dira aktore nagusiak. Filmaren ideia Villaverdere beraren da, eta gidoia Miguel Anxo Muradok landu du. Jatorrizko bertsioa gaztelaniaz grabatu zuten, zenbait aktorek ez zekitelako galizieraz. Hala ere, galizierazko bertsioa ere merkaturatu dute, eta estreinatu den lehen izan da. «Joan den astean estreinatu dugu galizierazko bertsioa, Galizian, eta oso harrera ona izan du. Zerrendetan bigarren eta hirugarren tokietan dago, film amerikarren aurretik», jakinarazi zuen atzo Bilbon Xavier Villaverdek berak.

Finisterre egiten «inoiz baino gehiago gozatu» duela aitortu zuen zuzendariak. Orain arte film laburrak, bi-

Xavier Villaverde zuzendaria eta Enrique Alcides aktorea.

deo-lanak, publizitatea eta musika-klipak egin ditu batez ere, eta saritua ere izan da. Galiziatik kanpo gaur estreinatuko du film luzea. «Talde lanaren emaitza» dela esan du zuzendariak. «Ez dut ulertzen, ez-dakit-noren filmaz berba egiten denean. Zuzendariak lan bat dauka, baina emaitza taldearen beharrak dakar», adierazi zuen.

Finisterre filmak buruan zeukan egitasmoa «gairiditu» egin duela ziurtatu zuen zinemagileak, eta, ildo horretan, «oso pozik» dagoela nabarmendu zuen. Halaber, inguruan izan duen lan taldearen inplikazioa «erabatekoa» izan dela adierazi zuen.

Anaia bi dira *Finisterre* fil-

meo protagonistak. Aitak, gaztetan hippy izandakoak, etxetik alde egin zuen eurak txikiak zirela, eta haren bila abiatzen dira anaiak, urte batzuen aldearekin, eta emaitza ezberdinak lortzen dituzte. Nagusia, Madrilgo bizimodu ilunenean murgiltzen da bilaketa bidaiaren itzuleran, eta anaia txikiak bere pausoak jarrai ez ditzan saiaturiko da. Anaia gaztea, kartzelan egon da, intsumisioagatik.

Bi anaien arteko elkarrizketak bereziak dira hizkera eta tonuaren aldetik. «Egia erdiak esaten dituzte, esaldi erdiak, eta galderei galderekin erantzuten diete», azpimarratu zuen Villaverdek. Ildo horretan, pertsonaiak euren ja-

torriarekin oso lotuta daudela azaldu zuen. Sorterritik kanpo bizi den edonork ulertuko du, zuzendariaren arabera, pertsonaien sentimendua euren lurrarekiko.

«Master trinkoa» Alcidesentzat

Anaia txikiarena Enrique Alcides aktore gazteak egiten du. Filma egitea berarentzat «master trinkoa» izan dela adierazi zuen atzo Bilbon. «Oso esperientzia ona izan da, miresten ditudan aktoreekin lan egin baitu. Hori zen nire ametsa, talde jatorriarekin batera ilusioz eta gogo handiz gezur handi bat erakitzea, filma bera, alegia».

laburrean

IRAKURKETA

■ **Getxoko liburutegi eta kultur gelak 32.000 lagunek erabili zituzten iaz**

GETXOKO udal liburutegi eta kultur geletara jende asko joan zen iaz, guztira 32.000 lagun igaro baitziren bertatik. Bestalde, urtero legez, azterketa garaia hurbiltzean aretoan ordutegia zabaldu egingo dela iragarri dute ardura-dunek. x

MUSIKA

■ **Fun Lovin' Criminals taldeak Gasteizen joko du martxoaren 28an**

GASTEIZKO El Elefante Blanco aretoak Fun Lovin' Criminals taldearen bisita jasoko du martxoaren 28an. Estatu Batuetako hirukoteak *100% Colombian* diskoa aurkeztuko du gure artean. x

■ **Van Morrisonek disko berria kaleratuko du martxoan**

VAN MORRISON-EK prest du disko berria. Martxoaren 8an argitaratuko da *Irlandako Lehoia*-ren lan berria, *Back on top*. Lehen aldiz Polygram ez den disketxe batekin aterako du diskoa, Virginekin hain zuzen. Aurten Van Morrisonek Espainian zuzenean joko du. x

LITERATURA

■ **'Hombre sin atributos' omen da mende honetako Alemaniako eleberririk onena**

IA ehun adituren artean egindako inkesta baten arabera, Robert Musil-en *Hombre sin atributos* da XX. mendean idatzi den alemanierazko nobelarik onena, Kafkaren *El proceso* eta Mann-en *La montaña mágica*-ren aurretik. x

XV. mendeko aztarnak aurkitu dituzte Donostiako Parte Zaharreko hesiaren inguruan

■ *Eraikuntza hondakinak, zeramika arrastoak eta hezurak agertu dira*

Erredakzioa / Donostia

DONOSTIAKO kaiaren inguruan egiten ari diren zolaketa lanek agerian utzi dituzte hainbat aztarna arkeologiko. Besteak beste, eraikuntza hondakinak, zeramika arrastoak, hezurak eta egur erre-

aurkitu dira Parte Zaharra babesten zuen hesian. Hain zuzen, begi-bistan zegoen buzoiko kanoi-zulo bakarra zulatzean agertu dira aztarnak.

Aranzadi Elkarteko kideek azaldu dutenez, baliteke aztarnak XV. mendekoak izate-

tea, hesia eraiki zen garaioak hain zuzen. Dena dela, aurkikuntzak hiriaren bilakaerari buruzko datu berriak eman ditzake. Izan ere, hiria- ren lehen zabalgunea hesiaren inguruan dagoela diote Aranzadi Zientzi Elkarteko arkeologoek.

GARI GARAIALDE

Mari kaleko zolaketa lanetan agertu dira aztarna arkeologikoak.

MUSIKA

BARAKALDO

► **Los Spiders.** Mellid tabernan, 20:30etan.

BASAURI

► **Kepa Junkera: Bilbao 00:00.** Social antzokian, 20:30etan.

BILBO

► **The Silos eta Zein?.** Kafe Antzokian, 22:00etan.

DONOSTIA

► **Jerky Turkey** eta **Non Grato.** Trintxerpeko Mogambo aretoan.
► **Dj Fidel.** Etxekalten.

GETARIA

► **Irailerako 6.** Dantzaldia 22:00etan. Jaiak.

GORLIZ

► **Zea Mays.** Xurrut tabernan.

IRUÑEA

► **Euskadiko Orkestra Sinfonikoa.** Gayarre antzokian, 20:00etan.

IRUN

► **Bad Sound System.** Tunk! aretoan.

LASARTE-ORIA

► **Tatiana Voinovich.** Piano kontzertua Manuel Lekuona kultur etxean, 20:00etan.

PASAIA

► **Joxe Ripiau.** Pasai Antxoko Kanio tabernan, 22:30etan.

ANTZERKIA

BAIONA

► **2500 a Pheure** obra antzeztuko du Théâtre de l'unité taldeak antzokian, 21:00etan.

BARAKALDO

► **Mujeres al vapor** obra antzeztuko du Pez Luna Teatro taldeak Barakaldo antzokian, 20:30etan.

BILBO

► **Bodas de sangre** Federico Garcia Lorcaren obra Arriaga antzokian, 20:00etan.
► **Cassandra** Martin Bertendona institutuak interpretatua Bilborock aretoan, 20:00etan.

DEBA

► **Shakespeare osoa gutxi gorabehera** obra antzeztuko du Tanttakak Zubeltzu zineman.

DONOSTIA

► **Los hermanos Pirracas en ne-mequitepá** obra antzeztuko du Esteve y Ponce taldeak Gazteszenan, 20:00etan.

ELGOIBAR

► **Lourvier's story** obra antzeztuko du Lourvier's-Tentaldiak Herriko Antzokian, 22:30etan.

ANTZERKIA

'Kukubel' • Donostian, Altzako auzo etxean • gaur, 18:00etan

JOXE LACALLE

Iazko martxoan hasi ziren Kukubel ikuskizuna aurkeztzen.

Kukubiltxo

• ANTZERKI ETA TXOTXONGILO TALDEA •

«Gu ere harrituta gaude duen harrerarekin»

KUKUBILTXOK hogeitaka urte daramatza lanean, eta *Kukubel* ikuskizuna interpretatzen hainbat plaza eta antzoki igaro ditu iazko martxoaz geroztik. Lan hori Ramon Maria Azkuek bildutako altxorrekin eta ipuin eta pertsonaia ugariarekin jolastuz prestatu dute (*Kukubel*, Mateo Txistu...).

Ordubeteko ikuskizuna da, batez ere haurrentzako baina familian ikusteko ere aukera-aukerakoa, Mari Feli Etxeandia aktoreak adierazi duenez.

■ Harrera ona du, ezta?

Egia esan, gu ere harrituta gaude. Hasieratik jende asko hurbildu da ikuskizunera, eta gustura ikusi dute gainera; eta antzerki munduko jende askok ere itzelezko zorionak eman dizkigute. Horrez gainera, 1998ko Ercilla Antzerki Sarietarako hautagai ere izendatu dute *Kukubel* —urtarrilaren bukaeran jakinaraziko dituzte irabazleen izenak—.

Kukubel bezalako ikuskizunen beharra zegoen beharbada, baina egia da, baita ere, guk 22 bat urteko esperientzia dugula eta hori ere nabaritzen dela.

■ Euskal Herritik kanpo ere erantzun ona?

Euskal Herritik kanpo ez gara toki askotan izan, baina harrera oso ona izan du; udan, adibidez, Tarregako azokan egon ginen, eta Gabonetan Gijonen, eta oso ondo, jendea pozik geratu zen. Gu batez ere Euskal Herrian aritzen gara, eta hemen euskara hutsean egiten dugu; hemendik kanpo erdaraz.

■ Noiz arte Kukubelekin?

Beste urte eta erdi inguru. Izan ere, hemengo ikuskizun gehienek urte bi baino gehiago irautea ez da oso erraza, hemengo zirkuitua nahiko arin amaitzen baita, eta Euskal Herritik kanpoko beste toki batzuekin ez baduzu lotzen...

■ Beste obraren bat prestatzen hasi zarete?

Bai. Ideia badugu eta orain hasiko gara prestaketa teknikoekin. Urte honen amaieran edo hurrengoaren hasieran estreinatu nahi genuke. Ikuskizun berria ere *Kukubel*-en antzera ipuin tradizioaletan oinarrituta egingo dugu.

I.Basterretxea
DONOSTIA

IRUN

► **Kolonbia; retos de guerra y paz** hitzaldia emango dute Ion Arregik eta Ivan Forerok Kabigorri Bidasoaldeko Ateneoan, 20:00etan.

BERTSOLARITZA

AZPEITIA

► **Andoni Egaña eta Xebastian Lizaso** bertsolariak Añota sagardotegian.

LESAKA

► **Bortzirietako bertso eskolaren Txapelketa: 2. kanporaketa.** Kattu ostatua 22:00etan. D taldea: Estitxu Arozena, Estitxu Fernandez, Erika Lagoma. E taldea: Bittor Elizagoien, Iñigo Olaetxea, Ekiñe Etxepeteleku.

TOLOSA

► **Amaia Agirre, Amaia Lertxundi eta Ibon Karrera** bertsolariekin bertso-afaria Oargi elkartearen, 21:30etan. AHTren aurkako astea.

ERAKUSKETAK

BARAKALDO

► **Erasmus 97-98** erakusketa, Udal aretoan, urtarrilaren 29a arte. EHuko Arte Ederren Fakultateko ikasleen lanak.

BASAURI

► **Fragmentos.** Felisa Urracaren olio eta eskulturak Arizko Dorretxean, urtarrilaren 28a arte.

► **Iñaki Gracenearen pinturak.** Arizko Dorretxean, otsailaren 2a arte.

► **Tere Ormazabalaren argazkiak.** Arizko Dorretxean, urtarrilaren 29a arte.

ARABA

GASTEIZ

AZUL. El príncipe de Egipto: 17:30. Prácticamente magia: 20:00 - 22:30. Antz (Hormigaz): 17:30 - 19:00. Lulu on the bridge: 20:30 - 22:30.

GURIDI. Enemigo público: 17:00 - 19:45 - 22:30 - 01:05. Más fuerte que su destino: 17:00 - 19:45 - 22:30 - 01:05. El príncipe de Egipto: 17:00. De ahora en adelante: 19:45 - 22:30 - 01:05. Finisterre: 17:00 - 19:45 - 22:30 - 01:05. Soldados de fotuna: 17:00 - 19:45 - 22:30 - 01:05. La máscara del Zorro: 17:00 - 19:45 - 22:30 - 01:05. Rounders: 17:00 - 19:45 - 22:30 - 01:05.

MIKELDI. El milagro de P. Tinto: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MIKELDI ZINEMAK. Bella Donna: 17:30 - 20:00 - 22:45 - 01:00. Psycho: 17:30 - 20:00 - 22:45 - 01:00. Very bad things: 17:30 - 20:00 - 22:45 - 01:00. Enemigo público: 17:15 - 20:00 - 22:30 - 01:10 -. Taxi express: 17:30 - 20:00 - 22:45 - 01:00.

SAMANIEGO. Algo pasa con Mary: 17:00 - 19:45. Por siempre jamás: 22:30. El abuelo: 17:00 - 19:45 - 22:30. Mulan: 17:00. Los padrinos del novio: 19:45 - 22:30. La niña de tus ojos: 17:00 - 19:45 - 22:30.

BIZKAIA

BILBO

ASTORIA. El milagro de P. Tinto: 17:30 - 19:45 - 22:00.

AVENIDA. Los padrinos del novio: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. El milagro de P. Tinto: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. Barrio: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. Finisterre: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. Por siempre jamás: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. My name is Joe: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00.

CAPITOL. Enemigo público: 16:45 - 19:45 - 22:30. La niña de tus ojos: 17:00 - 19:45 - 22:30. La máscara del Zorro: 16:45 - 19:30 - 22:30. El príncipe de Egipto: 17:30. El abuelo: 19:30. - 22:30 -

CONSULADO. Pasiones rotas: 17:30 - 19:45 - 22:00.

IDEALES. Soldado de fortuna: 17:30 - 20:00 - 22:30. Rounders: 17:00 - 19:45 - 22:30. La cena de los idiotas: 17:30 - 20:00 - 22:30. Amigos y vecinos: 17:30 - 20:00 - 22:30. Very bad things: 17:30 - 20:00 - 22:30. Más fuerte que su destino: 17:15 - 19:45 - 22:30. Psycho: 17:15 - 19:45 - 22:30. Finisterre: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MIKELDI. Enemigo público: 17:00 - 19:45 - 22:30. Taxi express: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Mulan: 16:30 -

‘Very bad things’

Kyle Fisher Laurarekin ezkontzear dago, bere ametsetako emakumearekin. Baina ezkondu aurreko agur-afarian hilketa bat izango da. Odola eta bortxakeria neurri gabe atsegin dutenentzat film bikaina da Peter Berg zuzendariaren azken lan hau. Iruñeko, Donostiako, Bilboko eta Gasteizko zinemetan dago ikusgai *Very bad things*, baita Hego Euskal Herriko hainbat herrietan ere.

18:30. Algo pasa con Mary: 20:30 - 22:45. Bella Donna: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MULTI. El milagro de P. Tinto: 17:30 - 19:45 - 22:30. Amigo amado: 17:30 - 20:00 - 22:30. Por siempre jamás: 17:15. De ahora en adelante: 19:45 - 22:30. La niña de tus ojos: 17:15 - 19:45 - 22:15. Very bad things: 17:30 - 19:45 - 22:30. Soldado de fortuna: 17:30 - 20:00 - 22:30. Enemigo público: 17:15 - 19:45 - 22:15. El viento se llevó lo qué: 17:30 - 20:00 - 22:30.

BARAKALDO

MAX CENTER. El príncipe de Egipto: 16:30 - 18:30. El milagro de P. Tinto: 20:30 - 22:30. Mulan: 17:15. Algo pasa con Mary: 19:45 - 22:30. Rounders: 16:45 - 19:45 - 22:30. La máscara del Zorro: 16:30 - 19:30 - 22:30. Por siempre jamás: 17:00. De ahora en adelante: 20:00 - 22:30. Psycho: 17:00 - 19:45 - 22:30. Taxi express: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Soldado de fortuna: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Enemigo público:

16:30 - 19:30 - 22:30. Very bad things: 16:30 - 18:30 - 22:30 - 22:30. Más fuerte que su destino: 16:45 - 19:45 - 22:30. Finisterre: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30.

BASAURI

BILBONDO. Soldado de fortuna: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. La máscara del Zorro: 17:00 - 19:45 - 22:30. Mulan: 16:30 - 18:30 - 20:30. La niña de tus ojos: 22:30. El príncipe de Egipto: 16:30 - 18:30. Very bad things: 20:30 - 22:30. Psycho: 17:15 - 19:45 - 22:30. Más fuerte que su destino: 17:00 - 19:45 - 22:30. Rounders: 17:00 - 19:45 - 22:30. Enemigo público: 17:00 - 19:45 - 22:30.

KULTUR ARETOA. Más allá de los sueños: 20:00.

DURANGO

ZUGAZA. La máscara del Zorro: 19:00 - 22:00.

GALDAKAO

TORREZABAL. La máscara del Zorro: 20:00 - 22:30.

GETXO

GETXO ANTZOKIA. Henry Fool (J.B.A): 22:00.

LAUREN. La máscara del Zorro: 16:30 - 19:15 - 22:10 - 00:50. Los padrinos del novio: 16:00 - 18:00 - 20:00 - 22:00 - 00:30. Amigo amado: 16:10 - 18:10 - 20:10 - 22:10 - 00:10. El milagro de P. Tinto: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45 - 01:00. Taxi express: 16:30 - 18:20 - 20:20 - 22:20 - 00:30. Pasiones rotas: 16:00 - 18:10 - 20:15 - 22:15 - 00:30. Prácticamente magia: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:15 - 00:50. Más fuerte que el destino: 16:15 - 19:15 - 22:15 - 00:50. Rounders: 16:15 - 19:00 - 22:00 - 00:40. Enemigo público: 16:45 - 19:30 - 22:30 - 00:50. 54: 16:15 - 18:30 - 20:30 - 22:30 - 00:45. Psycho: 16:00 - 18:10 - 20:15 - 22:30 - 00:50.

AREETAKO GRAN CINEMA. Taxi express: 17:30 - 19:45 - 22:30.

LEIOA

ARTEA. Por siempre jamás: 16:00 - 18:15. El milagro de P. Tinto: 20:30 - 22:45 - 01:00. Enemigo público: 16:00 - 19:00 - 22:00 - 00:45. Very bad things: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30 - 00:30. Mulan: 16:00 - 18:00. Algo pasa con Mary: 20:00 - 22:45 - 01:00. Las desventuras de Beaver: 16:15 - 19:00 - 22:00. Juegos salvajes: 00:30. La máscara del Zorro: 16:00 - 19:00 - 22:00 - 00:45. Soldado de fortuna: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30 - 00:30. Psycho: 16:15 - 18:30 - 20:45 - 23:00 - 01:15. El príncipe de Egipto: 16:30 - 18:30. La niña de tus ojos: 20:30 - 23:00 - 01:15.

ONDARROA

BIDE ONERA. 54: 22:15.

PORTUGALETE

COLISEO JAVA. Prácticamente magia: 17:30 - 20:00 - 22:15.

SANTURTZI

SERANTES. Taxi express: 17:15 - 19:45 - 22:15. Rounders: 17:15 - 19:45 - 22:15. Enemigo público: 17:15 - 19:45 - 22:15.

ZORNOTZA

ZORNOTZA ARETOA. Despedidos: 21:00.

GIPUZKOA

DONOSTIA

ASTORIA. Rounders: 17:00 - 19:30 - 22:15. 54: 17:30 - 20:00 - 22:45. Enemigo público: 17:00 - 19:45 - 22:30. Taxi express: 17:15 - 20:00 - 22:30. Finisterre: 17:30 - 19:45 - 22:30. Más fuerte que su destino: 17:15 - 19:30 - 22:15. Algo pasa con Mary: 17:00 - 19:30 - 22:15.

ANTZOKI ZAHARRA. Very bad things: 17:30 - 19:45 - 22:30.

TRUEBA. Lulu on the bridge: 17:30 - 19:30 - 22:00. El rey de las máscaras: 17:30 - 19:30 - 22:00.

PRINCIPE. De ahora en adelante: 17:15 - 19:45 - 22:30. Más fuerte que su destino: 17:00 - 19:30 - 22:15. La niña de tus ojos: 17:00 - 19:30 - 22:15. Psycho: 17:30 - 20:00 - 22:30. El viento se llevó lo qué: 17:30 - 20:00 - 22:45. Pasiones rotas: 17:15 - 19:45 - 22:45.

GARBERA. Enemigo público: 17:00 - 19:45 - 22:30. El milagro de P. Tinto: 17:15 - 20:00 - 22:45. Soldado de fortuna: 17:30 - 20:00 - 22:45. El príncipe de Egipto: 17:15. La máscara del Zorro: 19:30 - 22:15. Taxi express: 17:30 - 20:00 - 22:45. Mulan: 17:30. Juegos salvajes: 19:30 - 22:15. Rounders: 17:00 - 19:30 - 22:15.

WARNER LUSOMUNDO. Psycho: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:50 - 01:05. El príncipe de Egipto: 16:00 - 18:05. La niña de tus ojos: 20:10 - 22:40 - 01:10. Por siempre jamás: 16:00 - 18:25. Amigos y vecinos: 20:55 - 23:00 - 01:05. El milagro de P. Tinto: 16:00 - 18:20 - 20:40 - 23:00 - 01:20. Enemigo público: 16:30 - 19:30 - 22:30 - 01:10. Very bad things: 16:15 - 18:25 - 20:40 - 22:50 - 01:00. Mulan: 16:00 - 17:45. La máscara del Zorro: 19:30 - 22:20 - 01:10. Bella Donna: 16:10 - 18:20 - 20:30 - 22:40 - 01:00. Taxi express: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30 - 00:30.

ARRASATE

ALAI. Elizabeth: 19:00 - 22:00.

AZKOITIA

BAZTARTXO. La máscara del Zorro: 22:00.

AZPEITIA

SOREASU. La niña de tus ojos: 21:30.

ZELAITXO. Juegos salvajes: 22:00.

hiriburuetako filmak

AU COEUR DU MENSONGE. Francia, 1998. Zuz: Claude Chabrol. Bretainiako herri txiki batean bizi dira Viviane (Sandrine Bonnaire) eta Rene (Jacques Gamblin) senar-emazteak. Rene margolaria da, eta margotzen erakusten du. Egun batean, Reneren ikasle bat hilda aurkituko dute. Misterioz betetako filma da Chabrolen azken lana. *Baiona (Vauban)*.

ABRIL. Italia, 1998. Zuz: Nanni Moretti. Akt: Nanni Moretti, Silvio Orlando, Silvia Nono, Pietro Moretti. 78m. Dokumental-ekin egiten dituen idazle batek Silvio Berlusconiaren hauteskunde kanpaina filmatzea erabaki du, baina gero konturatuko da musikalkin egin nahi duela. Gaur egungo Italiari kritika umoretsua egiten dio filmak. *Iruñea (Golem-Yamaguchi)*.

ALGO PASA CON MARY/MARY A TOUT PRIX. EEBB, 1998. Zuz: Bobby Farrelly. Akt: Ben Stiller, Cameron Diaz, Matt Dillon. 125 m. Urte asko igaro diren arren, Ted-ek ezin du eskola sasoko maitasuna ahantzi. Hala, Maryren bila abiatuko da. Baina,

zoritxarrez, Ted ez da Maryrekin maiteminduta dagoen mutil baka-rra. *Baiona (Marine), Bilbo (Mikeldi), Donostia (Astoria), Gasteiz (Mikeldi, Samaniego), Iruñea (Golem Baiona)*.

DE AHORA EN ADELANTE. Estatu Batuak, 1998. Zuz: Richard LaGravenese. 100 m. Engainatu duten emakume batek burua altxatuko du, azkenik. Igogailuetan lan egiten duen eta emakume horretaz maiteminduta dagoen gizon batek eta *night-club* bateko abeslari batek lagunduko diote aurrera egiten. *Bilbo (Multi), Donostia (Príncipe), Gasteiz (Guridi)*.

EL PRINCIPE DE EGIPTO/LE PRINCE D'EGYPTE. EEBB, 1998. Zuz: Simon Wells, Steve Hickner eta Brenda Chapman. 100 m. Marrazki bizidunetako filma da. Patuak bi anaia banatuko ditu. Batek Egipto handiaren boterea erdietsiko du; bestea, berriz, bere herriaren askatzaile eta gidari bihurtuko da. *Baiona (Vauban), Miarritze (Royal), Bilbo (Capitol), Donostia (Warner Lusomundo, Garbera), Gasteiz (Azul,*

Guridi), Iruñea (Príncipe de Viana, Golem Baiona).

EL MILAGRO DE P. TINTO. Espainia, 1998. Zuz: Javier Fesser. Akt: Luis Ciges, Pablo Pinedo. 110 m. Bizitzak zentzua izan dezan, haur asko hazi behar direla pentsatu du beti P. Tintok. Hala ere, dagoeneko edadetua da, eta ez du seme-alabarik izan. Zerutik etorriko zaio miraria. *Bilbo (Astoria, Avenida, Multi), Donostia (Warner Lusomundo, Garbera), Gasteiz (Mikeldi)*.

ENNEMY D'ETAT/ENEMIGO PUBLICO. Estatu Batuak, 1998. Zuz: Tony Scott. 133 m. Mafiaren aurkako borrokan aditua den abokatu gazte batek eraildako politikoa baten auziko frogak ezkutatzeko, oharkabea. Egoera beldurgarri batean, erakunde misterioitsu baten atxiegitura eza gutuko du. Will Smith da Tony Scott zuzendariaren azken laneko aktore nagusiak. *Baiona (Vauban), Bilbo (Capitol, Mikeldi, Multi), Donostia (Astoria, Garbera, Warner Lusomundo), Gasteiz (Guridi, Mikeldi Zinemak), Iruñea (Carlos III, Golem-Baiona)*.

ET PLUS SI AFFINITES. Estatu Batuak, 1998. Zuz: Brad Anderson. 111 m. Erizain bakarti, argi eta erakargarri bat (Hope Davis) gizon perfektuaren bila dabil. Horretarako, makina bat elkarriketa egingo die hainbat mutili, guztietan egokiena zein den jakiteko. Elkarriketa argiek topikoetatik aldentzen dute film hau. *Baiona (Vauban)*.

LA MASCARA DEL ZORRO/LE MASQUE DE ZORRO. EEBB, 1998. Zuz: Martin Campbell. Akt: Antonio Banderas, Anthony Hopkins, Catherine Zeta-Jones. 140 m. Zorro heroia zahar-rrak, kartzelatik ihes egin ostean, Alejandro Murrrieta bandolero gazte-ari pasatuko dio testigua. *Baiona (Vauban) Bilbo (Capitol), Donostia (Warner Lusomundo, Garbera), Gasteiz (Guridi), Iruñea (Golem Baiona, Olite)*.

LA NIÑA DE TUS OJOS. Espainia, 1998. Zuz: Fernando Trueba. Akt: Penelope Cruz, Antonio Resines, Rosa María Sarda. 125 m. Blas Fontiveros zuzendariak, Macarena Granada zinema izar-rrak eta lan taldeko gainontzeko aktoreek Alemaniara joko dute

Espainian Gerra Zibilaren eraginez filmatu ezin duten filma egiteko. *Bilbo (Capitol, Multi), Donostia (Warner Lusomundo), Gasteiz (Samaniego), Iruñea (Golem Baiona)*.

LOS PADRINOS DEL NOVIO. Estatu Batuak, 1998. Zuz: Tamra Davis. 89 m. Akzioa, biolentzia eta erromantizismoa nahasten dira film honetan. Istoria, Jesse (Luke Wilson) espetxetik ateratzen den egunean hasten da. Kanpoan Hope (Drew Barrymore) du zain, ezkontzeko. Baina Jessek beste asmo batzuk ditu egun horretarako, hain zuzen ere banku batean lapurretara egitea. Hortik aurrera eguna nahasi egingo zaie ezkontzeko prest zegoen bikoteari. *Gasteiz (Samaniego), Iruñea (Príncipe de Viana)*.

LULU ON THE BRIDGE. Estatu Batuak, 1998. Zuz: Paul Auster. Akt: Harvey Keitel, Mira Sorvino, Willem Dafoe. 103m. Izzi Maurer saxofoi jolea noraezik gabeko bala batek zauritu eta saxofoia jo ezinik geldituko da betiko. Gau batean, hildako gizon bat bilatzen du kalean, eta

maletatxo bat haren aldamenean. Barruan telefono zenbaki bat eta harribitxi bat aurkitzen ditu. *Donostia (Trueba), Gasteiz (Azul), Iruñea (Golem-Yamaguchi)*

MAS FUERTE QUE SU DESTINO. Estatu Batuak, 1998. Zuz: Marshall Herskovitz. 111 m. XVI. mendeko Veneziar kokatutako film erromantikoa dugu hau. Jauntxo batekin maiteminduta dagoen neska gazte protagonistak jakin badaki maitasun hori ezinezkoa izango dela. *Bilbo (Ideales), Donostia (Astoria, Príncipe), Gasteiz (Guridi)*.

MY NAME IS JOE. Erresuma Batua, 1998. Zuz: Ken Loach. Akt: Peter Mullan, Louise Goodall. 110 m. Joe alkoholiko ohi eta langabetuak emakume bat ezagutu eta harekin maiteminduko da. Auzokideekin duen konpromisoak, baina, harremana kinka larrian utziko du. Arrakasta handia lortu du film honek. *Bilbo (Avenida), Gasteiz (Guridi)*.

POR SIEMPRE JAMAS. EEBB, 1998. Zuz: Andy Tennant. Akt: Drew Barrymore, Anjelica Huston, Dougray Scott. 120

zinema

BEASAIN

USURBE. *Mulan*: 22:15.

BERGARA

NOVEDADES. *El príncipe de Egipto*: 22:30.

BILLABONA

GUREA. *La niña de tus ojos*: 22:30.

EIBAR

RIALTO. *Very bad things*: 19:30 - 22:15.

UNZAGA. *Más fuerte que su destino*: 19:30 - 22:15.

ERRETERIA

ON BIDE. *Zine Kluba: Boxer*: 22:30.

IRUN

AVENIDA. *54*: 19:30 - 22:15.

TXINGUDI-OSCAR. *Enemigo público*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Taxi express*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *Pasiones rotas*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *Soldado de fortuna*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *El príncipe de Egipto*: 16:00 - 18:15. *El milagro de P. Tinto*: 18:15 - 20:30 - 22:45. *Más fuerte que su destino*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *Psycho*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45.

LEGAZPI

LATXARTEGI. *La niña de tus ojos*: 22:00.

MUTRIKU

EDERRENA. *Algo pasa con Mary*: 22:30.

OÑATI

SANTA ANA. *Juegos salvajes*: 20:30.

TOLOSA

LEIDOR. *Más fuerte que su destino*: 22:30.

IPARRAGIRRE. *La niña de tus ojos*: 22:30.

ZARAUTZ

MODELO. *Elizabeth*: 19:00 - 22:15.

ZUMAIA

AITA MARI. *Algo pasa con Mary*: 22:15.

LAPURDI

BAIONA

L'ATALANTE. *Le Général*: 16:00. *Kanzo Sensei*: 18:15.

VAUBAN. *Ennemi d'état*: 14:30 - 19:45 - 22:15. *Au coeur du mensonge*: 14:30 - 19:45 - 22:15. *La vie est belle*: 14:30 - 19:45 - 22:15. *Et plus si affinites*: 14:30 - 19:45 - 22:15. *Rencontre avec Joe Black*: 14:30 - 20:00. *Le prince d'Egipte*: 14:30 - 19:45. *Couvre feu*: 22:15.

MARINE. *Mary a tout prix*: 14:30 -

estrenaildiak

Nancho Novo eta Enrique Aicides euren jatorriaren bila ibiliko dira *Finisterre* filmean.

■ **FINISTERRE**. Espainia, 1998. Zuz: Xavier Villaverde. 96 m. Aitaren maitasun falta eta bi anaiaren arteko harremana dira Xavier Villaverde zuzendariaren azken filmaren oinarria. Txikiak zirela, Bertok eta Mariok zin egin zuten aitaren bila aterako zirela handitzen zirenean. Bizitzako gorabeherek urte batzuetan aldunduko dituen arren, berriro ere elkartu egingo dira behin agindu zutena betetzeko. *Bilbo (Avenida, Ideales)*, *Donostia (Astoria)*, *Gasteiz (Guridi)*, *Iruñea (Golem-Yamaguchi)*.

■ **SOLDADO DE FORTUNA**. Estatu Batuak, 1998. Zuz: Peter MacDonald. 95 m. Jean-Claude Van Dammek bere boxeolari bizitza alde batera utzi beharko du, bere biziaren truke diru-saria eskaini duen gangster batengandik ihes egiteko. *Barakaldo (Max-Center)*, *Basauri (Bilbondo)*, *Bilbo (Ideales, Multi)*, *Donostia (Garbera)*, *Gasteiz (Guridi)*, *Getxo (Lauren)*, *Santurtzi (Serantes)*.

■ **ROUNDERS**. Estatu Batuak, 1998. Zuz: John Dahl. 120 m. Gau batean jokaturako poker saio batean, bizitza osoan bildutako dirua galdu du Mike McDermottek. Jokoa behin betiko uztea erabakiko du orduan, baina espetxetik atera berri den lagun batek ez dio utziko bere asmoa betetzen. *Barakaldo (Max-Center)*, *Basauri (Bilbondo)*, *Bilbo (Ideales)*, *Donostia (Astoria, Garbera)*, *Gasteiz (Guridi)*, *Getxo (Lauren)*, *Santurtzi (Serantes)*.

■ **BELLA DONNA**. Estatu Batuak, 1998. Zuz: Fabio Barreto. II. Mundu Gerraren atarian gertatzen da istorioa, Brasilen. Frank eta Donna senar-emazte estatu batuarrak bertara iristen dira, petrolioak aurkitzeko ametsarekin. Gauzak, hala ere, ez zaizkie nahi bezala aterako. *Baiona (Vauban)*, *Barakaldo (Max-Center)*, *Basauri (Bilbondo)*, *Bilbo (Capitol, Mikeldi, Multi)*, *Donostia (Astoria, Garbera, Warner-Lusomundo)*, *Gasteiz (Guridi, Mikeldi Zinemak)*, *Getxo (Lauren, Areetako Gran Cinema)*, *Leioa (Arteal)*, *Irun (Txingudi)*, *Iruñea (Carlos III, Golem-Baiona)*, *Miarritze (Royal)*.

■ **LOS PADRINOS DEL NOVIO**. Estatu Batuak, 1998. Zuz: Tamar Davis. 89 m. Akzioa, biolentzia eta erromantizismoa nahasten dira film honetan. Istorioa, Jesse (Luke Wilson) espetxetik ateratzen den egunean hasten da. Kanpoan Hope (Drew Barrymore) du zain, ezkontzeko. Baina Jessek beste asmo batzuk ditu egun horretarako. *Bilbo (Mikeldi)*, *Donostia (Warner-Lusomundo)*, *Gasteiz (Mikeldi)*.

■ **PSYCHO**. Estatu Batuak, 1998. Zuz: Gus Van Sant. 109 m. Hitchcock handiaren *Psicosis* filmaren erreplikak da, eta Vince Vaughn eta Anne Heche dira protagonista nagusiak. Marion gaztea Norman Bates eta haren ama bizi diren motelera iritsiko da. Gazte hori izango da protagonistaren eskizofreniaren lehendabiziko biktima. *Barakaldo (Max-Center)*, *Basauri (Bilbondo)*, *Donostia (Principe, Warner-Lusomundo)*, *Gasteiz (Mikeldi)*, *Getxo (Lauren)*, *Iruñea (Golem-Baiona)*, *Leioa (Arteal)*.

■ **TAXI EXPRESS**. Frantzia, 1998. Zuz: Gerard Pires. Akzioz betetako filma dugu Samy Nacerik eta Frederic Diefenthalek antzeztutako hau. Protagonista Daniel da, mafia kontuetan nahi gabe sartuko den taxista bat. *Bilbo (Mikeldi)*, *Donostia (Astoria, Garbera, Warner-Lusomundo)*, *Gasteiz (Mikeldi)*, *Getxo (Lauren, Areetako Gran Cinema)*, *Iruñea (Principe de Viana)*, *Santurtzi (Serantes)*.

■ **LA CENA DE LOS IDIOTAS**. Frantzia, 1998. Zuz: Francis Veber. Akt: Thierry Lhermitte, Jacques Villeret, Francis Huster. 80 m. Astean behin, Pierrek eta haren lagunek *un diner de cons* esaten zaiona antolatzen dute. Partaide bakoitza topa dezakeen mutilik tontoena gonbidatu gisa eramaten saiatzen da. *Baiona (Marine)*, *Bilbo (Ideales)*, *Donostia (Warner-Lusomundo)*.

19:45 - 22:15. *Souviens toi l'ete dernier 2*: 14:30 - 19:45 - 22:15. *Pour-quoi pas moi?*: 14:30 - 19:45 - 22:15. *Le diner de cons*: 16:30 - 19:45 - 22:15. *Scream 2*: 14:30 - 19:45. *Sex-crimes*: 14:30 - 19:45. *Scream 1*: 22:15. *Souviens toi l'ete dernier*: 22:15.

HENDAIA

LES VARIETES. *Mary a tout prix*: 21:00.

MIARRITZE

ROYAL. *Ennemi d'état*: 15:00 - 20:30. *L'ennui*: 15: - 20:30. *A la place de coeur*: 15:00 - 20:30.

NAFARROA

IRUÑEA

CARLOS III. *Enemigo público*: 17:15 - 20:00 - 22:45.

GOLEM (BAIONA). *Psycho*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Hodei iragan-korrak (euskaraz)*: 20:00. *Very bad things*: 17:30 - 20:10 - 23:00. *Enemigo público*: 17:15 - 20:00 - 22:45. *El príncipe de Egipto*: 17:45. *La máscara del Zorro*: 17:00 - 22:45. *Mulan*: 17:45. *La niña de tus ojos*: 20:00 - 22:45. *Algo pasa con Mary*: 20:10 - 23:00.

GOLEM (YAMAGUCHI). *Amigos y vecinos*: 16:30 - 18:30 - 22:45. *El viento se llevó lo qué*: 18:30 - 20:30 - 23:00. *Finisterre*: 16:30 - 20:30 - 23:00. *El milagro de P. Tinto*: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 23:00. *Abril*: 16:30 - 18:30. *Lulu on the bridge*: 16:30 - 18:30 - 20:30. *Juegos salvajes*: 20:30 - 22:45.

OLITE. *Very bad things*: 17:30 - 20:00 - 22:45. *Por siempre jamás*: 17:30 - 20:00. *Por siempre jamas*: 17:30 - 20:00. *Prácticamente magia*: 22:45. *El abuelo*: 17:15 - 20:00.

PRINCIPE DE VIANA. *Mas fuerte que su destino*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Taxi express*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Los padrinos del novio*: 20:00 - 22:30. *El príncipe de Egipto*: 17:30.

NAFARROA BEHEREA

DONIBANE - GARAZI

VAUBAN. *Prince d'Egipt*: 21:00.

DONAPALEU

ARGITZE. *Ronin*: 21:00.

ZUBEROA

MAULE

MAULE BAITHA. *Perdus dans l'espace*: 21:00.

horoskopoa

Uxue Agirre

A R I E S
marboak 21 - apirilak 20

Zurea ez da zaletasuna bakarrik. Zurea obsesioa da!

T A U R U S
apirilak 21 - maiatzak 20

Ez zarela ezertaz gogoratzen? Kezkatzen hastekoa da hori.

G E M I N I
maiatzak 21 - ekainak 20.

Telefonoan egun guztia pasatzea libre da. Hori bai, dirua aurreztu badaezpada.

C A N C E R
ekainak 21 - uztailak 20

Gauza gehiegi ez al dituzu buruan hain denbora gutxian egiteko?

L E O
uztailak 21 - abuztuak 23

Azterketak gero eta gertuago dituzu. Beraz, badakizu zer egin.

V I R G O
abuztuak 24 - irailak 23

Gaixorik zaudela? Ea aste bukaera heltezan gauza berri dion.

L I B R A
irailak 24 - urriak 23

Kontua ez da beti irabaztea. Hala ere, beti galtzea ere ez da batere ona.

S C O R P I U S
urriak 24 - azaroak 23

Zure logure hori ez da kafearekin kentzen. Gaur azkar ohera!

S A G I T T A R I U S
azaroak 24 - abenduak 23

Lasai, konturatu orduko iritsiko baita berriz ere aste bukaera.

C A P R I C O R N U S
abenduak 24 - urtarrilak 20

Ez daukazu guztiekin ongo gelditu beharra. Zuk ikusi zer egin nahi duzun.

A Q U A R I U S
urtarrilak 21 - otsailak 18

Ohean bost minutu gehiago egoteagatik egunero autobusa galtzea ere...

P I S C I S
otsailak 19 - marboak 20

Noizean behin logelako leihoak zabaltzea ere ez da guztiz txarra.

efemerideak

‘Euskeraren alde’ aldizkaria sortu zen

1911. urteko urtarrilaren 15ean *Euskeraren alde* aldizkaria sortu zen, Gregorio de Mujikaren eskutik. Aldizkariaren lehen alean bere helburuak azaltzen dira: Euskal Herriko kultura, historia, hizkuntzalari-tza, folklorea... aztertzea. Mujikarekin batera, Arturo Kampion, Julio Urkijo, Domingo Agirre eta Karmelo Etxagaraik sinatu zuten lehen alea.

1929. *Euskerea* aldizkaria sortu zen, Bilbon.

SANTUAK

Maore, Mauro, Isidoro.

Araba

GASTEIZ. 09:00-22:00: OZ. DE ZARATE, Heraclio Fournier kalea, 28. ETCHABERRY, Honduras kalea, 12. AZAGRA-MARTIN, Prudencio Mª Berastegi, kalea, 4. *Gau eta egun*: GONZALO-BILBAO, Posta kalea, 34. **LAUDIO**. *Gau eta egun*: MENOYO, Ugarte, 5. **AMURRIO, ARTZINIEGA, AIARA, URDUÑA**. *Gau eta egun*: IBARROLA, Fueros plaza, 12 (Urduña). FERNANDEZ, Enzina bidea, 6 (Artziniega).

Bizkaia

BILBO. 22:00ak arte: AMAYUELAS, Ondarroa, 6. BARCENA, Berastegi, 1. CAÑAS, Juan de Garay, 2. EREÑO, Aita Donosti plaza, 3. DE LA PEÑA, Ikastalde, 2 (Zorroza). 22:00etatik aurrera: ARIETA-ARAUNA-BEÑA, Agirre Lehendakariaren Etorbidea, 1. EGIRAUN, Hurtado de Amezaga, 10. MONTES, Tivoli, 31.

ARRATIA. *Gau eta egun*: TRAVER, J. A. Agirrerren enparantza, z/g (Bedia).

BARAKALDO. *Gau eta egun*: SAIZ,

Bagaza, 7.

BASAURI. *Gau eta egun*: CARAZO, Karmelo Torre kalea, 2.

BERMEO, MUNDAKA. *Gau eta egun*: SARMIENTO, Mikel Deuna enparantza, 4 (Bermeo).

DURANGALDEA. *Gau eta egun*: SANROMA, Uribarri, 5 (Durango).

ERANDIO-TXORIERRI. *Gau eta egun*: GASTEARENA,

Astrabudua, 24-26.

GALDAKAO. 09:00-22:00:

UCELAY, Loiolako Inazio, 14.

GERNIKA, BUSTURIA, FORUA. *Gau eta egun*: ELEJAGA, Aita Luis Villasante, 21 (Gernika).

GETXO. *Gau eta egun*: UGALDE, Monte Gorbea, 1 (Areeta).

LEIOA. 09:00 - 22:00: DIAZ

MONTERO, Kandela Zubieta, 19.

LEKEITIO-EA. *Gau eta egun*: MARKUER-KIAGA, Arranegiko Zabala, 5 (Lekeiti).

MEATZALDEA. *Gau eta egun*: LOIZAGA, Meatzarien etorbidea, 3 (Abanto).

MUNGIALDEA. *Gau eta egun*: VARELA, Ergoien, 22 (Gamiz).

ONDARROA, MARKINA, BERRIATUA. *Gau eta egun*: ARRIOLA, Antiguako ama,

6 (Ondarroa).

PORTUGALETE, SANTURTZI, SESTAO. *Gau eta egun*: ANGOITIA,

Simon Bolivar, 9-11 (Portugalete). *Gau eta egun*: ORA, J.M. Barandiaran, 6

(Santurtzi). 09:00-13:30: GOMEZ

ITURRIAGA, Miramar, 2 (Sestao).

URIBE-KOSTA. *Gau eta egun*: GOMEZ

VALCARCEL, Lapurdi kalea, (Urduliz).

ZORNOTZA. *Gau eta egun*: VILA, San Migel, 15 (Amorebieta).

Gipuzkoa

DONOSTIA. 09:00-22:00: YURRITA,

Narrika, 23. ARRASATE, Heriz pasealekua.

MENDIARAZ, Karmengo Ama Birgina, 4

(Egia). OTEIZA, Serapio Mujika, 8

(Bidebieta). *Gauetz*: MOKOROA, Legazpi, 7.

ANDOAIN. *Egunez*: ELIZONDO, Zumea, 20.

Gauetz: AZPIAZU, Latxunbe, 11 (Hernani).

ARRASATE. *Gau eta egun*: ZABALA,

Zarugalde, 42-44.

AZKOITIA, AZPEITIA. *Egunez*: GAR-

CIA, Enparan kalea, 22 (Azpeitia). *Gau eta egun*: JAEN, Ibai-ondo, 28 (Azkoitia).

BEASAIN, ORDIZIA. *Egunez*: ARRIOLA,

Enparantza nagusia, 10 (Ordizia). *Gauetz*:

ATORRASAGASTI, Pakea auzoa, (Ordizia).

BERGARA. *Gau eta egun*: GUALLAR,

San Antonio, 5.

BILLABONA, ANOETA, IRURA,

ASTEASU, ZIZURKIL. *Gau eta egun*:

ITURRIOZ, Euskalerrria, 3 (Ibarra).

DEBA, MUTRIKU. *Gau eta egun*:

BARRERA, Lersundi, 20 (Deba).

EIBAR, ERMUA. *Gau eta egun*:

GOIKOETXEA, Ibarregurutz, 7 (Eibar).

ELGOIBAR, SORALUZE, MENDARO.

Gau eta egun: ANDUAGA,

Mendarozabal, 1 (Mendaro).

ERRETERIA, LEZO, PASAIA. *Egunez*:

ARAGON, Nafarroa Etorbidea, 77 (Errenteria).

Gauetz: PAGES, Biteri, 11 (Errenteria).

ARETXABALETIA, ESKORIATZA,

GATZAGA. *Gau eta egun*: FRAILE,

Herriko plaza, 10 (Aretxabaleta).

HERNANI, URNIETA. *Gau eta egun*:

AZPIAZU, Latxunbe berri, 11 (Hernani).

HONDARRIBIA. *Gau eta egun*: IRAOLA

MARTINEZ, San Pedro kalea, 5.

IRUN. *Gau eta egun*: JAUREGI, I. de

Loyola, 1.

LASARTE-ORIA, USURBIL.

Egunez: VIDAUR, Jaizkibel plaza, 2. *Gauetz*:

AZPIAZU, Latxunbe berri, 11 (Hernani).

OIARTZUN. *Gau eta egun*:

AGIRREZABALAGA, Arraskullarre z/g.

OÑATI. *Gau eta egun*: GALARZA, Kale-

berria, 6.

TOLOSA. *Gau eta egun*: SANTAMARIA,

Nafarroa etorbidea, 2.

URRETXU, ZUMARRAGA, LEGAZPI.

Gau eta egun: ARZELUS, Labeaga, 60

(Urretxu).</

► Gaurko iragarpena

► Ilargia

ilbete larunbata 2
ilbehera larunbata 9
ilberri igandea 17
ilgora igandea 24

► Eguzkia

08:40
goxo
18:16

Temperatura

ITSASALDIK

ITSAS OREA

ORDUA METEORAK

02:56 3,52
15:22 3,54

ITSAS DEHERA

ORDUA METEORAK

09:03 1,02
21:15 0,98

Temperaturak

EUSKAL HERRIAN

	↓	↑		↓	↑
Elkano	7	11	Gasteiz	3	6
Bilbo	7	9	Iruñea	4	9
Donibane-Garazi	6	10	Maule	6	9
Donostia	8	10			

EUROPAN

	↓	↑		↓	↑
Amsterdam	4	9	Kopenhaga	-2	-1
Atenas	13	17	Stockholm	-7	-6
Berlin	1	3	Genova	-2	4
Bonn	3	6	Lisboa	3	12
Bratislava	2	0	London	2	8
Brusela	4	7	Madrid	-1	8
			Mosku	-9	-4
			París	3	8
			Praga	-3	1
			Varsavia	-3	0
			Vienna	2	5
			Zürich	-4	2

► Munduko tenperaturak

N. York -5/1
Lima 20/25
Rio de Janeiro 24/32
Buenos Aires 11/25
Johannesburg 15/29
Tokio 2/12
Manila 23/27

Aspaldiko partez, eguraldi eguzkitsua Euskal Herrian

GAUR

Antzokietatik hortuko du pentrisakun sartzea eta, ondorioz, aldaketa nabarmena ekarriko du. Gaietarik hainbat lekutan lauratsa eta behe lauratsa txan arren, eguraldi eguzkitsua gaur eguzkia auzkera txango da, berazki barneakidan; ipar partean eta mendit inguruetan hodei ugariago. Norabide aldakorreko hatza, eta hainabaretik aitzina hego-mendebaldekoa; tenperaturak gora.

BIHAR

Biharko, aldaketa espero da. Hataz berriro ere mendebal ipar-mendebaldeko ukitua hartuko du eta, ondorioz, itsasoko egoera honekin hodeiak ugartuz joango dira eta zaparradak ar eagoitu egingo dira, batik bat ipar partean eta mendebaldean. Tenperaturak behera.

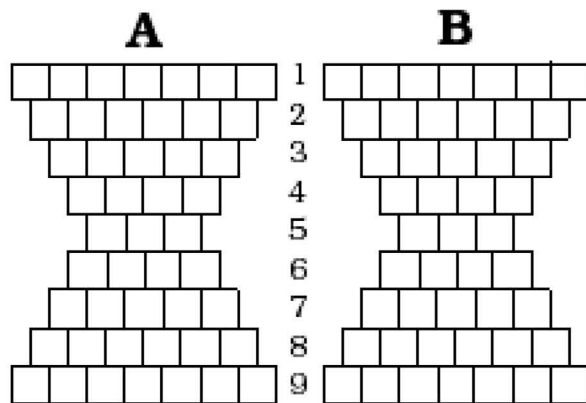
ITSASOA

Azken egunetako egunari eutsiz, Euskal Herriko kostaldean itsasoa ez duzu oso harro. Izan ere, ipar-ekialdeko hatzak, 3-4 bitarteko trankararekin, itsasakia eragtingo du. Euslitaldean hala-nolako txangio da eta ipar-mendebaldeko hondoko itsasak, berriro, 2 metroko alaiak sortarazko ditu.

denborapasa ♦

GOITIBEHERA

Aurkitu beharreko hitz bakoitza letra bat gehiago edo gutxiago duen aurreko edo ondorengo hitzaren anagrama da.

A. 1. Eguratsko lezetatsua. 2.- Idien zatindari. 3.- Batakarrak-mota. 4.- Ukan. 5.- Gipuzkoan, zain. 6.- Ipar, zara. 7.- Maizdrea. 8.- Gaueko argia. 9.- Zuhaitz-mota.

B. 1. Ezer. 2.- Zoko. 3.- Ixkua. 4.- Elhun-mota. 5.- Sarrera. 6.- Zuhaitz-mota. 7.- Antolatu. 8.- Gelditu. 9.- Jaso.

E-2500

Aurrekoaren Soluzioa

• Z • I • E • L
• A • T • Z • A • K • I • A
• N • A • U • K • A • Z • U
• A • G • U • R • R • U •
• I • P • A • R • R • A • K
• E • R • A • O • I • L • A
• A • D • I • N • D • I
• U • K • A • N • Z • I • N

telefonoak ♦

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 00-335 aurrezenbakia. Iparraldetik Hegoaldera: 00-34

IPARRALDEA		GIPUZKOA		NAFARROA	
• Kostaldeko ospitalea	59443535	• Santa Marina	944462066	• RENFEko geltokia	943283599
• SAMU	15/59633333	• Gurutetako ospitalea	944903100	• Eusko Tren	943450131
• Pozindatze kasuetan	56.96.40.80	• Sondikako aireportua	944689301	• Easo Taxiak	943466676
• Suhiltzaileak	18	• RENFE	944238633	• Santa Clara Taxiak	943466455
• Suhiltzaileak BAmen	59635555	• Eusko Tren	944338008	• Radio Telefonoa	943426642
• Polizia	17	• Bizkaia Irrati Taxiak	944162222	• Suita Taxiak	943398018
• Baionako Suprefetura	59590919	• Radio Taxi	944448888	• Donosti Gas	943450200
• Elekrika-gas arazoak	14/59521018	• Tele Taxi	944442333	• Tolosagasa	943650782
• Errepideetako berri	56963333	• Naturgas 902-123456/900-400523		• Gas Hernani	94330928
• Kontseilu Orokorra	59257840	• Alkoholiko Anonimoak	944150751	• Informazio sexuala	943320444
• Miarrizteko aireportua	59239066	• HIESari aurre egiteko		• Donostiako suhiltzaileak	080
• SNCfko trenbideak	59555050	• Hiritar Elkarte, T-4	944221240	• Gipuzkoako suhiltzaileak	088
• Laborantza Ganbara	59295043				
• Ordua telefonoz	3699				
• Meteo agiria (grabatua)	59220330				
• Meteo zerbitzuak	59238415				
• Baiona Taxi	59594848				
HEGOALDEA		BIZKAI A			
• SOS Deiak	112	• Diputazioko			
• Udaltzaingoa	092	• Suhiltzaileak	949422800		
• Polizia Nazionalea	091	• Bilboko suhiltzaileak	944233000		
• Ordua telefonoz	093	• Gurutze Gorria	944222222		
• Telefono argibideak	1003	• DYA	944319200		
		• Ertzaintza	944441444		
		• Larrialdiak (Osakidetza)	944757500		
		• Basurtoako ospitalea	944418800		
		• Galdakako erietxea	944571557		

zozketak ♦

Bonoloto				Loteria primitiboa			
Astelehena, 11	Asteartea, 12	Asteazkena, 13	Ostirala, 8	Osteguna, 14	Larunbata, 9	Igandea, 10	Sanitzaia
05-17-23-29-36-44	03-08-09-11-34-38	08-11-13-30-34-45	18-23-34-38-46-48	04-22-31-38-47-49	01-06-16-28-38-43	16-18-30-31-37-44	
OSAGARRIA: 40	OSAGARRIA: 35	OSAGARRIA: 01	OSAGARRIA: 08	OSAGARRIA: 12	OSAGARRIA: 24	OSAGARRIA: 46	
ITZULKETA: 0	ITZULKETA: 6	ITZULKETA: 5	ITZULKETA: 5	ITZULKETA: 3	ITZULKETA: 4	ITZULKETA: 8	

ONCE

ASTELEHENA	ASTEARTEA	ASTEAZKENA	OSTEGUNA	Kupoitzarra OSTIRALA
38.164	99.873	70.322	03.724	60.489

150 seriea

telebista ♦ irratia

Igandean itzuliko da Tele5era Karlos Argiñano sukaldaria

Programa berria igandero emango da, arratsaldeko ordu bietatik aurrera

Erredakzioa / Donostia

Urtebete telebistatik kanpo izan ondoren, igande honetan itzuliko da Tele5era (T5) Karlos Argiñano sukaldari beasaindarra. Igandero, arratsaldeko ordu bietan emango da aurrerantzean *Karlos Argiñano con mucho gusto* sukaldaritza saioa, hogeitabost minutukoa.

TELEBISTA munduan ospe handia eskuratutako Karlos Argiñano sukaldaria igande honetan itzuliko da Espainiako T5 katera. Gainera, Asegarce TV ekoiztetxeak Urnietan duen egoitzan egingo den *Karlos Argiñano con mucho gusto* saioak hainbat aldaketa izango ditu. Alde batetik, saioa asteen behin bakarrik emango da, igandean, arratsaldeko ordubietan. Bestetik, saioak bi zati nagusi izango ditu, ohiko errezetaz gain ardoek ere garrantzi berezia izango baitute.

Errezeten zatian, Karlos Argiñanok bi plater prestatuko ditu. Lehenengoa erraz

Sukaldaritza saio bat aurkeztuko du berriz ere Tele5 katean Karlos Argiñano beasaindarrak.

egitekoa izango da, eta bigarrena, berriz, plater landua. Era berean, plater horiek egiterakoan Karlos Argiñanok garrantzi berezia emango die saltsei.

Saioaren bigarren zati batean, berriz, ardoari buruzko aholkuak emango ditu Argiñanok. Janari bakoitzarentzako zein ardo aukeratu behar den eta

halako gaiak azalduko ditu sukaldari beasaindarrak.

Karlos Argiñanok berak aurkeztu eta zuzenduko du saioa, eta errealizadorea Iñigo Urreaga izango da.

laburrean

Emakumeek politikagintzan duten lekua 'Forum' saioan aztergai

David Barbero kazetariak goizeko hamarretatik aurrera aurkeztu duen *Forum* elkarrizketa saioak emakumeek politikagintzan betetzen duten lekua aztertuko du gaur. Horretarako, Arantxa Elizondo EHUKo Gizarte Zientzien Fakultateko dekanordea izango da saioko gonbidatua. Elizondok Euskal Gizarte Errealitatearen saria jaso berri du, emakumeek politikan duten lekuari buruz egindako ikerketa bati esker.

Maddalen Iriarte 'Bertatik Bertara' saioan

Maddalen Iriarte *Gaur Egun* albistegiko aurkezlea izango da gaur gaueko bederatzietatik aurrera ETB1eko *Bertatik Bertara* saioan. Andoni Aizpuru eta Maddalen Iriartek astelehenan hasiko den *Gau: On* eztabaida saio izango dute hizpide. Maddalen Iriartek aurkeztuko du saio berri hori, bi ordu ingurukoa. Era berean, Iparraldeko hainbat ikastolako musika irakaslea den Pantxika Solorzano ere izango da gaurko *Bertatik Bertara* saioan.

Drogak aztergai La2 kateko 'La noche temática' saioan

Drogak legalizazioa ala gaur egungo debekua mantendu? Eztabaida horixe izango da hizpide gaur gaueko hamarretatik aurrera La2eko *La noche temática* saioan. Hala, lehendabizi gaur egungo debekuak dakartzen ondorio ekonomiko, sozial eta osasun arlokoak aztertzen dituen *En nombre de la droga* dokumentala eskainiko da. Ondoren, Gus Van Santen *Drugstore Cowboy* filma emango dute. Bertan, drogak lortzeko farmaziak lapurtzen dituzten gazte batzuen istorioa kontatzen da. Azkenik, bi drogazale alemaniarren berri ematen duen *Viaje infernal* dokumentala eskainiko da.

txoritxoari mokoka ♦ Ines Intxausti

ZAILA eta ezinezkoa egiten zait «Zein da zuretzat Espainiako Estatuan ikusten diren telebista kateen artean onena?» galderari erantzutea. Baina ondo dakit zein den nik orokorrean harturik gehien ikusten dudana: Tele5. Atzo edo herenegun etxera heldu bezain laster egin nuen menu telebisiboak, beti bukatzen zuen Carlottiren etxean. Programazio osoari begira ondo, ezin hobeto, biribildu dute produktu marka. Nork esan orain, telebista pribatuaren hasierak Tele5eko *Mamachicho* eta *Cacao maravilloso*-ren itzalean izan zirela? Egun TVEk Tele5ek baino aukera ofentsiboagoa eskeintzen du ikuspegi etiko eta estetikutik. Zalantzarik gabe, *Periodistas* izeneko ekoizpena bikaina atera zaie. Eta hori telesaila baldin bada gure *Goenkale* ez da telesaila. Beste kontzeptu batekin definitu beharko dugu. Zeren eta *Goenkale* eta *Periodistas* ez dira genero berekoak. Ez horixe.

Joan den asteazkenean —herenegun

Izar fitxaketak

hain zuzen ere— *Ellas son así* saioa hasi zen. Zeluloidean grabatuta balego fakturazioa oso zainduta dago euskarriari begira. Eta bertako protagonistak izateko egin duten *casting*-ak telesailean azaltzen diren umeak ere kontuan hartu ditu. Maria Barranco, Neus Asensi, Maribel Verdu eta Maria Adanez lau ahizpa dira. Zinemagintzan telebistan besteko esperientzia dutenak laurak. Aldamenean Quique San Fancisco eta Ramon Madaula daude. Eta orain arte azaldu diren bi gazte jatorren artean beste izen bat: Fernando Ramallo, *Carreteras secundarias* pelikulan nabarmendu zen mutiko azkarra. Zerrenda profesionala izaten denean dena eginda dagoela ematen du. Hemen askoz ere urrunago joan dira. Elkarrizketatzaile ausartenak aukeratu ditu, Fernando Trueba bera baita telesail honen ekoizlea. Baina programa honek

ekarri duen berrikuntza txalogarriena pertsonaien barne joera da. Eszena guztietan Errioxako ardoa edaten ari ziren lau emakume eta bere ama, batzuk zigarro bat eskuan zutelarik gainera. Bi gauza horiek humanoago bihurtzen dituzte protagonistak ni bezalako audientziaren aurrean. Pozgarria iruditzen zitzaidan hori, *La casa de los líos* sukalde publizitarioarekin alderatuta, adibide gisa. *Ellas son así* usainik ez duen produktu freskoa da. Oraingoz. Hala ere, politikoki zuzena ez den hasiera horren ondotik, etorkizuneko hankasartze posibleak barkatuak ditu nire aldetik. Xabier Sarda ere berriro hasi da —TP sarien aurkezpenarako liberatu zuten— Martitzen. Joan den urteko une onenekin osatu zuen saioa. Zoritxarrez bere planetan geratu nintzen pit-bull txakur arrazari buruzko eztabaida arte. *Ellas son así* telesailak utzitako ardo zapore gozoak berehalaxe joan zitzaizkidan eta amesgaizto zoofiloak nagusitu. A zer gaua!

Patxi Ormazabal 'A mediodía'-n

ETB2 • 12:10etan

Patxi Ormazabal EAEko Lurralde, Antolamendu, Etxebizitza eta Ingurugiro sailburua elkarrizketatuko dute.

Euskal Herriko gazteak hizpide

ETB2 • 22:00etan

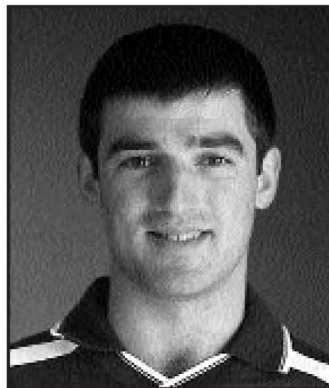
Euskal Herriko gazteen gainean hitz egingo dute *Boulevard* saioan, Almudena Cachok aurkezten duen programan.

Eskuz binaka, Espainiako Txapelketako finalerdia

ETB1 • 23:30etan

Atxa eta Apeztegia pilotariek (argazkian) Ortiz eta Arroyo II.aren aurka dute neurketa.

TVE1

06:00: Canal 24 horas.
07:30: Telediario matinal. Albistegia.

09:00

Los desayunos de TVE.

Elkarrizketatua: Julio Anguita (IU).

09:50: Te sigo amando.
11:15: Saber Vivir.
12:45: Así son las cosas.
13:50: Noticias.
13:55: Informativo territorial.
14:25: Corazón de otoño.
15:00: Telediario-1.
15:55: El tiempo.
16:05: Calle nueva. Telesaila.
16:40: Luz Maria. Telesaila.
18:30: Digan lo que digan. Despedida de solteros.
20:00: Gente.
21:00: Telediario 2.
21:45: El tiempo.
21:50: Zinema.
Entre pillos anda el juego.
Zuzendaria: John Landis. Aktoreak: Dan Aykroyd, Eddie Murphy, Don Ameche.
03:00: Corazón de invierno.
03:30: Telediario-4.

LA 2

06:00: Euronews.
06:30: A vista de pájaro Cantabria.
07:00: That's english.
07:30: Con mucha marcha.
09:30: Empleate a fondo.
10:00: TV. Educativa: La aventura del saber.
11:00: Zinema.
La guerra de papa. Zuzendaria: Antonio Mercero.
13:00: Con mucha marcha.
15:15: Saber y ganar.
15:45: Grandes documentales. La vida de las aves: Los límites de la resistencia.
16:50: Jara y sedal.
17:20: Lo tuyo es puro teatro.
17:50: Hyakutake.
19:00: Blossom.
19:30: Loca comisaria.
20:00: Informativo territorial.
20:35: Quatro.
21:10: Rally Granada-Dakar.
21:30: Vivir con Mr. Cooper. Telesaila.
22:00: La 2. Noticias.
22:25: El tiempo.
22:30: La noche temática. Gala: ¿Legalizar las drogas?; *En nombre de la droga* (dokumentala); *Drugstore cowboy* (luzemetraia, 23:55ean); *Viaje infernal* (dokumentala, 01:35ean).
02:15: Zinema.
Donde los ángeles no se aventuran.
Zuzendaria: Charles Sturridge. Aktoreak: Helena Bonham-Carter, Judy Davis, Rupert Graves. 1991.
04:05: Zinema.
Los perros.
Zuzendaria: Alain Jessua. Aktoreak: Gerard Depardieu, Victor Lanoux, Nicole Calfan. 1978. Frantzia, JBA.

TF1

05:55: La philo selon Philippe.
06:20: Le miracle de l'amour.
06:55: TF1 Jeunesse.
08:30: Télé shopping.
09:15: Le medecin de famille.
10:10: Chapeau melon et bottes de cuir.
11:10: Hooker.
12:05: Tac o tac.
12:10: Cuisinez comme un grand chef.
12:15: Le juste prix.
12:50: A vrai dire.
13:00: Le journal.
13:45: Les feux de l'amour.
14:35: Arabesque. Telesaila..
15:35: La loi est la loi. Telesaila..
16:15: L'homme qui tombe a pic.
17:05: Sunset Beach. Telesaila..
17:30: Beverly Hills. Telesaila. *Kelly top model*.
18:30: Exclusif.
19:05: Le bigdil.
20:00: Le journal.
20:50: Cheri-Cheries!. Magazine.
23:30
Sans aucun doute.

Les amagues aux assurances.
01:05: TF1 Nuit.
01:15: Histoires naturelles.
02:10: Las Aventures du jeune Patrick Paccard.
04:20: Histoires naturelles.
05:00: Histoires naturelles.

FRANCE 2

05:50: La chance aux chansons.
06:30: Télématin.
08:35: Amoureux-ment vôtre.
09:00: Amour, gloire et beauté.
09:30: Tout un programme.
11:05: Motus.
11:40: Les z'amours.
12:20: Pyramide.
13:00: Le journal.
13:50: Derrick. Telesaila. *Le pere de Lisa*.
15:00: Soko. Telesaila. *Cambriolage a l'ecole*.
15:40: La chance aux chansons.
16:50: Des chiffres et des lettres.
17:20: Cap des pins.
17:50: Hartley coeurs a vif.
18:45: Cap Dakar.
19:20: Qui est qui?
19:55: Météo.
20:00: Le journal.
20:40: Météo.
20:55
Maigret.

Telesaila: Madame quatre et ses enfants.
22:40: Bouillon de culture.
23:45: Le journal.
00:10: Le Bivouac.
00:40: Mezzo l'info.
00:55: Envoyé spécial. Magazine.
02:55: Aider l'oreille.
03:50: Papy pole.
04:40: Coup de couer aux Marquises.
05:10: Le Prive.

FRANCE 3

06:00: Euronews.
06:45: Les minikeums.
08:40: Un jour en France.
09:45: Agatha Christie. *Un noel pas comme les autres*.
10:40: Fame.
11:30: A table!
11:55: Le 12-13.
13:20: Keno.
13:25: Parole d'expert.
14:25: Les craquantes.
14:50: Simon et simon.
16:40: Les minikeums.
17:45: La piste du dakar.
18:20: Questions pour un champion.
18:50: Un livre, un jour.
18:55: Le 19-20.
20:10: Le kouij de 20 heures.
20:35: Tout le sport.
20:40: Le journal du dakar.
21:00
Thalassa.

Itsas magazina: Amanda et les Hippocampes.
22:10: Faut pas rêver.
23:05: Soir 3.
23:30: Les carnets du present.
00:25: Libre court.
00:45: La case de l'oncle doc.
01:55: Nocturnales.
02:30: Amaiera.

A 3

06:25: Superfighters. Telesaila.
06:45: La bella y la bestia. Telesaila.
07:35: Club Megatrix.
09:25: Noticias. Albistegia.
09:30: El primer cafe. Gonbidatua: Manuel Pizarro.
10:35: Zinema.
Miércoles de ceniza.
Zuzendaria: Larry Pearce. Aktoreak: Elisabeth Taylor, Henry Fonda, Keith Baxter. EEBB, 1973.
12:55: Los vigilantes de la playa. Telesaila.
13:55: Padres forzosos. Telesaila.
14:25: Cosas de casa. Telesaila.
15:00: Noticias. Albistegia.
15:55: El tiempo.
16:00: Sabor a ti.
19:00: Alta tension. Constantino Romero gidatutako lehiaketa.
19:55: Los Simpson. Telesaila.
20:25: Impacto Tv.
21:00: Noticias-2. Albistegia.
21:45: El tiempo.
21:55: Esos locos bajitos.
22:35: Especial Carmen Sevilla.
01:15: Noticias-3. Albistegia.
01:55: Zinema.
Aptos para matar.
Zuzendaria: Andy Sidaris. Aktoreak: Dona Speir, Roberta Vasquez, Bruce Penhall. 1993.
03:40: Televenta.

T 5

05:45: Avance de programación y espacios promocionales.
06:00: Informativos Telesaila.
10:00: Autopista hacia el cielo. Telesaila.
11:00: Cocina con fundamento
11:15: Día a día. Maria Teresa Camposek aurkeztutako saioa.
14:00: El juego del eumillon.
14:30: Informativos Telesaila. Albistegia.
15:25: Al salir de clase. Telesaila.
16:00: Zinema.
Pista mortal II.
Zuzendaria: Stuart Cooper. Aktoreak: Corbin Bernsen, Nia Peeples, Ian Tracey. 1996.
18:00: Diagnostico asesino. Telesaila.
19:00: Ana.
19:50: El super. Historias de todos los dias. Telesaila.
20:30: Informativos Telesaila. Albistegia.
21:30: Telecupón.
21:35: Fernandez y familia. Telesaila.
22:00: Zinema.
Leyendas de pasión.
Zuzendaria: Edward Zwick. Aktoreak: Brad Pitt, Anthony Hopkins, Aidan Quinn. EEBB, 1994.
00:45: Nikita.
01:45: Informativos Telesaila.
02:15: Como se hizo...
02:45: Chips. Telesaila.
04:15: Infocomerciales.
05:15: Tripulación.

M 6

06:15: Boulevard des clips.
08:00: M6 express.
09:05: M6 boutique.
11:20: Les mamans cool.
11:50: M6 Express.
12:00: Ma sorcière bien-aimée. Telesaila.
12:35: La petite maison dans la prairie.
13:30: Telefilma.
Le retour du docteur Casey.
Zuzendaria: Joseph L. Scanlan. Aktoreak: Vince Edward, Gwybtyth Walsh. EEBB.
15:15: Les routes du paradis.
16:10: Boulevard des clips.
17:40: Les nouvelles aventures de Robin des Bois.
18:25: Lois et Clark.
19:20: Maries, deux enfants.
19:54: 6 minutes.
20:10: Notre belle famille.
20:40: Politiquement Rock.
20:50
Cap Danger.

Fred Gerberren telefilma.
22:30: X-Files.
00:20: Le Live du vendredi.
02:00: Boulevard des clips.
03:00: Culture pub.
03:25: Fréquentar.
04:20: Jazz 6.
05:20: Sports event.
05:45: Turbo.

CANAL + [e]

06:11: Zinema: Fuego.
08:10: CNN News.
08:40: Los 40 principales.
09:10: Lo + Plus. 10:00: Zinema: Michael Collins.
12:07: Zinema: Todo o nada. 13:30: Los 40 principales. 14:00: Más deporte. 14:55: Redacción.
15:00: Friends. 15:30: National Geographic.
16:25: Zinema: Mis queridos compatriotas. 18:00: Programa sin determinar. 20:00: Preguntale a Harriet. 20:30: Lo + Plus. 21:30: Noticias. 21:52: Las noticias del Guinfol. 22:00: Zinema: La mujer del predicador. 00:00: Zinema: El Crisol. 01:44: Zinema: Lili Marlene. 03:44: Zinema: La sombra del diablo. 05:31: Zinema: Alien Nacion: el legado Udara. 06:57: A mi moda: Otoño-Invierno 98/99.

CANAL + [f]

07:00: Flash info. 07:05: ABC News. 07:25: Le journal de l'emploi. 07:35: Teletubbies.
08:00: 1 an de +. 09:00: Telefilma: La memoire a fleur de peau. 10:45: Pas si vite. 10:55: Zinema: Mrs. Dalloway. 12:30: Un autre journal. 13:30: Le journal de l'emploi. 13:40: Zinema: Le septieme ciel. 15:05: Les babes marsupiaux. 16:00: Le journal du cinema. 16:05: Zinema: Happy gilmore. 17:35: H. 18:00: Blague a part. 18:25: Flash Info. 18:30: Nulle part ailleurs. 20:30: Allons au cinema ce week-end. 21:00: Zinema: Le guerrier d'acier. 22:35: Zinema: Le pari. 00:15: Zinema: Cheri bibi. 01:55: Zinema: Operation sex siege. 03:40: Zinema: La sicilia. 05:10: Surprises. 05:20: Zinema: Marius et Jeannette.

LA CINQ

05:30: Les amphis de la cinquième. 06:25: Methode Victor. 06:45: Ça tourne Bronby. 08:00: Au nom de la loi. 08:30: Les ecrans du savoir. 10:40: Dolto: Parler vrai. 11:35: Le monde des animaux. 12:05: La vie au quotidien. 12:20: Celulo. 12:50: 100% question. 13:15: Destination. Zanzibar. 13:45: Le journal de La Sante. 14:30: La Cinquième rencontre... Travail - Économie. 16:00: Olympia. 16:30: Le magazine cine. 17:00: Au nom de la loi. 17:30: 100 % question. 17:55: Couples légendaires. Juan et Evita Peron. 18:20: Météo. 18:30: Le monde des animaux.

ARTE

19:00: Tracks. 19:50: Arte info. 20:15: Palettes. 20:45: Telefilma. Chute libre. Zuzendaria: Christian Görlitz. Aktoreak: Josef Bierbichler, Florian Martens. 22:10: Contre l'obli. 22:20: Sida, mort. 00:00: Zinema: L'oeil du malin. Zuzendaria: Claude Chabrol. Aktoreak: Jacques Charrier, Stephane Audran. 01:20: Le dessous des cartes. 01:30: Zinema: Miel et cendres. 03:00: Amaiera.

telebista ♦ irratia

Mike Tyson 'Boxeo Izarrak' saioan

ETB1 • 00:30etan

Mike Tyson boxeolari ospetsuari tarte zabala eskainiko dio gaur Pedro Mari Goikoetxearen programak.

gaurko filmak *Ane Muñoz*

■ JOHNNY EL FRÍO.

Gangsterren munduan girotu-tako film poliziako interesgarri honek zenbait aktore ospetsu biltzen ditu; Henry Silvak, adibidez, rol nagusia antzezten du, Elizabeth Montgomery eta Sammy Davis Juniorren alboan, besteak beste. Zuri-bel-tzezko irudiak, txukun antola-tuak, Montgomeryren sena-rak zuzendu zituen, hau da, William Asher zuzendariak. Silvaren karrera luzean lehen antzeppen garrantzitsua izan zen, eta zuzendariarentzat ere haxe da lan nabarmenena.

■ LA GUERRA DE PAPÁ.

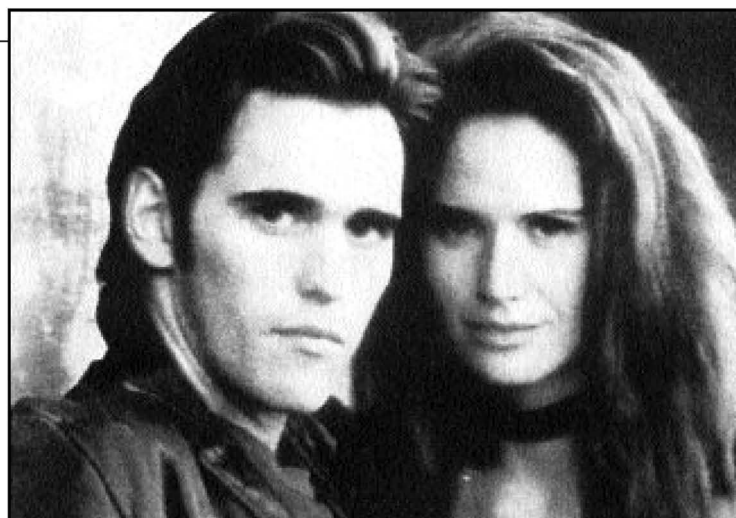
Antonio Merceroen komedia arrakastatsu honek ez du aurkezpenik behar. Dakizuen bezala, helduen mundu zail eta konplexua ume baten ikuspuntutik erakusten du, eta, hartarako Lolo Garcia jator eta bihurria deitu zuen Mercero, eta rol nagusia eskainiz. Entretenigarria da eta nostalgikoek gustura ikusiko dute, ziurrenik. Hector Alterio, Teresa Gimpera eta beste aktore ezagun batzuk azaltzen dira Loloren inguruan.

■ ENTRE PILLOS ANDA EL JUEGO.

John Landisek umorezko film komertzial ugari eginak dauka, eta hau da, hain zuzen, guztien artean arrakastatsuenetako bat. Don Ameche (*Things Change*) eta Dan Aykroyd (*Ghostbusters*) aktore eroek oso eszena dibertigarriak antzeztuko dituzte. Izaeraz erabat ezberdinak diren bi pertsonaiaren rola trukatzearen ondorioak hartzen ditu abiapuntutzat komedia honek.

■ KRAMER CONTRA KRAMER.

Robert Bentonen melodrama samur, hunkigarri eta polit hau arrakasta handiz estreinatu zen 70eko hamarkadaren amaieran. Aurreko astean ikusteko aukerarik izan ez zu-

ARTXIBOKOA

Matt Dillon eta Kelly Lynch *Drugstore Cowboy* filmean.

Matt Dillon drogazalea, menpekotasuna ezin gainditurik

■ **DRUGSTORE COWBOY.** Gus Van Sant (*My Own Private Idaho*, 1991) zinemagile bitxiaren lan interesgarrienetakoa da, eta *La noche temática* saioaren barnean igorriko dute, gaia droga dutela. Hain zuzen, drogazaleasuna aztertzen duen drama gogor, fresko eta moderno bat da, Matt Dillon eta Kelly Lynch izarrek ederki antzeztua. Dillonek antzezten duen gazte drogazalea, Bob, lagunekin elkartu eta, droga lortzeko, botiketan lapurtzen ibili izan da. Mundu horretatik urrundu nahian dabil orain, baina menpekotasuna gainditzea zaila da eta kosta egingo zaio. Soinu banda kontuan hartzekoa du.

Johnny el frío 1963, William Asher	♦ ♦ ♦ 10:25 ETB2	Le pari 1997, Didier Bourdon	♦ ♦ 22:35 C+ (f)
Miércoles de ceniza 1973, Larry Pearce	♦ ♦ ♦ 10:35 A3	Drugstore cowboy 1989, Gus Van Sant	♦ ♦ ♦ ♦ 23:55 La2
La guerra de papa 1977, Antonio Mercero	♦ ♦ ♦ 11:00 La2	L'oeil du malin 1961, Claude Chabrol	♦ ♦ ♦ 00:00 Arte
Pista mortal II 1996, Stuart Cooper	♦ ♦ 16:00 T5	Kramer kontra Kramer 1979, Robert Benton	♦ ♦ ♦ 01:00 ETB2
Le guerrier d'acier 1995, Norberto Barba	♦ ♦ 21:00 C+ (f)	Pesadilla en rio Amargo 1991, Tim Burstall	♦ ♦ 01:20 TVE1
Entre pillos anda el juego 1983, John Landis	♦ ♦ ♦ 21:50 TVE1	Aptos para matar 1993, Andy Sidaris	♦ ♦ 01:55 A3
Leyendas de pasión 1994, Edwards Zwick	♦ ♦ 22:00 T5	Donde los ángeles no se... 1991, Charles Sturridge	♦ ♦ ♦ 02:15 La2
La mujer del predicador 1996, Penny Marshall	♦ ♦ 22:00 C+(e)	Los perros (JBA) 1978, Alain Jessua	♦ ♦ ♦ ♦ 04:05 La2

♦ TXARRA ♦ ♦ ESKASA ♦ ♦ ♦ BALEKOA ♦ ♦ ♦ ♦ ONA ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ BIKAINA

tenei gomendatuko diet. Bi aktore erakargarri biltzen ditu, Dustin Hoffman eta Meryl Streep, banandu berri diren senar-

emazte gazte batzuen rolean. Seme txiki bat dute, eta aurretaz senarrak zaindu eta hezi beharko du.

ETB 1

06:15: **Bertatik Bertara.**
07:00: **Superbat.**
Marrakzi bizidunak eta telesailak. 'Superheroiak', 'Mamu harrapariak', 'Kapitain Planet', 'Pottokiak', 'Sylvan', 'Mutanteen liga'.
09:20: **Mendeari begira.**
Telesaila. Errepikapena.
10:20: **Goenkale.**
11:00: **Euskal Herritik.**
'Parisen'.
11:40: **Ikusgela.**
12:10: **Bertatik Bertara.**
12:55: **Iparraldearen orena.**
Iparraldeko albistegia.
13:00: **Superbat.**
'Harriketarrak'.
13:30: **Gaur egun.**
14:20: **Axut.**
Lehiaketa.
15:20: **Hamaika korapilo.**
Miren Aranburuk aurkeztutako saioa.
16:50: **21. mendeko arka.**
Dokumentala: 'Baleak'.
17:50: **Iparraldearen orena.**
18:00: **Superbat.**
Ikusgela, 'Candy, Candy', 'Supernet', 'Ninja dordokak'.
19:30: **Euskaraokea.**
20:00: **Gaur Egun.**
20:50: **ETB Kirolak.**
21:00: **Bertatik Bertara.**
21:45: **Goenkale.**
22:30: **Pilota.**
Eskuz binaka: Esain-Sukia / Olaizola-Almandoz.
23:30: **Pilota.**
Eskuz binaka: Finalerdia: Ortiz-Arroyo II / Atxa-Apeztegia.
00:30: **Boxeo Izarrak.**
02:00: **Gerra zibila Euskadin.**
02:50: **Amaren etxea.**
03:20: **Nire bi aitak.**
03:45: **Axut.**
04:15: **Hamaika korapilo.**
Errepikapena.
05:45: **Ikusgela.**
06:35: **Irabazteko jaiak.**

ETB 2

08:40: **Palabra de ley.**
08:10: **Del país de los vascos.** Telesaila.
08:45: **Los misterios de Ruth Rendell.**
09:35: **Hudson Street.**
10:00: **Forum.**
10:25: **Zinema.**
Johnny el frío.
Zuzendaria: William Asher. Aktoreak: Henry Silva, Elizabeth Montgomery, Brad Dexter. 1963.
12:10: **A mediodía.**
12:30: **De par en par.**
13:00: **La Cocina de Pedro Subijana.**
13:15: **Remington Steele.**
14:05: **Información territorial.**
14:28: **Teleberri.** Albistegia.
15:20: **ETB Kirolak.**
15:50: **Lo que faltaba.**
Txetxu Ugaldek eta Yolanda Alzolak aurkeztutako magazina.
17:00: **Querido detective.**
17:50: **Pacific Blue.** Telesaila.
18:40: **Bugs: Operaciones especiales.**
19:30: **Pacific Blue.**
20:20: **Todo o nada.**
20:58: **Teleberri.**
22:00: **Boulevard.** Eztabaida saioa.
01:00: **Cine 2:**
Kramer kontra Kramer.
Zuzendaria: Robert Benton. Aktoreak: Dustin Hoffman, Meryl Streep, Jane Alexander. 1979.
02:40: **Lo que faltaba.**
03:50: **Forum.**
04:20: **Amaiera.**

irratia ♦

Arrate Irratia: FM 87.7 • Bizkaia Irratia: FM 102.6 • Bilbo Hiria: 96.0. • Euskadi Irratia: OM 1.161 • Euskalerrria Irratia: FM 91.4 • Herri Irratia: FM 99.8 / OM 1224 • Gure Irratia: FM 106.6 • Irulegiko Irratia: FM 91.08 • Segura Irratia: FM 89.2 • Xiberoko Botza: FM 88.8 • Xorroxin Irratia: FM 107.5.

Euskadi Irratia. Goizean Behin saioan, Fernando Barrera, Ramon Etxezarreta, Alberto Ansola eta Xabier Gurrutxaga politikarien solasaldia izango da goizeko 08:45etatik aurrera. Ondoren, 09:30etan, Exkixu taldeko Alex Sarduik *Gaur piroporik botako al duzu?* galderari erantzungo dio. 10:00etan, berriz, Begoña del Teso zinema adituak asteko estrenaldiak aur-

keztuko ditu. 10:30etan, Huitzira larunbatean iritsiko diren inauterien berri emango du festetako maiordomoak. 10:45etan, *Egia ala Gezurra* lehiaketako zozketa egingo da. 11:10ean, Aizpurua autobusetako bi emakume gidariri elkarriketa egingo diote. Azkenik, 11:45etan, Iñigo Perurenak eta bere koadrilak asteko azken saioa agurtuko dute.

Arrate Irratia. Goizeko 09:00etan meza izango da Mutrikutik zuzenean. 11:15etan, erlezaintzari buruzko elkarriketa bat izango da. 12:20an, berriz, Markiña inguruko berriak emango dituzte. Arratsaldeko 16:00etatik 19:00era, *Arratsaldean zurekin* magazinaren txanda izango da. Azkenik, gaueko 21:15etan, herri kirol saioa helduko da Arrate Irratira.

ZAKILIXUT

Isilago, mesedez

■ Hots eta zaratak apaltzeko kanpaina abiarazi nahi du Iruñeko Auzoen Elkarteak

ZER DA jasangaitzagoa? Bana-ketarako furgonetan burrunba portaleko atarian aparkatzen dutenean edo asteburuetan tabernetan izaten den musika? Katedraleko Ezkila Mariaren dulundak edo igande goizeko txistularien segizioen txuntxunak? Zaborra biltzeko kamioien dunbak edo auroroen uluak? Gazteen heeeak, aloak eta aupak edo haurren zingi-zan-gak, intzirak eta azantzak? Zer da hotsa eta zer asotsa?

Horixe erabaki nahi dute Iruñeko Alde Zaharrean. Bertako Auzo Elkarteak abiatu du inkesta, jakiteko zein diren auzo-lagunak gehien kezkatzen eta asaldatzen dituzten hotsak eta zaratak, eta emaitza guztiak jakinda, txosten bat taxutuko du horiei soluzioa aurkitzeko. *Isilago, mesedez* izango litzateke kanpainaren leloa. Edo *Asotsa eta osasuna*. Edo *Ez kilak bai, baina musika ez*. Edo *Jaiak bai, loa ere bai*.

Estafeta, Mercaderes, Zapateria edo Comedias karriketatik buelta bat baino ez da eman behar kon-turatzeko benetan dezibelio anitz direla bizitza modernorako oso prestatuta ez dagoen Alde Zaharrean. Goizean ez kilen kontzertua izaten da. Direla Maria erraldoia-ren aienak -Iruñerria osoan entzuten dira-, direla San Nicolasekoak, San Zerningoak, San Lorentzokoak... hainbeste direnez! Ez da soilik musika zerutiarra. Hori lasaitzen denean, eskoratzeko ma-kinak izen eskoratzeko ma-kinak beste hainbat hasten dira jo eta su, zula eta zula, kobazuloe-tako hartzen arrastoak topatu nahiko balituzte bezala. Gero fur-gonetak, eta gasekoak, eta udal langileak, beti dago-eta lanik, al-txatu beharreko zoru puskaren bat, edo duela bi aste jarri eta jada puskatuta dagoen harlauzarik. Asteburuetan gautxoriak, etxekal-teak eta Osasunaren zaleak, ezta-rria lehertu beharrez, eta igandee-tan aurorok eta beste basapiz-tiak.

Iruñeko
Alde Zaharrean
egunero ari dira
obretan.

MIKEL UHARTE

Zaharrei, adibidez,
zaborra biltzeko
zaborrontzien hotsa
izugarria iruditzen zaie;
ezkilena, aldiz,
goxo-goxoa

6.000 etxetan inkesta orriak

Zein da, baina, gehien amorraraz-ten duen zarata? Hori da galdera. "Iaz egin genuen ikerketa jendea-ren artean -azaldu du Txutxin Amingol Alde Zaharreko bizilagu-nen elkartekoak-, baina multzoka sailkatuta, eta gauza interesga-riak atera ziren. Zaharrei, adibi-dez, zaborra biltzeko kamioien eta zaborrontzien hotsa izugarria iru-ditzen zaie, eta ezkilena goxo-go-xoa. Gazteek, aldiz, tabernetako azantzak apenas entzuten dituz-ten, baina ez kilak jasangaitzak di-rela zioten". Auzi txiki horiek kon-pondu behar horregatik, 6.000

etxetan banatu diren orrietan bizi-lagunei galdetzen zaie nola sailka-tzen dituzten zaratak: dibertiga-riak, atseginak, onargarriak, de-satseginak edo demasekoak. Dena dago sartuta: autoak, motorrak, ez kilak, peñak, elkar-teak, hau-rrak, lanak... Erantzun guztiak ja-sotzeko hamalau dendatan kutsak jarri dituzte, eta gero, emaitze-kin, txosten bat prestatuko dute.

Hala ere, ez da hori erdigune his-torikoaren giroaren kalitatea hobe-tzeko egin duten ekimen bakarra. Auzoen Elkarteak iazko apirilean hitzaldi ziklo bat eta mahai-ingu-ruak antolatu zituen, *Alde Zaharra bizitoki bizia* izenburuarekin, eta 2005. urterako bizi-kalitatea hobe-tzeko lortu beharreko 55 proposa-men hitzartu ziren aditu-en, bizila-gunen eta Administrazioaren arte-an. Epe motzean martxan jartzeko modukoak batzuk, luzera begira-koak bestetzuk. Bat zen hotsei bu-ruzkoa, eta elkar-teak bere kabuz hastera erabaki du, aspaldiko kez-ka baitzuen.

Alberto Barandiaran

IRUÑEA

kasu!

► Frank Sinatraren testamentuaren kopia baten enkantea

Otsailaren 28an Frank Sina-traren testamentuaren kopia baten enkantea egingo da Gi-ronako Diskoaren Azokan. Jo-an den urteko maiatzaren 20an hil zen Sinatra, eta zi-tuen diru, beste gauzak nori utzi zizkion irakur daiteke do-kumentu horretan. Hamahiru klausula biltzen ditu testa-mentuak, eta 1991eko iraile-an, Los Angelesen, dago sina-tuta. Sinatraren beraren sina-dura eta lekuekoenak dauzka.

► Lotto-ko zozketa trukaturik zegoen Italian

Monzan, Italiako iparraldean, egindako ikerketak baieztatu du Lottoko zozketa egiteko or-duan zenbakiak trukaturik zeudela. Ikerketak argitu due-nez, duela zortzi urte hasi zen iruzurra. Zenbakiak trukatu-rik zeuden, atera behar zituz-ten haurrek "ezagut" zitza-ten. Iruzurrarekin zerikusia dute-la eta, bederatzi pertsona atxi-lotu dituzte, Finantza Saileko hiru funtzionario tartean dire-larik. Italian milaka miloi lira jokatzeko dituzte urtero.

► Leongo alkateak itzuli egin du ile-gogortzailearen dirua

Ile-gogortzailearen bi faktura Udaleko gastuen artean sartu zituen Mario Amilibia Leongo alkateak, joan den urtean behin baino gehiagotan salatu zuten. Irudia garbitzearen edo, alkateak itzuli egin du di-rua -3.347 pezeta-, eta barka-mena eskatu. Idazkariaren hanka-sartze administratibo bat besterik ez zela izan azpi-marratu dio berriz ere, "diru-xahutzaile kaiku bat" izatea leporatzen dion oposoari.

Nafarkaria

• ostirala • 1999ko urtarrilaren 15a

Egunkaria

Gehigarri honetan

Uitzi • Eratsungoeekin batera, Uitzikoek hasiko dute inaute garaia.

Iñaki Alvero • «Nire poesia alternatiboa da».

‘Berako historia, 1500-1850’

• ANTONIO OLLETA

tokiko historia ezagutzeko aukera

Bidasoako Ikerketa Zentruak abiatu berri duen aldizkariaren lehen alea kaleratu du. Berako historia, 1500-1850 izenburuean, Antzinako Erregimenean, Berant Erdi Arotik joan den mendearen erdialde arte herriko historia ezagutzeko aukera eskaintzen du argitalpenak. Bide batez, tokiko historiaren garrantzia azpimarratu nahi da.

Lizarra ●

Antzerki gaztearen erakustaldia

Lizarra ikastolako ikasle ohien taldeak 'XX.ko neska zoroak' lana taularatuko du gaur

Joan den ostiralean
hasi zen Lizarran
IX. Antzerki
Gaztearen
Erakustaldia eta
gaur gauean
ospatuko den saioak
bigarrena egingo
du. 1990. urtetik
aitzina ospatzen den
antzerki emanaldia
gaur zórtzi
amaituko da
Lizarherria
Institutoko ikasleen
partehartzearekin.

Gaur egun bor-bor dauden gaiak jorratzen ditu Lizarra Ikastolako antzerkitaldearen azken lanak, hala nola telebista edo zinemaren inguruko jendearen erotasuna.

ARTXIBOKOA

i LUNTZEKO ZORTZIETAN PUNTU-puntuan argiak moteldu egingen dira. Isilta-suna. Tranpaldo gainean aulki multzoa, ilargi irudia marraztuz. Eserleku bakoitzaren gainean jantziak eta piltzarrak. Argia indartzen den ahala neska talde bat ageri da eskena-tokian, soinean azpiko gona baino ez daramate. Aktore bakoitza aulki batera hurbiltzen da eta isilean, bertan dagoen soinekoa janzten du. Isiltasuna berri ere. Neska bakoitza aulki-bananan eseri da.

Horrelaxe hasten da gaur gauean Lizarra Ikastolako antzerki taldeak eskainiko duen antzerki lana. *La vida*

kecotxina es hain zuzen. Bertan, mende honetan zehar nabarmenak izan diren hainbat eta hainbat abagadune kontatzen dira.

Esaterako, gizonak ilargia zapaldu zuen momentua birgogoratzen da edota Frankoren garaietan bizi izandako zenbait aldarte. Halaber, gaur egun pil-pilean dauden gaiak ere jorratzen ditu antzerki taldeak: anorexia, batetik, eta zinemaren inguruko jendearen erotasuna, bestetik.

Josu Reparazen zuzendaritzapean jadanik Lizarra Ikastolako ikasle ohiak diren 14 neskak partehartzen dute lanean eta gazteak badira ere, dagoeneko sari bat baino gehiago jaso izan dute aurretik egin zuten antzeslanarekin.

Bere azken lana ikusteko aukera gaur izanen da, 20:00etan, Julian Romano musika eskolan.

Arestian erran bezala, antzerki emanaldia Lizarrako

Antzerki Gaztearen Erakustaldiaren barruan kokatzen da.

Aurreneko antzeslana joan den ostiralean antzeztu zen, eta, hirugarrena eta azkena, gaur zórtzi taularatuko da Lizarherria Institutoko ikasleen Sorginen mutina lana izanen da. Ordua eta tokia beztearen berdinak dira.

Bederatzi urteko bidea

1990. urtetik ospatzen dira

Ega ibaia zeharkatzen duen hirian gazte antzerki emanaldiak. Urtetik urtera eskola ezberdinek pres-tatu izan dituzten lan aipagarriak taularatzen dira. Lizarrako Udaleko Gazteriaren Batzordeak antolatzen du ekitaldia eta asmoa, beti ere, gazteek urtean zehar egiten dituzten lanak ezagutzera ematea da.

Marta Tejado Gazteriaren bulegoko langileraren esanetan, ekimenaren bidez gaztetxoek herritarren artean aurkeztu ahal dute egiten duten lana baldintza egokietan eta eskentoki baten gainean.

Aurtengo berrikuntza hiritik kanpoko talde batek partehartu izana da. Izan ere, aurreneko emanaldia Oteitzako Tiko Tiko antzerki taldeak oholtzaratu baitzuen. Orotara herrixka horretako hamar gazteek sortu berri duten taldearen lehengo lana ikusi ahal izan zen joan den astean Lizarran. *Bederatzi ero* lana da eskaini zutena.

Taldeakideen adina 18 urtetik 25ra bitartekoa da eta antzeslanaren idazlea eta zuzendaria 18 urte baino ez dituen Jose Cruz de Miguel izan da. Zuzendariaren hitzetan lanaren bidez zurrumurru baten aurrean gizarteak har dezakeen jarrera zoroa islatu nahi izan dute Tiko Tikoko partaideek.

→ Kristina Berasain

denbora pasa

XAMAR

Errege egunean aldapa goiti, kamioitza baten gibelean sortu zen kotxe lerroan harripaturik balizko autobiaz oroit nintzen Erroko portuan; Mezkirizkoan ez zen deus aldatu eta denbora ausarki bazen zernahi pentsatzeko.

Gero eta ardurago gertatzen ari dira halako sofrikario bidaia-irudiak. Iruñetik Luzaidarainoko bidean, aipatu gabe herrietan sortzen diren arazoak: Erron, Auzperrin, Auritzen eta Luzaiden bereziki. Azken hontan iaz, herriko festakari, sortu zena historikoa izan zen.

Arazoa sinplea da eta aise konpontzekoa. Aski luke nafar (des)gobernuak festa egunetan kamionen debekatzea gauren bidetan, EAEn egin duten

bezala. Funtsean bat-bateko garraiolaria uholde hau EAEko debekuak du eragin. Ondorioz Baxenafarroa edo Lapurdia doazen bideendako eta bertako herriendako dira arazoak. Hainbertze sortu dira non Lapurdiko mugaldeko herriek debeku bera galdegin zuten trafikoa desbideratu beharrez, Baztan aldekoak ere kexu ageri zirelarik.

Nago zerbait ardietsi zutela, ez baita sobera entendagarria kamion tzar horiek Luzaidako bide hestu, bihurri eta zaila (hiru portu baititu) hautatu izana kurritzeko.

Gauren inguruan herriak txikiak eta ahalmen gutxiok (erran nahi baita boto gutxiok) izanik aski ixil pairatzen dute egoera.

Errege eguneko gabeian Iruñera bueltan gauza bera, kamionak goiti eta beiti ezin gurutzatuz pausu hestuetan (funtsean nonahi), auto lerroak eta ohiko letaniak... Bapatean ohartu nintzen: hauxe da gobernuak nahi duena, gero eta oztopo gehiago izan dezagun bidean; zertako debekatu trafiko hori? Ez, ez, ikus dezatela zer den eta azkenean haiek berek, herriek eta herritarrek, faborez galdeginen daugute egin dezaiegun autobide bat ahalik eta fiteen...

LEIA kasu! Eskatu beharreko lemixiko gauza garraioen debekua da, iritzi publikoa autobide «beharraren» aldeko bilakatu baino lehen.

Uitzi •

Urteko lehen inoteak

Eratsunekin batera, Uitzik ematen dio hasiera inauteri garaia

Maiordomoena bezelako ohitura zaharrek bat egingo dute, aurten ere, berriagoak diren beste zenbaitekin. Mozorrotuta lotsa galdu ohi del eta, aukera aprobetxatuko dute uitziarrek hargikeriaren omenezko jaia ospatzeko.

LEHEN, GARAI BATEAN, ERREGE Egunaren inguruan izaten omen ziren Uitziko inoteak. Baina, azkenaldi honetan, pixka bat atzeratu dituzte jaiok, eta ondorioz, hilbeltzaren bigarren asteburuan ospatzen dira. Bi egun baino ez dira izaten, baina uitziarrek, eta ingurukoek ere, izugarriko zukua atera ohi diete bi egun hauei. Gehiagorako aurrekonturik ez dute izaten, baina imajinazioa ugari bai.

Garizuma hasitakoan, hargikerietarako tarterik ez da izaten edo behintzat, ez leku izan behar. Horregatik, berebiziko garrantzia izaten dute inoteak, Garizuma aurreko azken egunak diren heinean.

Uitziko gazteak kalera atsotuta aterako dira berriz ere asteburuan.

• MAILLOPE

Horretarako, larunbateko gaupasa aukera egokia izango da. Gauez, egunez egingo duten antzera, herritar gehienak neskaz jantziko omen dira, etxeetan aurkitutako trapu zaharrek. Aparteko festa bilakatu den honetara, kanpotarrak ere bildu ohi dira. Baina, hala ere, ez dute ekitaldi guztietan parte hartzeko au-

kerarik izaten. Maiordomoen aukeraketan, esaterako, ez dute parterik izaten. Herriko mutil hoberena omen dena aukeratzen da maiordomo, baina hori ez da beti hain garbi geratzen. Mihi gaiztoek diotenez, herrian mutil gutxi direnez, azkenerako gaiztoei ere luzatzen omen diete maiordomo izateko aukera. Ohitura

zaharra da oso, oraindik ere Uitzin mantentzen dutena. Beste ohitura batzuk, ordea, ez dute zorte berdina izan.

Larraungo herri gehiengotik, lehen, onotetako protagonista, mila kolorezko papez apaindutako panpina izan ohi zen. Aitexarko zuen izena, eta Miel Ontxin eta antzekoen anaia zen. Gazteek, inote bezperatan egiten zuten panpina, eta gero, lagun harturik, eskean ibiltzen ziren. Helduak, bien bitartean, txekor bat hil, eta haragi horrekin egiten ziren, gero, inote garaiko otorduk. Baina beti bai omen zen tirabirarik gazte eta helduen artean. Hauek, Aitexarkoren bila abiatzen ziren, baina gazteek, panpina ederki izkutatzen zuten ganbareren batean. Gizonak ziren protagonista bakarrik. Emakumezkoek halere, bazuten bere tarte-txoa. Hauen eginbeharra merendura eramatea zen. Neska bakoitzak, etxe bakoitzetik, oilasko bana eramaten zuen. Horrela, inote egun batez, mutilek neskak gonbidatzen zituzten merendatzera.

Baina atzekoari gehiegi begiratu gabe, aurrekoaz arduratu behar. Asteburu honetako gaiak alegia. Eta oraindik aurrerago begiratu gero, jai giroan jarraitzeko aukera ere bada. Hurrengo hitzordua, Leitzakoak.

→ Urko Aristi

herri aldizkariak

Edurne Elizondo

Aldudeko autobideaz

Alduden egin nahi duten autobidearen kontra joan den larunbatean Donibane Garazin egindako protestaldia aitzakitzat hartuz, proiektu horren kontra sortu **Leia** elkartearen berri ematen du Herria astekariaren azken zenbakiak: «Hastepenez gero **Leia** entseiatu da jakitera zein diren autobide horren funtsezko arrazoiak. Zilatua duten xehetasun bakarra da Nafarra dela interesatua Pirinioetan barna autobide horren pasarazteko Iruñetik haste, behar bada Parisera joateko: Madrilgo gobernua prest liteke Madril / Iruñe

partearen pagatzeko baldintza horretan».

Autobidearen kontrako arrazoiak aipatzen ditu Herria astekariak artikuluak: «Ikusiz autobide kilometra bat mendiguneran irakitzea miliar bat zentima eta 12 hektara eremu gostatzen dela, pentsa zer jasan lezakeen Baigorriko baleak, hain segur ere eremu ordokienetik beraz laborantzan lantuenetik pasa bailiteke. Hastapenetik laborantzak lukeelarik kalte handiena **Leia** ohartzen da Baiona / Iruñe ardartzat baztertzea dela eta autobide horren abantailak tokiarentzat ez direla

inon aipatzen ere. Bestalde ikerketek autobidea dute ideia bakarra, treinbidea beriziki osoki baztertzen dute».

«**Leia** muntatua da bederatzi hilabete honetan Baigorri aldean eta pareko elkarre bat izen berarekin muntatua da Auritzaldean. Helburua hauxe da: tokiko ekonomia sustatuko duten ideiak eta proiektuak lantu baina inguramena zainduz. **Leia**ko buruzagien artean dira Mixel Ennaga erakaslea, Peio Setoain Aldudeko auzapeza eta Jean Mixel Galan Azkaratekoa».

ur dai
aren
mintzoa

Xabier Larraburu

Iruñeko Kotoi txuriaren frogia

Barkatu endredoak bainan nahiz eta jakin gai batzuei buruz aritzeko «zutabe bat ez dela leku aproposena» ohiko gaitetz haratago joan nahi dut gaurkoan. Literaturaz idatzi nahi dut.

Gaua da Ozeano Barean. Ekaitza gogor ari du. Itxasontziko gizonek bela eta kordekin borrokan ari dira. Bapatean inasturak itxasoa argitu eta gauak ezkututzen zuen irudi ikaragarri bat agertu die: itxasoaren erdian, taula baten gainean, bi gizon, labanak eskutetan, borrokan nola ari diren ikusi al izan dute. Instant bat izan da. Mementu txiki txiki batean derrepenteko argi horren pean ikusi al duten eta espero ez zuten irudi ikaragarria izan da. Gero gaua berriz ere jausi da, eta berarekin batera misterioa.

Horrela hasten da Salgarik idatzitako eleberritxo bat. Tugustean. Bapatean. Batzuentzat Emilio Salgarik egiten zuena txorizok ziren eta ez literatura. Ez nago batere ados. Niretzat literatura txarra beste gauza bat da. Esate baterako leiho bat irekitzeko sei pagina behar izate hori edo istorioan sartu aurretik «beroketak» egitearena.

Batzuetan «beroketetan ari direla» aski ongi igarri daiteke lemezko paginatik. Hau, pixka bat, «kotoiaren frogarekin» du antza. Lemizko folioan, kasu aholkuari, kasu kotoiari (kotoiak ez baitu engainiatzen!) kontatzen badizute norbait esnatzen ari dela... malo. Esnatu, jeiki, eta, izandako ametsak gorabehera, gosaltzen badu... txungo. Gero garbitzen bada... puaf!.. zer esango dizuet ba!... garbitzen bada... hobe duzue liburua ixtea! Seguro zure bizitza hori baino interesgarriagoa izango dela ezta? (...eta horrela ez bada funtzionario bezala segitzeak akaso ez dizu merezi). Horrelakoetan ikastolan idazten genituen erre-dakzio lanen tankera guztiak hartzen ditu istorioak: «zer egin duzu gaur? Orrialde bat. Ordu erdi duzue». Haurrak ginela hortik hasten ginen ezta? «Gaur esnatu eta ohetik altxatu naiz. Gero Colacaoa gailletekin hartu dut eta... guos guos guos». Hamalau urtekin idazteko ez dago gaizki. Zinemagile batek filmak «Diluvioarekin hasi eta hortik aurrera istorioak gora egin behar duela» esan zuen. Aholku ona iruditzen zait. Kotoia txuria ateratzeko aina.

'Berako historia, 1500 tokiko historiaren adibide

Bidasoako Ikerketa Zentroak garai horretako hainbat alderdi historiko landu ditu kaleratu berri duen argitalpenean

Bidasoako Ikerketa Zentroak abiatu berri dituen koadernoan lehen alea kaleratu du. *Berako historia, 1500-1850* izenburupean, Antzinako Erregimenean, Berant Erdi Arotik joan den mendearen erdialdera arte herriko historia ezagutzeko aukera eskaintzen du argitalpenak. Bide batez, tokiko historiaren garrantzia azpimarratu nahi da.

gehiegirik erabili: artxibo historikoak, Nafarroako Protokolokoak eta Artxibo Orokorrean begiratu ondotik egindako azterketak uste berriak harilkatzeko aukera eman die.

Aportazio berriak

Fernando Mikelarenak berak Berako biztanleriaren inguruan (1550 eta 1860 bitartekoa) eta Pilar Erdozainekin batera XVII. eta XIX. mendeetako familiaren, etxearen eta gizarte egituraren azterketak zein Aurelio Gutierrezen datu bilketa lana gutxietsi gabe, Bidasoaldeko Ikerketa Zentroko buruak Izaskun Abril eta Juainas Paul historialariek egindako ikerketak azpimarratu ditu. Abrilek *Berako Komunalak Aintzinako*

Erregimenean landu du, batetik, eta olak, bestetik. Paulek, berriz, Berako botereak eta gatazkak jorratu ditu. Bigarrenaren azterketan gertakariarik garrantzitsuena botere tirabirak eragindako Berako sutearen inguruko afera litzateke. Mikelarenak berak dio 1638an Beran izandako sutea ez zela kasualitatea izan, baizik eta Salvador Altzate jaunaren mendekua. Urte horretan Bortzirietako herriaren zati handi bat suak kiskali zuen, eta sutea berez sortutakoa zela uste izan da. Nolanahi ere, ikerketa zentroak atera berri duen azterketaren arabera, susmo hori ez da egokia. «Sutea Salvador Altzate jauntxoaren mendekuak eragina izan zen. Etxe batzuk erretzeaz gain, baserri asko ere suak kiskali zituen; elkarrengandik oso aparte egon arren. Euskal Herriko kontestuan jauntxo baten eta herritarren arteko gatazkaren adibide esanguratsuenetakoa da», dio Mikelarenak.

Izaskun Abril

«Olek izugarritzko boterea zuten herrian. Inguruan lanpostu aunitz sortzen ziren eta Berako ekonomia mugitzen zuten. Kontrolatzen zuten botere politikoa, eta mendien ustiaketa olen beharrak betetzeko egiten zen»

IKERKETA ZENTROAREN LEHEN KOADERNOAK bederatzi lan bildu ditu, 1500etik 1850era bitarteko Berako historiaren berri emanez. «Zerbaki monografiko honen bidez, gure herriko historiaren alderdi batzuk ukitzen dira: biztanleriaren eboluzioa eta ezaugarriak; familia; nekazaritzan izandako aldaketak; lur jabetasuna eta edukitze harremanak; baserrien bereizgarriak; gizarte eta egitura sozioekonomikoa; herribasoen ustiapenak; burdingintza tradizionala edo olak; eta gizarte gatazkak eta tokiko boterea», azaldu du Bidasoako Ikerketa Zentroko zuzendari eta aldi berean lanaren egileetako batek, Fernando Mikelarena historialari beratarrak.

Beran 1638an gertatutako suteak informazio iturri asko galarazi dizkiela aintzat hartuz, Fernando Mikelarenak, Pilar Erdozainek, Juainas Paulek, Izaskun Abrilek eta Aurelio Gutierrezek ez dute dokumentazio

Ikertzen a

Bidasoako Ikerketa Zentroa 1996ko irailean abiatu zen. Bortzirriak, Malerreka eta Baztan eskualdeetako berri jakin nahirik, toki horietako historia lantzea eta ezaugarritzea da zentroaren helburu nagusia. Xede hori gauzatu ahal izateko bi bide jorratu dituzte orain arte. Batetik, ikastaroak eman dituzte, eta bestetik, ikerketa lanak egiten dihardute. Ildo horretan, Lesakako eta Berako historia herrikideei hurbiltzeko asmoz, bi ikastaro eskaini dituzte jadanik. Lehen Lesakan egin zuten 1997an, eta bigarrena, 1998ko urtearen hasieran Beran. Bestalde, kaleratu berri duten ikerketa lanaz gain, beste batzuk ere egin dituzte. Eusko Ikaskuntzatik jasotako dirulaguntza bati esker, Lesakako

ildotik, Juainas Paul historia irakasleak eta ikertzaileak gaineratu du Berako jauntxoak Bortzirietan eta mugaren bi aldetan izan zuela indarra. Botere horri eutsi nahi zion baina beratarrek aurre egin zioten, eta hainbat gatazka sortu ziren azkenean sutea eragin dutenak. «Ez dago paperik frogatzeko Berako etxeak erre zituenik plan sistematiko batekin, baina ikusten duzu etxeak non dauden kokatuak eta zein mugimendu dagoen, eta banan-banan erreak daudela antzematen da», adierazi du Paulek. «Jauntxo eta auzokideen artean izandako gorabehera begiratzuz, ez dago hain garai berantiarrean adibide hain gogor eta basatirik», gaineratu du. Hori aski ez dela, inguruko herrietan sortu-

0-1850'

Berako irudi zaharrak. Historian gauzak zenbateraino aldatzen diren erakusgarri.

ANTONIO OLLETA

aitzeko asmoa

azterketa bat
era batean bost
en ere, urte pa-
dutela uste
sakako Zalain
ako ekonomiak
mendean nola-
iz zuten begira-
dean gizarteak
tzen zuen ze-

ez da egiten
a. Europako
leak Leader
dirulaguntza
tan-Bidasoan
aren inguruan
eologikoen be-
n Abril, Bida-
roko kideak
at egiten ari di-

ra eta heldu den hilabetearen buka-
tuko omen dute. Hitzaldiak ere an-
tolatu izan dituzte eta urtero hitz-
aldi ziklo bat antolatzeke asmoa
dute. «Orain arte arazoak izan di-
tugu dirulaguntzak lortzeko, eta,
proiektua egina daukagun arren,
ez dugu aurrera atera ahal izan.
Gure asmoa etorkizunean horrela-
ko jardunaldiak egiteko aukera
izatea da», azpimarratu du Abrilek.

Izan ere, Fernando Mikelarenak,
zentroko zuzendariak, ikertzeke
asko dagoela dio, eta non arakatu
badela. «Zonalde guztia hartuz, to-
kian tokiko historia lantzeaz gain,
giza zientzien beste arlo batzuk eta
gaurkotasuna duten gaiak jorra-
tzea gustatuko litzaiguke, etorki-
zunerako planteamenduak egi-
nez», bukatu du.

tako sorginkeria kasuak ere jauntxo horrek
berak eragindakoak izanen ziren.

Bestalde, Izaskun Abrilek egindako lana
ere goraiatu du Mikelarenak. Berako herri-
lurren aprobetxamendua ezberdina da in-
gurukoen aldean, Baztangoaren aldean adi-
bidez. «Herrilurren ustiaketa kasik jorratu
gabeko gaia da, eta herri bateko aberastasun-
naren kudeaketaren inguruko hainbat datu
ematen ditu. Horregatik, Berako kasuan an-
tzematen da hazkunde ekonomiko ereduak
kontrajartzen dela orain arte hobekiago eza-
gutzen den Baztango ereduarekin. Han, lur
berria lantzeko, lurra lortzeko aukera bazen
dohainik; aldiz, Beran, herrilurra saltzea
oso zaila zen, baso eta egur baliabideak gor-
detzeko», dio Abrilek.

● MIKEL SAIZ

Fernando
Mikelarena

Jakina denez, basoa gorde behar zen,
hura zelako Beran zeuden oletarako ikatza
egiteko lehengaia. Ereduak Gipuzkoako eta
Bizkaikoaren antza du. «Saiatu ziren oreka
gordetzen nekazaritza eta basoaren artean,
lur urraketak basoa galaraz ez zezan, eta
ondorioz egurra», erantsi du Mikelarenak.
Hortaz, herrilurra garesti saltzen zen, urra-
keta handiak egiteko aukerarik izan ez
zedin.

Mendiaren ustiaketaren inguruko orde-
nantzak irakurrita, ikusi du mendeetan
zehar mendien ustiaketa neurri handi bate-
an baldintzatuta zegoela Beran zeuden olen
produktzioagatik. Bertzetik, olaren artiku-
lua egiteko Lesakako artxibategian gorde
diren liburuak baliatu ditu. Ikusten da nola
funtzionatzen zuten eta nolako eragina
zuten ekonomian. «Ikusi dut olek Beran,
bai Erdi Aroan bai Aro Modernoan, izuga-
rrizko garrantzia izan dutela mendien
ustiaketa eta deforestazioan. Neurri bere-
an ikusten da olek izugarritzko boterea
zutela herrian. Inguruan lanpostu aunitz
sortzen ziren eta Berako ekonomia mugit-
zen zuten. Botere politikoa kontrolatzen
zuten, eta mendien ustiaketa olen beharrak
betetzeko egiten zen», dio Abrilek.

Azterketa horiek ekarritakoa nabarmen-
du nahi izan bada ere, beste datu garrantzi-

«Zonalde guztia
hartuz, tokian
tokiko historia
lantzeaz gain, giza
zientzien beste arlo
batzuk eta
gaurkotasuna
duten gaiak
jorratzea gustatuko
litzaiguke,
etorkizunerako
planteamenduak
eginez»

tsurik ere ikus daiteke argital-
penean. Adibidez, Berako biz-
tanleriak izandako aldaketak;
1813 eta 1814 artean Indepen-
dentzia Gerra zela eta biztanle-
riaren %15 hil zela Armaden
eraginez; eta XIX. mendean zeu-
den 137 baserrien bilakaera eta
kokapenaren zergatia.

Jende gehiagoren premia

Ikerketa Zentroaren koaderno-
aren lehen alea Beran eta Lesa-
kan herriko historia ezagutzeko
egindako ikastaroak izan bazi-

ren ere, hainbat dokumentazio erabili dute.
Sutearen oztopoa gauditurik, elizako
orrialdeak eta erroldak, argitaratutako gau-
zak eta susmoak, Berako Udal artxiboa, eta
Nafarroako Artxibategi historikoa zein pro-
tokolokoa.

Tokian tokiko historiaren azterketek
mendeetan hurbilean jazotako gertaerak
beste modu batean ulertzeko eta hurbiltze-
ko aukera ematen duten moduan, historia-
lari eta zaleak trebatzeko aukera ere eskain-
tzen du. Bide horretan, Bidasoako Ikerketa
Zentroak, azterketa ez ezik, ikertzaile
berriak ere bultzatu nahi ditu. Taldekideek
jende gehiagoren beharra azpimarratu
dute, hobeki eta lasaiago lan egin ahal izate-
ko. «Jende berri bila gabiltza eta gazteak
hurbiltzea nahi genuke. Baztan, Malerreka
eta Bortzirriak hartu nahi izan baditugu ere,
oraingoz Bortzirietara mugatu gara, ezinez-
koa delako guztia hartzea», diosku Mikela-
renak.

Bestalde, tokiko historiaren garrantzia
azpimarratu nahi dute lan honen egileek.
Alde batetik, tokiko historiak kontzeptu his-
torikoen esanahia ezagutzeko balio du.
Halaber, herri baten oraina ulertzeko balio
dezake.

→ Irene Arrizurieta

Klasiko bitxi • arront klasiko

Joxemiel Bidador

Biktoriano Iraolaz aipu labur

Pasai Donibaneko Biktoriano Iraola Hegoaldeko bi gerrateen artean -azken karlistada eta 36.ekoa- sortu belaunaldiaren adibide ezin esanguratsuago dugu; olerkia zein antzerkia zein narratiba landu zuen, eta, agian, munta handiko lana egin ez bazuen ere, kopuru aldetik behinik-behin baztertu ezin den lana bazaigu egun

MUCHOS NOMBRES DE ESTA generación -la que siguió a la terminación de la última guerra carlista y que es anterior a la nueva ola que se abre paso en el primer cuarto del siglo XX- han sido preteridos al imponerse las nuevas corrientes, y sin embargo son bien dignos de ser rescatados del olvido: R. Artola, R. Azkarate, B. Iraola, E. Elicechea, etc. Ez dakit zein neurritan Villasanteren hitzok artatzen ari diren egun, baina arras pozgarria zait DBH-n erabiltzeko Mendiguren-Eizagirre tandem gotorrek berriki ateratako testu-liburua *Euskal literaturaren antologia*, Donostia, Elkarlanean, 1998- txirikordatzeko erabili irizpidea, eta horra hor, non Iraola dagerkigun haundien -baita apalagoen ere- artean argazki eta guzti, alain-tso!-

Pasai Donibanen 1841.ean sortu zen Biktoriano Iraola Aristigiet, Donostian bizi bazen ere. Katalina Albarez-Azpeitiarekin ezkonduarik, Azpeitia karrikako 5. zenbakian zeukan inprimategian egiten zuen lana -Pio Baroja aterbetu zuen eraikin berean-, irakola aso batek mugitzeak makina esanimesan sortarazten zuela. Errepublikazale eta foruzale, Donostiako zinegotzia ere urte luzetan arizan zen, Kontxako tamarindoak ekartzearen alde bozkatu zutenetakoa izanki. 1919.eko irailaren 19an hil zen Donostian.

Langile porrokatua, abondo paper ziprztindu zituen, solte edo garaiko aldizkarietan ageri zirenak, bere izenez, edota Churi nahiz Sei ezizenenpean. Genero guztiak landu zituen. Lehenbiziko lanak bertsolari-tza-poesiaren barruan burutu zituen, esate baterako, Iruñeko *Euskara* aldizkarian 1880. eta 1881. urteetan agerturikoak: «Abenduaren 7a 1688garren urtean» -hau ere Bertsolariya aldizkarian agertu zen

1932.ean-, «Guda, gudariak eta beren itz-bideak» eta «Lore igartua», baita *Bertsolariya* aldizkarian ere 1932.eko agorrilan argitaratu emaniko «Pilotariyak» izenburupeko bertsoak, bertan argitu zuenez, 48 urte lehenago eginak zirenak.

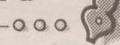
Ezagunagoa igaro zitzaigun, ordea, antzerkigintzan garatu zuen lanarengatik. Iraolaren antzerkilanak oro alaiak eta umoretsuak ditugu, far eragile bezain arin, Soroa maisuak hasitako ildotik, eta zerrenda luze baten osatzaila. Kronologikoki emanda, 1884.ean Bi itsubak zartzuela jokatu zuen estrainekoz Donostian F. Asenjo Barbierren musikarekin, eta Iruñean burutu lehiaketa literarioan Pelayo Castilloren *El que nace para ochavo* lanaren itzulpena den *Ardita beti ardit* -esanguia eguintze batian eta bersuan- saritu zioten, urte bertsuan argitaratu emanik Donostiako Peña eta Pozoren etxean -nahiz 1889.eko abenduaren 26ra arte ez zen oholtzaratuko-; 1886.ean, berriz, Petra xardin saltzallia jostaketa komiko-lirikoa aurkeztu zuen Raimundo Sarriegiren musikarekin, tankera honetakoa ere *Karmen gaztain saltzallia eta zeladore baten estuasunak*; 1888.ean Sarriegik musikatu *Pasayan* zartzuela saritu zioten lore jokoetan; 1889.ean Xordo bakarriketa taularatu zuen estrainekoz Donostian, 1890.eko Euskal Esnalea-n argitaratu emanen zuena; 1891.ean Emiliano Sánchez Pastorren zortzikotik eginiko *Leokadia esangia* edo *zarzuelachua* egintza ba-

tian egokitzena eman zuen argitaratu Barojatarren etxean N. Luzuriagaren musikarekin; 1892.ean Txomin Donostiyan errebista Luzuriagak musikatu eta *Pulpuba* bakarriketa; 1894.ean Navarretearen *Percances de un apellido* lanean oinarritua zuen *Onentzaro gaba* egintza bakarreko komedia aurkeztu zuen, baita Bilboko Euskaltzalekoek sariturik gai beretsuko Gabonetan zartzuela; 1900.ean *Ulijakuak* agertu zuen Donostian; 1902.ean *Ergobiyan* akto bakarreko komedia Donostian estrainekoz jokatu zen; 1909.ean *Ixkina Mutrikun* bakarriketa eman zuen argitaratu Donostian; bakarriketak ere *Joxemaritarrak*, *Xardiñak*, *Zinean* eta *Txokolo* lanak izan ziren, gehienetan ere, Pepe Artolarentzat idatzi zituenak.

Alta, eta gorago aipatu Mendigure-Eizagirrearenean ziurtatzen den eran, Iraolaren antzerkien gainetik ipuinak jar litezke, garaian ekarri modernitatearengatik bereziki. Honen lagina ekartzen digute bada beren antologian «Tranbian» testuaren bitartez. Añamendikoek ere 1907.eko *Baserritarra* aldizkarian agerturiko «Beti bezala» ipuina eskeini ziguten literatur entziklopediaren bigarren alekian. Edozein modutan ere, Iraolaren narratiba zuzen-zuzenean dastatu nahi duenak 1887.ean Donostiako Pozoren etxetik elkiriko Kontuhoak ipuin bildumara jo beza, hala-ber, 1962.ean Zabalak lematu Auspoa bildumaren 9. zenbakiarekin ateratu zen *Oroitzak eta beste ipui asko* lana badu irakurgai. Bestaldetik ere, Iraolak landu pasadizo-zelebrekeria-txantxen generoa ezin aipatzeko laga, horra hor Euskal esnalea aldizkariaren orrialde gatz eta piper demasa eman zien *Iz-kirimiriak*, G. Mujikari Iraola Bilintxen izpirituaren jarraileatzat jotzeko arrazoi beste eman ziona.

e t o r r i a h a l e a n

Patzi ku Perurena

Goizuetan Portolo zenaz

LEHENGOAN, PORTO- lo izan zitekenaz azaldu nizekizun neure kosetxako burutazio batzuk. Askotan ordea, irudipen huts sinetsgarri asko sortzen dugu letratu harroskok (zu ere barren, irakurle), eta ez gara ohartzen gure diskurtso eskolastiko lojikaz apaindu eta itxuraz noblethu honek baino gizenki zuri gutxiago eta gihar gorri gehiago erakusten duela letratu gabeko edozein hiltun inozentek. Aitari etxean jasotako pasarteok lekuko. Egizu kontu, hika kontatuak daudela niri:

«Nik Portolon Joanblas zena ta, izautu nittien; beno, Joanblas enien izautu nik, biño andrea bai. Oik ittuen oaingo Oxe onen atton amonak. Oxe ta oinatta zena Portolon bertako semea yuen, ta ama men tzien Leitzakoa, ta itxen azpikalden belarren ai ziala, malda ikarria baita an, ta seme ori oandik aurra, ta nonbette utziko ziten belaso eskiñen baten ta, amildu goitipe-tti, ta susto artatik ill men yuen ama, Joanblasen lemitziko andre zena.

Gero berriz, beste andrea be- ar ta, Arantzea yon men yuen gizona, talok pañulon artu, gerrin lotu pañulota ta, mendiz mendi Arantzea andregai billa. Ta an puntzioa do soñua do zer baitzen e, plazan zabiltzala, gerriko pañulotik eskapatu ta talok lurrera eroita nola ibilli zen plazan erdin, ala aittu izanduit nik.

Gero, andretako artu zun neskatxa bete men tzeon ba orduko, ta esan menzteon itxen nola zon, ta: «etzula inportik! ain errin miatxo ernarik antzuk biño geio balio izate unztela!». Ta gero ain umek, bat o beste izautu nittien nik: Martina ta, Bernardo re bai, gizajo samar bat izaten yuen.

Biño itxera ezkondu zena, Joxemiel uen, oin senideordekoa, len itxapen amildu zela esan dun ora, lemitziko andre leitzar-ran semea. Ark e gero, andrea arantzarra artu zien, Artantxuko Beronikan ta aizpa, Iparragire ziten apellidota, Leitzako

«Iparra» zar onen izebak ittuen oriek, Iturrin anaiak.

Ta ezkondu ta belexe, Joxemiel ori, nonbette lizar moztan ai zela, lizaran gañetik eroita izterra autsi men tzien, ta andik pasmatu ta, ill gizona. Ta Joxe, oain Portolon bizi den au, umea zula alargun gelditu andrea, ta Arantzea yon ittuen ama semek, ta urte askon an bizittu ittuen.

Bittarte ortan bizittu ittuen famili franko Portolon: «Kapote» ta, «Xilo» ta; gero berriz Erregea ta, bizittu ittuen. Ta oaingo Oxe au mayorazko izan, ta Aranaztik berriz ona torri zenen, Portolotik Danbolinbordara yon ittuen Erregea ta. Ordun berrittu ziten Portolo; ori leno itxe txar bajubaju bat yuen, solairu bakarrek-koa, ta sukaldea gero goian patua izaten dik, biño leno lurren izaten tzien. Azpikalden berriz estalpe zar bat, ta aik denak urratu ta, itxea ongi in tzien gero. Ta ordun torri ittuen orrara bizitzera oaingo Oxe au ta, bere andre zena Maria ta, Aranztik.

Leno aztu in tziak esatea Joanblas zena nola ill tzen: Denbo aitan taberna men yuen Exkur-nen, ta Portoloko Joanblas zeno-ri, yaien baten, gaupasa inta do, yokon ai men yuen launa-kin, ta Aranztik beteak karri zun andre orrek alu samarra izan bar tzien ba, ta goizalden Exkur-nera yonta artu dik aurren gizona yokon aizen lekutik eta, eskallek petti abitu denen, bulka-zik alajainkoa andre atzetik, ta lepazurra autsita bertan ill gizona! Pixkan bat erana iziin yuen o, etzekit nik, betire benpe andre eskallek petti botata nola akazi zun! Nik ala aittu izan-duit.

Desgrazi eta mixeri kontu ugari ageri da hor. Baziren gehiago ere: beste haur bat, lurreko suan erre baitzen Portolon 1847an.

Astean hirulau aldiz irago-tzen naiz Portoloko etxaburutik, eta aitari aditutako kontu ilun eta zelebren horiek kontatzen dizkiot aldizka nere bihotzari. Sumatzen baitut inork ezin nauela barrenago aditu.

Ziria

• Motxorrosolo •

Elkartasuna

Ondorioei ez zaiela erreparatzen esan berri du elkar-tasun kontuetan aditua denak. Banitateak lur eman-korrek bereganatu ditu datorren menderako. Ezaguna zen bizia balio gutxikoa zela beste lurraldeetan, erahi-lak, maiz, erreportai luze baten lerro bakarrean bahiturik agertzen dira.

Iñaki Alvero

Idazlea

«Nire poesia alternatiboa da»

Iñaki Alverok Ritzker Fundazioaren hirugarren saria jasoko du bihar Bruselan. Imperio bobo 30 olerkiko lanagatik. Europako hainbat herrialdeetako gazteen artean aukeratu dute Cintruenigoko gaztearen poesia. Alverok milioi bat pezetako dirulaguntza lortu du (40.000 libera) heldu den urtean gazte sortzaileentzako eskola batean ikasteko.

EZTARRIA HARTUTA BAZUEN ere, irrifartsu eta hiltun aritu zen Iñaki, jaso berri duen oparia berea dela sine-tsiko ez balu bezala. Nola-nahi ere, aprobeitxatuko duelakoan dago.

■ **Sari garrantzitsua irabazi duzu.**

Bai. Abenduaren 30ean edo deitu ninduten, eta uste nuen txantxetan ari zitzazkidalda. Ez nintzen oroitzen bidali nuenik ere, lehiaketa askotara aurkeztzen bainaiz. Nazio-arteko Ritzker Fundazioak Europako herrialdeetako gazteen artean aukeratutako lanei ematen dien hirugarren saria da. Ikasteko milioi pezetako dirulaguntza eta diploma bat emanen didate.

■ **Zer eginen duzu sariarekin?**

Ikasten eta idazten jarraituko dut. Seguruenik Madrilko Gazte Kreatzaileen Eskolara joanen naiz.

■ **'El imperio bobo' olerki sortarekin irabazi duzu hirugarren saria. Gizarteak inposatu nahi duenaren aurka gazte batzuek egiten duten solasaldia da.**

Epaimahaiak aipatu du zure lana alternatiboa eta managaitza dela. Uste berekoa zara?

Gazte zarenean baduzu ezberdin izateko gogoia eta nahia. Alternatiboa da nire poesiari jartzen diodan adjetiboa. Beste batzuk diote rock-arekin zerikusia duena

ere badela. Ezberdina eta ezohikoa da. Era berean, ulergarria eta erraza dela esanen nuke.

■ **Gaiak ere gazteei egokituak dira?**

Idazten ditut oso gauza errazak eta xumeak, guztientzako ulergarriak. Gaur egungo gaiak dira: antimilitarismoa; ekologismoa; gorrotoa; maitasuna; ezkortasuna; baikortasuna; drogomenpekotasuna; politikakeriak; gizartean esaten diren gezurrak eta gordetzen diren egiak... Azken lanekoak aldarrikapena dute oinarri, eta batzuk bigunagoak diren moduan, besteak gogoragoak dira.

■ **Dena dela, gutxi irakurtzen den, eta modan ez dagoenen bidea, poesia-ren bidea, hartu duzu.**

Ez nago ados. Poesia guztian dagoela uste dut: iragarrietan, egunkarrietan, edozein publikitate marketinean poesia bilatu nahi da, politikan ere entzulea harrapatzen dira. Musikan ere gauza bera, HEAVYARENak ere beti esaten dute zerbait. Askok rock-a beti baztertu egin dute, uste izan dutelako ez zuela adierazpiderik. Aliz, badu managaitza dena adierazten duela diot nik, inposatu nahi dizuten zerbaiten aurka bihurtzen da. Horregatik ikusarazi nahi dut bakoitzak gustora egon behar duela egiten duenare-

MIKEL SAIZ

«Ikusarazi nahi dut bakoitzak gustora egon behar duela egiten duenarekin eta dituen helburuekin, abelbide jakin batzuetatik eraman ez zaitzaten zu eta gizartea bera. Esnaturik zaudela amestu behar da, eta bizitza horretan oinarritzen da: ametsetan eta ondoren datorren esnatzean»

kin eta dituen helburuekin, abelbide jakin batzuetatik eraman ez zaitzaten zu eta gizartea bera. Esnaturik zaudela amestu behar da, eta bizitza horretan oinarritzen da: ametsetan eta ondorengo esnatzean.

■ **Lanak zuk zeuk argitaratu dituzu?**

Zaragozako Ejido editoria-lak argitaratu dit azkena. Beti mugitu izan naiz gazte taldeak dauden eremuetan. Gustatzen zait feria eta merkatuetan saltzea. Eguberrietarako atera behar nuen azkena baina martxoak arte edo ez da aterako. Argitaletxe baten bila nabil.

■ **Sariak lagunduko dizu?**

Uste dut baietz. Proposamen batzuen zain nago. Atzeratu da beste lan batzuk egi-

teko nituelako eta liburua txukun kaleratu nahi dudalako.

■ **Euskarara itzultzeko asmoa ere baduzu.**

Bai, argitaratu ez den arren, jadanik eginga dago. Orain laguntza bat behar nuke kaleratu ahal izateko.

■ **Cintruenigo toki egokia da inspiraziorako?**

Sorian unibertsitatean nengoenean Nekazal Ingenieritza Teknikoa ikasten Due-roaren eta mendien artean falta zitzaidan indarra eta bultzada sortu zitzazkidan. Askok joaten naiz Granada, Bartzelona, Madril eta Bilbora. Leku guztietan izan dezakezu inspirazioa, itsasertzean edo mendiaren puntan, edozein toki ona da zuk lan egiteko gogoia baduzu.

soslaia

Iñaki Alvero Erriberako Cintruenigo herrian bizi da eta 27 urte ditu. Sorian Nekazal Ingenieritza Teknikoa ikasten hasi bazen ere, idazteko gogoak bultzatuta, poesian arakatzen hasi zen. Bere lanak idazteaz gain, finantzatu eta banatu ere egiten ditu. Aurrerantzean ere horrela jarraitu nahi du, eta poesia ogibide izan nahi luke.

Bidaiatzeaz eta idazteaz gain, oso gustoko ditu zinema, antzerkia, literatura, eta musika. Batez ere, «gaurkotasuna duten gaiak irakurtzea zein ikustea gustatzen zait. Gazteak, gaua eta parranda ditut maite», dio. «Nire olerkiak baikortasun zitzada bat izan daitezen saiatu naiz. Gauza onak adierazi eta igorri nahi ditut mundu guztia bere buruarekin pozik egon dadin», gaineratu du.

Hamalau urterekin hasi zen idazten. Orduan Tuterako Vicio taldeari kantueh hitzak egiten zizkion. Egun, Iruñeko Kizio taldearentzat izkiriitzen ditu, eta eskatuz gero beste batzuentzat ere bai. Olerkiak idazten dituen arren, elaberrigileak ditu gustoko —hasiberriak zein ezagunak—; Sergio Vilches eta Julian Sanchez espainiarrak eta Paolo Cohelo brasildarra, kasu.

■ **Beraz, zer egiten du nekazari batek olerkigintzan murgildurik?**

Ikasketak ez nituen bukatu eta poesian jardutea erabaki nuen. Gurasoak hasarre daude nirekin. Oso pozik nagoela ikusten dute, eta egunero dei eta eskutitz asko jasotzen ditudala, baina horrek ez die balio. Segurtasuna nahi dute semarentzako, eta ez daude ados egiten duenarekin. Gainera, ez dute ulertzen idazten dudana, baina tira!

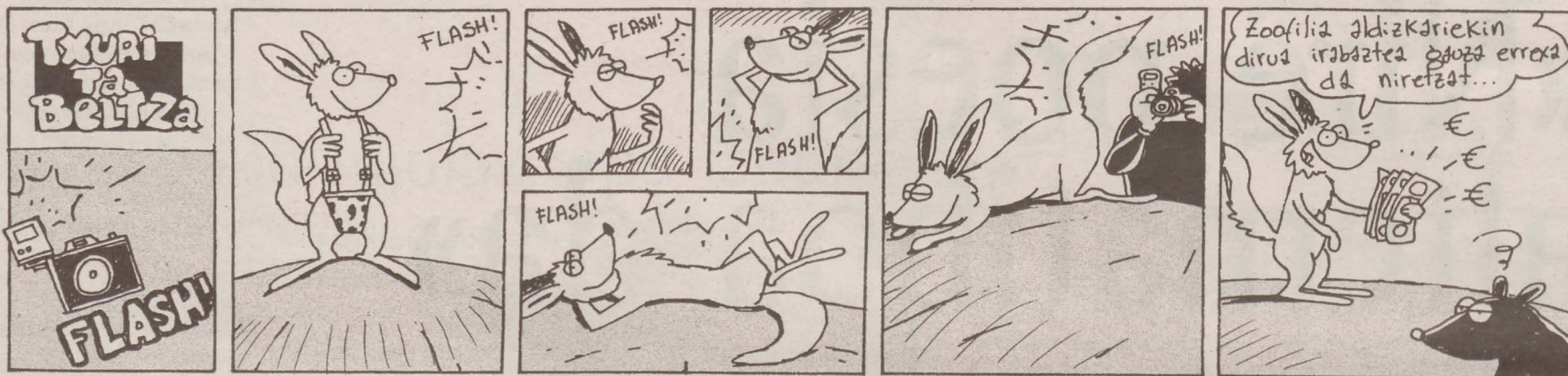
■ **Irakurri dudanez, Bilbo da gustokoen duzun hiria. Zergatik?**

Bai. Jendea oso irekia da eta ez du laguntzea besterik begiratzen, elkartasuna dute oinarri. Mugimendu asko dago eta atsegin dut.

■ **Etorkizunean bide bera jarraituko duzu?**

Oraingoz idazten eta idazten jarraituko dut. Elaberrri eta zinema gidoi bana badut pentsamenduan. Orain nire liburuan tesia egiten ari da neska bat Iruñean. Besterik gabe, idazten jarraituko dut.

→ Irene Arrizurieta

Nafar Kronika

Kike Diez de Ultzurrun

Urteberriko kezkak

Urte zaharra ederki bururatu zen, Pazko bigarrenak Sadar jendez mukuru ikusteko aukera eskaini baitzigu. Dehok arront kontent, malkoak begietan, burugora, zut, arnasberrituak, barreneko poza ezin gorderik, bozkarioa bihotzetik gainezka eginez. UPNko hautetsiek, ordea, arranguraturik, gaizki erranka, maldizioka, galduak, irrigarri gizartearen aitzinean (telefono gida eta agenden aferarengatik), kolera gorrian, senetik aterata, eta, hálako batean, hatsa ederki hartu dute. Ez dituzte abaguneak galtzen, ez, eta, indarrez ekin diote. Izan ere, arnasa sakon eta lasai hartzeko parada ezin hobea eskaini die Arellano-ren autoari su eman zionak, eta, karrantza berdotzen eta ozpinduen orde, musu gorri osasuntsuak agertzen dituzte, ezpainenetan irri zabala dutela. Ongi pentsatzera, esku hori, esku beltz hori, nori dagokio? Nik dakita ez ote den kanpotik etorri, eta, hala izatera, dagoeneko, ederki sarituko zioten tajuz egindako lana. Auskalo. Hemen kontua ez da gaitzetsi ala ez, baizik eta nori egin zaion mesede eta nori kalte, nork zapuztu egin nahi dituen euskalgintzaren alorrean eta bertze alor batzuetan. konparazione politikagintzan, sortutako pozak. Gauza jakina zen Madrilgo Gobernua horretan saiaturiko zela, eta, alde horretatik, Madrilgo Gobernua aintzindari da elkarbizitza arauak aintzat ez hartzerakoan. Eta horra, erantzun sendo eta pare gabea, gizarateak lehengoan, Bilbon, emandakoa, edota, Diputazioak euskararen gainean daraman politikamolde zanpatzaileari, Sadarren, eskainitakoa. Hortaz, zertarako sukinarena egin jakinik horrek mundu abertzalean zatiketa eraginen duela? PPri eta UPNri are indar handiagoa emanen zaiola? Lizarra-Garaziko akordioari piko egin diezaiokeela? Euskararen aurkakako jarrerak sendotuko dituela? Nafarroan bereziki ezinbertzeko zaigu hauteskundeen aurreko «barealdia», EAEko hauteskundeetan izan zuten bezala. Ala bost axola Nafarroa eta hemen, ekaineko bozetan, gerta daitekeena?.

KONTZERTUAK

► Lizarra:

Flitter taldeak *La vida kecotxi-na* es bere azken diska aurkeztuko du gaur, 23:00etan, Gaztetxean. Sarrerak 500 pezeta balio du.

► Elizondo:

Discipulos de Dionisio taldearen kontzertua eskainiko du gaur, 22:30etatik aitzina Casino tabernan.

ANTZERKIA

► Iruñea:

T'ombligo teatro taldeak *La fiesta del abuelo mudo* lana taularatuko du bihar eta etzi, 18:30etan, Nafarroako Antzerki Eskolan.

ERAKUSKETAK

► Iruñea:

Pintzel galerian Isabel Sanchez Gilen artistaren pinturak ikusteko aukera dago urtarrilaren 29ra arte.

► Zizur Nagusia:

Kultur Etxean Jose Luis Ansonen margoak ikus daitezke urtarrilaren 24ra bitartean.

► Atarrabia:

Mª Jose Lopez Abrilek 1995etik 1998ra bitartean margotutako oleoak ikus daitezke Kultur Etxean astelehenetik ostiralerara 17:00etatik 21:00etara.

ZINEMA

► Iruñea:

Karrikiri Elkarteak antolatuta zinema euskaraz Golem zinematokian. Gaur *Odei iragan-korrek* pelikula pantailaratu-ko da 20:00etan eta, aurretik *Nola egin amodioa emakume bati* eta *Sexua* eta *Bortizkeria* laburmetrailak.

BESTELAKOAK

► Iruñea:

Esperantoaren Nafarroako Elkarteak esperanto hizkuntza ikasteko ikastaroa antolatu du. Ikastaroan parte hartu nahi duenak Iturruma Kultur Zentrua joan behar du datorren astelehenean 19:00etan. Helbidea ondokoa da: San Juan Bosco kaleko 15. behea.

► Iruñea:

Nafarroako Kirol Elkarteak diapositiba emanaldia eskai-

niko du gaur, 20:00etan, Erraldoien Txokoan. Jose Ramon Agirre 'Marron' mendizaleak K2 Baltistan izenburupean Himalayara eginiko bidaiaren hartutako diapositibak erakutsiko ditu, eta han bizi izandakoak kontatuko ditu.

► Iruñea:

Nafarroako Kirol Elkarteak mendi eskolako gazteek txangoa antolatu dute etzira-

ko. Gamuetara joan, Antzotiello igo eta Ozako Ohianan bukatuko da zeharkaldia. Informazio gehiago 948-22-43-24 telefonoan.

► Iruñea:

Gentz del Valle Lersundi Euskal Herriko Unibertsitateko Marrazki irakasleak 'Una visión de la naturaleza en el arte' hitzaldia eskainiko du gaur, 19:30etan Navarrerriako Kultur Zentruan.

Arestiren liburutegia

Castelao nos

—Dou seu fillo para Cuba e o seu neto para Melilla; mais agora non ten cartos para pagal-os trabucos. Quedará sen chouza.

Semea Cubarako eman zuen, eta iloba Melillarako; baina orain zergak dagatzeko dirurik ez du. Etxea ere galduko du.